GameComp
GREEN EDUGAMES

Προώθηση των ικανοτήτων βιωσιμότητας στους νέους

Σενάρια εργαστηρίου

Συλλογή 60 σεναρίων εργαστηρίου για την προώθηση των ικανοτήτων που ορίζονται στο Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Ικανοτήτων για τη Βιωσιμότητα

Co-funded by the European Union

Εργο GameComp

Σενάρια εργαστηρίου

Έκδοση: 1.0

Συγγραφείς:

- Yunus Emre Çakmak (KUBI)
- Soukaina Touba (ANI)
- Audyl Corgelas (ANI)
- Ιπποκράτης Τσεβρένης (KEAN)
- Άση Μπουμπαλίκη (KEAN)
- Αθηνά Αμπατζίδη (KEAN)
- Ραίνα Μελλισηνού (KEAN)
- Σόνια Μαραβελάκη (KEAN)
- Εύη Βάρσου (KEAN)
- Miriam Lanzetta (Lascò)
- Gianluca Abbruzzese (Lascò)
- Andrea Fátima Vilas Nieto (FEMXA)

Το έργο αυτό χρηματοδοτήθηκε από το πρόγραμμα Erasmus+ της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο πλαίσιο της συμφωνίας επιχορήγησης αριθ. 2023-2-DE04-KA220-YOU-000181333. Οι απόψεις και οι γνώμες που εκφράζονται είναι αποκλειστικά του/των συγγραφέα/ων και δεν αντικατοπτρίζουν απαραίτητα εκείνες της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της χορηγούσας αρχής. Ούτε η Ευρωπαϊκή Ένωση ούτε η χορηγούσα αρχή μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι γι' αυτές.

Αυτό το έργο διατίθεται με την άδεια χρήσης Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License. Μπορείτε ελεύθερα να αντιγράψετε, να μοιραστείτε, να προσαρμόσετε και να χρησιμοποιήσετε το υλικό για μη εμπορικούς σκοπούς, εφόσον πληροίτε τις ακόλουθες προϋποθέσεις: Αναφορά: Πρέπει να δώσετε την κατάλληλη αναφορά, να παρέχετε σύνδεσμο προς την άδεια χρήσης και να αναφέρετε εάν έγιναν αλλαγές. Μπορείτε να το κάνετε αυτό με οποιονδήποτε εύλογο τρόπο, αλλά όχι με τρόπο που να υποδηλώνει ότι το Δικαίωμα στην Παραμονή υποστηρίζει εσάς ή τη χρήση σας. Μη εμπορική χρήση: Δεν μπορείτε να

χρησιμοποιήσετε το υλικό για εμπορικούς σκοπούς.

Πίνακας περιεχομένων

Εισαγωγή **6**
1. Επισκόπηση του έργου 8
2. Σχετικά με τα σενάρια του εργαστηρίου και τα σενάρια του GameComp 10
2.1 Τα σενάρια του εργαστηρίου 10
2.2 Αρμοδιότητες της GreenComp 11
3. Διαδικασία ανάπτυξης 16
4. Σενάρια εργαστηρίου **19**
4.1 Ενσωμάτωση των αξιών της αειφορίας **20**
4.1.1 Αποτίμηση της βιωσιμότητας **20**
WS1: Η βιωσιμότητα ξεκινά με τις αξίες 20
WS2: Η Πράσινη Σκηνή: Δράση για την Αλλαγή 26
WS3: Ρίζες της Αλλαγής: Εξερευνώντας τις ρίζες των αξιών μας 31
WS4: Αναστοχασμός σχετικά με τις προσωπικές αξίες για την αειφορία 35
WS5: Reflect & Play: Παιχνιδοποίηση των βιώσιμων αξιών 38
4.1.2 Υποστήριξη της δικαιοσύνης **41**
WS1: Δράση ανάφλεξης 41
WS2: Δικαιοσύνη στην Αειφορία - Μια κινητήρια συζήτηση 48
WS3: Δικαιοσύνη στο επίκεντρο: Ενεργώντας για ένα βιώσιμο μέλλον 53
WS4: Κατανόηση και προώθηση της δικαιοσύνης για την αειφορία 58
WS5: Αειφόρος προβληματισμός: Μαθαίνοντας από το παρελθόν για ένα καλύτερο μέλλον 61
4.1.3 Προώθηση της φύσης **64**
WS1: Καλλιεργώντας τη σύνδεσή μας με τη φύση 64
WS2: Ενσυναίσθηση για τη φύση: Βιωσιμότητα με τα χέρια 70
WS3: Η φύση μας-το σπίτι μας 74
WS4: Ανάπτυξη ενσυναίσθησης και σύνδεσης με τη φύση 78
WS5: Διαδρομή με οικολογική συνείδηση: Νεολαία και φύση σε αρμονία 82
4.2 Αγκαλιάζοντας την πολυπλοκότητα στη βιωσιμότητα **85**
4.2.1 Συστημική σκέψη **85**
WS1: Βιώσιμη σκέψη 85
WS2: Διασυνδεδεμένα συστήματα και αειφόρος αντίκτυπος 91
WS3: Αλλαγή συστήματος, όχι κλιματική αλλαγή! 96

WS4: Διερεύνηση της συστημικής σκέψης για την αειφορία 101
WS5: Ζωγραφίζοντας μαζί: Αειφορία 105
4.2.2 Κριτική σκέψη **108**
WS1: Αειφόρος κατανάλωση και παραγωγή 108
WS2: Κριτική σκέψη στην πράξη 114
WS3: Σκέψου πράσινα: Αειφορία: Καλλιέργεια κριτικής σκέψης για την αειφορία 119
WS4: Κριτική σκέψη για την αειφορία 123
WS5: Είναι αλήθεια ή ψέμα; 127
4.2.3 Διαμόρφωση προβλημάτων **131**
WS1: Κυκλική οικονομία 131
WS2: Διαμόρφωση προβλημάτων για τη βιωσιμότητα: Προκλήσεις 136
WS3: Προσδιορισμός πολυκρίσεων 140
WS4: Διαμόρφωση προβλημάτων βιωσιμότητας 144
WS5: Κατασκευή και αποδόμηση προβλημάτων βιωσιμότητας 148
4.3 Οραματισμός βιώσιμου μέλλοντος **151**
4.3.1 Μελλοντική παιδεία **151**
WS1: Στρατηγικές τάσεις 151
WS2: Εκπαίδευση των νέων για τις προκλήσεις της κλιματικής αλλαγής 157
WS3: Σχεδιάζοντας τον μελλοντικό τρόπο ζωής 160
WS4: Οραματισμός βιώσιμου μέλλοντος 164
WS5: Οραματισμός βιώσιμου μέλλοντος 168
4.3.2 Προσαρμοστικότητα **171**
WS1: Άνεμοι της αλλαγής 171
WS2: Προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή: αύξηση της συλλογικής ευαισθητοποίησης 177
WS3: Κοινοτική υποστήριξη ως μοχλός προσαρμογής και ανθεκτικότητας 180
WS4: Οικοδόμηση προσαρμοστικότητας μπροστά στις προκλήσεις της βιωσιμότητας 186
WS5: Η επιτροπή κρίσης σε δράση 189
4.3.3 Διερευνητική σκέψη **192**
WS1: Χτίζοντας το αύριο 192
WS2: Η πράσινη οικονομία: κατανόηση των θεμάτων μέσω μιας διερευνητικής σκέψης 199
WS3: Πράσινη εξερεύνηση! 203

WS4: Προώθηση της διερευνητικής σκέψης για μια κυκλική οικονομία 206
WS5: Εργαστήριο: Η ιστορία του μέλλοντος 210
4.4 Δράση για τη βιωσιμότητα **213**
4.4.1 Πολιτικός Οργανισμός **213**
WS1: Πολιτικός φορέας για την περιβαλλοντική βιωσιμότητα 213
WS2: Ο ρόλος των πολιτικών φορέων στην προώθηση της βιώσιμης απασχόλησης και της μακροχρόνιας μάθησης για τους νέους στην Ευρώπη 220
WS3: Αποκάλυψη των ανταλλαγμάτων των πολυμερών συμφωνιών 224
WS4: Πράκτορες της Αλλαγής 232
WS5: Γίνετε μέρος της αλλαγής: Βιώσιμες αναφορές 236
4.4.2 Συλλογική δράση **239**
WS1: Από τις ιδέες στις δράσεις 239
WS2: Χρήση της κοινοτικής ηγεσίας και του διακοινοτικού διαλόγου για τη διευκόλυνση βιώσιμων και καινοτόμων αλλαγών 245
WS3: Η αλλαγή χρειάζεται όλους για να είναι επιτυχής και αποδεκτή! 249
WS4: Δημιουργία συλλογικής δράσης για την αειφορία 253
WS5: Σχεδιάστε τη δική σας πράσινη ΜΚΟ 257
4.4.3 Ατομική **π**ρωτοβουλία **260**
WS1: Εξερευνώντας πέρα από τα όρια 260
WS2: Αυτο-ηγεσία: προϋπόθεση για την κοινωνική ηγεσία 266
WS3: Το δικό μου σχέδιο δράσης 270
WS4: Ενδυνάμωση των ατόμων για βιώσιμη αλλαγή 274
WS5: Πράσινοι παράγοντες επιρροής: Media για τη βιωσιμότητα 278
5. **Συμπέρασμα** **281**
5.1 Ευχαριστίες 282
5.2 Επικοινωνία 283

Εισαγωγή

Η παρούσα έκδοση είναι μία πηγή που έχει σχεδιαστεί για να εξοπλίσει τους εργαζόμενους σε θέματα νεολαίας με καινοτόμα, βασισμένα σε παιχνίδια σενάρια μάθησης που ενισχύουν τις ικανότητες βιωσιμότητας. Χρησιμεύει ως πρακτικός οδηγός για την ενσωμάτωση των 12 ικανοτήτων του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Ικανοτήτων για την Αειφορία (GreenComp) στην εργασία των νέων, παρέχοντας μια δομημένη αλλά ευέλικτη προσέγγιση στην εκπαίδευση για την αειφορία.

Σκοπός και στόχοι

- Βελτίωση των πρακτικών εργασίας με τους νέους: Παρέχετε στους εργαζόμενους σε θέματα νεολαίας 60 έτοιμα προς χρήση, παιχνιδοποιημένα σενάρια εργαστηρίων, καθένα από τα οποία είναι προσαρμοσμένο σε μια συγκεκριμένη ικανότητα του GreenComp.
- Προώθηση των ικανοτήτων βιωσιμότητας: Προώθηση βασικών δεξιοτήτων όπως η κριτική σκέψη, η επίλυση προβλημάτων και η λήψη βιώσιμων αποφάσεων.
- Ενεργοποίηση και ενδυνάμωση της νεολαίας: Χρησιμοποιήστε διαδραστικές και ελκυστικές μεθόδους για να εμπνεύσετε τους νέους να γίνουν φορείς αλλαγής στις κοινότητές τους.
- Υποστήριξη της επαγγελματικής ανάπτυξης: Προσφέρει εκπαιδευτικό υλικό και κατευθυντήριες γραμμές για διευκολυντές, ώστε να ενισχύσει τις διδακτικές ικανότητες των επαγγελματιών της νεολαίας.

Η δομή των πόρων

Η πηγή είναι οργανωμένη σε βασικές ενότητες για εύκολη πλοήγηση:

- Επισκόπηση του έργου: Γενικές πληροφορίες για το έργο.
- Σενάρια εργαστηρίου και αρμοδιότητες GreenComp: Εισαγωγή στα σενάρια του εργαστηρίου και τις σχετικές ικανότητες.
- Εργαστήρια: Αναλυτικές περιγραφές, συμπεριλαμβανομένων των βασικών στοιχείων κάθε εργαστηρίου.
- Στοιχεία επικοινωνίας: Πώς να έρθετε σε επαφή για περαιτέρω ερωτήσεις.

Αναμενόμενη επίπτωση

Η πηγή έχει σχεδιαστεί για να:

- Αύξηση των ικανοτήτων βιωσιμότητας τόσο των εργαζομένων στη νεολαία όσο και των νέων.
- Ενθαρρύνετε την πρακτική εφαρμογή των αρχών της αειφορίας στην καθημερινή ζωή.
- Βελτίωση της συνολικής ποιότητας και του αντίκτυπου της εργασίας των νέων που σχετίζεται με την περιβαλλοντική εκπαίδευση.

Το GameComp Workshop Scenarios είναι κάτι περισσότερο από μια συλλογή δραστηριοτήτων - είναι ένα ισχυρό εργαλείο για την έμπνευση και την εκπαίδευση της επόμενης γενιάς πρωταθλητών της αειφορίας. Ενσωματώνοντας αυτά τα σενάρια στην εργασία σας, μπορείτε να βοηθήσετε τους νέους να αναπτύξουν τις δεξιότητες και τη νοοτροπία που απαιτούνται για να προωθήσουν ουσιαστικές αλλαγές στις κοινότητές τους.

1. Επισκόπηση του έργου

Το GameComp είναι ένα πρόγραμμα Erasmus+ που έχει σχεδιαστεί για να ενδυναμώσει τους εργαζόμενους στους τομείς της νεολαίας, εφοδιάζοντάς τους με τις γνώσεις, τα εργαλεία και τους πόρους που απαιτούνται για την ενίσχυση των ικανοτήτων βιωσιμότητας στους νέους. Καθώς η Ευρώπη ωθείται προς την κλιματική ουδετερότητα, το έργο στοχεύει να ευθυγραμμιστεί με την ευρωπαϊκή πράσινη συμφωνία και τη στρατηγική της ΕΕ για τη νεολαία, προετοιμάζοντας τους νέους για την πράσινη μετάβαση.

Το GameComp έχει ως στόχο να συμβάλει στην αύξηση της ικανότητας των εργαζομένων στον τομέα της νεολαίας να προετοιμάσουν τους νέους για την πράσινη μετάβαση. Ειδικότερα, το έργο επιδιώκει τους ακόλουθους ειδικούς στόχους:

- Εξοπλίστε τους εργαζόμενους σε θέματα νεολαίας με εργαλεία υποστήριξης για την αξιολόγηση των ικανοτήτων των νέων σε θέματα βιωσιμότητας.
- Παροχή στους εργαζόμενους στον τομέα της νεολαίας καινοτόμων εκπαιδευτικών πόρων και εργαλείων βασισμένων σε παιχνίδια για τη βελτίωση των ικανοτήτων των νέων σε θέματα βιωσιμότητας
- Ενδυνάμωση των νέων ώστε να δράσουν ως φορείς αλλαγής για την περιβαλλοντική και βιώσιμη ανάπτυξη.

Για την επίτευξη των στόχων της, η GameComp θα υλοποιήσει μια σειρά από βασικές δραστηριότητες. Ένα κεντρικό στοιχείο είναι η ανάπτυξη ενός εργαλείου αξιολόγησης της ικανότητας βιωσιμότητας μέσω παιχνιδιού, το οποίο έχει σχεδιαστεί για να αξιολογεί την επάρκεια και τις μαθησιακές ανάγκες των νέων στους τέσσερις βασικούς τομείς του GreenComp: ενσάρκωση αξιών βιωσιμότητας, οραματισμός βιώσιμου μέλλοντος, υιοθέτηση της πολυπλοκότητας και δράση για τη βιωσιμότητα. Αυτό το εργαλείο θα επιτρέψει στους εργαζόμενους σε θέματα νεολαίας να προσαρμόσουν τις εκπαιδευτικές τους προσπάθειες με βάση τις συγκεκριμένες ανάγκες των συμμετεχόντων τους.

Επιπλέον, το έργο θα συν-σχεδιάσει και θα αναπτύξει **60** παιχνιδοποιημένα σενάρια εργαστηρίων και **60** ψηφιακά εκπαιδευτικά παιχνίδια. Αυτοί οι πόροι θα δημιουργηθούν σε συνεργασία με εργαζόμενους σε θέματα νεολαίας σε πέντε χώρες-

εταίρους - Γερμανία, Ιταλία, Ελλάδα, Γαλλία και Ισπανία. Κάθε παιχνίδι και σενάριο θα επικεντρώνεται σε μια συγκεκριμένη ικανότητα βιωσιμότητας, παρέχοντας ελκυστικές και διαδραστικές ευκαιρίες μάθησης για τους νέους. Τα εργαλεία αυτά στοχεύουν στη δημιουργία ενός περιβάλλοντος που θα παρακινεί τους συμμετέχοντες να εξασκούνται στην επίλυση προβλημάτων, στην κριτική σκέψη και σε δράσεις με επίκεντρο τη βιωσιμότητα.

Το έργο θα οργανώσει επίσης ένα πρόγραμμα κατάρτισης εκπαιδευτών για να διασφαλίσει την αποτελεσματική χρήση των πόρων που αναπτύχθηκαν. Τουλάχιστον 250 εργαζόμενοι στον τομέα της νεολαίας θα συμμετάσχουν σε αυτές τις εκπαιδευτικές συνεδρίες, αποκτώντας πρακτική εμπειρία με τα εργαλεία και τις μεθοδολογίες μάθησης
που αναπτύχθηκαν κατά τη διάρκεια του έργου. Θα λάβουν επίσης μια εργαλειοθήκη εκπαιδευτών, η οποία θα περιέχει εκπαιδευτικό υλικό, περιπτώσεις χρήσης και κατευθυντήριες γραμμές για τους διευκολυντές, ώστε να τους βοηθήσει να
ενσωματώσουν τα εργαλεία στην καθημερινή τους εργασία.

Οι δραστηριότητες επικοινωνίας και διάδοσης αποτελούν ένα άλλο κρίσιμο μέρος του GameComp. Οι προσπάθειες αυτές αποσκοπούν στην αύξηση της ευαισθητοποίησης σχετικά με τα αποτελέσματα του έργου και την εκπαίδευση για την αειφορία εν γένει. Μέσω ενημερωτικών δελτίων, δελτίων τύπου, δημοσιεύσεων και δημόσιων εκδηλώσεων, το έργο θα προσεγγίσει ένα ευρύ κοινό, εξασφαλίζοντας ότι τα αποτελέσματά του θα αξιοποιηθούν ευρέως πέρα από την άμεση εταιρική σχέση.

Τελικά, το έργο αναμένεται να βελτιώσει τις ικανότητες βιωσιμότητας μεταξύ των νέων και των εργαζομένων σε θέματα νεολαίας, να αυξήσει την ευαισθητοποίηση σχετικά με τις ευκαιρίες του Erasmus+ και να ενισχύσει το αίσθημα της ευρωπαϊκής αλληλεγγύης και της περιβαλλοντικής ευθύνης. Μέχρι το τέλος του έργου, τουλάχιστον **200** νέοι
αναμένεται να αποκτήσουν τη δυνατότητα να ενεργούν ως φορείς αλλαγής για
την αειφόρο ανάπτυξη.

Το GameComp είναι μια συλλογική προσπάθεια στην οποία συμμετέχουν έμπειροι εταίροι από πολλές χώρες, όπως οι μη κερδοσκοπικοί οργανισμοί KUBI (συντονιστής του έργου, Γερμανία), KEAN (Ελλάδα) και ANI International (Γαλλία) και οι εταιρείες κατάρτισης Lascò (Ιταλία) και Femxa (Ισπανία). Κάθε εταίρος φέρνει μοναδική τεχνογνωσία, συμβάλλοντας σε μια ολοκληρωμένη και ποικίλη προσέγγιση της εκπαίδευσης για την αειφορία. Το έργο θα διαρκέσει από την 1η Μαρτίου 2024 έως τις 30 Ιουνίου 2026, με συνολικό προϋπολογισμό 250.000 ευρώ. Με την ολοκλήρωση του έργου, επιδιώκεται να αφήσει μόνιμο αντίκτυπο τόσο στους εργαζόμενους σε θέματα

νεολαίας όσο και στους νέους, εξοπλίζοντάς τους να περιηγηθούν και να συμβάλουν σε έναν ταχέως μεταβαλλόμενο κόσμο με επίκεντρο το πράσινο.

2. Σχετικά με τα σενάρια του εργαστηρίου και τα σενάρια του GameComp

2.1 Τα σενάρια του εργαστηρίου

Τα εργαστηριακά σενάρια που παρουσιάζονται στην παρούσα δημοσίευση αποτελούν ένα δυναμικό και καινοτόμο σύνολο μαθησιακών δραστηριοτήτων που έχουν σχεδιαστεί για να ενδυναμώσουν τους εργαζόμενους στους τομείς της νεολαίας και τους νέους να αντιμετωπίσουν τις πιεστικές προκλήσεις της βιωσιμότητας. Αυτά τα σενάρια ενσωματώνουν τις 12 ικανότητες αειφορίας που περιγράφονται στο Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Ικανοτήτων για την Αειφορία (**GreenComp**)[1] σε ελκυστικές, βασισμένες σε παιχνίδια μορφές. Χρησιμεύουν ως πρακτικά εργαλεία για την ενίσχυση της εκπαίδευσης σε θέματα αειφορίας μέσω μη τυπικών μεθόδων μάθησης.

Κάθε σενάριο εργαστηρίου είναι σχεδιασμένο για να αντιμετωπίσει μια συγκεκριμένη ικανότητα του GreenComp, βοηθώντας τους συμμετέχοντες να αναπτύξουν βασικές δεξιότητες όπως η κριτική σκέψη, η επίλυση προβλημάτων και η συστημική σκέψη. Εστιάζοντας σε πραγματικές προκλήσεις βιωσιμότητας, τα σενάρια αυτά στοχεύουν όχι μόνο να εκπαιδεύσουν αλλά και να εμπνεύσουν δράση, καλλιεργώντας στους συμμετέχοντες την αίσθηση της δράσης και της ευθύνης.

Βασικά χαρακτηριστικά

- Μάθηση βασισμένη στις ικανότητες: Τα σενάρια είναι ευθυγραμμισμένα με τους τέσσερις βασικούς τομείς της GreenComp:
    1. Ενσωμάτωση των αξιών της αειφορίας: Ενθαρρύνει τους συμμετέχοντες να υιοθετήσουν την αειφορία ως προσωπικό και κοινωνικό κανόνα.
    2. Οραματιζόμενοι βιώσιμα μέλλοντα: Βοηθά τους νέους να φανταστούν και να σχεδιάσουν μακροπρόθεσμα, βιώσιμα αποτελέσματα.
    3. Αγκαλιάζοντας την πολυπλοκότητα: Αναπτύσσει τη συστημική σκέψη για την κατανόηση της διασύνδεσης των περιβαλλοντικών, κοινωνικών και οικονομικών παραγόντων.

[1] Bianchi, G., Pisiotis, U. & Cabrera Giraldez, M. (2022). GreenComp Το ευρωπαϊκό πλαίσιο ικανοτήτων

βιωσιμότητας. Punie, Y. and Bacigalupo, M. editor(s), EUR 30955 EN, Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Λουξεμβούργο, ISBN 978-92-76-53201-9, doi:10.2760/821058, JRC128040.

4. Δράση για τη βιωσιμότητα: Προωθεί απτές δράσεις και πρωτοβουλίες για βιώσιμη διαβίωση.

- Παιχνιδοποιημένο και διαδραστικό: Χρησιμοποιώντας παιχνίδια ρόλων, προσομοιώσεις και δημιουργική επίλυση προβλημάτων για την ενίσχυση της μάθησης.
- Προσαρμόσιμο για διαφορετικές ομάδες: Τα σενάρια είναι ευέλικτα και μπορούν να προσαρμοστούν ώστε να ταιριάζουν σε διαφορετικά μεγέθη ομάδων, μαθησιακά περιβάλλοντα και προφίλ συμμετεχόντων.

Σκοπός και στόχοι

Ο πρωταρχικός στόχος των σεναρίων του εργαστηρίου είναι να παράσχει στους εργαζόμενους σε θέματα νεολαίας ένα βοήθημα για να:

- Ενίσχυση των ικανοτήτων βιωσιμότητας: Εξοπλίστε τους συμμετέχοντες με τις δεξιότητες και τις γνώσεις για την αντιμετώπιση σύνθετων προκλήσεων βιωσιμότητας.
- Προώθηση της ενεργού συμμετοχής: Ενεργοποίηση των νέων σε ουσιαστικές, συνεργατικές μαθησιακές εμπειρίες.
- Ενθαρρύνετε την πρακτική εφαρμογή: Να δώσετε τη δυνατότητα στους συμμετέχοντες να μεταφράσουν τη μάθηση σε πραγματικές δράσεις που προωθούν τη βιώσιμη ανάπτυξη.

Επιπτώσεις και αποτελέσματα

Συμμετέχοντας σε αυτά τα εργαστήρια, οι νέοι και οι εργαζόμενοι στον τομέα της νεολαίας θα:

- Ανάπτυξη βαθύτερης κατανόησης των αρχών της βιωσιμότητας.
- Αποκτήστε πρακτικές δεξιότητες για να ηγηθείτε και να εφαρμόσετε πρωτοβουλίες βιωσιμότητας.
- Δημιουργήστε αυτοπεποίθηση στη χρήση καινοτόμων μεθόδων μάθησης που βασίζονται σε παιχνίδια.
- Προώθηση της συλλογικής δέσμευσης για τη δημιουργία βιώσιμων κοινοτήτων.

2.2Αρμοδιότητες της **GreenComp**

Το πλαίσιο GreenComp είναι το ευρωπαϊκό πλαίσιο για τις ικανότητες περιβαλλοντικής βιωσιμότητας, το οποίο έχει σχεδιαστεί για να καθοδηγεί άτομα και οργανισμούς στην προώθηση ενός πιο βιώσιμου και οικολογικού μέλλοντος. Το GreenComp ορίζει ένα σύνολο ικανοτήτων που στοχεύουν στην ανάπτυξη γνώσεων, δεξιοτήτων και στάσεων που απαιτούνται για να ενεργούν τα άτομα με βιώσιμο τρόπο και να συμβάλλουν στην αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής. Οι ικανότητες επικεντρώνονται στην προώθηση μιας βιώσιμης νοοτροπίας, στην ανάπτυξη πρακτικών δεξιοτήτων για τη βιωσιμότητα και στην ενθάρρυνση δράσεων που υποστηρίζουν την ευημερία του πλανήτη.

Οι 12 ικανότητες του GreenComp εξοπλίζουν συλλογικά τα άτομα με τις αξίες, τις δεξιότητες και τις νοοτροπίες που απαιτούνται για την ολιστική αντιμετώπιση των προκλήσεων της αειφορίας. Από την κατανόηση πολύπλοκων συστημάτων έως τη λήψη μέτρων που μπορούν να αναληφθούν, οι ικανότητες αυτές ενισχύουν τόσο την ατομική όσο και τη συλλογική ικανότητα για τη δημιουργία ενός πιο βιώσιμου και δίκαιου μέλλοντος.

Ικανότητες

1. Ενσωμάτωση των αξιών της αειφορίας

1.1 Αποτίμηση της βιωσιμότητας: Αυτή η ικανότητα επικεντρώνεται στην αναγνώριση της σημασίας της βιωσιμότητας σε προσωπικό, κοινοτικό και παγκόσμιο επίπεδο. Δίνει έμφαση στην υιοθέτηση αξιών όπως η περιβαλλοντική διαχείριση, η κοινωνική ισότητα και η υπεύθυνη κατανάλωση ως κατευθυντήριες αρχές για τη λήψη αποφάσεων και τη συμπεριφορά.

1.2 Υποστήριξη της δικαιοσύνης: Αυτή η ικανότητα υπογραμμίζει τη σημασία της δικαιοσύνης και της ισότητας στις προσπάθειες βιωσιμότητας. Ενθαρρύνει τα άτομα να λαμβάνουν υπόψη τους την κοινωνική δικαιοσύνη, την ισότιμη πρόσβαση στους πόρους και τη δικαιοσύνη στην κατανομή των περιβαλλοντικών οφελών και βαρών μεταξύ διαφορετικών κοινοτήτων και γενεών.

1.3 Προώθηση της φύσης: Η προώθηση της Φύσης περιλαμβάνει την προώθηση μιας βαθιάς σύνδεσης με το φυσικό περιβάλλον. Δίνει έμφαση στη σημασία της διατήρησης της βιοποικιλότητας, της προστασίας των οικοσυστημάτων και της κατανόησης της εξάρτησης της ανθρωπότητας από τα φυσικά συστήματα για την υγεία και την ευημερία.

2. Αγκαλιάζοντας την **π**ολυ**π**λοκότητα στη βιωσιμότητα

2.1 Συστημική σκέψη: Η συστημική σκέψη περιλαμβάνει την κατανόηση της διασύνδεσης των διαφόρων συστατικών στα περιβαλλοντικά, κοινωνικά και οικονομικά συστήματα. Αυτή η ικανότητα βοηθά τα άτομα να δουν τη συνολική εικόνα, αναγνωρίζοντας πώς οι αλλαγές σε ένα μέρος του συστήματος μπορούν να έχουν αλυσιδωτές επιπτώσεις αλλού.

2.2 Κριτική σκέψη: Η κριτική σκέψη στη βιωσιμότητα συνεπάγεται την ανάλυση πληροφοριών, την αμφισβήτηση υποθέσεων και την κριτική αξιολόγηση λύσεων. Υποστηρίζει τα άτομα στη λήψη τεκμηριωμένων αποφάσεων, αξιολογώντας την αξιοπιστία των δεδομένων και εξετάζοντας πολλαπλές προοπτικές στις προκλήσεις της αειφορίας.

2.3 Διαμόρφωση του προβλήματος: Η πλαισίωση του προβλήματος επικεντρώνεται στον ορισμό και τη διάρθρωση των προκλήσεων βιωσιμότητας με τρόπους που λαμβάνουν υπόψη την πολυπλοκότητά τους. Αυτή η ικανότητα βοηθά τα άτομα να εντοπίζουν τις αιτίες, να θέτουν τα κατάλληλα όρια και να αναπτύσσουν στοχευμένες προσεγγίσεις για την αντιμετώπιση περιβαλλοντικών και κοινωνικών ζητημάτων.

3. Οραματισμός βιώσιμου μέλλοντος

3.1 Μελλοντική παιδεία: Ο μελλοντικός γραμματισμός περιλαμβάνει τη φαντασία και την προετοιμασία για διάφορα πιθανά μέλλοντα. Βοηθά τα άτομα να προβλέπουν τις αλλαγές, να εντοπίζουν ευκαιρίες για βιώσιμη καινοτομία και να ευθυγραμμίζουν τις ενέργειές τους με τους μακροπρόθεσμους στόχους για μια βιώσιμη κοινωνία.

3.2 Προσαρμοστικότητα: Η προσαρμοστικότητα αναφέρεται στην ικανότητα προσαρμογής της νοοτροπίας, των στρατηγικών και των ενεργειών του ατόμου σε σχέση με τις μεταβαλλόμενες συνθήκες. Αυτή η ικανότητα είναι ζωτικής σημασίας για την ανθεκτικότητα απέναντι σε περιβαλλοντικές προκλήσεις, όπως η κλιματική αλλαγή, που απαιτούν ευέλικτες και καινοτόμες λύσεις.

3.3 Διερευνητική σκέψη: Η διερευνητική σκέψη ενθαρρύνει την περιέργεια και τη δημιουργικότητα στον οραματισμό μελλοντικών δυνατοτήτων. Ωθεί τα άτομα να σκέφτονται πέρα από την υφιστάμενη κατάσταση και να αναπτύσσουν καινοτόμες ιδέες και προσεγγίσεις που συμβάλλουν στη βιώσιμη ανάπτυξη.

4. Δράση για τη βιωσιμότητα

4.1 Πολιτικός Οργανισμός: Ο πολιτικός οργανισμός επικεντρώνεται στην ικανότητα επηρεασμού της λήψης αποφάσεων και της υποστήριξης πολιτικών που υποστηρίζουν την αειφορία. Αυτή η ικανότητα ενθαρρύνει τα άτομα να συμμετέχουν σε πολιτικές και πολιτειακές διαδικασίες για την προώθηση της περιβαλλοντικής και κοινωνικής δικαιοσύνης σε τοπικό, εθνικό και διεθνές επίπεδο.

4.2 Συλλογική δράση: Η συλλογική δράση δίνει έμφαση στη συνεργασία και την ομαδική εργασία για την αντιμετώπιση των προκλήσεων βιωσιμότητας. Υπογραμμίζει τη σημασία της συνεργασίας στο πλαίσιο κοινοτήτων και οργανισμών για την επίτευξη κοινών στόχων, αξιοποιώντας συλλογικούς πόρους και δυνάμεις.

4.3 Ατομική πρωτοβουλία: Η ατομική πρωτοβουλία περιλαμβάνει την ανάληψη προσωπικής ευθύνης και προληπτικών βημάτων προς την κατεύθυνση της βιωσιμότητας. Αυτή η ικανότητα ενθαρρύνει τα άτομα να δίνουν το παράδειγμα, είτε υιοθετώντας βιώσιμες συνήθειες, είτε ξεκινώντας κοινοτικά έργα, είτε επηρεάζοντας τους άλλους μέσω των πράξεών τους.

Σημασία των ικανοτήτων **GreenComp**

1. Ολιστική εκπαίδευση για την αειφορία: GreenComp παρέχει ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο για την κατανόηση των περιβαλλοντικών προκλήσεων. Αντιμετωπίζει διάφορες διαστάσεις -ατομική, συλλογική, συστημική και πολιτική- δίνοντας τη δυνατότητα στα άτομα να γίνουν φορείς αλλαγής.
2. Ενδυνάμωση ατόμων και οργανισμών: Οι ικανότητες του GreenComp δίνουν στα άτομα την ικανότητα να αντιμετωπίζουν τις περιβαλλοντικές προκλήσεις και να συμβάλλουν ενεργά σε βιώσιμες πρακτικές.
3. Υποστήριξη των ευρωπαϊκών στόχων της Πράσινης Συμφωνίας: Οι αρμοδιότητες της GreenComp ευθυγραμμίζονται με τους στόχους του Green Deal της Ευρωπαϊκής Ένωσης, προωθώντας πιο πράσινες πρακτικές σε όλους τους τομείς. Βοηθά τα άτομα να κατανοήσουν, να υποστηρίξουν και να συμμετάσχουν στις πολιτικές που προωθούν την αειφορία.
4. Ενθάρρυνση της ενεργού πολιτειότητας: Η πολιτική δράση, η κριτική σκέψη και η συλλογική δράση είναι απαραίτητες για τη δημιουργία περιβαλλοντικά συνειδητοποιημένων πολιτών που συμμετέχουν στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων που επηρεάζουν τις κοινότητές τους και τον πλανήτη.
5. Αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και της περιβαλλοντικής υποβάθμισης: Οι ικανότητες GreenComp είναι καθοριστικής σημασίας για την αντιμετώπιση των περιβαλλοντικών προβλημάτων με την προώθηση συμπεριφορών που οδηγούν στη μείωση του αποτυπώματος άνθρακα, την προστασία των οικοσυστημάτων και την προώθηση ενός τρόπου ζωής με αποδοτική χρήση των πόρων.

Επίδραση των ικανοτήτων του **GreenComp**

1. Ενισχυμένη περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση και κατανόηση: Η συστημική σκέψη και ο μελλοντικός γραμματισμός ενισχύουν την κατανόηση των περιβαλλοντικών ζητημάτων και των μακροπρόθεσμων επιπτώσεών τους. Οι άνθρωποι μαθαίνουν να αξιολογούν τον αντίκτυπο των ενεργειών τους στο ευρύτερο οικοσύστημα.
2. Πρακτική δράση για αλλαγή: ικανότητες όπως η δράση, η ατομική πρωτοβουλία και η συλλογική δράση οδηγούν σε πρακτικές και ουσιαστικές αλλαγές σε προσωπικό και κοινοτικό επίπεδο. Τα άτομα παρακινούνται να αναλάβουν δράση, από τη μείωση των απορριμμάτων μέχρι την οργάνωση τοπικών προσπαθειών καθαρισμού.
3. Αλλαγή πολιτικής και συνηγορία: Η πολιτική δράση ενθαρρύνει τα άτομα να συμμετέχουν στην πολιτική διαδικασία, υποστηρίζοντας πιο πράσινες πολιτικές.

Αυτό συμβάλλει στην αύξηση της πίεσης προς τους υπεύθυνους λήψης αποφάσεων για την εφαρμογή νόμων και κανονισμών που προστατεύουν το περιβάλλον.

4. Βελτιωμένη προσαρμοστικότητα και ανθεκτικότητα: Η ικανότητα προσαρμοστικότητας προετοιμάζει τα άτομα να είναι ανθεκτικά απέναντι στις περιβαλλοντικές αλλαγές. Αυτό είναι ζωτικής σημασίας καθώς οι κοινότητες αντιμετωπίζουν αυξανόμενες προκλήσεις από τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής, όπως τα ακραία καιρικά φαινόμενα.
5. Συλλογικός αντίκτυπος: Η συλλογική δράση ενισχύει τη συνεργασία, προωθώντας συνεργατικές πρωτοβουλίες που έχουν ευρύτερο αντίκτυπο από ό,τι οι μεμονωμένες προσπάθειες από μόνες τους. Αυτή η συλλογική προσέγγιση είναι ιδιαίτερα αποτελεσματική σε κοινοτικά έργα που στοχεύουν σε προκλήσεις βιωσιμότητας.

Τελικά, οι ικανότητες του GreenComp εφοδιάζουν τα άτομα, τους εργαζόμενους στη νεολαία, τους εκπαιδευτικούς και τους οργανισμούς με βασικά εργαλεία για την αποτελεσματική συμβολή σε ένα βιώσιμο μέλλον. Με την υιοθέτηση και την ενίσχυση αυτών των ικανοτήτων, τα άτομα και οι ομάδες είναι πιο ικανά να αντιμετωπίσουν τις περιβαλλοντικές, κοινωνικές και οικονομικές προκλήσεις που αντιμετωπίζουμε σήμερα, με αποτέλεσμα ουσιαστικές και διαρκείς θετικές αλλαγές για τον πλανήτη μας.

3. Διαδικασία ανάπτυξης

Η ανάπτυξη των σεναρίων του εργαστηρίου ακολούθησε μια δομημένη και συνεργατική προσέγγιση, ώστε να διασφαλιστεί ότι τα σενάρια ήταν καινοτόμα και πρακτικά. Ακολουθεί μια επισκόπηση της διαδικασίας:

1. Συνεργατικός σχεδιασμός

Τα σενάρια του εργαστηρίου συνδιαμορφώθηκαν με εργαζόμενους σε θέματα νεολαίας και εμπειρογνώμονες σε θέματα βιωσιμότητας από οργανώσεις εταίρους σε πέντε χώρες: Γερμανία, Ιταλία, Ελλάδα, Γαλλία και Ισπανία. Αυτή η ποικίλη συμβολή εξασφάλισε ότι τα σενάρια αντιμετώπιζαν ένα ευρύ φάσμα προκλήσεων και πλαισίων βιωσιμότητας.

- Συμμετοχή των ενδιαφερομένων μερών: Στο σχεδιασμό συνέβαλαν εργαζόμενοι σε θέματα νεολαίας, εκπαιδευτικοί και επαγγελματίες στον τομέα της αειφορίας, οι οποίοι έφεραν πραγματικές γνώσεις και πρακτική εμπειρία.
- Εργαστήρια συν-σχεδιασμού: Διαδραστικές συνεδρίες για τον καταιγισμό ιδεών και την πρωτοτυποποίηση των σεναρίων. Τα εργαστήρια αυτά χρησίμευσαν ως πεδίο δοκιμής ιδεών και προσεγγίσεων. Κάθε εταίρος προσκάλεσε 10 εργαζόμενους σε θέματα νεολαίας, οι οποίοι εργάστηκαν για τη σύνταξη των σεναρίων με βάση τις ικανότητες του GreenComp. Τα προσχέδια οριστικοποιήθηκαν από τους συντονιστές των οργανισμών εταίρων.

2. Ευθυγράμμιση με την **GreenComp**

Τα σενάρια αναπτύχθηκαν ειδικά για να ευθυγραμμιστούν με το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Ικανότητας Βιωσιμότητας (GreenComp). Αυτό εξασφάλισε ότι κάθε δραστηριότητα στόχευε μία από τις 12 ικανότητες, προσφέροντας μια ολοκληρωμένη μαθησιακή εμπειρία.

- Χαρτογράφηση ικανοτήτων: Κάθε σενάριο σχεδιάστηκε για να απευθύνεται σε συγκεκριμένες ικανότητες, εξασφαλίζοντας μια ισορροπημένη κάλυψη όλων των τομέων - αξίες, πολυπλοκότητα, μέλλον και δράση.
- Εκπαιδευτικοί στόχοι: Τα σενάρια διαμορφώθηκαν με σαφή μαθησιακά αποτελέσματα για να βοηθήσουν τους συμμετέχοντες να αναπτύξουν δεξιότητες όπως η κριτική σκέψη, η συστημική σκέψη και η επίλυση προβλημάτων.

3. Πιλοτική δοκιμή και ανατροφοδότηση

Πριν από την οριστικοποίηση των σεναρίων, δοκιμάστηκαν πιλοτικά με ομάδες εργαζομένων

σε θέματα νεολαίας για να ελεγχθεί η αποτελεσματικότητα και η εφαρμογή τους σε πραγματικές συνθήκες. Τα σενάρια βελτιώθηκαν με βάση τη συμβολή των συμμετεχόντων και των συντονιστών, εξασφαλίζοντας σαφήνεια, προσαρμοστικότητα και αντίκτυπο.

4. Ανάπτυξη εκπαιδευτικού υλικού

Δημιουργήθηκε ολοκληρωμένο εκπαιδευτικό υλικό για την υποστήριξη των συντονιστών στην αποτελεσματική παρουσίαση των σεναρίων.

- Οδηγοί διευκόλυνσης: για κάθε σενάριο, συμπεριλαμβανομένης της προετοιμασίας, των υλικών και της εκτέλεσης.
- Εργαλεία αναστοχασμού: Για να βοηθήσουν τους συμμετέχοντες να εμπεδώσουν τη μάθησή τους, συμπεριλήφθηκαν ερωτήσεις απολογισμού και δραστηριότητες αναστοχασμού.
- Επιλογές προσαρμογής: Παρέχονταν συμβουλές για την προσαρμογή των σεναρίων για διαφορετικά μεγέθη ομάδων, πολιτισμικά πλαίσια και μαθησιακά περιβάλλοντα.

5. Ενσωμάτωση του **Gamification**

Για να ενισχυθεί η δέσμευση και η μάθηση, ενσωματώθηκαν στοιχεία παιχνιδοποίησης στα σενάρια.

- Στοιχεία παιχνιδιού: Μαζί με παιχνίδια ρόλων, προσομοιώσεις και δημιουργικές δραστηριότητες επίλυσης προβλημάτων.
- Μάθηση με βάση την πρόκληση: Οι συμμετέχοντες ενθαρρύνθηκαν να επιλύσουν προκλήσεις βιωσιμότητας συνεργατικά, ενισχύοντας την ομαδική εργασία και την κριτική σκέψη.

6. Μετάφραση και εντοπισμός

Για να εξασφαλιστεί η προσβασιμότητα και η χρηστικότητα σε όλες τις χώρες εταίρους, τα σενάρια και το υλικό μεταφράστηκαν σε πολλές γλώσσες από τα αγγλικά. Οι μεταφρασμένες γλώσσες είναι τα γερμανικά, τα γαλλικά, τα ελληνικά, τα ιταλικά και τα ισπανικά. Αυτό καθιστά την εργαλειοθήκη προσαρμόσιμη σε διάφορα γλωσσικά και πολιτισμικά πλαίσια.

7. Οριστικοποίηση και δημοσίευση

Οι τελικές εκδόσεις των σεναρίων των εργαστηρίων συγκεντρώθηκαν σε μια ολοκληρωμένη πηγή, έτοιμη για διάδοση και χρήση από εργαζόμενους σε θέματα νεολαίας και εκπαιδευτικούς σε όλη την Ευρώπη.

Η διαδικασία ανάπτυξης των Σεναρίων Εργαστηρίου ήταν ένα συνεργατικό, επαναληπτικό ταξίδι με στόχο τη δημιουργία ενός ποιοτικού και αποτελεσματικού πόρου. Με τη συμμετοχή των ενδιαφερόμενων μερών, την ευθυγράμμιση με την GreenComp και την ενσωμάτωση των ανατροφοδοτήσεων, το έργο παρήγαγε μια εργαλειοθήκη που δίνει τη δυνατότητα στους εργαζόμενους στη νεολαία να εμπνεύσουν και να εκπαιδεύσουν την επόμενη γενιά πρωταθλητών της αειφορίας.

4. Σενάρια εργαστηρίου

Το έργο GameComp περιλαμβάνει μια συλλογή 60 εργαστηρίων που αναπτύχθηκαν από πέντε οργανισμούς-εταίρους σε συνεργασία. Κάθε εργαστήριο είναι ευθυγραμμισμένο με μία από τις 12 ικανότητες του GreenComp, εξασφαλίζοντας μια ολοκληρωμένη προσέγγιση στην εκπαίδευση για την αειφορία. Αυτά τα εργαστήρια έχουν σχεδιαστεί με παιχνιδοποιημένη δομή, που περιλαμβάνει πέντε διαφορετικές δραστηριότητες που εμπλέκουν τους συμμετέχοντες μέσω διαδραστικής και βιωματικής μάθησης.

Κάθε εργαστήριο περιλαμβάνει τα ακόλουθα στοιχεία:

- Βασικά στοιχεία: Στόχοι, μαθησιακά αποτελέσματα και βασικό υλικό για απρόσκοπτη διευκόλυνση.
- Λεπτομερείς οδηγίες: Βήμα προς βήμα καθοδήγηση για τους διευκολυντές, εξασφαλίζοντας τη συνεπή και αποτελεσματική υλοποίηση κάθε δραστηριότητας.
- Συμβουλές διευκολυντή: Πρακτικές προτάσεις για την ενίσχυση της δέσμευσης των συμμετεχόντων, την προσαρμογή των δραστηριοτήτων σε διαφορετικές δυναμικές ομάδες και την αντιμετώπιση πιθανών προκλήσεων.

Αυτά τα στοιχεία συνδυάζονται για να δημιουργήσουν μια ευέλικτη, φιλική προς το χρήστη πηγή που δίνει τη δυνατότητα στους εργαζόμενους σε θέματα νεολαίας να ενισχύσουν τις ικανότητες βιωσιμότητας μέσω καινοτόμου μάθησης με βάση το παιχνίδι.

4.1 Ενσωμάτωση των αξιών της αειφορίας

4.1.1 Αποτίμηση της βιωσιμότητας

WS1: Η βιωσιμότητα ξεκινά με τις αξίες

Συγγραφείς: Yunus Emre Çakmak (KUBI)

Μορφή:
Πρόσωπο με πρόσωπο
(Μπορεί να υιοθετηθεί σε διαδικτυακές ρυθμίσεις)

Διάρκεια:
4 ώρες

Προφίλ συμμετέχοντα:
25-30 νέοι

Υλικά:

- Ημερολόγια ή σημειωματάρια προβληματισμού
- Ενημερωτικά φυλλάδια σχετικά με τις αξίες της αειφορίας (π.χ. προστασία του περιβάλλοντος, κοινωνική δικαιοσύνη, ισότητα)
- Flipcharts, μαρκαδόροι, αυτοκόλλητες σημειώσεις
- Προβολέας για οπτικές παρουσιάσεις
- Κάρτες παιχνιδιού ρόλων με διλήμματα σχετικά με τη βιωσιμότητα
- Μεγάλο χαρτί και είδη τέχνης (μαρκαδόροι, αυτοκόλλητες σημειώσεις)
- Υποδείγματα σχεδίων δράσης

Στόχοι:

- Προωθήστε τη σύνδεση μεταξύ αξιών και βιωσιμότητας με την εξερεύνηση πραγματικών σεναρίων και συνεργατικών δράσεων.
- Ανάπτυξη εφαρμόσιμων σχεδίων για την ενσωμάτωση των αξιών της αειφορίας στην εργασία των νέων και στην προσωπική τους ζωή.

Μαθησιακά αποτελέσματα:

- Βαθύτερη κατανόηση των βασικών τους αξιών.
- Προσδιορισμός των αξιών βιωσιμότητας που θέλουν να προωθήσουν στην εργασία τους.
- Ανάπτυξη ενός εξατομικευμένου σχεδίου δράσης για την ενσωμάτωση των αρχών της αειφορίας στις επαγγελματικές και προσωπικές τους αποφάσεις.
- Ενίσχυση της ικανότητάς τους να διατυπώνουν τη σύνδεση μεταξύ αξιών και βιώσιμης συμπεριφοράς.

Δομή:
Δραστηριότητα **1:** Προσωπικός προβληματισμός για τις αξίες

Στόχος: Να δοθεί στους συμμετέχοντες η ευκαιρία να προβληματιστούν σχετικά με τις προσωπικές τους αξίες και να εξετάσουν πώς αυτές ευθυγραμμίζονται με τις αρχές της βιωσιμότητας.

Μηχανικός: Ατομικός προβληματισμός Εγκατάσταση:

- Δώστε σε κάθε συμμετέχοντα ένα ημερολόγιο ή σημειωματάριο αναστοχασμού.
- Μοιράστε φυλλάδια που απαριθμούν μια σειρά αξιών αειφορίας (π.χ. σεβασμός στη φύση, κοινωνική δικαιοσύνη,

οικονομική δικαιοσύνη).
- Εισάγετε τη δραστηριότητα εξηγώντας τη σχέση μεταξύ αξιών και βιώσιμων συμπεριφορών.

Οδηγίες:

- Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να αφιερώσουν 10 λεπτά για να επανεξετάσουν το φυλλάδιο με τις αξίες βιωσιμότητας.
- Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να γράψουν στα ημερολόγιά τους, αναλογιζόμενοι τα εξής: "Ποιες είναι οι 5 κορυφαίες προσωπικές μου αξίες;" "Πώς αυτές οι αξίες εμφανίζονται στις καθημερινές μου πράξεις και αποφάσεις;" "Ταιριάζει κάποια από αυτές τις αξίες με τις αρχές της αειφορίας; Πώς;" "Υπάρχουν κενά μεταξύ των αξιών μου και των ενεργειών που αναλαμβάνω;"
- Αφήστε στους συμμετέχοντες 25 λεπτά για να σκεφτούν και να γράψουν τις σκέψεις τους.

Απολογισμός (15 λεπτά):

- Ζητήστε από εθελοντές να μοιραστούν κάποιες από τις σκέψεις τους.
- Συζητήστε πώς η συνειδητοποίηση των προσωπικών αξιών είναι το πρώτο βήμα για την ευθυγράμμιση των δράσεων με την αειφορία.
- Ρωτήστε: "Τι σας εξέπληξε σχετικά με τους προβληματισμούς σας;" και "Υπήρχαν αξίες που δεν είχατε θεωρήσει σημαντικές πριν;"

Δραστηριότητα **2:** Ομαδική συζήτηση **-** Σύνδεση των αξιών με την αειφορία **(45** λε**π**τά**)**

Στόχος: Να διερευνήσει πώς οι αξίες της βιωσιμότητας μπορούν να εκδηλωθούν σε καθημερινές δράσεις και αποφάσεις μέσω της ομαδικής συνεργασίας.

Μηχανικός: Ομαδική συζήτηση Εγκατάσταση:

- Χωρίστε τους συμμετέχοντες σε μικρές ομάδες των 4-5 ατόμων.

- Δώστε σε κάθε ομάδα ένα flipchart και μαρκαδόρους.

Οδηγίες:

- Κάθε ομάδα συζητά τη σχέση μεταξύ προσωπικών αξιών και βιώσιμων δράσεων διερευνώντας: "Ποιες αξίες είναι πιο σημαντικές όταν κάνουμε βιώσιμες επιλογές;" "Ποια είναι τα παραδείγματα αποφάσεων στην πραγματική ζωή που βασίζονται σε αξίες όπως η δικαιοσύνη, η κοινωνική δικαιοσύνη και η προστασία του περιβάλλοντος;"
- Οι ομάδες καταγράφουν τα βασικά σημεία της συζήτησής τους σε ένα flipchart.
- Μετά από 30 λεπτά συζήτησης, κάθε ομάδα παρουσιάζει τα συμπεράσματά της στην ευρύτερη ομάδα.

Απολογισμός (15 λεπτά):

- Διευκολύνετε μια πλήρη συζήτηση στην ομάδα ρωτώντας: "Πώς μπορεί η κατανόηση των αξιών μας να μας καθοδηγήσει στο να κάνουμε πιο βιώσιμες επιλογές;" "Υπήρχαν διαφορές στις αξίες που εντοπίσατε στην ομάδα σας και πώς τις επιλύσατε;" "Ποιο ρόλο παίζουν οι αξίες στον επηρεασμό της συμπεριφοράς μας;"

Δραστηριότητα **3:** Παιχνίδι ρόλων **-** Λήψη α**π**οφάσεων με γνώμονα την αξία **(1** ώρα**)**

Στόχος: Προσομοίωση σεναρίων λήψης αποφάσεων όπου οι συμμετέχοντες πρέπει να δώσουν προτεραιότητα στις αξίες της βιωσιμότητας στις επιλογές τους.

Μηχανικός: Μηχανικός: Παιχνίδι ρόλων

Εγκατάσταση:

- Προετοιμάστε σενάρια παιχνιδιού ρόλων σχετικά με διλήμματα βιωσιμότητας (π.χ. επένδυση σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας έναντι μέτρων εξοικονόμησης κόστους, επιλογή τοπικού έναντι εισαγόμενου προϊόντος, μείωση του αποτυπώματος άνθρακα έναντι αύξησης των κερδών).
- Χωρίστε τους συμμετέχοντες σε μικρές ομάδες των 4-5 ατόμων και αναθέστε σε κάθε ομάδα ένα σενάριο.

Οδηγίες:

- Κάθε ομάδα ξοδεύει 30 λεπτά για να παίξει το σενάριό της. Οι συμμετέχοντες πρέπει να λάβουν αποφάσεις με βάση τις αξίες που είναι πιο σημαντικές για αυτούς (π.χ. ισότητα, προστασία του περιβάλλοντος, ευημερία της κοινότητας).
- Μετά το παιχνίδι ρόλων, η ομάδα συζητά: "Ποιες αξίες είχαν προτεραιότητα στη λήψη αποφάσεων;" "Ποιοι συμβιβασμοί έγιναν;" "Υπήρχαν συγκρούσεις μεταξύ αξιών και πώς επιλύθηκαν;"
- Οι ομάδες προετοιμάζουν μια 5λεπτη παρουσίαση σχετικά με τις αποφάσεις τους και τις αξίες που τις καθοδήγησαν.

Απολογισμός (15 λεπτά):

- Ζητήστε από κάθε ομάδα να μοιραστεί την απόφασή της και τις βασικές αξίες που συζήτησαν.

Δραστηριότητα **4:** Οπτικοποίηση των αξιών της βιωσιμότητας **(45** λεπτά**)**

Στόχος: Να απεικονίσει τον αντίκτυπο των αξιών της αειφορίας στην προσωπική και επαγγελματική ζωή των συμμετεχόντων.

Μηχανικός: Μηχανισμός: Δημιουργική οπτικοποίηση Εγκατάσταση:

- Παρέχετε στους συμμετέχοντες μεγάλο χαρτί και είδη τέχνης.
- Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να δημιουργήσουν μια οπτική αναπαράσταση του τρόπου με τον οποίο οι αξίες τους επηρεάζουν τη βιώσιμη συμπεριφορά.

Οδηγίες:

- Οι συμμετέχοντες δημιουργούν ατομικά έναν "χάρτη αξιών" που απεικονίζει πώς οι βασικές τους αξίες σχετίζονται με τη

βιωσιμότητα.
- Ο χάρτης πρέπει να περιλαμβάνει: Πώς αυτές οι αξίες επηρεάζουν συγκεκριμένες συμπεριφορές ή αποφάσεις Πιθανά εμπόδια στη ζωή σύμφωνα με αυτές τις αξίες.
- Στο τέλος, οι συμμετέχοντες περπατούν για να δουν ο ένας τις οπτικοποιήσεις του άλλου.

Απολογισμός (15 λεπτά):

- Διευκόλυνση μιας ομαδικής συζήτησης σχετικά με: "Τι μοτίβα παρατηρήσατε στους δικούς σας χάρτες ή στους χάρτες των άλλων;" "Σας βοήθησε αυτή η δραστηριότητα να δείτε πώς οι αξίες επηρεάζουν τις δράσεις σας για τη βιωσιμότητα;" "Ποια εμπόδια για να ζήσετε τις αξίες σας εντοπίσατε και πώς θα μπορούσατε να τα ξεπεράσετε;"

Δραστηριότητα **5:** Σχεδιασμός **ProdAction -** Ζώντας τις αξίες σας **(45** λε**π**τά**)**

Στόχος: Να δημιουργήσετε ένα συγκεκριμένο σχέδιο δράσης για την ευθυγράμμιση των προσωπικών και επαγγελματικών δράσεων με τις αξίες της αειφορίας.

Μηχανικός: Ατομικός σχεδιασμός Εγκατάσταση:

- Παρέχετε στους συμμετέχοντες υποδείγματα σχεδίων δράσης που περιλαμβάνουν ενότητες για τον προσδιορισμό των αξιών, τον καθορισμό στόχων και την απαρίθμηση συγκεκριμένων δράσεων.

Οδηγίες:

- Οι συμμετέχοντες προβληματίζονται σχετικά με όσα έμαθαν για τις αξίες τους και τη βιωσιμότητα κατά τη διάρκεια του εργαστηρίου.
- Χρησιμοποιώντας το υπόδειγμα σχεδίου δράσης, οι συμμετέχοντες καταγράφουν:
    - Τις αξίες που θέλουν να θέσουν ως προτεραιότητα στη ζωή και την εργασία τους.
    - Συγκεκριμένες, μετρήσιμες δράσεις που θα αναλάβουν για να ευθυγραμμίσουν τις καθημερινές

τους επιλογές.
- Προκλήσεις ή εμπόδια που μπορεί να αντιμετωπίσουν και στρατηγικές για την υπέρβασή τους.

- Μετά από 30 λεπτά, οι συμμετέχοντες μοιράζονται τα σχέδια δράσης τους με έναν συνεργάτη για ανατροφοδότηση.

Απολογισμός (15 λεπτά):

- Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να μοιραστούν μια δράση που είναι ενθουσιασμένοι να υλοποιήσουν.
- Συζητήστε πώς μικρές, αξιακές δράσεις μπορούν να δημιουργήσουν μεγαλύτερο αντίκτυπο στην προώθηση της βιωσιμότητας.

Συμβουλές για διευκολυντές:

- Μοιράστε φυλλάδια που απαριθμούν μια σειρά αξιών αειφορίας (π.χ. σεβασμός στη φύση, κοινωνική δικαιοσύνη, οικονομική δικαιοσύνη). Εισάγετε το εργαστήριο εξηγώντας τη σχέση μεταξύ αξιών και βιώσιμων συμπεριφορών.

- Τονίστε ότι το να ζει κανείς τις αξίες του με μικρούς τρόπους μπορεί να έχει σημαντικό αντίκτυπο με την πάροδο του χρόνου.

WS2: Η Πράσινη Σκηνή**:** Δράση για την Αλλαγή

Συγγραφείς: (ANI-International)

Μορφή**:**
Προσωπικά

Διάρκεια**:**
2 ώρες

Προφίλ συμμετέχοντα**:**
Νέοι ηλικίας 18-30 ετών. Ο συνιστώμενος αριθμός συμμετεχόντων είναι μεταξύ 10 και 15 για τη δημιουργία ενός δυναμικού και διαδραστικού περιβάλλοντος, που επιτρέπει περισσότερες γνώσεις και χαρακτήρες.

Υλικά**:**

- Χώρος για κίνηση (ένα δωμάτιο που επιτρέπει στους συμμετέχοντες να κινούνται ελεύθερα)
- Flipcharts και μαρκαδόροι
- Προβολέας και οθόνη (προαιρετικά, για οπτικό υλικό ή οδηγίες)
- Φυλλάδια με ερωτήσεις προβληματισμού ή προτροπές δράσης

Στόχοι**:**

- Ενθαρρύνετε τον προβληματισμό και την προσωπική δέσμευση για βιωσιμότητα μέσω του θεάτρου.
- Βοηθήστε τους συμμετέχοντες να ενσαρκώσουν και να βιώσουν τον αντίκτυπο των αξιών βιωσιμότητας σε σενάρια πραγματικής ζωής.
- Ενδυνάμωση των συμμετεχόντων να συνδέσουν τις αξίες της αειφορίας με τις καθημερινές δράσεις και αποφάσεις.

Μαθησιακά α**π**οτελέσματα**:**

- Ικανότητα κατανόησης του τρόπου με τον οποίο οι αξίες βιωσιμότητας επηρεάζουν τις επιλογές σε πραγματικές καταστάσεις.
- Να αναπτύξετε ενσυναίσθηση και να αποκτήσετε νέες προοπτικές για διαφορετικές αξίες ενσαρκώνοντας

διαφορετικούς ρόλους
- Δημιουργήστε στόχους που μπορούν να αναληφθούν για την ενσωμάτωση των αξιών της βιωσιμότητας στην καθημερινή ζωή.

Δομή**:**

1. Καλωσόρισμα και εισαγωγή**: (10** λε**π**τά**)**:

- Καλωσορίστε τους συμμετέχοντες και παρουσιάστε τον σκοπό του εργαστηρίου: εξερεύνηση των αξιών της αειφορίας με τη χρήση της υποκριτικής και του αυτοσχεδιασμού.
- Συζητήστε πώς το θέατρο μπορεί να λειτουργήσει ως εργαλείο για τον προσωπικό προβληματισμό και την κοινωνική αλλαγή.
- Εξηγήστε εν συντομία τις αξίες της βιωσιμότητας (π.χ. υπευθυνότητα, δικαιοσύνη, διαχείριση, διασύνδεση) και πώς θα διερευνηθούν μέσω της δράσης.
- Παγοθραυστικά

2. Δραστηριότητες **π**ροθέρμανσης **-** α**π**ομάκρυνση **(15** λε**π**τά**):**

- *Πώς είστε σήμερα;* : Οι συμμετέχοντες στέκονται σε κύκλο. Ο συντονιστής ξεκινά ρωτώντας το άτομο ακριβώς μπροστά του: "Πώς είσαι σήμερα;". Το άτομο απαντά και ο διαμεσολαβητής στη συνέχεια χειρονομεί το συναίσθημα που εκφράζεται. Στη συνέχεια, οι δύο συμμετέχοντες που στέκονται αριστερά και δεξιά του διευκολυντή συμμετέχουν, προσθέτοντας τις δικές τους χειρονομίες για να ολοκληρώσουν το συναίσθημα. Όταν ο ενδιαφερόμενος αισθάνεται ότι η εικόνα είναι πλήρης, χειροκροτεί τα χέρια του. Αυτή η διαδικασία επαναλαμβάνεται με κάθε συμμετέχοντα στον κύκλο, επιτρέποντας σε όλους να εκφράσουν τη διάθεσή τους και να δράσουν.

- Ζητήστε από κάθε συμμετέχοντα να κινηθεί ή να κάνει μια χειρονομία με τρόπο που να αντιπροσωπεύει μια αξία βιωσιμότητας για την οποία ενδιαφέρεται (π.χ. ισορροπία για την ισότητα ή μια ισχυρή στάση για τη δικαιοσύνη). Στη συνέχεια, η ομάδα θα μαντέψει ποια αξία αντιπροσωπεύει,

και στη συνέχεια, ο συμμετέχων μπορεί να πει τι σκόπευε να αντιπροσωπεύσει [είναι μια άσκηση που μπορεί να γίνει και σε ζευγάρια, αν η ομάδα δεν είναι ακόμα αρκετά άνετη].

- Εμπλέξτε την ομάδα σε μια διασκεδαστική και εύκολη σωματική προθέρμανση για να σπάσει ο πάγος και να χαλαρώσει. Για παράδειγμα, ένα ομαδικό παιχνίδι όπως το "Mirroring" (όπου ένα άτομο καθοδηγεί μια κίνηση και οι άλλοι την αντικατοπτρίζουν) για να εμπλακούν όλοι και να νιώσουν άνετα.

3. Αυτοσχεδιασμός **(30** λε**π**τά**)**

Οι συμμετέχοντες χωρίζονται σε μικρές ομάδες (3-4 άτομα ανά ομάδα). Κάθε ομάδα αναλαμβάνει να δημιουργήσει έναν χαρακτήρα που ενσαρκώνει μια συγκεκριμένη αξία βιωσιμότητας (π.χ. έναν "διαχειριστή" του περιβάλλοντος, έναν υποστηρικτή της "δικαιοσύνης", ένα άτομο με "κλιματική συνείδηση").

- Οι ομάδες θα σχεδιάσουν μια σύντομη αυτοσχεδιαστική σκηνή όπου οι χαρακτήρες αυτοί θα αντιμετωπίζουν μια πρόκληση βιωσιμότητας και θα πρέπει να κάνουν μια επιλογή ευθυγραμμισμένη με τις αξίες τους.
- Παράδειγμα σεναρίου: Μια ομάδα φίλων πρέπει να αποφασίσει αν θα αγοράσει ένα φτηνό, μη φιλικό προς το περιβάλλον προϊόν ή αν θα επιλέξει τη βιώσιμη, πιο ακριβή επιλογή.

Στόχος: Η δραστηριότητα αυτή επιτρέπει στους συμμετέχοντες να εξερευνήσουν διαφορετικές προοπτικές και να εξασκηθούν στην επίλυση προβλημάτων μέσω του θεάτρου.

4. Παιχνίδι ρόλων με ανατρο**π**ή **(30** λε**π**τά**)**

Στόχος:
Να βοηθήσει τους συμμετέχοντες να κατανοήσουν την πολυπλοκότητα των αποφάσεων για την αειφορία και να εξασκηθούν στη λήψη αποφάσεων υπό την επίδραση πολλαπλών, συχνά αντικρουόμενων, αξιών.

- **Οδηγίες:**
    1. Σε έναν συμμετέχοντα τίθεται ένα δίλημμα βιωσιμότητας (π.χ. να αποφασίσει αν θα αγοράσει ρούχα γρήγορης μόδας ή φιλικά προς το περιβάλλον, ή να επιλέξει ανάμεσα στη χρήση των δημόσιων συγκοινωνιών και την οδήγηση αυτοκινήτου).
    2. Η υπόλοιπη ομάδα υποδύεται χαρακτήρες που επηρεάζουν την επιλογή του αποφασίζοντος. Αυτοί οι χαρακτήρες μπορούν να αντιπροσωπεύουν διαφορετικές αξίες ή προοπτικές, όπως ένας φίλος που δίνει προτεραιότητα στο στυλ, ένας γονέας που ανησυχεί για τα χρήματα ή ένας συνομηλίκου που υπερασπίζεται την αειφορία.

- **Η ανατροπή:**

Στα μισά της σκηνής, ο συντονιστής θα φωνάξει: "Αλλαγή αξιών!" Σε αυτό το σημείο, οι χαρακτήρες πρέπει να αλλάξουν ρόλους και ο αποφασίζων πρέπει να επανεξετάσει την απόφασή του με βάση τις νέες αξίες που παρουσιάζονται.

Παράδειγμα: Ο συνομήλικος που έδινε προτεραιότητα στο στυλ μπορεί να αλλάξει σε χαρακτήρα "υπευθυνότητας", ενθαρρύνοντας τον αποφασίζοντα να επιλέξει φιλικές προς το περιβάλλον επιλογές.

Στόχος: Αυτή η δραστηριότητα παιχνιδιού ρόλων βοηθά τους συμμετέχοντες να διερευνήσουν τις εσωτερικές και εξωτερικές συγκρούσεις που προκύπτουν κατά τη λήψη αποφάσεων βιωσιμότητας, δείχνοντας την πολυπλοκότητα αυτών των επιλογών και ενθαρρύνοντας την ενσυναίσθηση για τις διαφορετικές προοπτικές.

5. Αναστοχασμός και ανακεφαλαίωση **(15** λεπτά**)**

- **Ερωτήσεις αναστοχασμού:**
  Ερωτήσεις προβληματισμού για τις δραστηριότητες:
    - Πώς οι δραστηριότητες αυτοσχεδιασμού και παιχνιδιού ρόλων σας βοήθησαν να κατανοήσετε την πολυπλοκότητα των αποφάσεων βιωσιμότητας;
    - Ποιες νέες προοπτικές αποκομίσατε ενσαρκώνοντας

διαφορετικούς χαρακτήρες με αντίθετες αξίες;
- Πώς μπορείτε να εφαρμόσετε αυτές τις γνώσεις στη δική σας λήψη αποφάσεων όσον αφορά τη βιωσιμότητα;

- **Προτροπές δράσης:**
  Ενθαρρύνετε τους συμμετέχοντες να θέσουν προσωπικούς στόχους για την ενσωμάτωση των αξιών της αειφορίας στην καθημερινή τους ζωή. Δώστε φυλλάδια με ερωτήσεις προβληματισμού όπως:
  - "Ένα πράγμα που θα κάνω διαφορετικά μετά το σημερινό εργαστήριο για να ζήσω πιο βιώσιμα..."
  - "Μια αξία βιωσιμότητας που θα δώσω μεγαλύτερη προτεραιότητα στις καθημερινές μου αποφάσεις..."

Συμβουλές για διευκολυντές**:**

- **Ενθαρρύνετε το άνοιγμα και την ενσυναίσθηση:** Δημιουργήστε έναν ασφαλή χώρο όπου οι συμμετέχοντες θα αισθάνονται άνετα να εξερευνήσουν διαφορετικές αξίες, ακόμη και αν αυτές έρχονται σε αντίθεση με τις δικές τους. Τονίστε ότι ο στόχος δεν είναι να "κερδίσουμε" αλλά να κατανοήσουμε τις διαφορετικές προοπτικές.
- **Διευκόλυνση ομαλών μεταβάσεων:** Διασφαλίστε ότι η "εναλλαγή αξιών" στη δραστηριότητα του παιχνιδιού ρόλων είναι σαφής και αποτελεσματική. Βοηθήστε τους συμμετέχοντες να υιοθετήσουν γρήγορα νέες προοπτικές και να παραμείνουν στο χαρακτήρα τους.
- **Λάβετε υπόψη σας τη δυναμική της ομάδας:** Παρακολουθήστε τα επίπεδα ενέργειας στην ομάδα, ειδικά κατά τη διάρκεια σωματικών δραστηριοτήτων. Εάν χρειάζεται, κάντε πιο δομημένα διαλείμματα ή αναστοχασμούς για να επιτρέψετε στους συμμετέχοντες να επαναφορτιστούν.

WS3: Ρίζες της Αλλαγής**:** Εξερευνώντας τις ρίζες των αξιών μας

Συγγραφείς: Τσεβρένης, Σόνια Μαραβελάκη(KEAN)

Μορφή**:**
Πρόσωπο με πρόσωπο

Διάρκεια**:**
3 ώρες

Προφίλ συμμετέχοντος**:**
20-30 νέοι

Υλικά**:**

- Ένα φύλλο που περιέχει μια σειρά από αξίες για να προβληματιστούν οι συμμετέχοντες
- Αυτοκόλλητες σημειώσεις, μαρκαδόρους ή στυλό και σχολικά βιβλία
- Χαρτιά Flipchart

Στόχοι**:**

- Διερεύνηση και κατανόηση του συστήματος αξιών των συμμετεχόντων
- Προώθηση γνήσιων μορφών ομαδικής εργασίας και συνεργασίας, που βασίζονται σε κοινές αξίες.

Μαθησιακά α**π**οτελέσματα**:**

- Αυξημένη αυτογνωσία, οδηγώντας σε συνειδητή λήψη αποφάσεων γενικά.
- Και πιο συγκεκριμένα, έχοντας μια βαθύτερη αναγνώριση των αξιών, οι εργαζόμενοι στους τομείς της νεολαίας θα είναι σε θέση να εμπλακούν με πρακτικές που προωθούν την αειφορία με τρόπο που να ταιριάζει στον χαρακτήρα τους, αναδεικνύοντας ότι η σκέψη και η πρακτική της αειφορίας δεν είναι κάτι που ταιριάζει σε όλους.

Δομή:

Δραστηριότητα **1:** Πλοήγηση στο σύστημα αξιών μας

Στόχος: Στόχος της δραστηριότητας είναι να δώσει στους συμμετέχοντες την ευκαιρία να προβληματιστούν σχετικά με τα συστήματα αξιών τους και τον τρόπο με τον οποίο αυτά έχουν διαμορφωθεί.
Μηχανισμός: Ατομικός προβληματισμός & Ομαδική συζήτηση

Εγκατάσταση:

- Χωρίστε τους συμμετέχοντες σε ομάδες των 4-5 ατόμων (για εξοικονόμηση χαρτιού/πόρων) και δώστε στις ομάδες ένα φύλλο με ένα ευρύ φάσμα αξιών.
- Δώστε σε κάθε συμμετέχοντα ένα εγχειρίδιο και ένα στυλό/μαρκαδόρο.
- Παρουσιάστε τη δραστηριότητα στην ομάδα - Βοηθήστε τους συμμετέχοντες να καταλάβουν ότι η δραστηριότητα δεν αφορά απλώς τη διερεύνηση των σημερινών αξιών τους, αλλά μάλλον τη διερεύνηση αυτών των αξιών αναδρομικά,

Οδηγίες:

- Μοιράστε το φύλλο αξιών και αφήστε τους εκπαιδευόμενους να σκεφτούν και να καταγράψουν τις 5 κορυφαίες αξίες τους. (15 λεπτά)
- Μετά από αυτό, δώστε στους συμμετέχοντες μια καθοδηγητική προτροπή, όπως: "Σε ποιο σημείο της ζωής μου άρχισαν να εμφανίζονται αυτές οι αξίες;", "Ποιες εμπειρίες προκάλεσαν την εμφάνιση αυτών των αξιών σε μένα;", "Τι είδους ενέργειες μπορώ να κάνω από την εμπειρία μου για να πολλαπλασιάσω την αφύπνιση αυτών των αξιών στους νέους;". Αφήστε τους συμμετέχοντες να διαλυθούν και να βρουν ένα ήσυχο μέρος που θα τους βοηθήσει να συγκεντρωθούν. (30 λεπτά)
- Οι συμμετέχοντες επανέρχονται στις αρχικές τους ομάδες, συζητούν τις 5 κορυφαίες αξίες τους και τους προβληματισμούς τους σχετικά με τις συγκεκριμένες

προτροπές, προσπαθώντας να καθορίσουν μια κορυφαία 5 αξία ανά ομάδα και να συγκεντρώσουν τις μετασχηματιστικές εμπειρίες/στάδια στη ζωή τους για να διαμορφώσουν σημεία μόχλευσης για την ευαισθητοποίηση των νέων (40 λεπτά).

Απολογισμός (20 λεπτά):

- Οι συμμετέχοντες επιστρέφουν σε κύκλο. Ένας συμμετέχων από κάθε υποομάδα θα είναι εκπρόσωπος και θα μιλήσει για τις 5 κορυφαίες αξίες της ομάδας του και τα κύρια ευρήματα που αντιστοιχούν στις προηγούμενες προτροπές γύρω από τη δημιουργία αξιών.
- Στόχος ολόκληρης της ομάδας είναι να ευθυγραμμίσει τις 5 κορυφαίες αξίες κάθε ομάδας, ώστε να καταλήξει σε 5 αξίες που ισχύουν για όλους στην ομάδα.
- Για την ολοκλήρωση της δραστηριότητας, ο συντονιστής(-ές) καλεί κάθε συμμετέχοντα να σκεφτεί και να μοιραστεί μια βιώσιμη δράση που έχει αναλάβει, σύμφωνα με μία ή περισσότερες από τις 5 τελικές αξίες που συμφωνήθηκαν από όλη την ομάδα.

Δραστηριότητα **2:** Εκτιμώντας τα συναισθήματά μας

Στόχος:

- Μια βαθύτερη σύνδεση των συμμετεχόντων με τον εαυτό τους και τη γνώση τους σε σχέση με τα συναισθήματά τους για την (μη) βιωσιμότητα.
- Οικοδόμηση ομάδας μέσω της σύσφιξης των 5 κοινών αξιών.

Μηχανικός: Ομαδική συζήτηση Εγκατάσταση:

- Χωρίστε τους συμμετέχοντες σε ομάδες των 4-5 ατόμων (για εξοικονόμηση χαρτιού/πόρων) και δώστε στις ομάδες χαρτί flipchart και μαρκαδόρους.
- Παροχή οδηγιών στις

ομάδες Οδηγίες:

- Τα μέλη κάθε ομάδας καλούνται να εντοπίσουν, να συζητήσουν και να σημειώσουν ένα ζήτημα (μη) βιωσιμότητας από το τοπικό τους πλαίσιο (το τοπικό πλαίσιο μπορεί να εκτείνεται από την κοινότητα έως το εθνικό επίπεδο).
- Στη συνέχεια, τα μέλη εκφράζουν τα συναισθήματα/συναισθήματά τους σχετικά με το θέμα που έθεσαν και προβληματίζονται για τη σύνδεση αυτών των συναισθημάτων με τις 5 αξίες της ομάδας που συμφωνήθηκαν στη Δραστηριότητα 1. Και πάλι, οι συμμετέχοντες σημειώνουν/σχεδιάζουν συνεργατικά τις συνδέσεις μεταξύ του θέματος, των συναισθημάτων και των 5 αξιών. (45 λεπτά)

Ενημέρωση:

- Οι συμμετέχοντες επιστρέφουν σε κύκλο, παρουσιάζουν τα διαγράμματά τους και προβληματίζονται σχετικά με τη δραστηριότητα (10 λεπτά).
- Αφού γίνει ένας πρώτος γύρος παρατηρήσεων, ο συντονιστής θέτει το ερώτημα "Πώς θα αξιοποιούσατε τα συναισθήματα και τις αξίες σας για να καθοδηγήσετε τη δράση για τη βιωσιμότητα;". (10 λεπτά).

Συμβουλές για τους συντονιστές:

- Αναγνωρίστε ότι το θέμα μπορεί να προκαλέσει έντονα συναισθήματα στους συμμετέχοντες και ενημερώστε τους εκ των προτέρων γι' αυτό, ώστε να μπορούν να αποχωρήσουν στα μέσα του εργαστηρίου αν το επιθυμούν.

WS4: Αναστοχασμός των **π**ροσω**π**ικών αξιών για τη βιωσιμότητα

Συγγραφείς: Abbruzzese (Lascò)

Μορφή**:**
Προσωπικά

Διάρκεια**:**
1,5 ώρες

Προφίλ συμμετέχοντα**:**
Νέοι ηλικίας 16-30 ετών. Ιδανικό μέγεθος ομάδας: 10-15 συμμετέχοντες, ώστε να είναι δυνατή η ουσιαστική συζήτηση και ο προσωπικός προβληματισμός.

Υλικά**:**

- Χαρτί Flipchart και μαρκαδόροι
- Αυτοκόλλητες σημειώσεις
- Προβολέας (προαιρετικά για οπτική παρουσίαση)
- Έντυπα με σύντομες περιγραφές των προοπτικών βιωσιμότητας (ανθρωποκεντρισμός, τεχνοκεντρισμός, οικοκεντρισμός)
- Κάρτες παιχνιδιού ρόλων
- Στυλό ή μολύβια

Στόχοι**:**

- Ενίσχυση του προβληματισμού σχετικά με τις ατομικές και συλλογικές αξίες που σχετίζονται με τη βιωσιμότητα
- Να διερευνήσει πώς οι διαφορετικές αξίες μπορούν να επηρεάσουν τις απόψεις και τις συμπεριφορές προς την αειφορία
- Ενθάρρυνση των συμμετεχόντων να διατυπώσουν και να εξετάσουν κριτικά τις αξίες τους σε σχέση με τις αρχές της αειφορίας

Μαθησιακά α**π**οτελέσματα**:**
Στο τέλος του εργαστηρίου, οι συμμετέχοντες θα είναι σε θέση να:

- εντοπίζουν και να διατυπώνουν τις προσωπικές τους αξίες,
- αναγνωρίζουν και να σέβονται τις διαφορετικές αξίες και

προοπτικές για τη βιωσιμότητα,
- αξιολογούν κριτικά τις αξίες τους σε σχέση με τους στόχους βιωσιμότητας.

Δομή:

1. Εισαγωγή **(15** λεπτά**):**

- Ξεκινήστε εξηγώντας τον στόχο του εργαστηρίου: κατανόηση και προβληματισμός σχετικά με τις προσωπικές αξίες σε σχέση με τη βιωσιμότητα.
- Παρουσιάστε τις τρεις κύριες προοπτικές για την αειφορία (ανθρωποκεντρισμός, τεχνοκεντρισμός και οικοκεντρισμός) και δώστε παραδείγματα για το πώς η καθεμία μπορεί να καθοδηγήσει διαφορετικές προσεγγίσεις για την αειφορία.

2. Ατομικός προβληματισμός **(15** λεπτά**):**

- Μοιράστε αυτοκόλλητες σημειώσεις και ζητήστε από τους συμμετέχοντες να καταγράψουν 3-5 βασικές αξίες που επηρεάζουν τις επιλογές της ζωής τους (π.χ. οικογένεια, επαγγελματική επιτυχία, περιβαλλοντική υπευθυνότητα, οικονομική σταθερότητα).
- Ενθαρρύνετε τους συμμετέχοντες να προβληματιστούν σχετικά με το πώς κάθε αξία μπορεί να υποστηρίζει ή να συγκρούεται με την αειφορία.

3. Ομαδική διερεύνηση των προοπτικών **(30** λεπτά**):**

- Χωρίστε τους συμμετέχοντες σε μικρές ομάδες των τεσσάρων ατόμων και δώστε σε κάθε ομάδα ένα φυλλάδιο σχετικά με τον ανθρωποκεντρισμό, τον τεχνοκεντρισμό και τον οικοκεντρισμό, καθώς και κάρτες παιχνιδιού ρόλων. Ειδικότερα, εξοπλίστε κάθε ομάδα με μία κάρτα σεναρίου
και δώστε σε κάθε μέλος μία κάρτα ρόλων (π.χ. υπεύθυνος χάραξης πολιτικής, περιβαλλοντικός συνήγορος, επιχειρηματίας, κάτοικος της περιοχής). Καλέστε τις ομάδες να συζητήσουν το σενάριο για να καταλήξουν σε μια κοινή απόφαση, ενθαρρύνοντας κάθε μέλος να υιοθετήσει την οπτική γωνία του ρόλου που του έχει ανατεθεί.

- Καλέστε κάθε ομάδα να παρουσιάσει τα αποτελέσματα της

συζήτησης και διευκολύνετε μια συζήτηση για να αναδείξετε τις διαφορές και τις ομοιότητες μεταξύ των προοπτικών.

- Ζητήστε από τις ομάδες να συζητήσουν ποιες αξίες θα μπορούσαν να ευθυγραμμιστούν με κάθε προοπτική και τις επιπτώσεις της κάθε ευθυγράμμισης στη βιωσιμότητα.

4. Δραστηριότητα ιεράρχησης αξιών **(15** λεπτά**):**

- Κάθε ομάδα επιλέγει τρεις αξίες που πιστεύει ότι υποστηρίζουν περισσότερο τη βιωσιμότητα και ετοιμάζει μια σύντομη εξήγηση.
- Οι ομάδες παρουσιάζουν τις αξίες που επέλεξαν και το σκεπτικό τους, εστιάζοντας στον πιθανό αντίκτυπο των αξιών αυτών στη βιωσιμότητα.

5. Απολογισμός και αναστοχασμός σε όλη την ομάδα **(15** λεπτά**):**

- Συγκεντρωθείτε ξανά για μια διευκολυνόμενη συζήτηση σχετικά με την αξιακή ποικιλομορφία, συμπεριλαμβανομένων των πολιτισμικών και ατομικών διαφορών και του τρόπου με τον οποίο οι αξίες μπορεί να αλλάξουν με την πάροδο του χρόνου.
- Ενθαρρύνετε τους συμμετέχοντες να εξετάσουν αν οι αξίες τους ευθυγραμμίζονται με τους στόχους της βιωσιμότητας και να προσδιορίσουν τυχόν προσαρμογές που θα μπορούσαν να εξετάσουν.

Συμβουλές για διευκολυντές**:**

- Λάβετε υπόψη σας τις διαφορετικές αξίες που μπορεί να έχουν οι συμμετέχοντες, οι οποίες μπορεί να επηρεάζονται από το πολιτισμικό, θρησκευτικό ή οικογενειακό υπόβαθρο.
- Προώθηση μιας ανοικτής, μη επικριτικής ατμόσφαιρας, με στόχο την προώθηση του προβληματισμού και όχι την υπαγόρευση συγκεκριμένων αξιών.
- Διασφαλίστε ότι κάθε συμμετέχων έχει την ευκαιρία να μιλήσει, συμβάλλοντας στη δημιουργία ενός περιβάλλοντος σεβασμού για προσωπική ανταλλαγή απόψεων και ομαδικό διάλογο.

WS5: Reflect & Play: Παιχνιδοποίηση των βιώσιμων αξιών

Συγγραφείς: Vilas Nieto (FEMXA)

Μορφή:
Πρόσωπο με πρόσωπο

Διάρκεια:

1 ώρα και 45 λεπτά

Προφίλ συμμετέχοντα:
Νέοι μεταξύ 16 και 30 ετών που ενδιαφέρονται για τη βιωσιμότητα

Υλικά:

- Υλικά χειροτεχνίας (χαρτί, μολύβια, μαρκαδόροι κ.λπ.)
- Κάρτες αξίας

Στόχοι:

- Αναστοχασμός σχετικά με τις προσωπικές αξίες και τις προοπτικές του κόσμου όσον αφορά τη βιωσιμότητα.
- Ενθαρρύνετε τον προσωπικό προβληματισμό σχετικά με τις βιώσιμες αξίες και την καθημερινή πρακτική τους.
- Προώθηση της ανταλλαγής ιδεών και εμπειριών σχετικά με τον τρόπο ενσωμάτωσης αυτών των αξιών στην καθημερινή ζωή.

Μαθησιακά αποτελέσματα:

Στο τέλος του εργαστηρίου, οι συμμετέχοντες θα είναι σε θέση να:

- Προσδιορισμός και διάκριση μεταξύ βιώσιμων και μη βιώσιμων αξιών.
- Αναστοχασμός σχετικά με τις δικές τους πρακτικές και στάσεις απέναντι στην αειφορία.

Δομή:

1. Εισαγωγή **(20** λεπτά**):**

- Παρουσίαση των στόχων και της δομής του εργαστηρίου
- Σύντομη επεξήγηση του τομέα ικανοτήτων "Ενσωμάτωση αξιών αειφορίας".

2. Βιώσιμη Δύο αλήθειες και ένα ψέμα **(15** λεπτά**):**

- Κάθε συμμετέχων μοιράζεται τρεις δηλώσεις σχετικά με τις πρακτικές βιωσιμότητας που εφαρμόζει: δύο αληθείς και μία ψευδής. Στη συνέχεια, η ομάδα μαντεύει ποια δήλωση είναι το ψέμα.
- Αυτή η δραστηριότητα βοηθά τους συμμετέχοντες να γνωριστούν καλύτερα μεταξύ τους, να μοιραστούν τις συνήθειες τους για τη βιωσιμότητα και δημιουργεί μια διασκεδαστική, ελκυστική ατμόσφαιρα.

2. Δυναμικό **π**αιχνίδι**: (40** λεπτά**):**

- Μοιράστε σε κάθε συμμετέχοντα μια σειρά από κάρτες αξιών, οι οποίες περιλαμβάνουν τόσο βιώσιμες αξίες (όπως η ισότητα, ο σεβασμός στη φύση) όσο και μη βιώσιμες αξίες (όπως ο καταναλωτισμός, η αδιαφορία).
- Οι συμμετέχοντες θα πρέπει να ταξινομήσουν τις κάρτες σε τρεις κατηγορίες: "Αξίες που εφαρμόζω", "Αξίες που θα έπρεπε να εφαρμόζω περισσότερο" και "Αξίες που θα ήθελα να αποφύγω".
- Αργότερα, οι συμμετέχοντες συναντώνται σε ομάδες για να μοιραστούν και να προβληματιστούν σχετικά με τις επιλογές τους και να συζητήσουν πώς αυτές οι αξίες επηρεάζουν την αντίληψη και την κατανόηση της βιωσιμότητας.

3. Δημιουργική δραστηριότητα**: (20** λεπτά**):**

- Παρέχετε χαρτί, μαρκαδόρους και άλλα υλικά χειροτεχνίας.
- Οι συμμετέχοντες σχεδιάζουν ένα σήμα που αντιπροσωπεύει μια βιώσιμη αξία την οποία επιθυμούν να ενσαρκώσουν και να προωθήσουν στην καθημερινή τους ζωή.
- Κάθε συμμετέχων παρουσιάζει το σήμα του και εξηγεί την αξία που αντιπροσωπεύει και την προσωπική του σημασία.

4. Συμπεράσματα **(10** λεπτά**):**

- Σύνοψη των διδαγμάτων που αντλήθηκαν και της σημασίας της ενσωμάτωσης βιώσιμων αξιών.

Συμβουλές για διευκολυντές**:**

- Ενθαρρύνετε μια ατμόσφαιρα ανοιχτότητας και σεβασμού κατά τη διάρκεια των συζητήσεων.
- Διασφαλίστε ότι όλοι οι συμμετέχοντες έχουν την ευκαιρία να μοιραστούν τους προβληματισμούς και τις εμπειρίες τους.

4.1.2 Υποστήριξη της δικαιοσύνης **WS1:** Δράση ανάφλεξης

Συγγραφείς: Yunus Emre Çakmak (KUBI)

Μορφή:
Πρόσωπο με πρόσωπο

Διάρκεια:
6 ώρες

Προφίλ συμμετέχοντα:
25-35 νέοι

Υλικά:

- Flipcharts, μαρκαδόροι, αυτοκόλλητες σημειώσεις
- Κάρτες πρόκλησης με περιβαλλοντικά προβλήματα (π.χ. ρύπανση από πλαστικά, σπατάλη ενέργειας, αποψίλωση των δασών)
- Μεγάλα τουβλάκια ή τουβλάκια τύπου Jenga (που αντιπροσωπεύουν προκλήσεις που πρέπει να ξεπεραστούν)
- Ημερολόγια για τους συμμετέχοντες
- Υποδείγματα σχεδίων δράσης
- Βίντεο κλιπ

Στόχοι:

- Να βοηθήσει τους συμμετέχοντες να αναγνωρίσουν ότι μικρές, ατομικές δράσεις μπορούν να δημιουργήσουν σημαντικές επιπτώσεις όταν εφαρμόζονται με συνέπεια.
- Να εξοπλίσει τους συμμετέχοντες με πρακτικά εργαλεία και στρατηγικές για να αναπτύξουν τα δικά τους σχέδια δράσης

για τη βιωσιμότητα.

- Να ενισχύσει το αίσθημα ευθύνης και το κίνητρο των συμμετεχόντων να προωθήσουν θετικές περιβαλλοντικές αλλαγές στις κοινότητές τους.

Μαθησιακά αποτελέσματα:

- Προσδιορισμός ενός συγκεκριμένου περιβαλλοντικού ζητήματος για το οποίο είναι παθιασμένοι και δημιουργία ενός σχεδίου δράσης για την αντιμετώπισή του.
- Κατανόηση της σημασίας της ατομικής πρωτοβουλίας και του τρόπου με τον οποίο συνδέεται με ευρύτερα περιβαλλοντικά αποτελέσματα.
- Ανάπτυξη στρατηγικών για την αντιμετώπιση των προκλήσεων και των εμποδίων στην ανάληψη δράσης για την αειφορία.
- Φεύγοντας με πρακτικά βήματα που μπορούν να εφαρμόσουν στην προσωπική ή επαγγελματική τους ζωή για την προώθηση της βιωσιμότητας.

Δομή:

Δραστηριότητα **1:** Τι σας εμπνέει**; (45** λεπτά**)**

Στόχος: Να βοηθήσει τους συμμετέχοντες να συνδεθούν με τα περιβαλλοντικά θέματα ή τα θέματα βιωσιμότητας για τα οποία νιώθουν μεγαλύτερο πάθος και να συνειδητοποιήσουν τη δύναμη της ατομικής πρωτοβουλίας.

Μηχανικός: Μηχανισμός: Αναστοχασμός και έμπνευση Εγκατάσταση:

- Προβάλλετε μερικά βίντεο κλιπ με θέμα την περιβαλλοντική βιωσιμότητα (π.χ. κοινοτικά προγράμματα ανακύκλωσης, υπεράσπιση της καθαρής ενέργειας, εκστρατείες δενδροφύτευσης υπό την ηγεσία των νέων κ.λπ.)

Οδηγίες:

- Αφού παρακολουθήσουν τα βίντεο, ζητήστε από τους συμμετέχοντες να σκεφτούν στα ημερολόγιά τους για 10 λεπτά: "Τι τους άφησαν να σκεφτούν από αυτές τις ιστορίες;" "Ποια περιβαλλοντικά ζητήματα τους ενδιαφέρουν περισσότερο;" "Ποιες μοναδικές δεξιότητες, γνώσεις ή πόρους διαθέτουν που θα μπορούσαν να συμβάλουν στην αντιμετώπιση αυτών των ζητημάτων;"
- Μετά τον ατομικό προβληματισμό, βάλτε τους συμμετέχοντες να σχηματίσουν ζεύγη για να συζητήσουν τους προβληματισμούς τους και να μοιραστούν ποιο περιβαλλοντικό ζήτημα τους παθιάζει περισσότερο.

Απολογισμός (15 λεπτά):

- Διευκολύνετε μια ομαδική συζήτηση με αυτές τις ερωτήσεις: "Ποια είναι τα κοινά θέματα για τα οποία οι συμμετέχοντες αισθάνονται πάθος;" "Ποιες ομοιότητες ή διαφορές παρατηρήσατε στον τρόπο με τον οποίο οι άνθρωποι θέλουν να αναλάβουν δράση;" "Πώς μπορεί η αναγνώριση του πάθους σας να αποτελέσει το πρώτο βήμα προς την ατομική πρωτοβουλία;"

Δραστηριότητα **2:** Η στοίβα **π**ροκλήσεων **(1** ώρα**)**

Στόχος: Να βοηθήσει τους συμμετέχοντες να εντοπίσουν και να χαράξουν στρατηγική για το πώς θα ξεπεράσουν τα κοινά εμπόδια ή τις προκλήσεις που εμποδίζουν την ατομική πρωτοβουλία σε θέματα βιωσιμότητας.

Μηχανικός: Ομαδική επίλυση προβλημάτων

Εγκατάσταση:

- Δημιουργήστε "κάρτες προκλήσεων" που περιγράφουν λεπτομερώς τα κοινά εμπόδια στην ανάληψη δράσης για θέματα βιωσιμότητας (π.χ. έλλειψη πόρων, χαμηλή υποστήριξη από την κοινότητα, ανταγωνιστικές προτεραιότητες, νομικά εμπόδια).
- Παρέχετε μεγάλα δομικά στοιχεία ή μπλοκ τύπου Jenga που

αντιπροσωπεύουν αυτές τις προκλήσεις.

Οδηγίες:

- Χωρίστε τους συμμετέχοντες σε μικρές ομάδες των 4-5 ατόμων.
- Κάθε ομάδα θα επικεντρωθεί σε μια κάρτα πρόκλησης και θα συζητήσει πώς αυτή η πρόκληση θα μπορούσε να εμποδίσει μια ατομική πρωτοβουλία (π.χ. την έναρξη ενός κοινοτικού κήπου ή την έναρξη ενός προγράμματος ανακύκλωσης).
- Χρησιμοποιώντας τα δομικά στοιχεία, κάθε ομάδα θα "στοιβάξει" τις προκλήσεις της, τοποθετώντας τα στοιχεία το ένα πάνω στο άλλο για να δημιουργήσει μια φυσική αναπαράσταση των εμποδίων στην επίτευξη των στόχων της αειφορίας.
- Αφού στοιβάξουν τα τουβλάκια, οι ομάδες θα καταστρώσουν στρατηγικές για το πώς θα "απομακρύνουν" ένα προς ένα αυτά τα εμπόδια με καταιγισμό ιδεών για πρακτικές λύσεις ή δράσεις.
- Οι ομάδες θα μοιραστούν τις λύσεις τους με την ευρύτερη ομάδα.

Απολογισμός (15 λεπτά):

- Ρωτήστε τους συμμετέχοντες: "Ποια ήταν η δυσκολότερη πρόκληση που ξεπεράσατε;" "Πώς αποφασίσατε ποιες προκλήσεις θα αντιμετωπίσετε πρώτα;" "Πώς μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε τη δημιουργική σκέψη και τη συνεργασία για να σπάσουμε τα εμπόδια στην ανάληψη πρωτοβουλιών;"

Δραστηριότητα **3:** Δράστε τώρα**: (1** ώρα**)**

Στόχος: Να καταδείξει ότι οι μικρές δράσεις μπορούν να έχουν άμεσο και ορατό αντίκτυπο και να ενθαρρύνει τους συμμετέχοντες να ξεκινήσουν τις πρωτοβουλίες τους σήμερα, όσο μικρές κι αν είναι.

Μηχανικός: Πείραμα δράσης με τα χέρια

Εγκατάσταση: (π.χ., συγκέντρωση σκουπιδιών στην κοινότητα,

φύτευση μικρών φυτών ή δέντρων, δημιουργία πινακίδας ευαισθητοποίησης του κοινού για περιβαλλοντικά θέματα).

Οδηγίες:

- Βγάλτε τους συμμετέχοντες έξω (ή σε κατάλληλο εσωτερικό χώρο, αν χρειάζεται) και παρουσιάστε μια μικρή, απτή δράση βιωσιμότητας που μπορούν να ολοκληρώσουν σε λιγότερο από 30 λεπτά.
- Χωρίστε τους συμμετέχοντες σε μικρές ομάδες και αναθέστε σε κάθε ομάδα μια μίνι-εργασία (π.χ. μάζεμα σκουπιδιών, φύτευση μικρού πρασίνου, δημιουργία μιας γρήγορης πινακίδας εκστρατείας ευαισθητοποίησης).

Απολογισμός (15 λεπτά):

- Διευκολύνετε μια συζήτηση σχετικά με τη σημασία των μικρών δράσεων και τον τρόπο με τον οποίο δημιουργούν δυναμική: "Πώς μπορεί η έναρξη με μικρές δράσεις να σας βοηθήσει να αναλάβετε μεγαλύτερες πρωτοβουλίες στο μέλλον;" "Τι μπορείτε να κάνετε στην καθημερινή σας ζωή για να αρχίσετε να αναλαμβάνετε δράση σε θέματα βιωσιμότητας;"

Δραστηριότητα **4:** Δράστε τώρα**: (1,5** ώρα**)**

Στόχος: Να βοηθήσει τους συμμετέχοντες να δημιουργήσουν συγκεκριμένα σχέδια δράσης για την επιλεγμένη πρωτοβουλία βιωσιμότητας, αναλύοντας τους στόχους τους σε εφικτά βήματα.

Μηχανικός: Ατομικός σχεδιασμός και ανατροφοδότηση ομάδας

Εγκατάσταση:

- Παρέχετε στους συμμετέχοντες υποδείγματα σχεδίων δράσης που περιλαμβάνουν ενότητες όπως:

- Δήλωση στόχου
- Βήματα δράσης
- Χρονοδιάγραμμα
- Απαιτούμενοι πόροι,
- και πιθανά

εμπόδια Οδηγίες:

- Οι συμμετέχοντες θα προβληματιστούν σχετικά με το περιβαλλοντικό ζήτημα για το οποίο είναι παθιασμένοι και θα αφιερώσουν 45 λεπτά δημιουργώντας ένα λεπτομερές σχέδιο δράσης για το πώς θα αναλάβουν ατομική πρωτοβουλία για την αντιμετώπιση του εν λόγω ζητήματος.
- Τα σχέδια δράσης θα πρέπει να περιλαμβάνουν:
- Σαφής περιγραφή του ζητήματος που θέλουν να αντιμετωπίσουν.
- Συγκεκριμένα βήματα που θα λάβουν για την υλοποίηση της πρωτοβουλίας τους.
- Χρονοδιάγραμμα για τα βήματα αυτά.
- Πιθανά εμπόδια που μπορεί να συναντήσουν και στρατηγικές για την υπέρβασή τους.
- Αφού ολοκληρώσουν τα σχέδια δράσης τους, οι συμμετέχοντες θα σχηματίσουν ζευγάρια και θα μοιραστούν τα σχέδιά τους με έναν εταίρο για ανατροφοδότηση και προτάσεις.
- Απολογισμός (15 λεπτά): Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να μοιραστούν ένα βασικό μέρος του σχεδίου δράσης τους με την ευρύτερη ομάδα: "Ποιο βήμα σας ενθουσιάζει περισσότερο;" "Ποιες πιθανές προκλήσεις μπορεί να αντιμετωπίσετε και πώς θα τις αντιμετωπίσετε;" "Πώς σκοπεύετε να διατηρήσετε τη δυναμική σας μετά το εργαστήριο;"

Δραστηριότητα **5:** Δέσμευση για δράση **(30** λε**π**τά**)**

Στόχος: Να ενθαρρύνει τους συμμετέχοντες να δεσμευτούν για τις πρωτοβουλίες τους για την αειφορία, δίνοντας μια προσωπική υπόσχεση για ανάληψη δράσης.

Μηχανικός: Αναστοχαστική Γραφή και Δημόσια Δέσμευση

Εγκατάσταση:

- Μοιράστε ημερολόγια στους συμμετέχοντες και ζητήστε τους να προβληματιστούν σχετικά με το σχέδιο δράσης που ανέπτυξαν.

Οδηγίες:

- Οι συμμετέχοντες θα γράψουν μια προσωπική "Δέσμευση Πρωτοβουλίας" στο ημερολόγιό τους, περιγράφοντας:
- Το συγκεκριμένο ζήτημα βιωσιμότητας που θα αντιμετωπίσουν.
- Τις συγκεκριμένες δράσεις που δεσμεύονται να αναλάβουν εντός της επόμενης εβδομάδας, του επόμενου μήνα και του επόμενου έτους.
- Πώς θα παραμείνουν υπόλογοι για τις ενέργειές τους (π.χ. ανταλλάσσοντας ενημερώσεις με έναν συνεργάτη, συμμετέχοντας σε μια τοπική ομάδα ή θέτοντας υπενθυμίσεις για τον εαυτό τους).
- Αφού γράψουν τις δεσμεύσεις τους, καλέστε κάθε συμμετέχοντα να μοιραστεί δημόσια μια σύντομη εκδοχή της δέσμευσής του με την ομάδα. Αυτό θα μπορούσε να περιλαμβάνει τον κύριο στόχο τους και το πρώτο βήμα που θα κάνουν.

Απολογισμός (15 λεπτά):

- Διευκολύνετε μια τελική συζήτηση στην ομάδα: "Πώς η ανάληψη δημόσιας δέσμευσης σας βοηθά να παρακινήσετε να αναλάβετε δράση;" "Ποια υποστήριξη χρειάζεστε για να συνεχίσετε να υλοποιείτε την πρωτοβουλία σας;" "Πώς μπορείτε να εμπνεύσετε άλλους στην κοινότητά σας να αναλάβουν ατομική πρωτοβουλία σε θέματα βιωσιμότητας;"

Συμβουλές για διευκολυντές:

- Καθ' όλη τη διάρκεια του εργαστηρίου, τονίστε ότι κάθε συμμετέχων έχει τη δύναμη να κάνει τη διαφορά μέσω ατομικής πρωτοβουλίας. Ενθαρρύνετέ τους να σκέφτονται τους εαυτούς τους ως φορείς αλλαγής που μπορούν να εμπνεύσουν άλλους.

- Πολλοί συμμετέχοντες μπορεί να αισθάνονται συγκλονισμένοι από την κλίμακα των περιβαλλοντικών προκλήσεων. Διαβεβαιώστε τους ότι ακόμη και μικρές πρωτοβουλίες μπορούν να έχουν αλυσιδωτές επιπτώσεις. Γιορτάστε όλες τις ιδέες και τις προσπάθειες, ανεξάρτητα από το πόσο μέτριες είναι.

- Ενθαρρύνετε τους συμμετέχοντες να μοιραστούν τις ιδέες και τα σχέδιά τους μεταξύ τους. Αυτό συμβάλλει στη δημιουργία μιας αίσθησης κοινότητας και υπευθυνότητας, η οποία μπορεί να είναι ζωτικής σημασίας για τη διατήρηση της δυναμικής μετά το εργαστήριο.

- Όταν οι συμμετέχοντες δημιουργούν τα σχέδια δράσης τους, βοηθήστε τους να αναλύσουν τους στόχους τους σε διαχειρίσιμα βήματα. Τονίστε τη σημασία του να ξεκινάτε από μικρά βήματα και να αυξάνετε την κλίμακα και υπενθυμίστε τους ότι η συνέπεια είναι το κλειδί.

- Χρησιμοποιήστε μια ποικιλία μεθόδων (βίντεο, προβληματισμός, πρακτική δράση και ομαδικές συζητήσεις) για να διατηρήσετε τα επίπεδα ενέργειας υψηλά και να καλύψετε διαφορετικά στυλ μάθησης. Η υπαίθρια δραστηριότητα προσθέτει ένα φυσικό και διαδραστικό στοιχείο που βοηθά τους συμμετέχοντες να αισθάνονται δεσμευμένοι.

- Μετά το εργαστήριο, προσφέρετε στους συμμετέχοντες πρόσθετους πόρους, όπως συνδέσμους προς σχετικές περιβαλλοντικές οργανώσεις, κοινοτικές ομάδες ή εργαλεία που μπορούν να τους βοηθήσουν να συνεχίσουν να εργάζονται στις πρωτοβουλίες τους.

WS2: Δικαιοσύνη στην Αειφορία - Μια κινητήρια συζήτηση

Συγγραφείς: Touba (ANI International)

Μορφή:
Προσωπικά

Διάρκεια:
1,5 ώρες

Προφίλ συμμετέχοντα:
Νέοι ενήλικες (18-30 ετών) με πάθος για περιβαλλοντικά θέματα και δικαιοσύνη. Ιδανικό μέγεθος ομάδας: 10-20 συμμετέχοντες.

Υλικά:

- Τυπωμένες δηλώσεις σχετικά με τη δικαιοσύνη στη βιωσιμότητα
- Αυτοκόλλητες σημειώσεις
- Δείκτες
- Μεγάλες πινακίδες "Συμφωνώ", "Διαφωνώ" και "Γκρίζα περιοχή" (τοποθετημένες σε αντίθετες πλευρές της αίθουσας)
- Χρονοδιακόπτης για τους γύρους συζήτησης

Στόχοι:

- Εισαγωγή και διερεύνηση της δικαιοσύνης στην περιβαλλοντική βιωσιμότητα.
- Να εμπλακούν οι συμμετέχοντες σε κριτική σκέψη σχετικά με θέματα περιβαλλοντικής δικαιοσύνης.
- Ανάπτυξη των δεξιοτήτων των συμμετεχόντων στην κατασκευή και διατύπωση επιχειρημάτων με σεβασμό, σε μορφή συζήτησης.

Μαθησιακά αποτελέσματα:

Στο τέλος του εργαστηρίου, οι συμμετέχοντες θα:

- κατανοήσουν την πολυπλοκότητα της δικαιοσύνης στην περιβαλλοντική βιωσιμότητα.
- είναι σε θέση να συμμετέχουν σε παραγωγική συζήτηση και να διατυπώνουν τις απόψεις τους.
- Εκτιμήστε τις διαφορετικές προοπτικές σε περιβαλλοντικά

ζητήματα που σχετίζονται με τη δικαιοσύνη.

Δομή:

1. Εισαγωγή στη μορφή της κινητής συζήτησης **(15** λεπτά**)**

Στόχος:
Να εξηγήσει τη δομή της συζήτησης και να προετοιμάσει τους συμμετέχοντες για να συμμετάσχουν στη δραστηριότητα.

Εγκατάσταση:

- Παρουσιάστε εν συντομία τη μορφή της κινητής συζήτησης. Εξηγήστε ότι οι συμμετέχοντες θα τοποθετηθούν σωματικά στην αίθουσα με βάση το αν "συμφωνούν", "διαφωνούν" ή ανήκουν στη "γκρίζα ζώνη" (ουδέτερη στάση) σχετικά με διάφορες δηλώσεις για τη δικαιοσύνη στη βιωσιμότητα.
- Κάθε θέση θα αντιπροσωπεύει μια διαφορετική οπτική γωνία, και αφού μοιραστούν τις αρχικές τους σκέψεις, οι συμμετέχοντες θα έχουν την ευκαιρία να μετακινηθούν σε μια άλλη θέση με βάση τις νέες ιδέες τους.

Οδηγίες:

- Παρουσιάστε την πρώτη δήλωση (π.χ., "Οι περιβαλλοντικές πολιτικές θα πρέπει να δίνουν προτεραιότητα στις ανάγκες των εύπορων κοινοτήτων έναντι εκείνων των περιοχών με χαμηλό εισόδημα").
- Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να πάρουν θέση: "Συμφωνώ", "Διαφωνώ" ή "Γκρίζα ζώνη".
- Αφήστε μερικούς συμμετέχοντες από κάθε θέση να εξηγήσουν εν συντομία την επιλογή τους (1-2 λεπτά ο καθένας).
- Εισάγετε ένα χρονόμετρο για να διατηρήσετε τη συζήτηση συνοπτική και δυναμική.

Απολογισμός (5 λεπτά):

- Ρωτήστε την ομάδα πώς ένιωθε όταν στεκόταν σε μια συγκεκριμένη θέση. Άλλαξαν οι απόψεις κάποιου μετά την ακρόαση των απόψεων των άλλων;

2. Μετακινούμενοι γύροι συζήτησης **(45** λε**π**τά**)**

Στόχος:
Να εμπλακούν οι συμμετέχοντες σε διάφορους γύρους συζήτησης, επιτρέποντάς τους να διερευνήσουν διάφορα θέματα δικαιοσύνης στον τομέα της βιωσιμότητας.

Εγκατάσταση:

- Προετοιμάστε 4-5 δηλώσεις που προκαλούν προβληματισμό σχετικά με τη δικαιοσύνη σε περιβαλλοντικά θέματα. Μπορείτε να βρείτε μερικά παραδείγματα εδώ:
    - "Οι ανεπτυγμένες χώρες θα πρέπει να πληρώνουν περισσότερα για τον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής από ό,τι οι αναπτυσσόμενες χώρες"
    - "Οι εταιρικές οντότητες θα πρέπει να υποχρεούνται να επενδύουν στην περιβαλλοντική αποκατάσταση μετά την εκμετάλλευση των φυσικών πόρων"
    - "Οι πολιτικές για την κλιματική αλλαγή θα πρέπει να δίνουν προτεραιότητα στις ανάγκες των μελλοντικών γενεών έναντι των άμεσων αναγκών των σημερινών πληθυσμών"
    - "Τα πλουσιότερα έθνη θα πρέπει να αναλάβουν την ευθύνη της απορρόφησης των κλιματικών προσφύγων από τις αναπτυσσόμενες χώρες"
    - "Οι πλούσιες χώρες θα πρέπει να αναγκαστούν να μειώσουν τις εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα με ταχύτερο ρυθμό από ό,τι οι αναπτυσσόμενες χώρες, λόγω της ιστορικής τους συμβολής στην υπερθέρμανση του πλανήτη"...
- Για κάθε γύρο, παρουσιάστε μία δήλωση κάθε φορά, επιτρέποντας στους συμμετέχοντες να τοποθετηθούν σε μία από τις τρεις περιοχές.

Οδηγίες:

- Παρουσιάστε μια δήλωση. Δώστε στους συμμετέχοντες 30 δευτερόλεπτα για να επιλέξουν τη θέση τους (Συμφωνώ, Διαφωνώ ή Γκρίζα ζώνη).

- Καλέστε ένα ή δύο άτομα από κάθε θέση να εξηγήσουν το σκεπτικό της επιλογής τους (1-2 λεπτά ο καθένας).
- Αφού ακούσετε τα επιχειρήματα και από τις δύο πλευρές, δώστε στους συμμετέχοντες την ευκαιρία να μετακινηθούν σε άλλη θέση, αν η οπτική τους έχει αλλάξει.
- Συνεχίστε για 3-4 γύρους με διαφορετικές δηλώσεις, διασφαλίζοντας ότι οι συμμετέχοντες συμμετέχουν ενεργά στην κριτική σκέψη και ακούνε διαφορετικές απόψεις.

3. Απολογισμός **(10** λεπτά**):**

- Μετά τους γύρους, ρωτήστε την ομάδα:
  - Πώς εξελίχθηκε η θέση σας μετά από ακρόαση από άλλους;
  - Ποιο ήταν το πιο δύσκολο μέρος της συζήτησης;
  - Μήπως κάποιες νέες ιδέες ή επιχειρήματα άλλαξαν τον τρόπο με τον οποίο βλέπετε τη δικαιοσύνη στα περιβαλλοντικά ζητήματα;

4. Αναστοχασμός και δράση **(15** λεπτά**)**

Στόχος:
Να προβληματιστούν σχετικά με τη συζήτηση και να βοηθήσουν τους συμμετέχοντες να προσδιορίσουν συγκεκριμένες δράσεις που μπορούν να αναλάβουν για την προώθηση της δικαιοσύνης στην περιβαλλοντική βιωσιμότητα.

Εγκατάσταση:

- Δώστε σε κάθε συμμετέχοντα ένα αυτοκόλλητο σημείωμα και ένα στυλό/στυλό.
- Ζητήστε τους να προβληματιστούν σχετικά με τη συζήτηση και να καταγράψουν μια δράση που μπορούν να αναλάβουν (είτε προσωπικά είτε στην κοινότητά τους) για να προωθήσουν τη δικαιοσύνη στη βιωσιμότητα.

Οδηγίες:

- Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να καταγράψουν τη δράση τους ως απάντηση σε ένα από τα θέματα της συζήτησης. Θα πρέπει να επικεντρωθούν σε ένα απτό βήμα που μπορούν να κάνουν για να υποστηρίξουν την αειφορία με δίκαιο τρόπο (π.χ. "Θα υποστηρίξω πολιτικές που εξασφαλίζουν ίση

πρόσβαση σε χώρους πρασίνου σε περιοχές με χαμηλό εισόδημα" ή "Θα υποστηρίξω επιχειρήσεις που δίνουν προτεραιότητα σε ηθικές και βιώσιμες πρακτικές").
- Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να μοιραστούν τις δράσεις τους με την ομάδα. Αυτό συμβάλλει στη δημιουργία μιας αίσθησης υπευθυνότητας.

5. Απολογισμός **(5** λεπτά**):**

- Συνοψίστε τα κύρια συμπεράσματα από τη δραστηριότητα: πώς εκφράστηκαν διαφορετικές απόψεις και πώς η δικαιοσύνη στις αποφάσεις για τη βιωσιμότητα απαιτεί την εξισορρόπηση πολλαπλών προοπτικών.
- Τονίστε ότι μικρές, ατομικές δράσεις μπορούν να συμβάλουν συλλογικά σε πιο βιώσιμες και δίκαιες κοινότητες.

Συμβουλές για διευκολυντές**:**

- Ενθαρρύνετε την ενεργό ακρόαση: αλλά να ακούσουν τις άλλες απόψεις και να προβληματιστούν για το πώς θα μπορούσαν να εξελίξουν τη δική τους σκέψη.
- Διατηρήστε ένα περιβάλλον με σεβασμό: Διασφαλίστε ότι όλοι αισθάνονται άνετα να εκφράσουν τη γνώμη τους, ακόμη και αν αυτή διαφέρει από την πλειοψηφία.
- Μείνετε στην ώρα σας: Χρησιμοποιήστε ένα χρονόμετρο για να διατηρήσετε τη συζήτηση σε εξέλιξη και να αποφύγετε να κολλήσετε σε κάποια δήλωση για πολύ ώρα.
- Προσαρμοστείτε στη δυναμική της ομάδας: Αν ένα θέμα σας φαίνεται ιδιαίτερα δύσκολο ή διχαστικό, αφήστε λίγο περισσότερο χρόνο για προβληματισμό πριν προχωρήσετε στον επόμενο γύρο.

WS3: Δικαιοσύνη στο επίκεντρο**:** Ενεργώντας για ένα βιώσιμο μέλλον

Συγγραφείς: Σοφιανού (KEAN)

Μορφή**:**
Πρόσωπο με πρόσωπο

Διάρκεια**:**
5 ώρες

Προφίλ συμμετέχοντα**:**
15-25 νέοι

Υλικά**:**

- Παρουσίαση
- Σημειώσεις Post-it
- Λευκός πίνακας
- Μεγάλα φύλλα χαρτιού
- Χαρτικά
- Περιοδικά
- Ψαλίδια & κόλλες
- Φύλλα εργασίας "'Ενα πράγμα που θα μπορούσα να κάνω για τη δικαιοσύνη και τη βιωσιμότητα"
- Κάρτες ρόλων
- Mentimeter & σύνδεση στο Internet

Στόχοι**:**

- Κατανόηση της έννοιας της δικαιοσύνης στην αειφορία
- Ευαισθητοποίηση για τις ανισότητες
- Ανάπτυξη δεξιοτήτων για συμμετοχική δέσμευση
- Προώθηση δίκαιων πολιτικών και πρακτικών
- Ανάπτυξη προσωπικής ευθύνης και συνηγορίας
- Αξιολόγηση του αντίκτυπου και της λογοδοσίας

Μαθησιακά αποτελέσματα**:**

- Ορισμός και διατύπωση της έννοιας της δικαιοσύνης στο πλαίσιο της περιβαλλοντικής βιωσιμότητας και της κοινωνικής ισότητας.

- Να κατανοήσουν τα πλαίσια και τις αρχές της περιβαλλοντικής δικαιοσύνης, όπως η δίκαιη κατανομή των πόρων και η χάραξη πολιτικής χωρίς αποκλεισμούς.
- Σχεδιασμός στρατηγικών για την εφαρμογή δίκαιων πρακτικών σε έργα και χώρους εργασίας αειφορίας.

Δομή

Δραστηριότητα **1:** Διαδραστική **π**αρουσίαση του θεωρητικού **π**λαισίου

Οδηγίες:

- Οι εκπαιδευτικοί γράφουν σε τρία φύλλα χαρτιού τις ακόλουθες τρεις ερωτήσεις και ζητούν από τους εκπαιδευόμενους να γράψουν τις απαντήσεις τους σε post it notes και να τις κολλήσουν στο αντίστοιχο φύλλο χαρτιού.

Ερωτήσεις:

1. "Τι είναι η δικαιοσύνη;"
2. "Τι είναι η βιωσιμότητα;"
3. "Γιατί έχουν σημασία μαζί;"

- Στη συνέχεια ακολουθεί συζήτηση στην ομάδα με βάση τις απαντήσεις που δόθηκαν. Τέλος, παρουσιάζεται το εκπαιδευτικό υλικό σχετικά με το θεωρητικό πλαίσιο αυτής της δεξιότητας. Ακολουθεί μια νοητική δραστηριότητα για την ανακεφαλαίωση του θεωρητικού πλαισίου.

Δραστηριότητα **2:** Σχεδιάστε την **π**ράσινη **π**όλη σας

Σενάριο: Οι συμμετέχοντες αναλαμβάνουν να σχεδιάσουν μια βιώσιμη και δίκαιη πόλη του μέλλοντος.

Οδηγίες:

- Χωριστείτε σε ομάδες των 4-6 ατόμων.

- Οι ομάδες επιλέγουν ρόλους: δήμαρχος, πολεοδόμος, περιβαλλοντολόγος, υπέρμαχος της δικαιοσύνης, εκπρόσωπος της νεολαίας κ.λπ.
- Λαμβάνουν ένα προφίλ πόλης (πληθυσμός, πόροι, ζητήματα όπως η ρύπανση ή η ανισότητα).

Πρόκληση: Δημιουργία ενός σχεδίου για την πόλη με έμφαση σε:

0. Δίκαιη πρόσβαση σε πόρους (στέγαση, εργασία, εκπαίδευση).
1. Βιώσιμες πρακτικές (πράσινη ενέργεια, ανακύκλωση).
2. Ενίσχυση της νεολαίας και των περιθωριοποιημένων κοινοτήτων.

Έξοδος: Οι ομάδες παρουσιάζουν τις πόλεις τους με ένα οπτικό στοιχείο (σχέδιο, κολάζ ή ψηφιακό σκίτσο).

Δραστηριότητα **3:** Η δέσμευσή μου για ένα **π**ράσινο μέλλον

Ενθαρρύνετε τους συμμετέχοντες να δημιουργήσουν μια εξατομικευμένη δέσμευση για δικαιοσύνη και βιωσιμότητα.

Οδηγίες:

- Μοιράστε τα φύλλα εργασίας.

Βήματα:

- Οι συμμετέχοντες προβληματίζονται ατομικά και συμπληρώνουν το φύλλο εργασίας. Οι υποδείξεις μπορεί να περιλαμβάνουν: - το θέμα της εργασίας:
    - Μια δράση για δικαιοσύνη.
    - Μια βιώσιμη συνήθεια που μπορώ να υιοθετήσω.
    - Μια δεξιότητα που θέλω να αναπτύξω για το μέλλον.

Ενημέρωση:

Ερωτήσεις:

1. Τι ενέπνευσε το σχέδιο δράσης σας;

2. Πώς μπορούν μικρές προσωπικές δράσεις να οδηγήσουν σε μεγαλύτερη κοινωνική αλλαγή;

- Βασικό συμπέρασμα:
  Η προσωπική υπευθυνότητα είναι το πρώτο βήμα για την προώθηση της συστημικής αλλαγής. Ο καθένας μπορεί να γίνει ηγέτης στη δικαιοσύνη και τη βιωσιμότητα.

Δραστηριότητα **4:** Παιχνίδι ρόλων για τη δικαιοσύνη και τη βιωσιμότητα

Οδηγίες:

- Οι εκπαιδευτικοί μοιράζουν τους ρόλους, αναθέτουν σε κάθε συμμετέχοντα έναν ρόλο και μοιράζουν το σενάριο της μελέτης περίπτωσης στην ομάδα.
  - Ιδιοκτήτης τοπικού εργοστασίου: Θέλει να επεκτείνει την παραγωγή, αλλά δέχεται κριτική για τη ρύπανση.
  - Κοινοτικός ηγέτης: Υποστηρίζει δίκαιους μισθούς και ευκαιρίες απασχόλησης.
  - Περιβαλλοντικός ακτιβιστής: Αντιτίθεται στην επέκταση των εργοστασίων και θέλει πράσινες λύσεις.
  - Εκπρόσωπος της νεολαίας: Απαιτεί προγράμματα ανάπτυξης δεξιοτήτων για τους νέους εργαζόμενους.
  - Κυβερνητικός αξιωματούχος: Διαμεσολαβεί στη συζήτηση και διασφαλίζει ότι οι πολιτικές είναι δίκαιες και πράσινες.

- Ένα σενάριο μελέτης περίπτωσης (π.χ. "Ένα εργοστάσιο θέλει να επεκταθεί, δημιουργώντας θέσεις εργασίας αλλά αυξάνοντας τη ρύπανση. Η κοινότητα πρέπει να αποφασίσει πώς θα προχωρήσει").

Βήματα:

- Κάθε συμμετέχων παρουσιάζει την οπτική του και τις προτεραιότητές του σε 2 λεπτά.
- Οι συμμετέχοντες συζητούν και διαπραγματεύονται, με στόχο να καταλήξουν σε μια λύση που να εξισορροπεί τη δικαιοσύνη (θέσεις εργασίας, δίκαιοι μισθοί) και τη βιωσιμότητα (μείωση της ρύπανσης, πράσινες πρακτικές).
- Η ομάδα παρουσιάζει τη λύση που έχει συμφωνηθεί (ή την έλλειψη συμφωνίας, αν δεν έχει επιλυθεί) στην ευρύτερη ομάδα.

Οδηγίες για τους συμμετέχοντες:
Μείνετε πιστοί στους στόχους του ρόλου σας και ταυτόχρονα να είστε ανοιχτοί σε συμβιβασμούς.
Εξετάστε τις μακροπρόθεσμες επιπτώσεις στη δικαιοσύνη και τη βιωσιμότητα στις διαπραγματεύσεις σας.

Δραστηριότητα **5:** Α**π**ολογισμός

Ερωτήσεις ομαδικής συζήτησης:

1) "Ποιες ήταν οι κύριες προκλήσεις για την επίτευξη συμφωνίας;"
2) "Χρειάστηκε να γίνουν σημαντικοί συμβιβασμοί σε κάποιους ρόλους; Γιατί;"
3) "Πώς η ομάδα εξισορρόπησε τη δικαιοσύνη και τη βιωσιμότητα;"

Συμβουλές για διευκολυντές**:**

- Προετοιμάστε υλικό και μελέτες περιπτώσεων: Χρησιμοποιήστε σχετικά παραδείγματα που αντικατοπτρίζουν διαφορετικές προοπτικές.
- Κάντε ερωτήσεις ανοικτού τύπου: Ενθαρρύνετε τους συμμετέχοντες να μοιραστούν τις εμπειρίες και τις προοπτικές τους.

WS4: Κατανόηση και **π**ροώθηση της δικαιοσύνης για την αειφορία

Συγγραφείς: Abbruzzese (Lascò)

Μορφή**:**
Μεικτή (εργαστήριο αυτοπροσώπως με προαιρετική διαδικτυακή παρακολούθηση της συζήτησης)

Διάρκεια**:**
2 ώρες

Προφίλ συμμετέχοντος**:**
Νέοι ηλικίας 16-30 ετών, που ενδιαφέρονται για θέματα κοινωνικής δικαιοσύνης και περιβάλλοντος. Ιδανικό μέγεθος ομάδας: 12-20 συμμετέχοντες για τη διευκόλυνση τόσο των συζητήσεων σε μικρές ομάδες όσο και των δραστηριοτήτων ολόκληρης της ομάδας.

Υλικά**:**

- Χαρτί Flipchart και μαρκαδόροι
- Αυτοκόλλητες σημειώσεις
- Προβολέας (προαιρετικά, για οπτικά βοηθήματα)
- Έντυπες μελέτες περιπτώσεων για την περιβαλλοντική δικαιοσύνη (π.χ. επιπτώσεις της αποψίλωσης των δασών, αστικοί χώροι πρασίνου, απειλούμενα είδη)
- Στυλό ή μολύβια
- Μεγάλο χαρτί αφίσας

Στόχοι**:**

- Εισαγωγή των συμμετεχόντων στις έννοιες της δικαιοσύνης, της ισότητας και της ισότητας σε σχέση με την αειφορία
- Προώθηση της κατανόησης της διαγενεακής ισότητας και της σημασίας της διατήρησης της φύσης για τις μελλοντικές γενιές
- Ανάπτυξη των δεξιοτήτων των συμμετεχόντων όσον αφορά την εφαρμογή της ισότητας και της δικαιοσύνης σε περιβαλλοντικά ζητήματα και αποφάσεις

Μαθησιακά α**π**οτελέσματα**:**
Στο τέλος του εργαστηρίου, οι συμμετέχοντες θα είναι σε θέση να:

- κατανοήσουν τους δεσμούς μεταξύ της ποιότητας του περιβάλλοντος, της ισότητας και της δικαιοσύνης,
- εκφράσουν τη σημασία της συνεκτίμησης των μελλοντικών γενεών και άλλων ειδών στις αποφάσεις για τη βιωσιμότητα:
- βελτιώσουν τις ικανότητές τους στην ομαδική εργασία και στις διαπραγματεύσεις, λαμβάνοντας υπόψη διαφορετικές απόψεις

Δομή**:**

1. Εισαγωγή **(15** λεπτά**):**

- Ξεκινήστε με μια επισκόπηση της επικέντρωσης του εργαστηρίου στη δικαιοσύνη, την ισότητα και τη δικαιοσύνη στη βιωσιμότητα.
- Εισαγωγή βασικών εννοιών: περιβαλλοντική δικαιοσύνη, διαγενεακή ισότητα και η σημασία της μάθησης από τις δράσεις του παρελθόντος για τη δημιουργία ενός βιώσιμου μέλλοντος.
- Παρουσιάστε παραδείγματα όπως το "Ίδρυμα Stop Ecocide" και τρέχουσες περιπτώσεις περιβαλλοντικής υποβάθμισης (π.χ. αποψίλωση των δασών ή ρύπανση που επηρεάζει τις κοινότητες).

2. Ανάλυση μελέτης **π**ερί**π**τωσης σε μικρές ομάδες **(25** λε**π**τά**):**

- Χωρίστε τους συμμετέχοντες σε μικρές ομάδες και αναθέστε σε κάθε ομάδα μια μελέτη περίπτωσης σχετικά με ένα ζήτημα περιβαλλοντικής δικαιοσύνης (π.χ. επιπτώσεις της αποψίλωσης των δασών στις τοπικές κοινότητες, ανισότητες στην πρόσβαση σε αστικούς χώρους πρασίνου, ρύπανση που επηρεάζει ευάλωτους πληθυσμούς).
- Ζητήστε από κάθε ομάδα να συζητήσει τις ακόλουθες ερωτήσεις:
  - Ποιος επηρεάζεται από αυτό το ζήτημα και πώς;
  - Πώς επηρεάζει αυτό το θέμα τις σημερινές και τις μελλοντικές γενιές;
  - Ποιες αξίες της δικαιοσύνης είναι σχετικές με το θέμα αυτό;
- Ζητήστε από τις ομάδες να συνοψίσουν τις συζητήσεις τους σε χαρτί flipchart.

3. Περίπατος στην γκαλερί και συζήτηση **(20** λεπτά**):**

- Τοποθετήστε τα flipcharts γύρω από την αίθουσα και καλέστε τους συμμετέχοντες να περιηγηθούν, διαβάζοντας την περίληψη κάθε ομάδας.
- Συγκεντρωθείτε ως ολόκληρη ομάδα για να συζητήσετε κοινά θέματα και παρατηρήσεις, εστιάζοντας στις συνδέσεις μεταξύ της ανθρώπινης υγείας, της ποιότητας του περιβάλλοντος και της ισότητας.

4. Δραστηριότητα **"**Δίκαιη λήψη αποφάσεων**" (25** λεπτά**):**

- Επιστρέψτε τους συμμετέχοντες στις μικρές ομάδες τους και δώστε τους ένα υποθετικό σενάριο: μια τοπική κυβέρνηση πρέπει να αποφασίσει μεταξύ της κατασκευής ενός νέου συγκροτήματος κατοικιών ή της διατήρησης ενός μεγάλου χώρου πρασίνου που χρησιμεύει ως βιότοπος για απειλούμενα είδη και ως χώρος αναψυχής για τους κατοίκους της περιοχής.
- Ζητήστε από κάθε ομάδα να συζητήσει την απόφαση από πολλαπλές οπτικές γωνίες: άμεσες ανθρώπινες ανάγκες, μελλοντικές γενιές, τοπικά οικοσυστήματα και απειλούμενα είδη.
- Οι ομάδες θα πρέπει να προτείνουν μια απόφαση και να την αιτιολογούν με βάση ζητήματα δικαιοσύνης και ισότητας για τις σημερινές και τις μελλοντικές γενιές.

5. Απολογισμός και αναστοχασμός **(20** λεπτά**):**

- Διευκολύνετε μια συζήτηση σχετικά με τη δραστηριότητα λήψης αποφάσεων. Ενθαρρύνετε τις ομάδες να μοιραστούν τις αποφάσεις τους και το σκεπτικό τους.
- Επισημάνετε τον τρόπο με τον οποίο οι διαφορετικές αξίες επηρεάζουν τις αποφάσεις βιωσιμότητας και τη σημασία της συνεκτίμησης διαφόρων συμφερόντων, συμπεριλαμβανομένων εκείνων των μη ανθρώπινων ειδών και των μελλοντικών γενεών.

6. Συμπέρασμα και δέσμευση **(15** λεπτά**):**

- Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να αναλογιστούν το ρόλο

τους στην υποστήριξη της δικαιοσύνης για την αειφορία και να καταγράψουν μια δράση που θα αναλάβουν για να υποστηρίξουν την περιβαλλοντική δικαιοσύνη (π.χ. υπεράσπιση των χώρων πρασίνου, μείωση της κατανάλωσης πόρων).
- Καλέστε τους συμμετέχοντες να μοιραστούν τις δεσμεύσεις τους για να ενισχύσουν τη λογοδοσία και να εμπνεύσουν τη συλλογική δράση.

Συμβουλές για διευκολυντές:

- Ενθαρρύνετε τους συμμετέχοντες να εξετάζουν όλες τις απόψεις, ακόμη και αν αρχικά διαφωνούν, για να ενισχύσετε την ενσυναίσθηση και να διευρύνετε την κατανόησή τους για την αμεροληψία και τη δικαιοσύνη.
- Να είστε έτοιμοι να καθοδηγήσετε συζητήσεις για πολύπλοκα θέματα όπως η ισότητα μεταξύ των γενεών και η οικολογική διατήρηση, εξασφαλίζοντας ότι οι ιδέες αυτές είναι προσιτές και σχετικές.
- Υπενθυμίστε στους συμμετέχοντες ότι μπορεί να μην υπάρχει μια "τέλεια" λύση, αλλά μάλλον μια δίκαιη και δίκαιη προσέγγιση που λαμβάνει υπόψη πολλαπλές απόψεις και επιπτώσεις.

WS5: Αειφόρος προβληματισμός: Μαθαίνοντας από το παρελθόν για ένα καλύτερο μέλλον

Συγγραφείς: Vilas Nieto (FEMXA)

Μορφή:
Πρόσωπο με πρόσωπο ή online

Διάρκεια:

1 ώρα και 30 λεπτά

Προφίλ συμμετέχοντα:
Νέοι μεταξύ 16 και 30 ετών που ενδιαφέρονται για τη βιωσιμότητα

Υλικά:

- Κάρτες (προηγούμενες στάσεις και κενές κάρτες)
- Στυλό ή μολύβια
- Χαρτί, χαρτί για αφίσες κ.λπ.
- Κραγιόνια, μαρκαδόρους ή πινέλα και μπογιές

Στόχοι:

- Προώθηση του προβληματισμού και της ανάλυσης μη βιώσιμων ιστορικών καταστάσεων και των επιπτώσεών τους στο παρόν.
- Ανάπτυξη δεξιοτήτων για τον εντοπισμό και την πρόταση λύσεων σε προβλήματα που σχετίζονται με την ισότητα και τη δικαιοσύνη.
- Η ευαισθητοποίηση σχετικά με τη σημασία της μάθησης από το παρελθόν για την οικοδόμηση ενός πιο δίκαιου και ισότιμου μέλλοντος.

Μαθησιακά αποτελέσματα:

Μέχρι το τέλος του εργαστηρίου:

- Οι συμμετέχοντες θα είναι σε θέση να αναλύουν μη βιώσιμες ιστορικές καταστάσεις και να αξιολογούν τον αντίκτυπό τους στην ισότητα και τη δικαιοσύνη στο παρόν.
- Οι συμμετέχοντες θα είναι σε θέση να εντοπίζουν προβλήματα που σχετίζονται με την ισότητα και τη δικαιοσύνη και να προτείνουν βιώσιμες λύσεις.
- Οι συμμετέχοντες θα κατανοήσουν τη σημασία του να μαθαίνουμε από το παρελθόν για να εφαρμόσουμε αυτά τα διδάγματα στη δημιουργία ενός πιο δίκαιου και ισότιμου μέλλοντος.
- Οι συμμετέχοντες θα αναπτύξουν δεξιότητες συνεργασίας και επικοινωνίας μέσω της ομαδικής εργασίας και της ανταλλαγής ιδεών.

Δομή:

1. Εισαγωγή **(15** λεπτά**):**

- Παρουσίαση των στόχων και της δομής του εργαστηρίου: Ο συντονιστής θα καλωσορίσει τους συμμετέχοντες και θα παρουσιάσει τους στόχους του εργαστηρίου, τονίζοντας τη σημασία της αρμοδιότητας "Υποστήριξη της δικαιοσύνης". Ο διαμεσολαβητής θα εξηγήσει τον τρόπο διεξαγωγής του

εργαστηρίου, τις δραστηριότητες που θα αναληφθούν και το χρόνο που θα διατεθεί για κάθε δραστηριότητα.
- Θα δοθεί μια σύντομη περιγραφή της ικανότητας "Υποστήριξη της δικαιοσύνης", συμπεριλαμβανομένης της συνάφειας της με τη βιωσιμότητα, καθώς και παραδείγματα για το πώς μπορεί να εφαρμοστεί στην καθημερινή ζωή.

2. Καταιγισμός ιδεών με κάρτες **(30** λε**π**τά**):**
- Οι συμμετέχοντες θα χωριστούν σε ομάδες των 3 ή 4 ατόμων και σε κάθε ομάδα θα δοθεί μια κάρτα με μια ανυπόφορη κατάσταση από το παρελθόν.
- Σε κάθε ομάδα θα δοθούν αρκετές κενές κάρτες για να γράψουν πώς αυτές οι καταστάσεις επηρεάζουν το παρόν, τι έχει γίνει για την επίλυσή τους ή τι θα μπορούσε να γίνει για τη βελτίωσή τους.
- Σε περίπτωση διαδικτυακής συνεδρίασης, η ομάδα θα χωριστεί σε αίθουσες και μπορεί να χρησιμοποιηθεί ένας συνεργατικός διαδικτυακός πίνακας.
- Θα συζητήσουν μεταξύ τους ποιες είναι οι καλύτερες ιδέες.

3. Παρουσίαση και συζήτηση **(20** λε**π**τά**):**
- Στη συνέχεια, κάθε ομάδα θα παρουσιάσει στην τάξη για ποιο θέμα έγραψε, τι έγραψε στις κάρτες της και γιατί.
- Οι υπόλοιποι συμμετέχοντες θα συνεισφέρουν τις δικές τους ιδέες και θα δώσουν ανατροφοδότηση.

4. Τέχνη και χειροτεχνία **(15** λε**π**τά**):**

- Οι συμμετέχοντες θα δημιουργήσουν οπτικές αναπαραστάσεις (π.χ. αφίσες, σχέδια κ.λπ.) των προβλημάτων τους και των προτεινόμενων λύσεων που συζητήθηκαν.
- Αυτή η δραστηριότητα θα ενθαρρύνει τη δημιουργικότητα και θα βοηθήσει τους συμμετέχοντες να οπτικοποιήσουν τις ιδέες τους πιο συγκεκριμένα.

4. Συμ**π**έρασμα **(10** λε**π**τά**):**
- Ο συντονιστής θα συνοψίσει τα συμπεράσματα και θα υπενθυμίσει στους συμμετέχοντες τη σημασία της μάθησης από το παρελθόν για τη δημιουργία ενός καλύτερου μέλλοντος

Συμβουλές για διευκολυντές:

- Ενθαρρύνετε μια ατμόσφαιρα ανοιχτότητας και σεβασμού κατά τη διάρκεια των συζητήσεων.
- Διασφαλίστε ότι όλοι οι συμμετέχοντες έχουν την ευκαιρία να μοιραστούν τους προβληματισμούς και τις εμπειρίες τους.

4.1.3 Προώθηση της φύσης

WS1: Καλλιεργώντας τη σύνδεσή μας με τη φύση

Συγγραφείς: Yunus Emre Çakmak (KUBI)

Μορφή:
Πρόσωπο με πρόσωπο

Διάρκεια:
4 ώρες

Προφίλ συμμετέχοντα:

20-30 νέοι

Υλικά:

- Δεμένα μάτια
- Φυσικά αντικείμενα (φύλλα, πέτρες, κλαδιά, φτερά)
- Φορητά ηχεία (για ήχους της φύσης)
- Μεγάλα φύλλα χαρτιού, είδη τέχνης (μαρκαδόροι, χρώματα, πινέλα)
- Σπόροι και μικρά φυτά
- Εξωτερικός χώρος (δάσος, πάρκο, κήπος) Ημερολόγια για τους συμμετέχοντες
- Ενημέρωση για τη διατήρηση της φύσης και τη βιοποικιλότητα

Στόχοι:

- Να βοηθήσει τους συμμετέχοντες να επανασυνδεθούν με τη φύση χρησιμοποιώντας αισθητηριακές εμπειρίες.
- Να διερευνήσει τη συναισθηματική και σωματική επίδραση της φύσης στην ευημερία.
- Προώθηση του σεβασμού των φυσικών οικοσυστημάτων και της βιοποικιλότητας.
- Να ενισχύσει το αίσθημα της διαχείρισης και της προσωπικής

ευθύνης απέναντι στη φύση.

Μαθησιακά αποτελέσματα:

- Να αισθάνονται περισσότερο συνδεδεμένοι με τη φύση και να κατανοούν το ρόλο τους στη διατήρησή της.
- Απόκτηση γνώσης για τα συναισθηματικά, κοινωνικά και οικολογικά οφέλη της βιοποικιλότητας.
- Να αναπτύξουν αίσθημα περιβαλλοντικής ευθύνης και να το μοιραστούν στις κοινότητές τους.

Δομή:

Δραστηριότητα **1:** Τυφλός περίπατος στη φύση **(45** λεπτά**)**

Στόχος: Να βοηθήσει τους συμμετέχοντες να αναπτύξουν μια αυξημένη αίσθηση της φύσης χρησιμοποιώντας μη οπτικές αισθήσεις.

Μηχανικός: Αισθητηριακή εξερεύνηση

Εγκατάσταση:

- Επιλέξτε μια υπαίθρια τοποθεσία, όπως ένα πάρκο ή έναν κήπο.
- Τοποθετήστε φυσικά αντικείμενα (φύλλα, πέτρες, κλαδιά, φτερά) γύρω από την περιοχή.
- Τοποθετήστε φορητά ηχεία για την αναπαραγωγή ήχων της φύσης (άνεμος, κελαηδίσματα πουλιών, ροή νερού) για να ενισχύσετε την ατμόσφαιρα.

Οδηγίες:

- Δέστε τα μάτια των συμμετεχόντων σε ζευγάρια. Ο ένας συμμετέχων θα είναι ο οδηγός και ο άλλος θα έχει δεμένα τα μάτια.
- Ο ξεναγός θα οδηγήσει προσεκτικά τον σύντροφό του στη φυσική περιοχή για 15 λεπτά, ενθαρρύνοντάς τον να αγγίξει, να μυρίσει και να ακούσει το περιβάλλον χωρίς να χρησιμοποιήσει την όραση.
- Μετά από 15 λεπτά, οι εταίροι αλλάζουν ρόλους. Καθοδηγήστε τους συμμετέχοντες να σημειώσουν πώς

αισθάνονται καθώς βιώνουν τη φύση μέσω των μη οπτικών αισθήσεων.

Απολογισμός (15 λεπτά):

- Συγκεντρώστε την ομάδα και ρωτήστε: "Πώς αισθάνεστε που βιώνετε τη φύση χωρίς να την βλέπετε;" "Ποιες νέες αισθήσεις παρατηρήσατε;" "Άλλαξε αυτή η δραστηριότητα την αντίληψή σας για τη φύση;"

Δραστηριότητα **2:** Τέχνη της φύσης **(1** ώρα**)**

Στόχος: Να βοηθήσει τους συμμετέχοντες να εκφράσουν τη σύνδεσή τους με τη φύση μέσω της δημιουργικότητας χρησιμοποιώντας φυσικά υλικά.

Μηχανικός: Μηχανικός: Δημιουργική έκφραση

Εγκατάσταση:

- Απλώστε μεγάλα φύλλα χαρτιού στο έδαφος.
- Παρέχετε στους συμμετέχοντες φυσική μπογιά (θρυμματισμένες χρωστικές ουσίες λουλουδιών, αλεσμένο κάρβουνο, χώμα αναμεμειγμένο με νερό), πινέλα και άλλες προμήθειες.
- Επιτρέψτε στους συμμετέχοντες να χρησιμοποιήσουν φυσικά υλικά που βρίσκονται στην περιοχή.

Οδηγίες:

- Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να δημιουργήσουν μια συνεργατική τοιχογραφία που να αντιπροσωπεύει τα συναισθήματα και τις εμπειρίες τους με τη φύση.
- Ενθαρρύνετέ τους να χρησιμοποιήσουν τα φυσικά χρώματα και υλικά που είναι διαθέσιμα, προβληματιζόμενοι για το πώς αντιλαμβάνονται τη σχέση μεταξύ ανθρώπου και περιβάλλοντος.
- Αφιερώστε 45 λεπτά για τη διαδικασία δημιουργίας.

Απολογισμός (15 λεπτά):

- Σκεφτείτε ως ομάδα τα έργα τέχνης: "Ποια συναισθήματα εκφράσατε μέσα από το έργο σας;" "Πώς η χρήση φυσικών υλικών άλλαξε τη δημιουργική σας διαδικασία;" "Ποια

μηνύματα για τη φύση μεταφέρονται μέσα από το έργο σας;"

Δραστηριότητα **3:** Η Συμφωνία της Φύσης **(30** λε**π**τά**)**

Στόχος: Να εμβαθύνουν τη σύνδεση των συμμετεχόντων με τη φύση εξερευνώντας τους εγγενείς ήχους της ως μια μορφή "μουσικής".

Μηχανικός: Μηχανικός: Δημιουργική έκφραση Εγκατάσταση:

- Διαμορφώστε έναν υπαίθριο χώρο με άνετα καθίσματα ή βάλτε τους συμμετέχοντες να καθίσουν στο έδαφος.
- Παίξτε ηχογραφήσεις ήχων της φύσης (κελαηδίσματα πουλιών, θρόισμα φύλλων, κύματα ωκεανού) χρησιμοποιώντας φορητά ηχεία. Οδηγίες:
- Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να καθίσουν ήσυχα, να κλείσουν τα μάτια τους και να ακούσουν τους ήχους της φύσης για 15 λεπτά.
- Ενθαρρύνετε τα παιδιά να επικεντρωθούν αποκλειστικά στους φυσικούς ήχους και να σκεφτούν πώς αυτοί οι ήχοι προκαλούν συναισθήματα και σκέψεις για το περιβάλλον.
- Μετά την ηχητική συνεδρία, βάλτε τους συμμετέχοντες να γράψουν ημερολόγιο για 10 λεπτά σχετικά με όσα άκουσαν, ένιωσαν και φαντάστηκαν.

Απολογισμός (15 λεπτά):

- Ρωτήστε: "Πώς σας έκαναν να νιώσετε οι ήχοι της φύσης;" "Τι σας ενέπνευσε η "μουσική της φύσης";" "Πώς μπορούν αυτοί οι ήχοι να μας υπενθυμίσουν τη σημασία της διατήρησης του φυσικού περιβάλλοντος;"

Δραστηριότητα **4:** Πρακτική κη**π**ουρική **(1** ώρα**)**

Στόχος: Να ενισχύσει το αίσθημα ευθύνης και σύνδεσης με την εμπλοκή των συμμετεχόντων στη φύτευση και τη φροντίδα των ζωντανών οργανισμών.

Μηχανικός: Χειρονακτική δραστηριότητα

Εγκατάσταση:

- Δώστε σε κάθε συμμετέχοντα μικρά φυτά ή σπόρους, γλάστρες, χώμα και εργαλεία κηπουρικής.
- Επιλέξτε έναν υπαίθριο χώρο όπου οι συμμετέχοντες μπορούν να συνεργαστούν με τη φύση.

Οδηγίες:

- Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να φυτέψουν έναν σπόρο ή ένα μικρό φυτό, τονίζοντας τη σημασία της φροντίδας της φύσης.
- Καθώς φυτεύουν, ενθαρρύνετέ τους να σκεφτούν το ρόλο που παίζουν στην προώθηση της ανάπτυξης, όχι μόνο των φυτών αλλά και των φυσικών οικοσυστημάτων.
- Μετά τη φύτευση, οι συμμετέχοντες θα ονομάσουν το φυτό τους και θα αναλογιστούν πώς η πράξη της καλλιέργειας της ζωής συνδέεται με την περιβαλλοντική διαχείριση.

Απολογισμός (15 λεπτά):

- Ρωτήστε: "Πώς αισθάνεστε που φυτεύετε και φροντίζετε κάτι ζωντανό;" "Τι διδάγματα μπορούμε να πάρουμε από το φύτεμα στη σχέση μας με τη φύση;" "Πώς συμβολίζει αυτή η πράξη την ευθύνη μας για την προστασία του πλανήτη;"

Δραστηριότητα **5:** Προσωπική υπόσχεση **-** Δέσμευση στη φύση **(45** λεπτά**)**

Στόχος: Να παγιωθεί η δέσμευση των συμμετεχόντων για την προώθηση και την προστασία της φύσης με τη συγγραφή ενός προσωπικού μανιφέστου.

Μηχανικός: Χειρονακτική δραστηριότητα

Εγκατάσταση:

- Μοιράστε περιοδικά και φυλλάδια σχετικά με τη σημασία της διατήρησης της φύσης, της βιοποικιλότητας και των

βιώσιμων πρακτικών.

Οδηγίες:

- Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να αφιερώσουν 30 λεπτά για να σκεφτούν όλα όσα έμαθαν και βίωσαν κατά τη διάρκεια του εργαστηρίου.
- Στη συνέχεια, θα γράψουν μια προσωπική δέσμευση ή ένα "Μανιφέστο της Φύσης", περιγράφοντας τις δράσεις που θα αναλάβουν για την προστασία της φύσης και την προώθηση της βιοποικιλότητας στην προσωπική και επαγγελματική τους ζωή.
- Ενθαρρύνετέ τους να σκεφτούν συγκεκριμένους, εφικτούς στόχους και πώς θα εμπνεύσουν άλλους να τους ακολουθήσουν στην προώθηση της φύσης.

Απολογισμός (15 λεπτά):

- Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να μοιραστούν οικειοθελώς αποσπάσματα από τις διακηρύξεις τους.
- Διευκολύνετε μια ομαδική συζήτηση σχετικά με το πώς μπορούν να αναλάβουν συλλογικά δράση και να κρατήσουν ο ένας τον άλλον υπόλογο για τις δεσμεύσεις τους.

Συμβουλές για διευκολυντές:

- Δώστε έμφαση στις αισθητηριακές πτυχές των δραστηριοτήτων.
- Βεβαιωθείτε ότι οι συμμετέχοντες αισθάνονται πλήρως παρόντες και εμπλεκόμενοι με το φυσικό περιβάλλον.
- Προώθηση της ενσυνειδητότητας καθ' όλη τη διάρκεια του εργαστηρίου, επιτρέποντας στους συμμετέχοντες να συνδεθούν με τη φύση σε ένα βαθύτερο επίπεδο.
- Καθ' όλη τη διάρκεια του εργαστηρίου, ενθαρρύνετε τους συμμετέχοντες να προβληματιστούν σχετικά με το πώς η φύση τους επηρεάζει συναισθηματικά, σωματικά και διανοητικά.
- Δημιουργήστε χώρο για να μοιραστούν οι συμμετέχοντες τις προσωπικές τους εμπειρίες και προβληματισμούς.

WS2: Ενσυναίσθηση για τη φύση**:** Βιωσιμότητα με τα χέρια

Συγγραφείς: Touba (ANI International)

Μορφή**:**
Προσωπικό εργαστήριο με υπαίθριες δραστηριότητες

Διάρκεια**:**
3 ώρες

Προφίλ συμμετέχοντα**:**
Νέοι ηλικίας 14-20 ετών, ιδανικά με περιέργεια για τη φύση και το περιβάλλον. Ιδανικό μέγεθος ομάδας: 10-15 συμμετέχοντες για να διασφαλιστεί ο προσωπικός προβληματισμός και η αλληλεπίδραση της ομάδας.

Υλικά**:**

Για τη Δραστηριότητα 1: Ομαδική βόλτα με δεμένα μάτια:

- Δεμένα μάτια (προαιρετικά)
- Ένα συγκεκριμένο αντικείμενο (π.χ. πέτρα) που τοποθετείται σε ασφαλές σημείο του εξωτερικού χώρου και προς το οποίο ο οδηγός θα οδηγήσει την ομάδα.

Για τη Δραστηριότητα 2: Βόμβες σπόρων:

- Σπόροι αγριολούλουδων (ενδημικών της περιοχής σας)
- Σκόνη αργίλου
- Κομπόστ ή χώμα για γλάστρες
- Νερό
- Μπολ για ανάμειξη
- Καλούπια σιλικόνης για ξήρανση
- Κερόχαρτο για στέγνωμα

Για τη Δραστηριότητα 3: Παραγωγή σαπουνιού:

- Βάση σαπουνιού (γλυκερίνη, βούτυρο καριτέ ή λάδι καρύδας)
- Αιθέρια έλαια (λεβάντα, tea tree, μέντα κ.λπ.)
- Αποξηραμένα λουλούδια, βότανα ή απολεπιστικά (π.χ. λεβάντα, βρώμη, κατακάθι καφέ)
- Μικρά δοχεία
- Μικρές σπάτουλες ή μπαστούνια ανάδευσης

- Κουτάλια μέτρησης
- Χαρτί για το περιτύλιγμα του σαπουνιού (προαιρετικά)

Στόχοι:

- Ανάπτυξη ενσυναίσθησης για τη φύση μέσω της συναισθηματικής και φυσικής σύνδεσης των συμμετεχόντων με τον φυσικό κόσμο.
- Συμμετοχή των συμμετεχόντων σε πρακτικές δραστηριότητες που προωθούν τη διατήρηση του περιβάλλοντος
- Να ενδυναμώσει τους συμμετέχοντες να αναλάβουν βιώσιμες δράσεις στην καθημερινή τους ζωή μέσω απλών, φιλικών προς το περιβάλλον δραστηριοτήτων.

Μαθησιακά αποτελέσματα:

Στο τέλος του εργαστηρίου, οι συμμετέχοντες θα είναι σε θέση να:

- Αναγνωρίζουν τη σημασία της συναισθηματικής σύνδεσης με τη φύση και κατανοούν τον αντίκτυπό της στην περιβαλλοντική τους στάση.
- Αναπτύσσουν πρακτικές δεξιότητες για την προώθηση της διατήρησης της φύσης στις κοινότητές τους, όπως η δημιουργία βόμβας σπόρων και η παρασκευή φυσικού σαπουνιού.
- Να εντοπίσουν μικρές δράσεις που μπορούν να αναλάβουν για να μειώσουν το οικολογικό τους αποτύπωμα και να συμβάλουν σε έναν πιο βιώσιμο κόσμο.

Δομή:

Δραστηριότητα **1:** Ομαδικός περίπατος με δεμένα μάτια στη φύση **(40** λεπτά**)**

Εισαγωγή (5 λεπτά):

Εξηγήστε τον σκοπό της δραστηριότητας: να αισθανθούν τη φύση με άλλες αισθήσεις εκτός από την όραση, προωθώντας την επίγνωση του φυσικού χώρου που τους περιβάλλει.

Δώστε έμφαση στην ομαδική εργασία, την εμπιστοσύνη και την επικοινωνία.

- Οργάνωση της ομάδας (5 λεπτά):

  Οι συμμετέχοντες σχηματίζουν μια γραμμή και όλοι, εκτός από το τελευταίο άτομο, έχουν δεμένα μάτια. Το τελευταίο άτομο ενεργεί ως "οδηγός" και οδηγεί την ομάδα χρησιμοποιώντας μη λεκτικές ενδείξεις μέχρι να φτάσει στο αντικείμενο.

- Ο περίπατος με ξενάγηση (15 λεπτά):

  Οι συμμετέχοντες σχηματίζουν μια γραμμή και όλοι, εκτός από το τελευταίο άτομο, έχουν δεμένα μάτια. Το τελευταίο άτομο θα ενεργήσει ως "οδηγός" και θα καθοδηγήσει την ομάδα χρησιμοποιώντας το δικό του σύστημα επικοινωνίας (π.χ. απαλό χτύπημα στον ώμο ή άλλες χειρονομίες).

  Η ομάδα θα αποφασίσει από κοινού ποια σήματα ή κανόνες θα χρησιμοποιήσει για την επικοινωνία (π.χ., χτύπημα για στροφή, στάση ή σήμανση πότε πρέπει να επιβραδύνει).

- Αναστοχασμός και ομαδική συζήτηση (5 λεπτά):

  Συγκεντρώστε τους συμμετέχοντες και ζητήστε ανατροφοδότηση. Πώς αισθάνεστε που εμπιστεύεστε τους άλλους στην πλοήγηση στο χώρο; Ποια σύνδεση με τη φύση αισθάνθηκαν κατά τη διάρκεια της δραστηριότητας;

Δραστηριότητα **2:** Δημιουργία βομβών σ**π**όρων **(45** λε**π**τά**)**

Εισαγωγή (5 λεπτά):

Εξηγήστε εν συντομία τα οφέλη των αγριολούλουδων στην υποστήριξη των τοπικών οικοσυστημάτων και της βιοποικιλότητας. Συζητήστε πώς οι βόμβες σπόρων είναι ένας δημιουργικός τρόπος φύτευσης σε περιοχές με περιορισμένο χώρο ή έδαφος.

Δραστηριότητα (30 λεπτά):

Οι συμμετέχοντες αναμειγνύουν σπόρους αγριολούλουδου, σκόνη πηλού, λίπασμα και νερό για να σχηματίσουν μικρές μπάλες. Αυτές θα χρησιμοποιηθούν για να φυτευτούν σε τοπικούς χώρους πρασίνου ή στο σπίτι.

Απολογισμός (10 λεπτά):

Συζητήστε τη σημασία των αυτοφυών φυτών και πώς οι συμμετέχοντες μπορούν να συνεχίσουν αυτή την πρακτική στο σπίτι ή στη γειτονιά τους.

Δραστηριότητα **3:** Παραγωγή σα**π**ουνιού **(45** λε**π**τά**)**

Εισαγωγή (5 λεπτά):

- Εξηγήστε τα περιβαλλοντικά οφέλη της παρασκευής σαπουνιού στο σπίτι (π.χ. μείωση των πλαστικών απορριμμάτων, χρήση φυσικών συστατικών). Συζητήστε πώς μπορούν να φτιαχτούν φυσικά σαπούνια με φιλικά προς το περιβάλλον συστατικά.

Δραστηριότητα (30 λεπτά):

- Οι συμμετέχοντες θα λιώσουν τη βάση σαπουνιού που έχουν επιλέξει (γλυκερίνη, βούτυρο καριτέ ή λάδι καρύδας) και θα την προσαρμόσουν προσθέτοντας αιθέρια έλαια, αποξηραμένα λουλούδια ή απολεπιστικά. Αφού αναμειχθούν, το σαπούνι χύνεται σε καλούπια και αφήνεται να σταθεροποιηθεί. Παρέχετε καθοδήγηση σχετικά με τις κατάλληλες μετρήσεις και την ασφάλεια κατά τη διάρκεια της διαδικασίας.

Αναστοχασμός (10 λεπτά):

- Συζητήστε τα οφέλη της χρήσης φυσικών, σπιτικών προϊόντων και πώς αυτό μειώνει την εξάρτηση από τα μαζικά παραγόμενα, επιβαρυμένα με χημικά προϊόντα, τα πλαστικά συσκευασμένα είδη.

Συμβουλές για διευκολυντές**:**

- Πρώτα η ασφάλεια: Βεβαιωθείτε ότι όλες οι δραστηριότητες διεξάγονται σε ασφαλές υπαίθριο περιβάλλον. Για τον περίπατο με δεμένα μάτια, βεβαιωθείτε ότι τα μονοπάτια είναι καθαρά και δεν υπάρχουν εμπόδια.
- Δέσμευση: Ενθαρρύνετε τους συμμετέχοντες να κάνουν ερωτήσεις και να μοιράζονται τις σκέψεις τους κατά τη διάρκεια κάθε δραστηριότητας.
- Εστίαση στη βιωσιμότητα: Υπενθυμίστε στους συμμετέχοντες καθ' όλη τη διάρκεια του εργαστηρίου πώς κάθε δραστηριότητα συνδέεται με την περιβαλλοντική βιωσιμότητα. Για παράδειγμα, όταν δημιουργείτε βόμβες σπόρων, τονίστε τη σημασία της υποστήριξης της τοπικής βιοποικιλότητας και των οικοσυστημάτων.
- Ενθαρρύνετε τον διαμοιρασμό: Επιτρέψτε στους συμμετέχοντες να μοιραστούν τις βόμβες σπόρων ή το σαπούνι τους με άλλους, προωθώντας τη δημιουργία κοινότητας και τη συλλογική δράση προς την αειφορία.

WS3: Η φύση μας-το σπίτι μας

Συγγραφείς: Μελισσινού (KEAN)

Μορφή:
Πρόσωπο με πρόσωπο

Διάρκεια:
6 ώρες

Προφίλ συμμετέχοντα:
25-30 νέοι

Υλικά:

- Μεγάλα φύλλα χαρτιού, μαρκαδόροι, αυτοκόλλητα και πρότυπα με στοιχεία της πόλης (κατοικία, μεταφορές, ενέργεια).
- Φύλλα εργασίας με προτροπές, για παράδειγμα, "'Ενα πράγμα που μπορώ να κάνω
  για την προώθηση της δικαιοσύνης είναι...".
- Ανακυκλωμένα διαφανή πλαστικά μπουκάλια, χώμα, σπόροι (βότανα ή μικρά ανθοφόρα φυτά) και νερό.
- Στυλό και χρώματα.

Στόχοι:

- Ενθαρρύνετε τους συμμετέχοντες να υιοθετήσουν φιλικές προς το περιβάλλον συνήθειες στην καθημερινή τους ζωή.
- Παρέχετε πρακτικές εμπειρίες που επιτρέπουν μια βαθύτερη εκτίμηση του φυσικού περιβάλλοντος.
- Ενθαρρύνετε τη συνεχή συμμετοχή σε υπαίθριες δραστηριότητες ή προγράμματα εθελοντισμού για περιβαλλοντικούς σκοπούς.

Μαθησιακά αποτελέσματα:

- Αναγνωρίζουν τα οικοσυστήματα, τη βιοποικιλότητα, την τοπική χλωρίδα και πανίδα.
- Να είστε ενήμεροι για τις περιβαλλοντικές ανησυχίες/ βιώσιμες συμπεριφορές.
- Εξάσκηση και ανάπτυξη παρατηρητικών και περιβαλλοντικών πρακτικών δεξιοτήτων.
- Προώθηση της ομαδικής εργασίας και της δημιουργικής έκφρασης - κριτική σκέψη.

Δομή:

Δραστηριότητα **1: "**Χτίστε μια δίκαιη και **π**ράσινη **π**όλη**"**

Στόχος:
Προώθηση της συνεργασίας και της δημιουργικότητας για την αντιμετώπιση της δικαιοσύνης και της βιωσιμότητας.

Οδηγίες:

- Χωρίστε τους συμμετέχοντες σε ομάδες των 4-6 ατόμων. Δώστε σε κάθε ομάδα ένα πρότυπο πόλης και μια κάρτα πρόκλησης ("περιορισμένοι πόροι", "κλιματική κρίση").

Βήματα:

- Οι ομάδες σχεδιάζουν μια πόλη που εξισορροπεί τη δικαιοσύνη (π.χ. οικονομικά προσιτή στέγαση) και τη βιωσιμότητα (π.χ. ανανεώσιμες πηγές ενέργειας).
- Περιλαμβάνουν λύσεις για τις προκλήσεις στην κάρτα τους.
- Οι ομάδες φτιάχνουν μια αφίσα της πόλης τους.
- Παρουσίαση: Κάθε ομάδα παρουσιάζει για 5 λεπτά την πόλη της.

Ενημέρωση:
Ερωτήσεις:

1. "Ποιες ήταν οι συμβιβασμοί που έπρεπε να κάνει η ομάδα σας κατά τον σχεδιασμό της πόλης;"
2. "Πώς ζυγίσατε τα ζητήματα της δικαιοσύνης και της βιωσιμότητας;"

Δραστηριότητα **2: "**Προσω**π**ικό σχέδιο δράσης**:** Πράσινο μέλλον μου**"**

Στόχος:
Αφήστε τους συμμετέχοντες να αναλάβουν μια προσωπική δέσμευση προς την κατεύθυνση της δικαιοσύνης και της βιωσιμότητας.

Οδηγίες:
Μοιράστε φύλλα εργασίας.

Βήματα:

- Οι συμμετέχοντες προβληματίζονται ατομικά, συμπληρώνοντας το φύλλο εργασίας. Οι υποδείξεις μπορεί να περιλαμβάνουν:
- Μια δράση για δικαιοσύνη.
- Μια βιώσιμη συνήθεια που μπορώ να υιοθετήσω.
- Μια δεξιότητα που θέλω να αναπτύξω για το μέλλον.
- Προαιρετικά: Μοιραστείτε τη δέσμευσή τους σε κοινό πίνακα ή σε μικρές ομάδες.

Ενημέρωση:
Ερωτήσεις:

1. "Τι ενέπνευσε το σχέδιο δράσης σας;"
2. "Πώς μπορούν μικρές προσωπικές πράξεις να δημιουργήσουν μεγαλύτερες αλλαγές στον κόσμο;"

Δραστηριότητα **3:** Κυνήγι θησαυρού της φύσης

Στόχος: Να ενθαρρύνει την αλληλεπίδραση των συμμετεχόντων με τη φύση στην παρατήρηση και τη γνώση της χλωρίδας, της πανίδας και των οικοσυστημάτων γύρω από την περιοχή.

Προετοιμασία: που μπορεί να περιλαμβάνουν ένα συγκεκριμένο είδος φύλλου, ένα κάλεσμα πουλιού, ένα λουλούδι ή ίχνη ζώων, όπως πατημασιές ή φωλιές.

Εκτέλεση: Ατομα ή ομάδες προσπαθούν να βρουν όσο το δυνατόν περισσότερα αντικείμενα εντός του προκαθορισμένου χρόνου. Δώστε ενδείξεις ή περιγραφές για τα αντικείμενα που είναι πιο δύσκολο να βρεθούν.

Ανακεφαλαίωση: Στο τέλος του κυνηγιού, συγκεντρώστε τους συμμετέχοντες για να μοιραστούν αυτά που βρήκαν και να συζητήσουν τον οικολογικό ρόλο ή τη σημασία κάθε αντικειμένου.

Αποτελέσματα: και μια βαθύτερη σύνδεση με το περιβάλλον.

Δραστηριότητα **4:** Εργαστήριο μικροσκοπικού θερμοκηπίου **DIY**

Προετοιμασία: Προκομμένα πλαστικά μπουκάλια για τη δημιουργία μικροσκοπικών θερμοκηπίων.

Εκτέλεση: Οι συμμετέχοντες γεμίζουν τη βάση με χώμα, φυτεύουν σπόρους, τους ποτίζουν και τους καλύπτουν με το καπάκι του μπουκαλιού για να προσομοιώσουν ένα θερμοκήπιο. Εξηγήστε πώς αυτός ο σχεδιασμός δημιουργεί ένα ελεγχόμενο περιβάλλον για την ανάπτυξη των φυτών.

Ανακεφαλαίωση: Δώστε κάποιες συμβουλές για το πώς να φροντίζουν τα φυτά τους και μοιραστείτε επίσης πώς η καλλιέργεια φυτών στο σπίτι συμβάλλει στη βιωσιμότητα.

Αποτελέσματα: Προωθεί φιλικές προς το περιβάλλον πρακτικές, ενισχύει την προσωπική σύνδεση με τη φύση και ενδυναμώνει τους συμμετέχοντες ώστε να λάβουν μέτρα για μια πιο πράσινη ζωή.

Συμβουλές για διευκολυντές:

- Προετοιμάστε τα υλικά, τον εξοπλισμό και τα σχέδια έκτακτης ανάγκης για καιρικά ή τεχνικά ζητήματα, εάν πρόκειται για υπαίθρια ή τεχνολογικά θέματα.
- Χρησιμοποιήστε τη φύτευση, τις κατασκευές, την παρατήρηση της φύσης και άλλες πρακτικές δραστηριότητες για να διατηρήσετε το ενδιαφέρον.

WS4: Ανάπτυξη ενσυναίσθησης και σύνδεσης με τη φύση

Συγγραφείς: Abbruzzese (Lascò)

Μορφή:
Προσωπικό εργαστήριο με υπαίθριες δραστηριότητες

Διάρκεια:
2,5 ώρες

Προφίλ συμμετέχοντα:
Νέοι ηλικίας 14-20 ετών, ιδανικά με περιέργεια για τη φύση και το περιβάλλον. Ιδανικό μέγεθος ομάδας: 10-15 συμμετέχοντες για να διασφαλιστεί ο προσωπικός προβληματισμός και η ουσιαστική αλληλεπίδραση της ομάδας.

Υλικά:

- Φυλλάδια με πληροφορίες για τα φυσικά συστήματα (γεώσφαιρα, βιόσφαιρα, υδρόσφαιρα, κρυόσφαιρα, ατμόσφαιρα)
- Σημειωματάρια και στυλό
- Μεγεθυντικοί φακοί και μικρά βάζα για την παρατήρηση των φυσικών στοιχείων (προαιρετικά)
- Χαρτί Flipchart και μαρκαδόροι
- Υπαίθριος χώρος με φυσικά χαρακτηριστικά (πάρκο, δάσος ή κήπος)

Στόχοι:

- Ενίσχυση της ενσυναίσθησης και της αίσθησης σύνδεσης με τη φύση, ενθαρρύνοντας την άμεση ενασχόληση με το φυσικό περιβάλλον.
- Να κατανοήσουν την αλληλεξάρτηση των φυσικών συστημάτων και τη σημασία της διατήρησης ενός υγιούς οικοσυστήματος.
- Παρακίνηση των συμμετεχόντων να αναγνωρίσουν το ρόλο τους στην προστασία και αποκατάσταση της φύσης

Μαθησιακά αποτελέσματα:
Στο τέλος του εργαστηρίου, οι συμμετέχοντες θα είναι σε θέση να:

- αναγνωρίζουν την αλληλεξάρτηση μεταξύ ανθρώπου και

φύσης και διατυπώνουν την ανάγκη για μια ισορροπημένη σχέση,
- να προβληματιστούν σχετικά με τον αντίκτυπο των ανθρώπινων δραστηριοτήτων στα φυσικά συστήματα και να αξιολογήσουν τρόπους ελαχιστοποίησης του οικολογικού τους αποτυπώματος,
- να αναπτύξουν εκτίμηση για τα δικαιώματα των άλλων ειδών και της ίδιας της φύσης.

Δομή**:**

1. Εισαγωγή και διαμόρφωση του σκηνικού **(15** λε**π**τά**):**

- Ξεκινήστε σε εσωτερικούς χώρους με μια σύντομη συζήτηση σχετικά με τη σημασία της φύσης για την υγεία και την ευημερία του ανθρώπου, εισάγοντας την έννοια ότι ο άνθρωπος είναι μέρος της φύσης και επωφελείται από τα υγιή οικοσυστήματα.
- Παρουσίαση των πέντε φυσικών συστημάτων (γεώσφαιρα, βιόσφαιρα, υδρόσφαιρα, κρυόσφαιρα, ατμόσφαιρα) και των διασυνδέσεών τους.

2. Περιήγηση και **π**αρατήρηση της φύσης **(30** λε**π**τά**):**

- Πηγαίνετε τους συμμετέχοντες έξω σε μια φυσική περιοχή και ενθαρρύνετέ τους να παρατηρήσουν προσεκτικά το περιβάλλον τους, εστιάζοντας στα διάφορα φυσικά στοιχεία και τους ρόλους τους.
- Χρησιμοποιήστε μεγεθυντικούς φακούς και βάζα (αν υπάρχουν) για να παρατηρήσουν οι συμμετέχοντες μικρές φυσικές λεπτομέρειες από κοντά (π.χ. φύλλα, χώμα, έντομα).
- Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να καταγράψουν ή να σχεδιάσουν παρατηρήσεις σχετικά με το άμεσο περιβάλλον τους, όπως διάφορα φυτά, ζώα, πηγές νερού και τοπία, και να σημειώσουν τυχόν συναισθήματα που νιώθουν καθώς εξερευνούν.

3. Αναστοχασμός και ομαδική συζήτηση **(20** λε**π**τά**):**

- Συγκεντρώστε τους συμμετέχοντες να καθίσουν μαζί σε εξωτερικό χώρο και να συζητήσουν τις παρατηρήσεις τους. Προτρέψτε τους να σκεφτούν:

- Πώς αισθάνονται όταν βρίσκονται στη φύση και γιατί;
- Τι παρατήρησαν σχετικά με τη διασύνδεση των στοιχείων που παρατήρησαν;
- Γιατί είναι σημαντικό για τους ανθρώπους να αισθάνονται συνδεδεμένοι και υπεύθυνοι για τη φύση;

- Ενθαρρύνετε τους συμμετέχοντες να μοιραστούν σκέψεις σχετικά με το πώς η σύγχρονη ζωή μπορεί να απομακρύνει τους ανθρώπους από τη φύση και τις συνέπειές της (π.χ. διαταραχή έλλειψης φύσης, μειωμένη ενσυναίσθηση για άλλα είδη).

4. Δραστηριότητα μικρών ομάδων**: (25** λε**π**τά**):**

- Χωρίστε τους συμμετέχοντες σε μικρές ομάδες και αναθέστε σε κάθε ομάδα ένα από τα πέντε φυσικά συστήματα (γεώσφαιρα, βιόσφαιρα, υδρόσφαιρα, κρυόσφαιρα ή ατμόσφαιρα).
- Ζητήστε από κάθε ομάδα να συζητήσει το ρόλο του συστήματος που της έχει ανατεθεί και να κάνει καταιγισμό ιδεών για το πώς οι ανθρώπινες δραστηριότητες θα μπορούσαν να το επηρεάσουν θετικά ή αρνητικά.
- Κάθε ομάδα παρουσιάζει τη σημασία του συστήματός της, τυχόν απειλές που αντιμετωπίζει και ιδέες για την προστασία ή την αποκατάστασή του.

5. Αξιολόγηση **π**ροσω**π**ικών ε**π**ι**π**τώσεων **(20** λε**π**τά**):**

- Συγκεντρώστε τους συμμετέχοντες σε μια ομάδα και καθοδηγήστε τους σε έναν προβληματισμό σχετικά με τον προσωπικό τους αντίκτυπο στη φύση. Προτρέψτε τους να σκεφτούν:
  - Πώς επηρεάζουν οι καθημερινές τους επιλογές το φυσικό περιβάλλον;
  - Ποιες μικρές αλλαγές θα μπορούσαν να κάνουν για να μειώσουν το οικολογικό τους αποτύπωμα;
- Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να καταγράψουν μία αλλαγή που θα δεσμευτούν να κάνουν για να μειώσουν τις επιπτώσεις τους στη φύση, όπως η μείωση της χρήσης πλαστικών, η εξοικονόμηση νερού ή το να περνούν περισσότερο χρόνο στην ύπαιθρο.

6. Δέσμευση της ομάδας και κλείσιμο **(20** λε**π**τά**):**

- Ως ομάδα, δημιουργήστε μια "υπόσχεση για τη φύση" σε χαρτί flipchart, με κάθε συμμετέχοντα να συνεισφέρει μια ενέργεια ή δέσμευση που πιστεύει ότι θα βοηθούσε στην προώθηση της φύσης και την προστασία του περιβάλλοντος.
- Κλείστε τονίζοντας ότι η προώθηση της σύνδεσης με τη φύση είναι μια συνεχής διαδικασία και ενθαρρύνετε τους συμμετέχοντες να συνεχίσουν να μαθαίνουν και να αναπτύσσουν ενσυναίσθηση προς τον φυσικό κόσμο.

Συμβουλές για διευκολυντές:

- Ενθαρρύνετε τους συμμετέχοντες να παρατηρούν χωρίς να διαταράσσουν το περιβάλλον, καλλιεργώντας το αίσθημα του σεβασμού για όλους τους ζωντανούς οργανισμούς.
- Τονίστε την ιδέα ότι ο καθένας έχει ένα ρόλο να διαδραματίσει στη διατήρηση της ισορροπίας των φυσικών συστημάτων, ενισχύοντας τη σημασία των μικρών, προσωπικών συνεισφορών.
- Δημιουργήστε μια ήρεμη και ανοιχτή ατμόσφαιρα, επιτρέποντας στους συμμετέχοντες να μοιραστούν τυχόν συναισθηματικές αντιδράσεις που βιώνουν στη φύση για να οικοδομήσουν μια προσωπική σύνδεση.

WS5: Διαδρομή με οικολογική συνείδηση**:** Νεολαία και φύση σε αρμονία

Συγγραφείς: Vilas Nieto (FEMXA)

Μορφή**:**
Πρόσωπο με πρόσωπο

Διάρκεια**:**

3 ώρες και 15 λεπτά

Προφίλ συμμετέχοντα**:**
Νέοι μεταξύ 16 και 30 ετών που ενδιαφέρονται για τη βιωσιμότητα

Υλικά**:**

- Συσκευές παρουσίασης (βιντεοπροβολέας, υπολογιστής κ.λπ.)
- Σακούλες απορριμμάτων και γάντια για την πρακτική δραστηριότητα
- Κάρτες σημειώσεων αναστοχασμού
- Κάρτες καταγραφής αποβλήτων
- Υλικά χειροτεχνίας (π.χ. κόλλα, ψαλίδια, χρώματα κ.λπ.)

Στόχοι**:**

- Αξιολόγηση της επίδρασης του ανθρώπου στη φύση
- Προώθηση της προστασίας της φύσης ως βασικού καθήκοντος
- Προώθηση της μέριμνας για μια αρμονική σχέση μεταξύ φύσης και ανθρώπου

Μαθησιακά α**π**οτελέσματα**:**

Στο τέλος του εργαστηρίου, οι συμμετέχοντες θα είναι σε θέση να:

- Να προσδιορίσει κανείς τις προσωπικές του επιπτώσεις στο περιβάλλον

- Αναγνώριση της σημασίας της προστασίας της φύσης
- Ανάπτυξη στάσης φροντίδας και ευθύνης απέναντι στο φυσικό περιβάλλον

Δομή**:**

1. Εισαγωγή στο εργαστήριο **(30** λε**π**τά**):**

- Ο συντονιστής θα παρουσιάσει τους στόχους και τη δυναμική του εργαστηρίου.
- Παρουσίαση σχετικά με τις ανθρώπινες επιπτώσεις στη φύση:
  - Πώς οι καθημερινές μας ενέργειες επηρεάζουν το περιβάλλον (π.χ. κατανάλωση πόρων, παραγωγή αποβλήτων κ.λπ.).
  - Παραδείγματα βιώσιμων πρακτικών που μειώνουν τις αρνητικές επιπτώσεις των ανθρώπινων ενεργειών στο περιβάλλον.
- Σημασία της προστασίας της φύσης:
  - Οφέλη από τη διατήρηση υγιών οικοσυστημάτων.
  - Συνέπειες της περιβαλλοντικής υποβάθμισης.

2. Ομαδικός **π**ροβληματισμός σχετικά με τη σχέση μεταξύ φύσης και ανθρώ**π**ου **(20** λε**π**τά**):**

- Συζήτηση σχετικά με το πώς οι συμμετέχοντες αντιλαμβάνονται τη σχέση τους με τη φύση.
- Προσδιορισμός αξιών και στάσεων που προάγουν μια αρμονική σχέση.

3. Πρακτική δραστηριότητα**: (1,5** ώρα**):**

- Οι συμμετέχοντες θα περπατήσουν κατά μήκος μιας προκαθορισμένης διαδρομής, ενώ θα μαζεύουν σκουπίδια. Θα τους δοθούν γάντια και σακούλες σκουπιδιών.
- Κατά τη διάρκεια του περιπάτου, θα ενθαρρυνθούν να αναλογιστούν τον αντίκτυπό τους στο περιβάλλον και πώς μπορούν να βελτιώσουν τις καθημερινές τους πρακτικές.
- Θα καταγραφεί η ποσότητα των απορριμμάτων που συλλέγονται και θα συζητηθούν τα είδη των απορριμμάτων

που βρέθηκαν και οι επιπτώσεις τους στη φύση.

4.Συζήτηση **(20** λεπτά**):**

- Τελικός προβληματισμός: στο τέλος του περιπάτου, οι συμμετέχοντες θα συναντηθούν για να μοιραστούν τις εμπειρίες και τους προβληματισμούς τους.
- Οι συμμετέχοντες θα συμμετάσχουν σε μια καθοδηγούμενη συζήτηση σχετικά με τα είδη των αποβλήτων που συλλέγονται, τις πηγές τους και τις ευρύτερες επιπτώσεις στο περιβάλλον.
- Θα κάνουν καταιγισμό ιδεών για τη μείωση των αποβλήτων στην καθημερινή τους ζωή και στις κοινότητές τους.

5. Τέχνες και χειροτεχνία **(20** λεπτά**):**

- Οι συμμετέχοντες θα δημιουργήσουν έργα τέχνης χρησιμοποιώντας κάποια από τα υλικά που συλλέγονται. Η δραστηριότητα αυτή θα ενθαρρύνει τη δημιουργικότητα και θα αναδείξει τις δυνατότητες επαναχρησιμοποίησης και επαναχρησιμοποίησης αντικειμένων.
- Τα έργα τέχνης μπορούν να εκτίθενται ως υπενθύμιση της σημασίας της βιωσιμότητας.

6. Συμπεράσματα **(15** λεπτά**):**

- Σύνοψη των διδαγμάτων και της σημασίας της προώθησης της φύσης.

Συμβουλές για διευκολυντές**:**

- Προσαρμόστε τη διαδρομή ανάλογα με τις τρέχουσες καιρικές, γεωγραφικές και φυσικές συνθήκες για να διασφαλίσετε την ασφάλεια και την άνεση όλων των συμμετεχόντων.

- Διασφαλίστε ότι κάθε μέλος της ομάδας έχει την ευκαιρία να μοιραστεί τους προβληματισμούς και τις εμπειρίες του κατά τη διάρκεια της διαδρομής, προωθώντας έτσι ένα περιβάλλον χωρίς αποκλεισμούς και συμμετοχικό.

- Μπορείτε να καθιερώσετε ένα μικρό βραβείο για το άτομο ή την ομάδα που θα συγκεντρώσει τα περισσότερα

απορρίμματα, ενθαρρύνοντας έτσι τη συμμετοχή.

4.2 Αγκαλιάζοντας την πολυπλοκότητα στη βιωσιμότητα

4.2.1 Συστημική σκέψη WS1: Βιώσιμη σκέψη

Συγγραφείς: Yunus Emre Çakmak (KUBI)

Μορφή:
Πρόσωπο με πρόσωπο
- Μπορεί να προσαρμοστεί σε διαδικτυακές ρυθμίσεις.

Διάρκεια:
4 ώρες

Προφίλ συμμετέχοντα:
20-30 εργάτες νεολαίας

Υλικά:

- Νήματα ή σπάγκος
- Λίστα λεξιλογίου για το παιχνίδι Web of Life
- Μελέτες περίπτωσης για την πρόκληση χαρτογράφησης συστημάτων
- Τουβλάκια Jenga (με ετικέτες με τα στοιχεία βιωσιμότητας)
- Κάρτες παιχνιδιού ρόλων για το παιχνίδι ρόλων για τη δράση για το κλίμα
- Σενάριο Escape Room και υλικά (π.χ. ενδείξεις, περιβαλλοντικοί γρίφοι)

Στόχοι:

- Εισαγωγή και ενίσχυση της συστημικής σκέψης μεταξύ των νέων με τη διερεύνηση του τρόπου λειτουργίας και αλληλεπίδρασης των διασυνδεδεμένων συστημάτων (περιβαλλοντικών, κοινωνικών, οικονομικών).
- Προσδιορισμός των βασικών στοιχείων ενός συστήματος, του τρόπου με τον οποίο τα διάφορα μέρη επηρεάζουν το ένα το άλλο και του τρόπου με τον οποίο αυτή η κατανόηση μπορεί να εφαρμοστεί σε προκλήσεις βιωσιμότητας, προωθώντας ολιστικές λύσεις.

Μαθησιακά αποτελέσματα:

- Ενισχυμένη κατανόηση της συστημικής σκέψης
- Βελτιωμένες δεξιότητες επίλυσης προβλημάτων για θέματα βιωσιμότητας
- Ενισχυμένες δεξιότητες συνεργασίας και επικοινωνίας

Δομή:

Δραστηριότητα **1:** Ο ιστός της ζωής **(45** λεπτά**)**

Στόχος: Να δείξει οπτικά και φυσικά πώς συνδέονται όλα τα στοιχεία ενός συστήματος και πώς οι αλλαγές σε ένα στοιχείο επηρεάζουν τα άλλα.

Μηχανικός: Ομαδική προσομοίωση Εγκατάσταση:

- Οι συμμετέχοντες σχηματίζουν έναν κύκλο.
- Κάθε συμμετέχων αντιπροσωπεύει ένα συστατικό του οικοσυστήματος (π.χ. νερό, φυτά, ζώα, αέρας, ανθρώπινες δραστηριότητες, πηγές ενέργειας).
- Μια μπάλα νήματος περνάει μεταξύ των συμμετεχόντων, κάθε φορά που συνδέονται με κάποιον του οποίου το συστατικό σχετίζεται άμεσα (π.χ. νερό -> φυτά -> ζώα).

Οδηγίες:

- Ξεκινήστε με έναν συμμετέχοντα να κρατάει το κουβάρι με το νήμα και να εξηγεί πώς το συστατικό του (π.χ. το νερό) υποστηρίζει ένα άλλο συστατικό (π.χ. τα φυτά).
- Περάστε το νήμα στον συμμετέχοντα που αντιπροσωπεύει τα φυτά, ο οποίος με τη σειρά του το περνάει σε ένα άλλο συστατικό, και ούτω καθεξής μέχρι να σχηματιστεί ένας ιστός, που δείχνει τις συνδέσεις μέσα στο οικοσύστημα.
- Εισάγετε διαταραχές στο σύστημα (π.χ. ρύπανση του νερού ή αποψίλωση των δασών), κόβοντας ή χαλαρώνοντας τμήματα του νήματος για να δείξετε πώς αυτές οι διαταραχές επηρεάζουν ολόκληρο τον ιστό.

Απολογισμός (10 λεπτά):

- Συζητήστε τι συνέβη όταν επηρεάστηκε ένα στοιχείο του συστήματος.
- Σκεφτείτε πώς μικρές αλλαγές ή ζημιές σε ένα μέρος του συστήματος έχουν εκτεταμένες συνέπειες.
- Συνδέστε την άσκηση αυτή με πραγματικές προκλήσεις βιωσιμότητας, όπως η κλιματική αλλαγή ή η απώλεια της βιοποικιλότητας.

Δραστηριότητα **2:** Πρόκληση χαρτογράφησης συστημάτων **(1** ώρα**)**

Στόχος: να αναπτύξουν την ικανότητα των συμμετεχόντων να δημιουργούν χάρτες συστημάτων που δείχνουν τους διασυνδεδεμένους παράγοντες που εμπλέκονται σε θέματα βιωσιμότητας.
Μηχανικός: Μηχανικός: Επίλυση προβλημάτων

Εγκατάσταση:

- Χωρίστε τους συμμετέχοντες σε μικρές ομάδες των 4-5 ατόμων.
- Δώστε σε κάθε ομάδα μια μελέτη περίπτωσης σχετικά με ένα θέμα βιωσιμότητας (π.χ. ρύπανση των ωκεανών από πλαστικά, αποψίλωση των δασών, απόβλητα τροφίμων).
- Οι ομάδες χρησιμοποιούν flip charts ή μεγάλο χαρτί για να δημιουργήσουν ένα χάρτη συστημάτων που δείχνει τους διάφορους παράγοντες που εμπλέκονται στο ζήτημα (περιβαλλοντικούς, κοινωνικούς, οικονομικούς, πολιτικούς).

Οδηγίες:

- Κάθε ομάδα προσδιορίζει τα βασικά στοιχεία του ζητήματος και τον τρόπο με τον οποίο αυτά τα στοιχεία συνδέονται μεταξύ τους. Για παράδειγμα, η ρύπανση των ωκεανών από πλαστικά μπορεί να συνδέεται με τα καταναλωτικά πρότυπα, τα συστήματα διαχείρισης αποβλήτων, τα θαλάσσια οικοσυστήματα και τους οικονομικούς παράγοντες.
- Οι ομάδες σχεδιάζουν βέλη μεταξύ των παραγόντων, εξηγώντας πώς το ένα στοιχείο επηρεάζει το άλλο (π.χ. αυξημένη κατανάλωση -> αυξημένα απόβλητα -> ρύπανση των ωκεανών -> επιπτώσεις στη θαλάσσια ζωή).

Απολογισμός (15 λεπτά):

- Οι ομάδες παρουσιάζουν τους χάρτες των συστημάτων τους στην ευρύτερη ομάδα.
- Συζητήστε πώς συνδέονται οι διάφοροι παράγοντες και πώς η αντιμετώπιση ενός μέρους του συστήματος (π.χ. η βελτίωση της διαχείρισης των αποβλήτων) μπορεί να έχει θετικά αποτελέσματα.
- Να διερευνήσει τη σημασία των ολιστικών λύσεων και όχι των μεμονωμένων παρεμβάσεων.

Δραστηριότητα **3:** Δραστηριότητα **3: Eco-Jenga (45** λεπτά**)**

Στόχος: Να καταδείξει πώς η σταθερότητα ενός οικοσυστήματος ή περιβαλλοντικού συστήματος βασίζεται σε πολλαπλά συστατικά και πώς η αφαίρεση ή η καταστροφή ενός συστατικού μπορεί να αποσταθεροποιήσει ολόκληρο το σύστημα.

Μηχανικός: Μηχανισμός: Φυσικό παιχνίδι

Εγκατάσταση:

- Χρησιμοποιήστε έναν πύργο Τζένγκα με κάθε τουβλάκι να χαρακτηρίζεται ως ένα διαφορετικό περιβαλλοντικό στοιχείο ή στοιχείο βιωσιμότητας (π.χ. καθαρό νερό, βιοποικιλότητα, ποιότητα αέρα, ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, εμπλοκή της κοινότητας, κυβερνητικές πολιτικές).

Οδηγίες:

- Οι συμμετέχοντες αφαιρούν εναλλάξ ένα τουβλάκι από τον πύργο Jenga.
- Πριν από την αφαίρεση του μπλοκ, ο συμμετέχων πρέπει να αναφέρει μια πραγματική δράση ή πολιτική που θα μπορούσε να αποσταθεροποιήσει το συγκεκριμένο στοιχείο (π.χ. υπεραλίευση -> επιπτώσεις στη θαλάσσια βιοποικιλότητα).
- Καθώς το παιχνίδι εξελίσσεται, ο πύργος γίνεται όλο και πιο ασταθής, αντιπροσωπεύοντας τον τρόπο με τον οποίο ένα σύστημα γίνεται ευάλωτο όταν αφαιρούνται ή αποδυναμώνονται βασικά στοιχεία.

Απολογισμός (10 λεπτά):

- Μόλις καταρρεύσει ο πύργος, συζητήστε τι οδήγησε στην

κατάρρευσή του.
- Να το συσχετίσετε με τα περιβαλλοντικά συστήματα και τα σημεία καμπής στα οποία τα συστήματα καταρρέουν (π.χ. κατάρρευση των οικοσυστημάτων λόγω αποψίλωσης των δασών ή λειψυδρίας).
- Επισημάνετε τη σημασία της διαφύλαξης όλων των στοιχείων ενός οικοσυστήματος για τη μακροπρόθεσμη σταθερότητα.

Δραστηριότητα **4:** Το **π**αιχνίδι ρόλων για τη δράση για το κλίμα **(1** ώρα**)**

Στόχος: Να προσομοιώσει ένα πραγματικό σενάριο στο οποίο διάφοροι ενδιαφερόμενοι πρέπει να συνεργαστούν για την αντιμετώπιση μιας κλιματικής κρίσης, χρησιμοποιώντας τη
συστημική σκέψη για την εξισορρόπηση των διαφόρων συμφερόντων και την επίτευξη βιώσιμων αποτελεσμάτων. Μηχανικός:

Μηχανικός: Role-Playing

Εγκατάσταση:

- Χωρίστε τους συμμετέχοντες σε ομάδες, με κάθε ομάδα να εκπροσωπεί διαφορετικά ενδιαφερόμενα μέρη (π.χ. κυβερνητικούς αξιωματούχους, περιβαλλοντικές ΜΚΟ, επιχειρηματίες, μέλη της κοινότητας).
- Δώστε ένα σενάριο όπου μια κλιματική κρίση (π.χ. άνοδος της στάθμης της θάλασσας που απειλεί τις παράκτιες κοινότητες) απαιτεί επείγουσα δράση.
- Κάθε ενδιαφερόμενος έχει συγκεκριμένα συμφέροντα, ευθύνες και πόρους που πρέπει να λάβει υπόψη του κατά τη διάρκεια των διαπραγματεύσεων.

Οδηγίες:

- Οι ομάδες συμμετέχουν σε παιχνίδια ρόλων, διαπραγματεύονται και συνεργάζονται για να καταλήξουν σε μια λύση που να εξισορροπεί περιβαλλοντικά, κοινωνικά και οικονομικά ζητήματα.
- Τα ενδιαφερόμενα μέρη πρέπει να χρησιμοποιούν τη συστημική σκέψη για να κατανοήσουν πώς οι αποφάσεις

τους επηρεάζουν άλλα μέρη του συστήματος.
- Μετά από 30 λεπτά διαπραγμάτευσης, οι ομάδες παρουσιάζουν τις λύσεις τους και συζητούν τους συμβιβασμούς που έγιναν.

Απολογισμός (15 λεπτά):

- Αναλογιστείτε την πολυπλοκότητα της λήψης αποφάσεων στον πραγματικό κόσμο στον τομέα της βιωσιμότητας.
- Συζητήστε πώς οι διάφοροι εμπλεκόμενοι φορείς πρέπει να συνεργάζονται και να εξετάζουν το ευρύτερο σύστημα για να βρουν λύσεις προς όφελος όλων.
- Επισημάνετε τη σημασία της συστημικής σκέψης για την επίλυση των προκλήσεων βιωσιμότητας.

Δραστηριότητα **5:** Δωμάτιο α**π**όδρασης συστημικής σκέψης **(30** λε**π**τά**)**

Στόχος: Εφαρμογή των αρχών της συστημικής σκέψης για την επίλυση γρίφων και προκλήσεων σε ένα παιχνιδοποιημένο, συνεργατικό περιβάλλον.

Μηχανικός: Μηχανισμός: Παζλ/Πρόκληση

Εγκατάσταση:

- Σχεδιάστε ένα σενάριο "δωματίου απόδρασης" όπου οι συμμετέχοντες πρέπει να λύσουν μια σειρά από γρίφους που σχετίζονται με τη βιωσιμότητα (π.χ. μείωση των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, βελτίωση των ποσοστών ανακύκλωσης, διαχείριση των φυσικών πόρων).
- Κάθε γρίφος προϋποθέτει την κατανόηση και την εφαρμογή των εννοιών της συστημικής σκέψης για την εξεύρεση της λύσης.

Οδηγίες:

- Οι συμμετέχοντες είναι "κλειδωμένοι" στο δωμάτιο και πρέπει να συνεργαστούν για να λύσουν κάθε γρίφο.
- Κάθε λυμένος γρίφος παρέχει ένα στοιχείο για την επόμενη πρόκληση, με τον τελικό γρίφο να αποκαλύπτει το κλειδί για την "απόδραση".

- Οι ενδείξεις έχουν σχεδιαστεί για να δείξουν πώς οι δράσεις σε ένα τμήμα του συστήματος επηρεάζουν άλλα τμήματα (π.χ. η μείωση των εκπομπών σε έναν τομέα μπορεί να αυξήσει τη ζήτηση σε έναν άλλο).

Απολογισμός (10 λεπτά):

- Συζητήστε τις έννοιες της συστημικής σκέψης που χρησιμοποιήθηκαν για την επίλυση των γρίφων του δωματίου απόδρασης.
- Σκεφτείτε πώς οι συμμετέχοντες συνεργάστηκαν και χρησιμοποίησαν τις γνώσεις τους για τα διασυνδεδεμένα συστήματα για την επίλυση των προκλήσεων.
- Εξερευνήστε πώς αυτό μπορεί να εφαρμοστεί σε πραγματικά ζητήματα βιωσιμότητας.

Συμβουλές για διευκολυντές:

- Συνοψίστε τα βασικά διδάγματα από το εργαστήριο, τη διασύνδεση των συστημάτων, την ανάγκη για ολιστικές λύσεις και τη σημασία της κατανόησης του τρόπου με τον οποίο οι δράσεις σε ένα μέρος ενός συστήματος μπορούν να επηρεάσουν το σύνολο.

- Ενθαρρύνετε τους συμμετέχοντες να προβληματιστούν σχετικά με το πώς μπορούν να εφαρμόσουν τη συστημική σκέψη στους ρόλους τους ως λειτουργοί νεολαίας για να διευκολύνουν την πράσινη μετάβαση.

- Συνδέστε τις δραστηριότητες του εργαστηρίου με πραγματικές προκλήσεις και παραδείγματα βιωσιμότητας. Αυτό βοηθά τους συμμετέχοντες να δουν τη σημασία της συστημικής σκέψης στην εργασία τους και τους ενθαρρύνει να εφαρμόσουν όσα έμαθαν σε πρακτικές καταστάσεις.

- Παρέχετε παραδείγματα επιτυχημένων εφαρμογών συστημικής σκέψης σε έργα βιωσιμότητας.

- Επισημάνετε τον τρόπο με τον οποίο αυτές οι προσεγγίσεις οδήγησαν σε θετικά αποτελέσματα και εμπνεύστε τους συμμετέχοντες να εφαρμόσουν παρόμοιες στρατηγικές.

WS2: Διασυνδεδεμένα συστήματα και αειφόρος αντίκτυπος

Συγγραφείς: Touba (ANI International)

Μορφή:
Προσωπικά

Διάρκεια:
4 ώρες

Προφίλ συμμετέχοντα:
Νέοι ενήλικες, ηλικίας 19-30 ετών, που ενδιαφέρονται για τη βιωσιμότητα και τη συστημική σκέψη. Ιδανικό μέγεθος ομάδας: 15- 20 συμμετέχοντες για ομαδικές δραστηριότητες και συζητήσεις.

Υλικά:

- Ντόμινο (ή παρόμοια αντικείμενα όπως τουβλάκια ή κάρτες για την προσομοίωση των στοιχείων του συστήματος)
- Flip charts ή μεγάλο χαρτί για καταιγισμό ιδεών και σχεδίαση διαγραμμάτων συστημάτων
- Μαρκαδόροι ή στυλό
- Κάρτες σεναρίου Butterfly Effect (κάρτες με δράσεις μικρών αλλαγών)
- Μεγάλος πίνακας ή ψηφιακά εργαλεία για τη χαρτογράφηση των συνδέσεων
- Αυτοκόλλητες σημειώσεις

Στόχοι:

- Εισαγωγή και ανάπτυξη της συστημικής σκέψης, βοηθώντας τους συμμετέχοντες να κατανοήσουν πώς λειτουργούν τα διασυνδεδεμένα συστήματα.
- Παροχή πρακτικών εμπειριών που καταδεικνύουν πώς μικρές δράσεις μπορούν να δημιουργήσουν σημαντικές και συχνά απρόβλεπτες αλλαγές στα συστήματα αειφορίας.
- Ενθάρρυνση των συμμετεχόντων να αναπτύξουν ολιστικές προσεγγίσεις για τις προκλήσεις της βιωσιμότητας, λαμβάνοντας υπόψη τους βρόχους ανατροφοδότησης, τις αλυσιδωτές επιδράσεις και τις ακούσιες συνέπειες.

Μαθησιακά αποτελέσματα:

- Κατανοήστε τις βασικές αρχές της συστημικής σκέψης.
- Οπτικοποιήστε τους βρόχους ανατροφοδότησης και τα αποτελέσματα των κυματισμών στα συστήματα βιωσιμότητας.
- Αναγνωρίστε πώς μικρές αλλαγές μπορούν να έχουν σημαντικές και μερικές φορές απρόβλεπτες επιπτώσεις στο περιβάλλον και την κοινωνία.
- Εφαρμόστε τη συστημική σκέψη σε πραγματικές προκλήσεις βιωσιμότητας.

Δομή:

Καλωσόρισμα και εισαγωγή **(15** λεπτά**)**

Στόχος

- Παρουσιάστε στους συμμετέχοντες την έννοια της συστημικής σκέψης και την ατζέντα του εργαστηρίου.
- Σύντομη εισαγωγή στη βιωσιμότητα και τα διασυνδεδεμένα συστήματα.
- Συζητήστε τη σημασία της συστημικής σκέψης για την επίλυση σύνθετων προκλήσεων βιωσιμότητας.
- Περιγράψτε τους στόχους και τη δομή του εργαστηρίου.

2. Το φαινόμενο ντόμινο **(45** λεπτά**)**

Στόχος: Να καταδείξει πώς λειτουργούν τα διασυνδεδεμένα συστήματα και πώς μικρές ενέργειες μπορούν να δημιουργήσουν αλυσιδωτές επιδράσεις μέσα σε ένα σύστημα.

Εγκατάσταση:

- Χωρίστε τους συμμετέχοντες σε μικρές ομάδες (4-5 άτομα η καθεμία).
- Δώστε σε κάθε ομάδα ένα σετ ντόμινο (ή τουβλάκια).
- Κάθε ντόμινο αντιπροσωπεύει μια συνιστώσα ενός συστήματος αειφορίας (π.χ. ενέργεια, νερό, απόβλητα, βιοποικιλότητα, συμμετοχή της κοινότητας).

Οδηγίες:

1. Ζητήστε από κάθε ομάδα να επιλέξει ένα θέμα βιωσιμότητας (π.χ. διαχείριση αποβλήτων, κατανάλωση ενέργειας, αποψίλωση δασών).
2. Οι συμμετέχοντες θα τοποθετήσουν τα ντόμινο τους σε μια αλυσίδα για να αναπαραστήσουν οπτικά πώς συνδέονται μεταξύ τους τα διάφορα στοιχεία του συστήματος που επέλεξαν.
    - Παράδειγμα: "Συμπεριφορά του καταναλωτή" → "Παραγωγή αποβλήτων" →"Ανακύκλωση" → "Ανάκτηση πόρων".
3. Στη συνέχεια, οι ομάδες θα προσομοιώσουν μια μικρή αλλαγή στο σύστημα (π.χ. αύξηση των προσπαθειών ανακύκλωσης), ρίχνοντας το πρώτο ντόμινο.
4. Καθώς τα ντόμινο πέφτουν, η ομάδα πρέπει να αναλύσει πώς η αρχική αλλαγή σε ένα μέρος του συστήματος δημιουργεί αλυσιδωτές επιπτώσεις σε ολόκληρο το σύστημα.

Απολογισμός (10 λεπτά):

- Μετά την προσομοίωση, συγκεντρώστε την ομάδα για να συζητήσετε την εμπειρία.
- Ποιες ήταν οι αλυσιδωτές επιπτώσεις της αρχικής αλλαγής;
- Υπήρξαν απρόβλεπτες συνέπειες που προέκυψαν από την προσομοίωση;
- Πώς η μικρή αλλαγή επηρέασε άλλα μέρη του συστήματος (π.χ. μείωση των αποβλήτων που οδήγησε σε λιγότερη ρύπανση);
- Συνδέστε αυτή την άσκηση με πραγματικές προκλήσεις βιωσιμότητας και συζητήστε πώς η κατανόηση των βρόχων ανατροφοδότησης μπορεί να βοηθήσει στην εξεύρεση
  λύσεων που αντιμετωπίζουν τις βαθύτερες αιτίες των προβλημάτων.

3. Το φαινόμενο της **π**εταλούδας **(**μικρές αλλαγές**,** μεγάλες επ**ιπ**τώσεις**) - 45** λε**π**τά

Εξερευνήστε πώς μικρές δράσεις μπορούν να οδηγήσουν σε μεγάλης κλίμακας επιπτώσεις στα συστήματα βιωσιμότητας.

Μηχανικός:
Ομαδικός καταιγισμός ιδεών και χαρτογράφηση σεναρίων **Εγκατάσταση:**

- Προετοιμάστε ένα σετ καρτών σεναρίων για το φαινόμενο της πεταλούδας. Κάθε κάρτα περιέχει μια μικρή, θετική ενέργεια (π.χ. μείωση της χρήσης νερού, επιλογή τροφίμων φυτικής προέλευσης, μετάβαση σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας).
- Παρέχετε flip charts ή μεγάλο χαρτί για τη σχεδίαση διαγραμμάτων.

Οδηγίες:

1. Κάθε ομάδα τραβάει μια κάρτα σεναρίου και προσδιορίζει τη μικρή αλλαγή (π.χ. μείωση των πλαστικών μιας χρήσης).
2. Καταιγισμός ιδεών για το πώς αυτή η μικρή αλλαγή θα μπορούσε να διαδοθεί στο σύστημα, επηρεάζοντας άλλες συνιστώσες (π.χ. λιγότερη πλαστική ρύπανση →καθαρότεροι ωκεανοί →βελτιωμένη βιοποικιλότητα).
3. Οι συμμετέχοντες θα πρέπει να σχεδιάσουν ένα διάγραμμα του φαινομένου που ακολουθεί την αρχική δράση, αποτυπώνοντας τις συνδέσεις μεταξύ των διαφόρων παραγόντων.
    - Παράδειγμα: Αν επιλέξουν να μειώσουν τη χρήση πλαστικών, θα πρέπει να χαρτογραφήσουν πώς αυτό θα μπορούσε να επηρεάσει τα συστήματα διαχείρισης αποβλήτων, την υγεία της κοινότητας, ακόμη και οικονομικούς παράγοντες όπως η βιομηχανία πλαστικών.
4. Αφού κάθε ομάδα ολοκληρώσει το διάγραμμα, θα παρουσιάσει τη χαρτογράφηση του φαινομένου της πεταλούδας στους υπόλοιπους συμμετέχοντες.

Απολογισμός (10 λεπτά):

- Συζητήστε τα αποτελέσματα των κυματισμών που παρατηρήθηκαν στο διάγραμμα κάθε ομάδας.

  Πώς μια μικρή αλλαγή προκάλεσε δυσανάλογες επιπτώσεις σε άλλα μέρη του συστήματος;

Ποιες απρόβλεπτες συνέπειες μπορεί να προκύψουν από μικρές δράσεις;

- Σκεφτείτε τις πραγματικές εφαρμογές του φαινομένου της πεταλούδας σε πρωτοβουλίες βιωσιμότητας. Πώς μπορούν τα άτομα και οι οργανισμοί να λαμβάνουν μικρές αποφάσεις που δημιουργούν σημαντικές, θετικές περιβαλλοντικές αλλαγές;
- Εφαρμόστε τη συστημική σκέψη σε πραγματικές προκλήσεις βιωσιμότητας.

4. Ομαδική συζήτηση και **π**ροβληματισμός **(30** λε**π**τά**)**

Στόχος: Αναστοχασμός των βασικών διδαγμάτων και σύνδεση της συστημικής σκέψης με πραγματικές προκλήσεις βιωσιμότητας.

Οδηγίες:

- Διευκολύνετε μια ανοιχτή συζήτηση σχετικά με το πώς η συστημική σκέψη μπορεί να βοηθήσει στην αντιμετώπιση παγκόσμιων ζητημάτων βιωσιμότητας, όπως η κλιματική αλλαγή, η απώλεια βιοποικιλότητας και η κοινωνική ανισότητα.
- Ρωτήστε τους συμμετέχοντες πώς θα μπορούσαν να εφαρμόσουν τη συστημική σκέψη στην προσωπική τους ζωή ή τη σταδιοδρομία τους.
- Χρησιμοποιήστε τον πίνακα ή ψηφιακά εργαλεία για να απεικονίσετε τις συνδέσεις μεταξύ των διαφόρων θεμάτων βιωσιμότητας που συζητήθηκαν.
- Ενθαρρύνετε τους συμμετέχοντες να μοιραστούν παραδείγματα βρόχων ανατροφοδότησης ή επιπτώσεων που έχουν παρατηρήσει στις δικές τους εμπειρίες.

5. Ανακεφαλαίωση και βήματα δράσης **(15** λε**π**τά**)**

Στόχος: Παγίωση της μάθησης και σκιαγράφηση των επόμενων βημάτων.

Οδηγίες:

- Παρουσιάστε μια περίληψη των βασικών συμπερασμάτων του εργαστηρίου.
- Συζητήστε πώς οι συμμετέχοντες μπορούν να αρχίσουν να εφαρμόζουν τη συστημική σκέψη στις δικές τους προκλήσεις βιωσιμότητας.
- Καλέστε τους συμμετέχοντες να μοιραστούν τις σκέψεις τους σχετικά με το ποιες μικρές αλλαγές μπορούν να κάνουν στην καθημερινή τους ζωή για να δημιουργήσουν θετικές συστημικές επιπτώσεις.
- Παροχή πρόσθετων πόρων για περαιτέρω μάθηση σχετικά με τη συστημική σκέψη και τη βιωσιμότητα.

Συμβουλές για διευκολυντές:

- Ενθαρρύνετε τους συμμετέχοντες να σκεφτούν πέρα από τις άμεσες επιπτώσεις - βοηθήστε τους να διερευνήσουν **τις μακροπρόθεσμες συνέπειες** και τις **έμμεσες επιπτώσεις**.
- Διευκολύνετε ένα περιβάλλον όπου όλοι αισθάνονται άνετα να μοιράζονται τις ιδέες τους. Η συστημική σκέψη μπορεί μερικές φορές να οδηγήσει σε σύνθετες ή αντισυμβατικές ιδέες, και αυτές θα πρέπει να γίνουν αποδεκτές.
- Χρησιμοποιήστε πραγματικά παραδείγματα βρόχων ανατροφοδότησης και φαινομένων πεταλούδας για να θεμελιώσετε τις ασκήσεις σε πρακτικά ζητήματα βιωσιμότητας.

WS3: Αλλαγή συστήματος, όχι κλιματική αλλαγή!

Συγγραφείς: Σοφιανού (KEAN)

Μορφή:
Πρόσωπο με πρόσωπο

Διάρκεια:
2,5 ώρες

Προφίλ συμμετέχοντα:
20-30 νέοι

Υλικά:

- Χαρτιά Flipchart
- Μαρκαδόροι ή στυλό και βιβλία για τους youth workers

Στόχοι:

- Εξοικείωση των εργαζομένων στη νεολαία με την ιδέα ότι η βιωσιμότητα είναι ένα πολύ σύνθετο θέμα, που εμπλέκει ποικίλες αλληλένδετες αξίες, φορείς και πολιτικές.

Μαθησιακά αποτελέσματα:

- Οι συμμετέχοντες θα κατανοήσουν ότι τα συστήματα δεν είναι διαχωρισμένα, αλλά μάλλον αλληλένδετα. Ένα σύστημα είναι μέρος ενός άλλου συστήματος.
- Ευαισθητοποίηση σχετικά με το γεγονός ότι τα συστήματα είναι εύθραυστα και οποιαδήποτε διαταραχή σε ένα σύστημα μπορεί να έχει αλυσιδωτές επιπτώσεις σε άλλα συστήματα.

Δομή:

Δραστηριότητα **1:** Κατάρρευση τριγωνικών συστημάτων

Στόχος:
Μηχανικός: Ομαδική προσομοίωση Εγκατάσταση:

- Συγκεντρώστε τους συμμετέχοντες σε έναν ανοιχτό και ευρύ χώρο.
- Ζητήστε από όλους να διαλέξουν σιωπηλά άλλους δύο συμμετέχοντες στην αίθουσα. Αυτοί οι δύο άνθρωποι θα αποτελέσουν τις "γωνίες" του προσωπικού τριγώνου του καθενός.
- Βεβαιωθείτε ότι κανένας από τους συμμετέχοντες δεν αποκαλύπτει τις επιλογές του σε κανέναν άλλον - κανένας από τους συμμετέχοντες δεν πρέπει να γνωρίζει ποιοι είναι οι άλλοι δύο συμμετέχοντες που σχηματίζουν το ανθρώπινο τρίγωνο.

Οδηγίες:

Φάση 1: Σχηματισμός τριγώνων

Μόλις όλοι αποφασίσουν για τις "γωνίες του τριγώνου" τους, οι συμμετέχοντες θα πρέπει να αρχίσουν να κινούνται για να τοποθετηθούν έτσι ώστε να σχηματίσουν ένα ισόπλευρο τρίγωνο με τα δύο άτομα που επέλεξαν.

- Καθώς οι συμμετέχοντες κινούνται στο χώρο, μόλις εντοπίσουν στη διαδικασία τους δύο ομολόγους τους, πρέπει να διατηρήσουν το σχήμα ενός ισόπλευρου τριγώνου με τους επιλεγμένους.
- Σε αυτό το σημείο, η ομάδα γίνεται ένα διασυνδεδεμένο σύστημα τριγώνων.

Φάση 2: Εισαγωγή της διαταραχής

- Ο συντονιστής/διευθυντής της δραστηριότητας παρουσιάζει τον μηχανισμό αντίστροφης μέτρησης: Ως συντονιστής/διευθυντής, θα μετρήσετε αντίστροφα (π.χ. από το 10). Όταν ο διευκολυντής/συντονιστής μετράει αντίστροφα μέχρι το **1**, θα επισημάνει έναν συμμετέχοντα αγγίζοντας τον ώμο του. Ο σημαδεμένος συμμετέχων "διαταράσσεται" (πρέπει να καθίσει ή να ακινητοποιηθεί).
  Επαναλάβετε με άλλους 4-6 συμμετέχοντες (ανάλογα με το μέγεθος της ομάδας, π.χ. 4, αν οι συμμετέχοντες είναι περίπου 20- 6, αν οι συμμετέχοντες είναι περίπου 30).

- Το σύστημα προσαρμόζεται καθώς τα τρίγωνα προσπαθούν να σταθεροποιηθούν παρά τη διαταραχή, αναζητώντας μια αντικατάσταση για τη μία γωνία που "εξαλείφθηκε".

Φάση 3: Μηχανισμός σωτηρίας

- Αρχίστε να διαταράσσετε περισσότερους ανθρώπους, αυξάνοντας την πολυπλοκότητα της αντίδρασης του συστήματος. Σε αυτό το στάδιο, κάθε συμμετέχων που διακόπτεται (αγγίζεται) από τον συντονιστή θα μετράει δυνατά αντίστροφα από το 5 στο 0.
- Οποιοσδήποτε συμμετέχων, εφόσον δεν διαταράσσεται, μπορεί να "σώσει" ένα άτομο που διαταράσσεται, αγγίζοντάς το σωματικά στον ώμο. Ο "απελευθερωμένος" συμμετέχων συνεχίζει σιωπηλά τη δραστηριότητα, προκειμένου να γίνει και πάλι μέρος του τριγώνου, εφόσον οι σύντροφοί του στο τρίγωνο δεν έχουν εξαλειφθεί κατά τη διάρκεια της δραστηριότητας από προηγούμενες διαταραχές. Εάν έχουν ήδη αποχωρήσει, ο συμμετέχων προσπαθεί να σχηματίσει ένα νέο τρίγωνο από την αρχή.
- Καθώς οι διαταραχές συμβαίνουν ταχύτερα από ό,τι οι συμμετέχοντες μπορούν να σώσουν, το σύστημα αρχίζει να επιβαρύνεται.
- Επισημάνετε το χάος καθώς οι συμμετέχοντες προσπαθούν να σώσουν τους πάντες, σχηματίζοντας αλυσίδες ή ομάδες σωτήρων που προσπαθούν να σταθεροποιήσουν το σύστημα.
- Αφήστε τη φάση αυτή να συνεχιστεί μέχρι το σύστημα να καταρρεύσει ή μέχρι οι συμμετέχοντες να συνειδητοποιήσουν ότι δεν μπορούν να σώσουν τους πάντες.

Ενημέρωση:

- Οι συμμετέχοντες συγκεντρώνονται ξανά σε κύκλο και ο συντονιστής θέτει τις ακόλουθες ερωτήσεις:

1. "Τι παρατηρήσατε σε αυτή τη δραστηριότητα όσον αφορά τη δυναμική της ομάδας;"
2. "Τι είδους ομοιότητες εντοπίσατε με τον κόσμο στον οποίο ζούμε;"

Δραστηριότητα **2:** Συστήματα ως **π**αγόβουνα

Στόχος: Στόχος: Να εξοπλίσει τους εργαζόμενους σε θέματα νεολαίας με μια οπτικοποιημένη απεικόνιση των πολλαπλών επιπέδων που συνεπάγονται τα συστήματα.
Μηχανικός: Μηχανικός: Παρουσίαση

Εγκατάσταση:

- Οι συμμετέχοντες κάθονται σε έναν ατελή κύκλο. Ο κύκλος συμπληρώνεται από το κάθισμα του συντονιστή και τον πίνακα με το flipchart.

Οδηγίες:

- Ο συντονιστής σχεδιάζει στον πίνακα ένα μεγάλο και ορατό παγόβουνο και το χωρίζει εξηγώντας το σε 4 στρώματα: Από τον πυθμένα (1) προς την κορυφή (4), τα στρώματα ξεδιπλώνονται ως εξής:
  Στρώμα 1: Νοητικά Μοντέλα - Υποκείμενες αξίες και πεποιθήσεις που καθοδηγούν συμπεριφορές και δράσεις. Στρώμα 2: Δομή - Ποιες δομές έχουν δημιουργήσει τα νοητικά μοντέλα και πώς οι δομές διαιωνίζουν τα
  υποκείμενα νοητικά μοντέλα.
  Στρώμα 3: Μοτίβα/Τάσεις - Παρατηρήστε μοτίβα που συμβαίνουν συνεχώς κατά τη διάρκεια του χρόνου, σχηματίζοντας ένα μοτίβο.
  Στρώμα 4: Συμβάντα - Τι συμβαίνει σε ένα μεμονωμένο συμβάν.

- Οι συμμετέχοντες χωρίζονται σε μικρές ομάδες των 2-3 ατόμων η καθεμία και προβληματίζονται σχετικά με ένα θέμα βιωσιμότητας, προσεγγίζοντάς το μέσω του μοντέλου του παγόβουνου.

Απολογισμός: (35 λεπτά)

- Οι συμμετέχοντες επιστρέφουν στο ημικύκλιο. Οι ομάδες σηκώνονται όρθιες για να παρουσιάσουν στους υπόλοιπους συμμετέχοντες το θέμα της βιωσιμότητάς τους, το οποίο εξηγείται μέσω του μοντέλου του παγόβουνου.
- Ο συντονιστής ζητά από τους συμμετέχοντες να σκεφτούν τα σημεία μόχλευσης και τους σχετικούς φορείς εντός των συστημάτων που μπορούν να επηρεάσουν τη θετική αλλαγή και στα 4 επίπεδα του παγόβουνου.

Συμβουλές για διευκολυντές:

- Ενθαρρύνετε τις ομάδες να σκεφτούν όχι μόνο τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις αλλά και τις κοινωνικές και οικονομικές επιπτώσεις σε κάθε στάδιο του κύκλου ζωής του προϊόντος. Αυτό θα προσθέσει βάθος στην ανάλυσή τους.
- Ενθαρρύνετε τη δημιουργικότητα δείχνοντας εκ των προτέρων παραδείγματα καινοτόμων βιώσιμων σχεδίων. Αυτό θα βοηθήσει τους συμμετέχοντες να εμπνευστούν και να καθοδηγήσουν τη διαδικασία καταιγισμού ιδεών.
- Κατά την παρουσίαση των περιπτωσιολογικών μελετών, εξηγήστε την ποικιλομορφία των βιώσιμων πρακτικών (π.χ. μηδενικά απόβλητα, δίκαιο εμπόριο, οικολογικός σχεδιασμός) για να διευρύνετε την κατανόηση της βιωσιμότητας από τους συμμετέχοντες.
- Χρησιμοποιήστε δεδομένα και παραδείγματα από τον πραγματικό κόσμο στο κουίζ για να κάνετε το περιεχόμενο πιο σχετικό. Για παράδειγμα, κάντε ερωτήσεις σχετικά με τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις των καθημερινών αντικειμένων.
- Κατά τη διάρκεια του απολογισμού, ζητήστε από τους συμμετέχοντες να μοιραστούν μια συγκεκριμένη δράση για την οποία νιώθουν το μεγαλύτερο πάθος. Αυτό συμβάλλει στην εξατομίκευση της συζήτησης και στην αύξηση της δέσμευσης για τα σχέδιά τους.

WS4: Διερεύνηση της συστημικής σκέψης για την αειφορία

Συγγραφείς: Abbruzzese (Lascò)

Μορφή:
Προσωπικό ή υβριδικό εργαστήριο

Διάρκεια:
2 ώρες

Προφίλ συμμετέχοντα:
Νέοι ηλικίας 16-30 ετών. Ιδανικό μέγεθος ομάδας: 12-20 συμμετέχοντες, ώστε να είναι δυνατή η διεξαγωγή διαδραστικών συζητήσεων και ομαδικών δραστηριοτήτων.

Υλικά:
- Πίνακας ή flipchart με μαρκαδόρους
- Αυτοκόλλητες σημειώσεις σε τέσσερα χρώματα
- Προβολέας (προαιρετικά, για οπτικά βοηθήματα)
- Φυλλάδια που περιγράφουν μια μελέτη περίπτωσης βιωσιμότητας (π.χ. παραγωγή βιοκαυσίμων και οι επιπτώσεις της)
- Μικρές κάρτες ή εκτυπώσεις για τη δραστηριότητα "Συστατικά του συστήματος"
- Σημειωματάρια και στυλό

Στόχοι:
- Εισαγωγή των συμμετεχόντων στη συστημική σκέψη και τη σημασία της για την αντιμετώπιση σύνθετων προκλήσεων βιωσιμότητας
- Να βοηθήσει τους συμμετέχοντες να κατανοήσουν τη διασύνδεση των περιβαλλοντικών, οικονομικών, κοινωνικών και πολιτιστικών παραγόντων στην αειφορία.
- Να δώσουν στους συμμετέχοντες τη δυνατότητα να αξιολογούν ολιστικά τα θέματα βιωσιμότητας, αναγνωρίζοντας τις πιθανές ακούσιες συνέπειες των δράσεων.

Μαθησιακά αποτελέσματα:
Στο τέλος του εργαστηρίου, οι συμμετέχοντες θα είναι σε θέση να:

- περιγράφουν τη βιωσιμότητα ως μια πολύπλευρη έννοια που περιλαμβάνει περιβαλλοντικές, κοινωνικές, οικονομικές και πολιτιστικές διαστάσεις,
- να αναγνωρίζουν και να αναλύουν τις αλληλεπιδράσεις και τους μηχανισμούς ανατροφοδότησης σε θέματα βιωσιμότητας,
- να αναπτύξουν επίγνωση των μακροπρόθεσμων επιπτώσεων των δράσεων στα διασυνδεδεμένα συστήματα

Δομή:

1. Εισαγωγή στη συστημική σκέψη **(15** λεπτά**):**

- Ξεκινήστε με μια σύντομη εισαγωγή στη συστημική σκέψη, εξηγώντας ότι πρόκειται για μια ολιστική προσέγγιση για την κατανόηση του τρόπου με τον οποίο τα διάφορα μέρη ενός συστήματος αλληλεπιδρούν και επηρεάζουν το ένα το άλλο.
- Δώστε μερικά παραδείγματα συστημάτων (π.χ. οικοσυστήματα, αλυσίδες εφοδιασμού) και συζητήστε πώς οι ενέργειες σε ένα μέρος ενός συστήματος επηρεάζουν το σύνολο.

2. Επισκόπηση της μελέτης περίπτωσης **(15** λεπτά**):**

- Παρουσιάστε μια μελέτη περίπτωσης που απεικονίζει την πολυπλοκότητα των ζητημάτων βιωσιμότητας, όπως η παραγωγή βιοκαυσίμων. Περιγράψτε πώς, ενώ τα βιοκαύσιμα προσφέρουν μια εναλλακτική λύση στα ορυκτά καύσιμα, η παραγωγή τους σε κλίμακα μπορεί να έχει απρόβλεπτες συνέπειες, όπως η αποψίλωση των δασών, η απώλεια βιοποικιλότητας και η αύξηση του ανταγωνισμού στη γη.
- Εξηγήστε τις αλληλένδετες πτυχές: οικονομικές (ανάπτυξη της αγοράς βιοκαυσίμων), κοινωνικές (αντίκτυπος στις τιμές των τροφίμων), περιβαλλοντικές (αποψίλωση των δασών) και πολιτιστικές (επιπτώσεις στα εδάφη των αυτοχθόνων).

3. Δραστηριότητα Συστατικών Στοιχείων Συστήματος **(25** λεπτά**):**

- Χωρίστε τους συμμετέχοντες σε τέσσερις ομάδες, αναθέτοντας σε κάθε ομάδα μια πτυχή της μελέτης περίπτωσης (περιβαλλοντική, κοινωνική, οικονομική ή

πολιτιστική).

- Ζητήστε από κάθε ομάδα να κάνει καταιγισμό ιδεών και να απαριθμήσει τα στοιχεία και τους ενδιαφερόμενους φορείς που σχετίζονται με την πτυχή που τους έχει ανατεθεί (π.χ. "αποψίλωση των δασών" για το περιβάλλον, "τιμές των τροφίμων" για το κοινωνικό).
- Δώστε αυτοκόλλητες σημειώσεις σε τέσσερα χρώματα και ζητήστε από κάθε ομάδα να γράψει ένα συστατικό ή έναν ενδιαφερόμενο ανά αυτοκόλλητη σημείωση, δημιουργώντας έναν οπτικό "χάρτη" της πτυχής τους στον τοίχο ή σε ένα μεγάλο φύλλο χαρτιού.

4. Χαρτογράφηση διασυνδέσεων **(20** λε**π**τά**):**

- Συγκεντρώστε τις ομάδες και ζητήστε τους να συνδέσουν τις αυτοκόλλητες σημειώσεις μεταξύ των τεσσάρων πτυχών, συζητώντας πώς κάθε στοιχείο αλληλεπιδρά με άλλα (π.χ. πώς η αυξημένη χρήση γης για βιοκαύσιμα επηρεάζει τις τιμές των τροφίμων και τη βιοποικιλότητα).
- Σχεδιάστε γραμμές ή βέλη μεταξύ των αυτοκόλλητων σημειώσεων για να απεικονίσετε αυτές τις αλληλεπιδράσεις, ενθαρρύνοντας τους συμμετέχοντες να εξετάσουν τόσο τους άμεσους όσο και τους έμμεσους δεσμούς.

5. Βρόχοι ανατροφοδότησης και ακούσιες συνέ**π**ειες **(15** λε**π**τά**):**

- Παρουσιάστε την έννοια των βρόχων ανατροφοδότησης ζητώντας από τους συμμετέχοντες να εντοπίσουν παραδείγματα από το χάρτη τους, όπου μια δράση πυροδοτεί έναν κύκλο (π.χ. αυξημένη ζήτηση βιοκαυσίμων που οδηγεί σε υψηλότερη χρήση γης, η οποία οδηγεί περαιτέρω στην αποψίλωση των δασών).
- Συζητήστε τις ακούσιες συνέπειες, ζητώντας από τους συμμετέχοντες να προβληματιστούν σχετικά με το πώς οι δράσεις που προορίζονται να είναι βιώσιμες, όπως η παραγωγή βιοκαυσίμων, μπορεί να έχουν απροσδόκητα αποτελέσματα.

6. Αναστοχασμός και **π**ροσω**π**ικός αντίκτυ**π**ος **(20** λε**π**τά**):**

- Καθοδηγήστε τους συμμετέχοντες σε μια δραστηριότητα προβληματισμού, ζητώντας τους να σκεφτούν προσωπικές

ενέργειες ή αποφάσεις που έχουν επιπτώσεις σε μεγαλύτερα συστήματα (π.χ. επιλογές καταναλωτών που επηρεάζουν τις αλυσίδες εφοδιασμού).
- Ζητήστε τους να καταγράψουν μία αλλαγή που θα μπορούσαν να κάνουν για να μειώσουν τις ακούσιες επιπτώσεις στα διασυνδεδεμένα συστήματα, όπως η μείωση των πλαστικών μιας χρήσης ή η υποστήριξη βιώσιμων επιλογών τροφίμων.
- Ζητήστε από τους εθελοντές να μοιραστούν τις σκέψεις τους και τις προτεινόμενες δράσεις με την ομάδα.

7. Συμπεράσματα και συμπεράσματα **(10** λεπτά**):**

- Συνοψίστε τα κύρια σημεία της συστημικής σκέψης και πώς μπορεί να βοηθήσει στην αποτελεσματικότερη αντιμετώπιση των προκλήσεων της αειφορίας.
- Τονίστε τη σημασία της εξέτασης των μακροπρόθεσμων επιπτώσεων και της αναγνώρισης ότι μεμονωμένες ενέργειες μπορεί να έχουν ευρύτερες συνέπειες.

Συμβουλές για διευκολυντές**:**

- Ενθαρρύνετε τους συμμετέχοντες να βλέπουν κάθε στοιχείο ως μέρος μιας ευρύτερης εικόνας, αποφεύγοντας την αποσπασματική σκέψη.
- Να είστε έτοιμοι να αποσαφηνίσετε σύνθετες έννοιες όπως οι βρόχοι ανατροφοδότησης και οι ακούσιες συνέπειες, χρησιμοποιώντας απλά παραδείγματα, αν χρειαστεί.
- Προωθήστε μια ανοιχτή, διερευνητική ατμόσφαιρα όπου οι συμμετέχοντες θα αισθάνονται άνετα να μοιράζονται διαφορετικές ιδέες και ιδέες.

WS5: Ζωγραφίζοντας μαζί**:** Αειφορία

Συγγραφείς: Vilas Nieto (FEMXA)

Μορφή**:**
Πρόσωπο με πρόσωπο

Διάρκεια**:**
4 ώρες

Προφίλ συμμετέχοντα**:**
Νέοι μεταξύ 16 και 30 ετών που ενδιαφέρονται για τη βιωσιμότητα

Υλικά**:**

- Χαρτί, στυλό, μαρκαδόροι
- Χρώματα και πινέλα
- Πρότυπα για την ανάλυση συστημάτων
- Μεγάλος χώρος για την τοιχογραφία (μεγάλο χαρτί τοιχογραφίας, τοίχος, μεγάλος καμβάς κ.λπ.)
- Πρόσβαση στο Διαδίκτυο
- Οπτικοί πόροι (εικόνες, αποκόμματα περιοδικών, αποκόμματα εφημερίδων κ.λπ.) (προαιρετικά)

Στόχοι**:**

- Να κατανοήσουν τη σημασία της συστημικής σκέψης για την αντιμετώπιση ζητημάτων βιωσιμότητας.
- Ανάπτυξη δεξιοτήτων ανάλυσης θεμάτων βιωσιμότητας από πολλαπλές οπτικές γωνίες.
- Να διδάξει πώς να εντοπίζονται και να κατανοούνται οι πολύπλοκες αλληλεπιδράσεις μεταξύ των διαφόρων στοιχείων ενός ζητήματος βιωσιμότητας.

Μαθησιακά αποτελέσματα**:**

Στο τέλος του εργαστηρίου, οι συμμετέχοντες θα είναι σε θέση να:

- Να κατανοήσουν τη βιωσιμότητα ως μια ολιστική έννοια που περιλαμβάνει περιβαλλοντικά, οικονομικά, κοινωνικά και

πολιτιστικά ζητήματα.
- Να υιοθετήσουμε μια συστημική προοπτική για την αξιολόγηση των επιλογών, τη λήψη αποφάσεων και τη δράση υπέρ της βιωσιμότητας.
- Ανάπτυξη ολιστικών λύσεων που λαμβάνουν υπόψη τις περιβαλλοντικές, κοινωνικές, οικονομικές και πολιτιστικές πτυχές των θεμάτων βιωσιμότητας.
- Να κατανοήσουν ότι κάθε ανθρώπινη ενέργεια έχει περιβαλλοντικές, κοινωνικές, πολιτιστικές και οικονομικές επιπτώσεις.

Δομή**:**

1. Εισαγωγή **(15** λε**π**τά**):**

- Εξηγήστε τον στόχο του εργαστηρίου, τη δομή του και τις προσδοκίες σας. Εξηγήστε σε τι συνίσταται η συστημική σκέψη στη βιωσιμότητα.
- Παρουσίαση παραδειγμάτων προβλημάτων βιωσιμότητας που απαιτούν συστημική προσέγγιση (π.χ. κλιματική αλλαγή, διαχείριση υδάτων, απώλεια βιοποικιλότητας, αποψίλωση δασών κ.λπ.).

2. Συγκρότηση ομάδας και εκλογή του **π**ροβλήματος **π**ου θα αντιμετω**π**ιστεί **(15** λε**π**τά**):**

- Χωρίστε τους συμμετέχοντες σε ομάδες των 5-6 ατόμων.
- Κάθε ομάδα θα πρέπει να επιλέξει ένα πρόβλημα βιωσιμότητας για να το αναλύσει και να το αναπαραστήσει στην τοιχογραφία (π.χ. αποψίλωση των δασών, ατμοσφαιρική ρύπανση, κακή διαχείριση των αποβλήτων).

3. Ανάλυση **π**ροβλήματος **(50** λε**π**τά**):**

- Οι ομάδες θα πρέπει να αναλύσουν το πρόβλημά τους από πολλαπλές οπτικές γωνίες, λαμβάνοντας υπόψη χρονικούς, χωρικούς και συγκυριακούς παράγοντες.
- Χρησιμοποιήστε ένα πρότυπο για να καθοδηγήσετε την ανάλυση, συμπεριλαμβανομένων τμημάτων όπως ο

προσδιορισμός των στοιχείων του συστήματος, οι αλληλεπιδράσεις μεταξύ των στοιχείων και οι πιθανές βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες επιπτώσεις.

4. Σχεδιασμός τοιχογραφίας **(30** λεπτά**):**

- Κάθε ομάδα θα πρέπει να σχεδιάσει μια τοιχογραφία που να αντιπροσωπεύει τη συστημική ανάλυση του προβλήματος.
- Η τοιχογραφία θα πρέπει να περιλαμβάνει οπτικά στοιχεία που δείχνουν τις αλληλεπιδράσεις μεταξύ των διαφόρων παραγόντων και των προτεινόμενων λύσεων.

5. Δημιουργία της τοιχογραφίας **(1,5** ώρα**):**

- Οι ομάδες συνεργάζονται για να δημιουργήσουν την τοιχογραφία τους χρησιμοποιώντας χρώματα, μαρκαδόρους, αποκόμματα περιοδικών και άλλα υλικά.

6. Παρουσίαση των τοιχογραφιών **(30** λεπτά**):**

- Κάθε ομάδα παρουσιάζει την τοιχογραφία της και εξηγεί την ανάλυση του προβλήματος και τις προτεινόμενες λύσεις στους υπόλοιπους συμμετέχοντες.
- Ενθαρρύνετε τις ερωτήσεις και την εποικοδομητική ανατροφοδότηση μεταξύ των ομάδων.

7. Συμπέρασμα **(10** λεπτά**):**

- Αναστοχασμός σχετικά με όσα μάθατε και πώς μπορούν να εφαρμοστούν στην πραγματική ζωή.
- Συζητήστε τη σημασία της συστημικής σκέψης και πώς ο καθένας μπορεί να συμβάλει στη βιωσιμότητα μέσω αυτής της προσέγγισης.

Συμβουλές για διευκολυντές**:**

- Ενθαρρύνετε τους συμμετέχοντες να εξετάσουν προοπτικές από διαφορετικούς κλάδους (επιστήμη, οικονομία,

κοινωνιολογία κ.λπ.).

- Ενθαρρύνετε τους συμμετέχοντες να αναδείξουν τη δημιουργική τους πλευρά και να χρησιμοποιήσουν ανακυκλωμένα υλικά, αν έχουν την ευκαιρία.
- Εκθέστε τις τοιχογραφίες για να ευαισθητοποιήσετε τους πολίτες.

4.2.2 Κριτική σκέψη

WS1: Αειφόρος κατανάλωση και παραγωγή

Συγγραφείς: Yunus Emre Çakmak (KUBI)

Μορφή:
Πρόσωπο με πρόσωπο

Διάρκεια:
4 ώρες

Προφίλ συμμετέχοντα:
25-35 νέοι

Υλικά:

- Ενημερωτικά δελτία για τη βιώσιμη κατανάλωση
- Υλικά για πρακτική δραστηριότητα (π.χ. ετικέτες προϊόντων, ανακυκλωμένα υλικά)
- Παραδείγματα μελέτης περίπτωσης
- Πρότυπα σχεδίων δράσης

Στόχοι:

- Να βοηθήσει τους συμμετέχοντες να κατανοήσουν και να προωθήσουν βιώσιμες πρακτικές κατανάλωσης και παραγωγής.
- Να διερευνήσει στρατηγικές για τη μείωση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων, τη λήψη ενημερωμένων επιλογών και την ενθάρρυνση βιώσιμων συμπεριφορών μεταξύ των νέων.
- Παροχή πρακτικών εργαλείων και δραστηριοτήτων που θα βοηθήσουν στην ενσωμάτωση βιώσιμων πρακτικών στα προγράμματα και την καθημερινή ζωή των νέων.

Μαθησιακά αποτελέσματα:

- Παροχή πρακτικών εργαλείων και στρατηγικών για την προώθηση πρακτικών βιώσιμης κατανάλωσης και παραγωγής στους εργαζόμενους σε θέματα νεολαίας,
- Ενίσχυση τους ώστε να ενσωματώσουν αυτές τις αρχές στα προγράμματά τους και ενθάρρυνση περιβαλλοντικά υπεύθυνων συμπεριφορών.

Δομή:

Δραστηριότητα **1:** Ανάλυση κύκλου ζωής προϊόντος **(45** λεπτά**)**

Στόχος: Να κατανοήσετε τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις που συνδέονται με τα διάφορα στάδια του κύκλου ζωής ενός προϊόντος, από την παραγωγή έως την απόρριψη.

Mechanic: Διαδραστική ανάλυση Εγκατάσταση:

- Παροχή ενημερωτικών δελτίων σχετικά με τον κύκλο ζωής του προϊόντος.
- Χρησιμοποιήστε παραδείγματα κοινών προϊόντων (π.χ. ρούχα, ηλεκτρονικά είδη, τρόφιμα).

Οδηγίες:

- Χωρίστε τους συμμετέχοντες σε μικρές ομάδες και αναθέστε σε κάθε ομάδα ένα προϊόν.
- Οι ομάδες αναλύουν τον κύκλο ζωής του προϊόντος, συμπεριλαμβανομένης της εξόρυξης πρώτων υλών, της παραγωγής, της μεταφοράς, της χρήσης και της απόρριψης.
- Οι ομάδες εντοπίζουν τις βασικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις σε κάθε στάδιο και συζητούν τις δυνατότητες μείωσης των επιπτώσεων αυτών.

Απολογισμός (15 λεπτά):

- Οι ομάδες παρουσιάζουν τα ευρήματά τους, επισημαίνοντας τις σημαντικότερες περιβαλλοντικές επιπτώσεις και τις

πιθανές βελτιώσεις.
- Συζητήστε πώς η κατανόηση του κύκλου ζωής του προϊόντος μπορεί να ενημερώσει για πιο βιώσιμες επιλογές και πρακτικές.

Δραστηριότητα **2:** Πρόκληση σχεδιασμού βιώσιμων **π**ροϊόντων **(1** ώρα**)**

Στόχος: Σχεδιασμός ενός βιώσιμου προϊόντος που ελαχιστοποιεί τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις καθ' όλη τη διάρκεια του κύκλου ζωής του.

Μηχανικός: Δραστηριότητα με τα χέρια

Εγκατάσταση:

- Παροχή υλικών για το σχεδιασμό προϊόντων (π.χ. ανακυκλωμένα υλικά, υλικά σχεδίασης, ετικέτες προϊόντων).
- Εξηγήστε τις αρχές του βιώσιμου σχεδιασμού προϊόντων (π.χ. αποδοτικότητα πόρων, ανθεκτικότητα, ανακυκλωσιμότητα).

Οδηγίες:

- Οι συμμετέχοντες σχηματίζουν μικρές ομάδες και κάνουν καταιγισμό ιδεών για το σχεδιασμό ενός βιώσιμου προϊόντος.
- Κάθε ομάδα δημιουργεί ένα πρωτότυπο ή ένα λεπτομερές σχέδιο του προϊόντος της, λαμβάνοντας υπόψη παράγοντες όπως η επιλογή υλικών, η ανθεκτικότητα και η διάθεση στο τέλος του κύκλου ζωής της.
- Οι ομάδες ετοιμάζουν μια παρουσίαση που εξηγεί τις σχεδιαστικές τους επιλογές και πώς αυτές ευθυγραμμίζονται με τις αρχές της βιώσιμης κατανάλωσης και παραγωγής.

Απολογισμός (15 λεπτά):

- Οι ομάδες παρουσιάζουν τα σχέδιά τους και συζητούν τα βιώσιμα χαρακτηριστικά που ενσωματώθηκαν.
- Σκεφτείτε τις προκλήσεις και τα οφέλη του σχεδιασμού βιώσιμων προϊόντων.

Δραστηριότητα **3:** Εργαστήριο ελέγχου απoβλήτων **(1** ώρα**)**

Στόχος: Να ευαισθητοποιηθούν για την παραγωγή αποβλήτων και να διερευνήσουν τρόπους μείωσης, επαναχρησιμοποίησης και ανακύκλωσης υλικών στην καθημερινή ζωή.

Μηχανικός: Δραστηριότητα με τα χέρια

Εγκατάσταση:

- Δώστε στους συμμετέχοντες ένα μείγμα καθημερινών αντικειμένων (π.χ. πλαστικά μπουκάλια, χαρτί, συσκευασίες τροφίμων) και κατηγοριών αποβλήτων (ανακυκλώσιμα, κομποστοποιήσιμα, υγειονομική ταφή).
- Οι συμμετέχοντες θα πραγματοποιήσουν έναν εικονικό έλεγχο αποβλήτων.

Οδηγίες:

- Χωρίστε τους συμμετέχοντες σε μικρές ομάδες.
- Κάθε ομάδα λαμβάνει ένα σωρό από ανάμεικτα υλικά αποβλήτων.
- Οι ομάδες αναλύουν τα αντικείμενα και τα κατηγοριοποιούν σε ανακυκλώσιμα, κομποστοποιήσιμα και απορρίμματα υγειονομικής ταφής.
- Μετά τη διαλογή, κάθε ομάδα συζητά στρατηγικές για την ελαχιστοποίηση των αποβλήτων, όπως η επιλογή επαναχρησιμοποιήσιμων υλικών, η κομποστοποίηση ή η επιλογή πιο βιώσιμων προϊόντων.

Απολογισμός (15 λεπτά):

- Οι ομάδες παρουσιάζουν τα αποτελέσματα του ελέγχου των αποβλήτων τους.
- Συζητήστε τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις των αποβλήτων και τα οφέλη της μείωσης, της επαναχρησιμοποίησης και της ανακύκλωσης.
- Σκεφτείτε πώς μπορούν να εφαρμοστούν οι έλεγχοι αποβλήτων στις κοινότητες ή τους οργανισμούς των συμμετεχόντων για την προώθηση της βιώσιμης κατανάλωσης και παραγωγής.

Δραστηριότητα **4:** Κουίζ και συζήτηση για τη βιωσιμότητα **(30**

λε**π**τά**)**

Στόχος: Να εξετάσουν πραγματικά παραδείγματα βιώσιμων πρακτικών κατανάλωσης και παραγωγής και να κατανοήσουν τον αντίκτυπό τους.

Μηχανικός: Ομαδική ανάλυση

Εγκατάσταση:

- Παροχή υλικού μελέτης περιπτώσεων για βιώσιμες πρακτικές (π.χ., φιλικές προς το περιβάλλον επιχειρήσεις, πρωτοβουλίες μηδενικών αποβλήτων).

Οδηγίες:

- Χωρίστε τους συμμετέχοντες σε μικρές ομάδες και αναθέστε σε κάθε ομάδα μια μελέτη περίπτωσης.
- Οι ομάδες αναλύουν τη μελέτη περίπτωσης, εστιάζοντας στις βιώσιμες πρακτικές που εφαρμόστηκαν, στις προκλήσεις που αντιμετωπίστηκαν και στα αποτελέσματα που επιτεύχθηκαν.
- Οι ομάδες συνοψίζουν τα ευρήματά τους και συζητούν πώς θα μπορούσαν να εφαρμοστούν παρόμοιες πρακτικές στο δικό τους πλαίσιο.

Απολογισμός (15 λεπτά):

- Οι ομάδες μοιράζονται τις αναλύσεις των μελετών περίπτωσής τους με την ευρύτερη ομάδα.
- Συζητήστε τα βασικά συμπεράσματα και τον τρόπο ενσωμάτωσης των πρακτικών βιώσιμης κατανάλωσης και παραγωγής στα προγράμματα για τη νεολαία και στις προσωπικές συμπεριφορές.

Δραστηριότητα **5:** Ανά**π**τυξη **π**ροσω**π**ικού σχεδίου δράσης **(45** λε**π**τά**)**

Στόχος: Να δημιουργήσουν ατομικά σχέδια δράσης για την ενσωμάτωση πρακτικών βιώσιμης κατανάλωσης και παραγωγής στη ζωή και την εργασία των συμμετεχόντων.

Μηχανικός: Σχεδιασμός και προβληματισμός

Εγκατάσταση:

- Παροχή προτύπων σχεδίων δράσης και υλικών για καταιγισμό ιδεών.

Οδηγίες:

- Οι συμμετέχοντες αναπτύσσουν προσωπικά σχέδια δράσης που περιγράφουν συγκεκριμένα βήματα που μπορούν να λάβουν για να υποστηρίξουν τη βιώσιμη κατανάλωση και παραγωγή.
- Τα σχέδια θα πρέπει να περιλαμβάνουν δράσεις για τη μείωση των αποβλήτων, την πραγματοποίηση βιώσιμων αγορών και την ενθάρρυνση παρόμοιων συμπεριφορών μεταξύ των νέων.
- Οι συμμετέχοντες μοιράζονται τα σχέδια δράσης τους με την ομάδα και παρέχουν ανατροφοδότηση ο ένας στον άλλο.

Απολογισμός (15 λεπτά):

- Συζητήστε τη σημασία των προσωπικών σχεδίων δράσης και τον τρόπο με τον οποίο μπορούν να συμβάλουν στους ευρύτερους στόχους βιωσιμότητας.
- Παροχή υποστήριξης και πόρων για την εφαρμογή των σχεδίων.

Συμβουλές για διευκολυντές:

- Ενθαρρύνετε τις ομάδες να σκεφτούν όχι μόνο τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις αλλά και τις κοινωνικές και οικονομικές επιπτώσεις σε κάθε στάδιο του κύκλου ζωής του προϊόντος. Αυτό θα προσθέσει βάθος στην ανάλυσή τους.

- Ενθαρρύνετε τη δημιουργικότητα δείχνοντας εκ των προτέρων παραδείγματα καινοτόμων βιώσιμων σχεδίων. Αυτό θα βοηθήσει τους συμμετέχοντες να εμπνευστούν και να καθοδηγήσουν τη διαδικασία καταιγισμού ιδεών.

- Κατά την παρουσίαση των περιπτωσιολογικών μελετών, εξηγήστε την ποικιλομορφία των βιώσιμων πρακτικών (π.χ.

μηδενικά απόβλητα, δίκαιο εμπόριο, οικολογικός σχεδιασμός) για να διευρύνετε την κατανόηση της βιωσιμότητας από τους συμμετέχοντες.

- Χρησιμοποιήστε δεδομένα και παραδείγματα από τον πραγματικό κόσμο στο κουίζ για να κάνετε το περιεχόμενο πιο σχετικό. Για παράδειγμα, κάντε ερωτήσεις σχετικά με τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις των καθημερινών αντικειμένων.
- Κατά τη διάρκεια του απολογισμού, ζητήστε από τους συμμετέχοντες να μοιραστούν μια συγκεκριμένη δράση για την οποία νιώθουν το μεγαλύτερο πάθος. Αυτό συμβάλλει στην εξατομίκευση της συζήτησης και στην αύξηση της δέσμευσης για τα σχέδιά τους.

WS2: Κριτική σκέψη στην **π**ράξη

Συγγραφείς: Touba (ANI International)

Μορφή**:**
Προσωπικά

Διάρκεια**:**
3 ώρες

Προφίλ συμμετέχοντος**:**
Νέοι ηλικίας 16-30 ετών, που ενδιαφέρονται για τη βιωσιμότητα, τα περιβαλλοντικά ζητήματα και την ανάπτυξη αναλυτικών δεξιοτήτων. Ιδανικό μέγεθος ομάδας: 10-15 συμμετέχοντες για να διασφαλιστεί η ενεργός συμμετοχή και η συζήτηση.

Υλικά**:**

- Μεγάλα φύλλα χαρτιού ή ψηφιακός πίνακας για καταιγισμό ιδεών
- Μαρκαδόροι, στυλό και αυτοκόλλητες σημειώσεις
- Εκτυπώσεις ισχυρισμών βιωσιμότητας (διαφημίσεις, ετικέτες προϊόντων ή διαφημιστικό υλικό)
- Διαδικτυακές ή φυσικές κάρτες "Greenwashing Bingo"
- Χρονοδιακόπτης / χρονόμετρο
- Φορητός υπολογιστής/προβολέας (για την προβολή βίντεο ή παρουσιάσεων, εάν είναι online)

Στόχοι**:**

- Ενίσχυση της ικανότητας των συμμετεχόντων να αξιολογούν κριτικά τους ισχυρισμούς βιωσιμότητας και να εντοπίζουν το "πράσινο ξέπλυμα".
- Να προωθήσει την κατανόηση των διαφόρων τακτικών που χρησιμοποιούνται σε παραπλανητικά μηνύματα βιωσιμότητας.
- Παροχή ευκαιριών στους συμμετέχοντες να συνεργαστούν και να αναλύσουν θέματα βιωσιμότητας από διαφορετικές οπτικές γωνίες.
- Να ενθαρρύνει τους συμμετέχοντες να προβληματιστούν σχετικά με τις προσωπικές τους αξίες και προκαταλήψεις που σχετίζονται με τη βιωσιμότητα.

Μαθησιακά αποτελέσματα:

- Αναγνωρίστε κοινές τακτικές οικολογικής πλύσης και αναλύστε κριτικά τους ισχυρισμούς περί βιωσιμότητας.
- Αναπτύξτε δεξιότητες για να ασχοληθείτε με τα μηνύματα βιωσιμότητας πιο προσεκτικά και αντικειμενικά.
- Να αναλογιστούν πώς προσωπικοί, κοινωνικοί και πολιτισμικοί παράγοντες επηρεάζουν την αντίληψή τους για την αειφορία.
- Αποκτήστε καλύτερη κατανόηση του τρόπου με τον οποίο η κριτική σκέψη εφαρμόζεται στις αποφάσεις για την αειφορία και τις περιβαλλοντικές δράσεις.

Δομή:

1. Καλωσόρισμα **&** Παγοθραύστης**: (30** λεπτά**)**

- Για να εισαγάγετε τους συμμετέχοντες στην έννοια της κριτικής σκέψης και να ξεκινήσετε μια συζήτηση σχετικά με τους ισχυρισμούς περί βιωσιμότητας στον πραγματικό κόσμο, ξεκινήστε με μια σύντομη εισαγωγή στο ρόλο της κριτικής σκέψης στην αξιολόγηση της βιωσιμότητας.
- Προτείνετε δραστηριότητες που θα σπάσουν τον πάγο για να βοηθήσουν τους συμμετέχοντες να νιώσουν πιο άνετα και ανοιχτά, προετοιμάζοντας το έδαφος για τις επόμενες δραστηριότητες.

2."Πράσινο **π**λύσιμο **Bingo" (45** λεπτά**)**

Στόχος: Στόχος: Να μάθουν οι συμμετέχοντες πώς να αναγνωρίζουν τις τακτικές "πράσινου ξεπλύματος" που χρησιμοποιούνται στο μάρκετινγκ βιωσιμότητας.

Εγκατάσταση:

- Προετοιμάστε κάρτες **"Μπίνγκο" πράσινου ξεπλύματος** με συνήθεις τακτικές πράσινου ξεπλύματος (π.χ. "Ασαφείς ισχυρισμοί", "'Ελλειψη αποδείξεων", "Παραπλανητικές ετικέτες", "Παραλειφθείσες αρνητικές επιπτώσεις").
- Δώστε σε κάθε συμμετέχοντα μια κάρτα μπίνγκο.

Οδηγίες:

- Παρουσιάστε μια σειρά διαφημίσεων, ετικετών προϊόντων ή

εκστρατειών μάρκετινγκ που περιλαμβάνουν ισχυρισμούς βιωσιμότητας (είτε μέσω διαφανειών, είτε μέσω φυλλαδίων, είτε μέσω συνδέσμων σε διαδικτυακά παραδείγματα).
- Καθώς οι συμμετέχοντες εξετάζουν κάθε παράδειγμα, θα πρέπει να σημειώνουν τα αντίστοιχα τετράγωνα μπίνγκο που προσδιορίζουν τις τακτικές οικολογικού ξεπλύματος.
- Αν κάποιος πάρει ένα μπίνγκο, θα πρέπει να μοιραστεί τι εντόπισε στα παραδείγματα και να εξηγήσει γιατί θεωρεί ότι αυτές οι τακτικές είναι παραπλανητικές.

Ενημέρωση:

- Ποιες κοινές τακτικές οικολογικής πλύσης εντοπίσατε σε όλα τα παραδείγματα;
- Πώς αυτές οι τακτικές επηρεάζουν τη συμπεριφορά των καταναλωτών και την εμπιστοσύνη στους ισχυρισμούς περί βιωσιμότητας;
- Τι μπορούν να κάνουν οι καταναλωτές για να αποφύγουν την παραπλάνηση από το "πράσινο ξέπλυμα" στην αγορά;

3. "Καρουζέλ κριτικής σκέψης**" (1** ώρα**)**

Στόχος: Να εμβαθύνουν την ικανότητα των συμμετεχόντων να σκέφτονται κριτικά για τα διλήμματα της αειφορίας και να ασχολούνται με διαφορετικές απόψεις.

Εγκατάσταση:

- Δημιουργήστε διάφορους **σταθμούς** (είτε σε ξεχωριστά φύλλα χαρτιού σε όλη την αίθουσα είτε σε ψηφιακές αίθουσες διαλείμματος). Κάθε σταθμός θα έχει ένα διαφορετικό δίλημμα βιωσιμότητας (π.χ. "Είναι καλύτερο να αγοράζεις βιώσιμα ρούχα ή μεταχειρισμένα;". "Πρέπει οι αλυσίδες fast food να είναι υπεύθυνες για τα απόβλητα που δημιουργούν;" "Είναι δικαιολογημένη η χρήση πλαστικού μιας χρήσης στον κλάδο της υγειονομικής περίθαλψης;").
- Τοποθετήστε **καθοδηγητικές ερωτήσεις** σε κάθε σταθμό (π.χ. "Ποιες είναι οι μακροπρόθεσμες επιπτώσεις αυτής της δράσης;" "Ποιος επωφελείται από αυτή την απόφαση;" "Ποιες είναι οι ακούσιες συνέπειες;").

Οδηγίες:

Χωρίστε τους συμμετέχοντες σε μικρές ομάδες (3-4 άτομα ανά ομάδα).

Αναθέστε κάθε ομάδα σε ένα σταθμό. Οι ομάδες θα αφιερώσουν **15 λεπτά** συζητώντας το δίλημμα σε κάθε σταθμό, αναλύοντάς το από πολλαπλές οπτικές γωνίες και απαντώντας στις κατευθυντήριες ερωτήσεις.

Μετά από 15 λεπτά, οι ομάδες εναλλάσσονται στον επόμενο σταθμό για να συζητήσουν ένα νέο δίλημμα βιωσιμότητας, συνεχίζοντας τη διαδικασία μέχρι όλες οι ομάδες να έχουν περάσει από κάθε σταθμό.

Ενημέρωση:

- Ποια ήταν τα πιο ενδιαφέροντα διλήμματα που συζητήσατε;
- Άλλαξε η οπτική σας σε κάποιο θέμα βιωσιμότητας κατά τη διάρκεια του καρουσέλ;
- Πώς βοηθά η κριτική σκέψη στη λήψη αποφάσεων σχετικά με τη βιωσιμότητα στον πραγματικό κόσμο;

4. Αναστοχασμός και ανακεφαλαίωση**: "**Η δύναμη της κριτικής σκέψης στην αειφορία**" (30** λε**π**τά**)**

Στόχος: Να βοηθήσει τους συμμετέχοντες να εδραιώσουν τη μάθησή τους και να προβληματιστούν σχετικά με το πώς μπορούν να εφαρμόσουν την κριτική σκέψη σε πραγματικά ζητήματα βιωσιμότητας.

Οδηγίες:

- Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να προβληματιστούν ατομικά σχετικά με τις ακόλουθες ερωτήσεις και να καταγράψουν τις απαντήσεις τους σε ένα σημειωματάριο ή σε αυτοκόλλητες σημειώσεις:
    - Πώς άλλαξε η αντίληψή σας για τη βιωσιμότητα κατά τη διάρκεια του εργαστηρίου;
    - Ποιες τακτικές πράσινου ξεπλύματος σας εξέπληξαν περισσότερο και γιατί;
    - Πώς σκοπεύετε να χρησιμοποιείτε την κριτική σκέψη στην καθημερινή σας ζωή όταν συναντάτε

ισχυρισμούς περί βιωσιμότητας;

- Μετά από 10 λεπτά προβληματισμού, καλέστε τους συμμετέχοντες να μοιραστούν τις ιδέες τους με την ομάδα, προωθώντας μια συνεργατική και ανοιχτή συζήτηση.
- Ολοκληρώστε τονίζοντας τη σημασία του να συνεχίσετε να αμφισβητείτε τους ισχυρισμούς περί βιωσιμότητας και να αναζητάτε ενεργά αξιόπιστες, τεκμηριωμένες πληροφορίες.

5. Απολογισμός **(10** λεπτά**)**

- Ποιο ήταν το σημαντικότερο συμπέρασμα της σημερινής συνεδρίασης;
- Πώς θα εφαρμόσετε αυτά που μάθατε για την κριτική σκέψη και την οικολογική πλύση στην προσωπική και επαγγελματική σας ζωή;

Συμβουλές για διευκολυντές**:**

- **Ενθαρρύνετε την ενεργό συμμετοχή**: Βεβαιωθείτε ότι όλοι αισθάνονται άνετα να συνεισφέρουν στις συζητήσεις και τις δραστηριότητες. Σε ομαδικές συναντήσεις, προωθήστε ένα περιβάλλον σεβασμού όπου όλες οι απόψεις εκτιμώνται.
- **Χρησιμοποιήστε παραδείγματα από τον πραγματικό κόσμο**: Εδραιώστε τις δραστηριότητες σε πραγματικές καμπάνιες μάρκετινγκ, ετικέτες προϊόντων και ισχυρισμούς βιωσιμότητας. Όσο περισσότερο οι συμμετέχοντες μπορούν να συνδεθούν με τα παραδείγματα, τόσο πιο αποτελεσματική θα είναι η συνεδρία.
- **Διατηρήστε τις συζητήσεις ελκυστικές**: Αφήστε τους συμμετέχοντες να εξερευνήσουν και να συζητήσουν διαφορετικές απόψεις. Κάντε ερωτήσεις ανοικτού τύπου και αφήστε χώρο για διαφορετικές απόψεις.
- **Προσαρμογή για διαδικτυακές μορφές**: Αν το εργαστήριο είναι εικονικό, σκεφτείτε να χρησιμοποιήσετε εργαλεία όπως το Miro ή το Jamboard για το "Καρουζέλ κριτικής σκέψης" και ψηφιακές κάρτες μπίνγκο για το "Μπίνγκο πράσινου πλυσίματος" για να κρατήσετε όλους απασχολημένους.

WS3: Σκέψου **π**ράσινα**:** Αειφορία**:** Καλλιέργεια κριτικής σκέψης για την αειφορία

Συγγραφείς: Αμπατζίδη(KEAN)

Μορφή**:**
Πρόσωπο με πρόσωπο

Διάρκεια**:**
4 ώρες

Προφίλ συμμετέχοντα**:**
15-25 νέοι

Υλικά**:**

- Κάρτες σεναρίων
- Ετικέτες προϊόντων
- Κάρτες με "πράσινα διλήμματα"
- Χαρτιά και γραφική ύλη
- Βίντεο YouTube/ σύνδεση στο διαδίκτυο/ υπολογιστής

Στόχοι**:**

- Ανάπτυξη κριτικής σκέψης.
- Αξιολογήστε τους ισχυρισμούς βιωσιμότητας και εντοπίστε αξιόπιστες πληροφορίες.
- Εξερευνήστε διαφορετικές προοπτικές για να λάβετε τεκμηριωμένες πράσινες αποφάσεις.
- Ανάπτυξη εφαρμόσιμων λύσεων σε περιβαλλοντικά προβλήματα του πραγματικού κόσμου.

Μαθησιακά α**π**οτελέσματα**:**

- Αξιολογήστε περιβαλλοντικά ζητήματα και πράσινους ισχυρισμούς με μια δομημένη, αναλυτική προσέγγιση.
- Να εντοπίζετε με επιδεξιότητα το "πράσινο πλύσιμο" ή τους αβάσιμους ισχυρισμούς βιωσιμότητας και να τους αμφισβητείτε.
- Να σταθμίζετε τα αντισταθμιστικά οφέλη και να

επιχειρηματολογείτε αποτελεσματικά σε διλήμματα βιωσιμότητας.
- Ανάπτυξη πρακτικών, καινοτόμων λύσεων για την επίλυση περιβαλλοντικών προκλήσεων.

Δομή:

Δραστηριότητα **1:** Χρόνος για συζήτηση

Οδηγίες:

- Οι συμμετέχοντες σχηματίζουν μικρές ομάδες των 4-5 ατόμων.
- Κάθε ομάδα λαμβάνει μια κάρτα σεναρίου με ένα κοινό θέμα βιωσιμότητας (π.χ. ρύπανση από πλαστικά, κατανάλωση ενέργειας, αποψίλωση των δασών).
- Οι ομάδες προσδιορίζουν τις υποθέσεις, αναλύουν τις αιτίες και οργανώνουν καταιγισμό αρχικών λύσεων για το πρόβλημα που τους έχει ανατεθεί.
- Οι ομάδες παρουσιάζουν τις ιδέες τους σε μια 1λεπτη παρουσίαση σε όλο το εργαστήριο.

Ερωτήσεις ενημέρωσης:

1. "Ποιες υποθέσεις εντοπίσατε;"
2. "Πώς βοήθησε η κριτική σκέψη να βελτιώσετε την κατανόηση του προβλήματος;"

Δραστηριότητα **2:** Γεγονός ή οικολογική **π**λύση**;**

Στόχος: Ενίσχυση της ικανότητας διάκρισης μεταξύ αξιόπιστων και παραπλανητικών πληροφοριών.

Περιγραφή:

- Οι συμμετέχοντες (άτομα) εξετάζουν τα υλικά μάρκετινγκ ή τους περιβαλλοντικούς ισχυρισμούς πραγματικών προϊόντων-παραδείγματα είναι τα "100% βιοδιασπώμενα" και "ουδέτερα από άνθρακα".
- Σε ζευγάρια, πρέπει να αξιολογήσουν την εγκυρότητα των ισχυρισμών με βάση συγκεκριμένα κριτήρια, όπως η απόδειξη μέσω έρευνας και η διαφάνεια.

- Κάθε ομάδα μοιράζεται τα ευρήματα και χαρακτηρίζει τους ισχυρισμούς κατά μήκος της "Κλίμακας πράσινης ακεραιότητας" με βαθμολογίες από το 1 έως το 5.
- Στη συνέχεια, παρακολουθούν ένα βίντεο στο YouTube για να μάθουν περισσότερα για το "Greenwashing" και στη συνέχεια εργάζονται σε ομάδες για να συλλέξουν τρόπους προκειμένου να εξαλειφθεί αυτό το φαινόμενο.

Δραστηριότητα **3.** Διαδραστική συζήτηση**: "**Δίλημμα **π**ράσινων ε**π**ιλογών**"**

Στόχος: Εκπαίδευση στη διαδικασία της επιχειρηματολογίας χρησιμοποιώντας το δίλημμα της βιωσιμότητας ως σημείο απόφασης.

Περιγραφή:

- Χωρίστε τους συμμετέχοντες σε δύο ομάδες. Κάθε ομάδα υιοθετεί μια θέση σε ένα πράσινο δίλημμα. Για παράδειγμα, "Είναι η πυρηνική ενέργεια μια βιώσιμη λύση;"
- Δώστε στις ομάδες την ευκαιρία να ερευνήσουν και να προετοιμάσουν τα επιχειρήματά τους.
- Ένας συντονιστής θα πρέπει να ηγείται της συζήτησης, διασφαλίζοντας ότι αυτή παραμένει τεκμηριωμένη και περιλαμβάνει κριτική συμμετοχή.

Ενημέρωση:

- Αναστοχασμός σχετικά με το επίπεδο πολυπλοκότητας στη λήψη πράσινων αποφάσεων και το ρόλο που διαδραματίζει η κριτική σκέψη στην αξιολόγηση διαφορετικών προοπτικών.

Δραστηριότητα **4:** Πρόκληση ε**π**ίλυσης **π**ροβλημάτων**: "**Το **π**ράσινο σ**π**ριντ καινοτομίας**"**

Στόχος. Εφαρμογή της κριτικής σκέψης για την εξεύρεση πρακτικών και καινοτόμων λύσεων σε διάφορες προκλήσεις σχετικά με τη βιωσιμότητα.

Οδηγίες:

- Ομάδες των 4-5 ατόμων επιλέγουν από μία περιβαλλοντική πρόκληση του πραγματικού κόσμου που τους ενδιαφέρει, όπως τα απόβλητα τροφίμων στις αστικές περιοχές, η μείωση του αποτυπώματος άνθρακα στα logistics.

- Οι ομάδες ακολουθούν ένα δομημένο πλαίσιο:
- Καθορισμός του προβλήματος > Ανάλυση των βαθύτερων αιτιών > Δημιουργία λύσεων > Αξιολόγηση της σκοπιμότητας.
- Κάθε ομάδα παρουσιάζει τη λύση της σε μια παρουσίαση 2 λεπτών.

Αποτελέσματα:
Οι συμμετέχοντες φεύγουν με μια εφαρμόσιμη στρατηγική που αναδεικνύει τη σημασία της κριτικής σκέψης στην πράσινη καινοτομία.

Συμβουλές για διευκολυντές:

- Αφήστε τους συμμετέχοντες να οδηγήσουν τις συζητήσεις και να βρουν απαντήσεις, προσφέροντας καθοδήγηση όταν χρειάζεται.
- Παρακολουθήστε την ενέργεια της ομάδας και προσαρμοστείτε για να παρέχετε επιπλέον υποστήριξη εάν οι συμμετέχοντες χρειάζονται περισσότερο χρόνο ή χρειάζονται κάτι άλλο.
- Να είστε ουδέτεροι στις συζητήσεις, ώστε να μην επηρεάζετε τις απόψεις των συμμετεχόντων.

WS4: Κριτική σκέψη για την αειφορία

Συγγραφείς: Abbruzzese (Lascò)

Μορφή:
Προσωπικό ή διαδικτυακό εργαστήριο

Διάρκεια:
2 ώρες

Προφίλ συμμετέχοντα:
Νέοι ηλικίας 16-30 ετών, που ενδιαφέρονται για τη βιωσιμότητα και την ανάπτυξη αναλυτικών δεξιοτήτων. Ιδανικό μέγεθος ομάδας: 10- 15 συμμετέχοντες για να ενθαρρυνθεί η ενεργός συμμετοχή και οι λεπτομερείς συζητήσεις.

Υλικά:

- Προβολέας (για δια ζώσης συνεδρίες) ή εργαλεία διαμοιρασμού οθόνης (για διαδικτυακές συνεδρίες)
- Έντυπα ή ψηφιακά φυλλάδια άρθρων, διαφημίσεων και μελετών περίπτωσης σχετικά με τους ισχυρισμούς βιωσιμότητας (π.χ. οι ισχυρισμοί βιωσιμότητας μιας μάρκας γρήγορης μόδας)
- Αυτοκόλλητες σημειώσεις ή διαδικτυακός πίνακας συνεργασίας (π.χ. Miro, Jamboard)
- Σημειωματάρια και στυλό

Στόχοι:

- Να δώσουν στους συμμετέχοντες τη δυνατότητα να αξιολογούν κριτικά τις πληροφορίες για τη βιωσιμότητα και να εντοπίζουν το "πράσινο πλύσιμο" ή τους παραπλανητικούς ισχυρισμούς.
- Να βοηθήσει τους συμμετέχοντες να αναγνωρίσουν και να αμφισβητήσουν τις παραδοχές, τις προκαταλήψεις και το status quo στις συζητήσεις για τη βιωσιμότητα.
- Ενθάρρυνση του προβληματισμού σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο το προσωπικό και πολιτισμικό υπόβαθρο επηρεάζουν τις προοπτικές σε θέματα βιωσιμότητας

Μαθησιακά αποτελέσματα:
Στο τέλος του εργαστηρίου, οι συμμετέχοντες θα είναι σε θέση να:

- εντοπίζουν και να αξιολογούν υποθέσεις και προκαταλήψεις σε ισχυρισμούς βιωσιμότητας,
- αναγνωρίζουν και να επικρίνουν την οικολογική πλύση και τους παραπλανητικούς ισχυρισμούς περί βιωσιμότητας,
- προβληματιστούν σχετικά με το πώς το προσωπικό και πολιτισμικό υπόβαθρο διαμορφώνει τις δικές τους και των άλλων απόψεις για την αειφορία.

Δομή**:**

1. Εισαγωγή στην κριτική σκέψη **(15** λεπτά**):**

- Ξεκινήστε με την εισαγωγή της κριτικής σκέψης και του ρόλου της στη βιωσιμότητα, εξηγώντας πώς βοηθά τους ανθρώπους να κατανοήσουν πολύπλοκα ζητήματα, να αμφισβητήσουν υποθέσεις και να αναγνωρίσουν προκαταλήψεις.

2. Διερεύνηση του **Greenwashing (15** λεπτά**):**

- Εξηγήστε την έννοια του greenwashing, χρησιμοποιώντας παραδείγματα από κλάδους όπως η μόδα, τα τρόφιμα ή η ενέργεια. Περιγράψτε πώς οι μάρκες χρησιμοποιούν μερικές φορές παραπλανητική ή ασαφή γλώσσα για να φαίνονται βιώσιμες χωρίς σημαντικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις.
- Παρουσιάστε μια σύντομη μελέτη περίπτωσης ή ένα παράδειγμα (π.χ. μια μάρκα γρήγορης μόδας που ισχυρίζεται ότι χρησιμοποιεί "φιλικά προς το περιβάλλον" υλικά) και ζητήστε από τους συμμετέχοντες να σκεφτούν ποια στοιχεία θα χρειάζονταν για να αξιολογήσουν την εγκυρότητα του ισχυρισμού.

3. Δραστηριότητα μικρών ομάδων**: (30** λεπτά**):**

- Χωρίστε τους συμμετέχοντες σε μικρές ομάδες και δώστε σε κάθε ομάδα έναν διαφορετικό ισχυρισμό βιωσιμότητας (π.χ. ένα προϊόν με την ένδειξη "πράσινο", "φιλικό προς το περιβάλλον" ή "μηδενικά απόβλητα"). Παρέχετε υποστηρικτικό υλικό, όπως διαφημίσεις ή σύντομα άρθρα.
- Ζητήστε από κάθε ομάδα να αναλύσει τον ισχυρισμό της:
  - Προσδιορισμός των παραδοχών που διέπουν τον ισχυρισμό,

- Συζήτηση για το αν υπάρχουν στοιχεία που να υποστηρίζουν ή να αντικρούουν τον ισχυρισμό,
- Αξιολόγηση του κατά πόσον ο ισχυρισμός ευθυγραμμίζεται με τις βιώσιμες αξίες ή φαίνεται παραπλανητικός.

- Κάθε ομάδα ετοιμάζει μια σύντομη παρουσίαση που συνοψίζει τα ευρήματά της.

4. Ομαδικές **π**αρουσιάσεις και ανατροφοδότηση **(20** λε**π**τά**):**

- Ζητήστε από κάθε ομάδα να παρουσιάσει την ανάλυσή της, εστιάζοντας στην εγκυρότητα του ισχυρισμού, σε τυχόν παραδοχές που εντοπίστηκαν και στο αν ο ισχυρισμός κρίθηκε αξιόπιστος ή παραπλανητικός.
- Διευκολύνετε μια συζήτηση μετά από κάθε παρουσίαση, ενθαρρύνοντας τους άλλους συμμετέχοντες να θέσουν ερωτήσεις, να αμφισβητήσουν υποθέσεις και να μοιραστούν εναλλακτικές απόψεις.

5. Αναστοχασμός σχετικά με τις **π**ροσω**π**ικές και **π**ολιτισμικές ε**π**ιρροές **(20** λε**π**τά**):**

- Καθοδηγήστε τους συμμετέχοντες σε μια άσκηση αναστοχασμού, ζητώντας τους να εξετάσουν πώς το προσωπικό, κοινωνικό και πολιτισμικό υπόβαθρο μπορεί να διαμορφώνει τις ερμηνείες των ισχυρισμών βιωσιμότητας. Οι ερωτήσεις για προβληματισμό θα μπορούσαν να περιλαμβάνουν
  - Πώς μπορεί να επηρεάζουν οι προσωπικές αξίες ή οι πολιτισμικές πεποιθήσεις το τι θεωρούν "βιώσιμο" ή "ηθικό";
  - Υπάρχουν θέματα βιωσιμότητας που θεωρούν πιο σημαντικά από άλλα; Γιατί;
  - Πώς επηρεάζει το υπόβαθρό τους την ικανότητά τους να εντοπίζουν προκαταλήψεις ή παραδοχές στις πληροφορίες;
- Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να μοιραστούν με την ομάδα τις γνώσεις που αποκόμισαν από τους προβληματισμούς τους, ώστε να ενισχυθεί η αμοιβαία κατανόηση των διαφορετικών προοπτικών.

6. Ανά**π**τυξη κριτικού φακού**: (15** λε**π**τά**):**

- Δώστε στους συμμετέχοντες ένα σύντομο απόσπασμα από μια πραγματική ή υποθετική έκθεση βιωσιμότητας ή ένα δελτίο τύπου (π.χ. "Η εταιρεία μας μείωσε τις εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα κατά 30%"). Ζητήστε τους να εξασκηθούν στην αμφισβήτηση των πληροφοριών, εξετάζοντας:
  - Τι δεν λέγεται; Υπάρχουν κενά στις πληροφορίες;
  - Τι στοιχεία θα χρειάζονταν για να επαληθεύσουν τον ισχυρισμό;
  - Πώς θα μπορούσαν να προσδιορίσουν αν αυτή η δράση είναι πραγματικά επωφελής για τη βιωσιμότητα;

7. Συμπεράσματα και συμπεράσματα **(5** λεπτά**):**

- Συνοψίστε τα βασικά σημεία σχετικά με την κριτική σκέψη, τονίζοντας την ανάγκη για αποδείξεις και την αξία της αμφισβήτησης των υποθέσεων.
- Ενθαρρύνετε τους συμμετέχοντες να εφαρμόζουν την κριτική σκέψη στην καθημερινή τους ζωή, ιδίως όταν συναντούν ισχυρισμούς βιωσιμότητας ή όταν λαμβάνουν καταναλωτικές αποφάσεις.

Συμβουλές για διευκολυντές**:**

- Ενθαρρύνετε ένα ανοιχτό και με σεβασμό περιβάλλον όπου οι συμμετέχοντες αισθάνονται άνετα να αμφισβητούν τις υποθέσεις και να συζητούν διαφορετικές απόψεις.
- Τονίστε την αξία των ερωτήσεων, ακόμη και όταν οι ισχυρισμοί φαίνονται λογικοί ή θετικοί. Κριτική σκέψη δεν σημαίνει να αγνοούμε όλες τις πληροφορίες, αλλά να ασχολούμαστε με αυτές προσεκτικά.
- Να είστε προετοιμασμένοι να δώσετε παραδείγματα πραγματικών ισχυρισμών βιωσιμότητας που αποδείχθηκαν αργότερα παραπλανητικοί, βοηθώντας τους συμμετέχοντες να κατανοήσουν τη σημασία της κριτικής αξιολόγησης.

WS5: Είναι αλήθεια ή ψέμα;

Συγγραφείς: Vilas Nieto (FEMXA)

Μορφή:
Πρόσωπο με πρόσωπο, διαδικτυακά ή υβριδικά

Διάρκεια:

2,5 ώρες

Μπορεί να χωριστεί σε 2 συνεδρίες (συνεδρία 1 με τα σημεία 1 και 2 (40 λεπτά), αυτόνομη εργασία στο σπίτι (σημεία 3 και 4) και συνεδρία 2 με τα σημεία 5 και 6 (55 λεπτά)).

Προφίλ συμμετέχοντα:
Νέοι μεταξύ 18 και 30 ετών που ενδιαφέρονται για τη βιωσιμότητα και διαθέτουν τουλάχιστον βασικές ψηφιακές ικανότητες.

Υλικά:

- Κινητές συσκευές ή κάμερες για την καταγραφή των βίντεο.
- Συσκευή για την αναπαραγωγή των βίντεο (σε περίπτωση δια ζώσης διδασκαλίας).
- Συσκευή πρόσβασης στο Διαδίκτυο για την αναζήτηση ειδήσεων (σε περίπτωση δια ζώσης διδασκαλίας).
- Χαρτί ή κάρτες για να σχεδιάσετε ρόλους.

Στόχοι:

- Προώθηση των δεξιοτήτων κριτικής σκέψης στους νέους.
- Διδάξτε τους να αναγνωρίζουν τις φάρσες και την παραπληροφόρηση σε θέματα βιωσιμότητας.
- Ενθαρρύνετε τον προβληματισμό και την έρευνα αξιόπιστων δεδομένων για περιβαλλοντικά θέματα.
- Ευαισθητοποίηση σχετικά με τον αντίκτυπο της διάδοσης ανεπιβεβαίωτων πληροφοριών στην κοινή γνώμη και τη δράση για το κλίμα.

Μαθησιακά αποτελέσματα:

Στο τέλος του εργαστηρίου, οι συμμετέχοντες θα είναι σε θέση να:

- Αξιολογήστε την αλήθεια των ειδήσεων και αμφισβητήστε τις πληροφορίες που λαμβάνετε.
- Επαληθεύστε την αξιοπιστία των πηγών και αντιπαραβάλλετε τις πληροφορίες.
- Αναγνωρίστε τη σημασία της αποφυγής της κοινοποίησης ειδήσεων σχετικά με βιώσιμα ζητήματα χωρίς να ελέγχεται πρώτα η αυθεντικότητά τους.
- Να κατανοήσουν πώς η αξιόπιστη επικοινωνία για βιώσιμα θέματα επηρεάζει τη διαμόρφωση υπεύθυνης κοινής γνώμης.

Δομή:

1. Εισαγωγή στο εργαστήριο και επεξήγηση της δραστηριότητας **(10** λεπτά**)**

- Ο συντονιστής θα εξηγήσει ότι οι συμμετέχοντες θα πρέπει να ηχογραφήσουν ένα σύντομο βίντεο που θα εξηγεί μια είδηση σχετικά με περιβαλλοντικά θέματα.
- Οι μισοί από τους συμμετέχοντες (ατομικά ή σε ζευγάρια) θα παρουσιάσουν ψεύτικες ή αναξιόπιστες ειδήσεις και οι άλλοι μισοί θα παρουσιάσουν αληθινές ειδήσεις.
- Κάθε ομάδα θα επιλέξει τυχαία το ρόλο της, τραβώντας ένα χαρτί από ένα μπολ που θα υποδεικνύει αν θα πρέπει να αναζητήσει και να παρουσιάσει μια αληθινή ή μια αναληθή είδηση.
- Στο βίντεό τους, οι συμμετέχοντες θα πρέπει να αναφέρουν τον τίτλο και τα κύρια γεγονότα της είδησης, χωρίς να αποκαλύπτουν αν είναι αληθής ή ψευδής.

2. Εισαγωγή στην κριτική σκέψη **(30** λεπτά**)**
Ο συντονιστής θα εξηγήσει τι είναι η κριτική σκέψη και πώς να την εφαρμόσετε στην ανάλυση πληροφοριών.
Θέματα που θα καλυφθούν:

- Η έννοια της κριτικής σκέψης και η σχέση της με τη διαχείριση των πληροφοριών.
- Τύποι γνωστικών προκαταλήψεων που μπορούν να επηρεάσουν την αντίληψη των ειδήσεων.
- Πώς να αναγνωρίζετε τις φάρσες: κοινά σημάδια (εντυπωσιακοί τίτλοι, αναξιόπιστες πηγές, έλλειψη

συγκεκριμένων δεδομένων κ.λπ.).
- Εργαλεία για την επαλήθευση πληροφοριών.
- Παραδείγματα ψευδών και πραγματικών ειδήσεων για το περιβάλλον.

3. Ατομική έρευνα **(25** λε**π**τά**)**
- Κάθε συμμετέχων (ή ζεύγος) θα ερευνήσει μια είδηση που ταιριάζει στο ρόλο του:
    - Αν βρουν "πραγματικές ειδήσεις", θα αναζητήσουν μια πρόσφατη ιστορία για τη βιωσιμότητα ή την προστασία του περιβάλλοντος που είναι αξιόπιστη.
    - Αν έχουν "ψεύτικες ειδήσεις", θα αναζητήσουν υπάρχουσες ψεύτικες ειδήσεις ή θα δημιουργήσουν μια φανταστική είδηση που μιμείται τα πραγματικά χαρακτηριστικά μιας αμφίβολης είδησης.
- Ο συντονιστής θα σας υποστηρίξει με αξιόπιστες ερευνητικές πηγές και παραδείγματα.

4. Βιντεοσκό**π**ηση **(25** λε**π**τά**)**
Οι συμμετέχοντες θα ηχογραφήσουν σύντομα βίντεο (15-30 δευτερόλεπτα), παριστάνοντας τους δημοσιογράφους που παρουσιάζουν τις ειδήσεις τους:
- Πρέπει να παρουσιάζουν τον τίτλο, τα σημαντικότερα δεδομένα και το πλαίσιο τους.
- Δεν θα πουν αν είναι αληθινές ή ψεύτικες ειδήσεις.

5. Προβολή βίντεο και ομαδική συζήτηση **(40** λε**π**τά**)**
- Τα βίντεο θα προβληθούν στους υπόλοιπους συμμετέχοντες. Μετά από κάθε βίντεο, οι συμμετέχοντες θα ψηφίσουν αν πιστεύουν ότι οι ειδήσεις είναι αληθείς ή ψευδείς και θα αιτιολογήσουν την απάντησή τους. Θα διεξαχθεί σύντομη συζήτηση σχετικά με το ποια σημεία δημιουργούν υποψίες ή αποδεικνύουν την αλήθεια και ποια δεδομένα θα πρέπει να αναλύσουν περαιτέρω για να τα επαληθεύσουν.

5. Συμ**π**εράσματα **(15** λε**π**τά**)**
- Ομαδική συζήτηση:
    1. "Ποια χαρακτηριστικά τους βοήθησαν να αναγνωρίσουν τις ψεύτικες ειδήσεις;"
    2. Πώς επηρεάζει η εξάπλωση των φάρσας τον αγώνα κατά της κλιματικής αλλαγής;
- Συμπέρασμα του συντονιστή:

- Σύνοψη των βασικών διδαγμάτων.
- Συμβουλές για την εφαρμογή της κριτικής σκέψης στην καθημερινή ζωή.

Συμβουλές για διευκολυντές:

- Ενθαρρύνετε μια κριτική συζήτηση μετά από κάθε βίντεο, επιτρέποντας σε όλους τους συμμετέχοντες να συνεισφέρουν τις ιδέες τους, εξασφαλίζοντας πάντα ένα περιβάλλον σεβασμού.
- Ενθαρρύνετε τους μαθητές να ολοκληρώσουν τα βίντεο προσθέτοντας ένα τέλος στο οποίο να εξηγούν αν η είδηση είναι ψεύτικη ή όχι, γιατί και ποια είναι η πηγή και στη συνέχεια να το μοιραστούν στα κοινωνικά τους δίκτυα για να προωθήσουν την ευαισθητοποίηση σε αυτά τα ζητήματα.
- Μπορείτε να δώσετε έναν πόντο για κάθε σωστή εικασία και να ανακηρύξετε νικητή τον συμμετέχοντα που κατάφερε να κατηγοριοποιήσει σωστά τον μεγαλύτερο αριθμό ειδήσεων.

4.2.3 Διαμόρφωση προβλημάτων

WS1: Κυκλική οικονομία

Συγγραφείς: Yunus Emre Çakmak (KUBI)

Μορφή:
Πρόσωπο με πρόσωπο

Διάρκεια:
4 ώρες

Προφίλ συμμετέχοντα:
20-30 νέοι

Υλικά:

- Φύλλα έννοιας της κυκλικής οικονομίας
- Υλικά για το εργαστήριο ανακύκλωσης (π.χ. υλικά από απορρίμματα, κόλλα, ψαλίδι, μαρκαδόροι)
- Παραδείγματα μελέτης περίπτωσης
- Κιτ προσομοίωσης κυκλικής οικονομίας (εάν υπάρχει) ή ασκήσεις
- Πρότυπα σχεδίων δράσης

Στόχοι:

- Να εμβαθύνουν οι συμμετέχοντες στην κατανόηση της έννοιας της κυκλικής οικονομίας, συμπεριλαμβανομένων των αρχών και των πρακτικών της.
- Να διερευνήσει πώς μπορούν να εφαρμοστούν στρατηγικές κυκλικής οικονομίας για την υποστήριξη της βιωσιμότητας και τη μείωση των αποβλήτων.
- Παροχή πρακτικών εργαλείων και δραστηριοτήτων που θα βοηθήσουν τους εργαζόμενους στον τομέα της νεολαίας να

ενσωματώσουν τις έννοιες της κυκλικής οικονομίας στα προγράμματά τους και να ενθαρρύνουν βιώσιμες πρακτικές μεταξύ των νέων.

Μαθησιακά αποτελέσματα:

- Παροχή μιας ολοκληρωμένης προσέγγισης για την κατανόηση και την εφαρμογή των αρχών της κυκλικής οικονομίας.
- Εξοπλίζει τους εργαζόμενους στον τομέα της νεολαίας με πρακτικά εργαλεία και στρατηγικές για την προώθηση της βιωσιμότητας και της αποδοτικότητας των πόρων στο έργο τους.

Δομή:

Δραστηριότητα **1:** Επισκόπηση των αρχών της κυκλικής οικονομίας **(30** λεπτά**)**

Στόχος: Να εξοικειωθούν οι συμμετέχοντες με τις βασικές αρχές της κυκλικής οικονομίας και τις εφαρμογές τους.

Mechanic: Διαδραστική παρουσίαση Εγκατάσταση:

- Προετοιμάστε εννοιολογικά δελτία που συνοψίζουν τις αρχές και τα παραδείγματα της κυκλικής οικονομίας.
- Χρησιμοποιήστε οπτικά βοηθήματα και infographics για να απεικονίσετε βασικές έννοιες.

Οδηγίες:

- Παρουσίαση των αρχών της κυκλικής οικονομίας, συμπεριλαμβανομένων των εννοιών του κλεισίματος του κύκλου, της παράτασης της διάρκειας ζωής των προϊόντων και της προώθησης της αποδοτικότητας των πόρων.
- Συζητήστε παραδείγματα πρακτικών κυκλικής οικονομίας στον πραγματικό κόσμο (π.χ. προγράμματα επιστροφής προϊόντων, προγράμματα ανακύκλωσης, βιώσιμος

σχεδιασμός).

Απολογισμός (15 λεπτά):

- Ενεργοποιήστε τους συμμετέχοντες σε μια συζήτηση σχετικά με το πώς αυτές οι αρχές μπορούν να εφαρμοστούν στην εργασία και την καθημερινή τους ζωή.
- Ενθαρρύνετε τους συμμετέχοντες να μοιραστούν παραδείγματα πρακτικών κυκλικής οικονομίας που γνωρίζουν.

Δραστηριότητα **2:** Εργαστήριο ανακύκλωσης **(1** ώρα**)**

Στόχος: Εφαρμογή των αρχών της κυκλικής οικονομίας με τη δημιουργία νέων αντικειμένων από απόβλητα μέσω της ανακύκλωσης.

Μηχανικός: Δραστηριότητα με τα χέρια

Εγκατάσταση:

- Διαθέστε υλικά (π.χ. παλιές εφημερίδες, πλαστικά μπουκάλια, υπολείμματα υφασμάτων) και είδη χειροτεχνίας (π.χ. κόλλα, ψαλίδια, μαρκαδόρους).
- Χωρίστε τους συμμετέχοντες σε μικρές ομάδες.

Οδηγίες:

- Κάθε ομάδα επιλέγει ένα σύνολο υλικών και σχεδιάζει ένα νέο, λειτουργικό αντικείμενο ή έργο τέχνης χρησιμοποιώντας τεχνικές ανακύκλωσης.
- Οι ομάδες κάνουν καταιγισμό ιδεών και σχεδιάζουν τις δημιουργίες τους, εξετάζοντας πώς να ελαχιστοποιήσουν τα απόβλητα και να μεγιστοποιήσουν τη χρήση των πόρων.
- Οι ομάδες δημιουργούν τα αντικείμενά τους και προετοιμάζουν μια σύντομη παρουσίαση της διαδικασίας σχεδιασμού τους και των αρχών της κυκλικής οικονομίας που εφαρμόζουν.

Απολογισμός (15 λεπτά):

- Οι ομάδες παρουσιάζουν τα ανακυκλωμένα αντικείμενά τους και συζητούν τη διαδικασία σχεδιασμού τους.
- Σκεφτείτε τις προκλήσεις και τις ευκαιρίες της ανακύκλωσης

και πώς συνδέεται με τις αρχές της κυκλικής οικονομίας.

Δραστηριότητα **3:** Μελέτες **π**ερι**π**τώσεων κυκλικής οικονομίας **(45** λε**π**τά**)**

Στόχος: Να αναλύσει πραγματικά παραδείγματα πρακτικών κυκλικής οικονομίας και τον αντίκτυπό τους στη βιωσιμότητα.

Μηχανικός: Ομαδική ανάλυση

Εγκατάσταση:

- Παροχή υλικού περιπτωσιολογικών μελετών για διάφορες πρωτοβουλίες κυκλικής οικονομίας.
- Χωρίστε τους συμμετέχοντες σε μικρές ομάδες.

Οδηγίες:

- Κάθε ομάδα διαβάζει και αναλύει μια διαφορετική μελέτη περίπτωσης που επικεντρώνεται σε μια συγκεκριμένη πρωτοβουλία κυκλικής οικονομίας (π.χ. το πρόγραμμα ανακύκλωσης μιας εταιρείας, τις προσπάθειες μιας κοινότητας για μηδενικά απόβλητα).
- Οι ομάδες συνοψίζουν τις βασικές πτυχές της μελέτης περίπτωσης, συμπεριλαμβανομένης της προσέγγισης που ακολουθήθηκε, των προκλήσεων που αντιμετωπίστηκαν και των αποτελεσμάτων που επιτεύχθηκαν.
- Οι ομάδες προετοιμάζουν μια σύντομη παρουσίαση των ευρημάτων τους και συζητούν τις επιπτώσεις για τη δική τους εργασία.

Απολογισμός (15 λεπτά):

- Οι ομάδες μοιράζονται τις αναλύσεις των μελετών περίπτωσής τους με την ευρύτερη ομάδα.
- Συζητήστε τα διδάγματα που αντλήσατε από κάθε μελέτη περίπτωσης και πώς παρόμοιες πρακτικές θα μπορούσαν να εφαρμοστούν στα πλαίσια των συμμετεχόντων.

Δραστηριότητα **4:** Προσομοίωση κυκλικής οικονομίας **(1** ώρα**)**

Στόχος: Να προσομοιώσει την εφαρμογή στρατηγικών κυκλικής οικονομίας σε ένα ελεγχόμενο σενάριο και να κατανοήσει τις

επιπτώσεις τους στη διαχείριση των πόρων και την αειφορία.

Μηχανισμός: Παιχνίδι προσομοίωσης (εάν υπάρχει) ή άσκηση σεναρίου

Εγκατάσταση:

- Προετοιμάστε ένα κιτ προσομοίωσης κυκλικής οικονομίας ή μια άσκηση σεναρίου που περιλαμβάνει τη διαχείριση των πόρων, των αποβλήτων και του κύκλου ζωής των προϊόντων.
- Παρέχετε οδηγίες και κάρτες ρόλων, εάν χρειάζεται.

Οδηγίες:

- Οι συμμετέχοντες συμμετέχουν στην προσομοίωση ή την άσκηση, λαμβάνοντας αποφάσεις σχετικά με τη διαχείριση των πόρων, τη μείωση των αποβλήτων και το σχεδιασμό προϊόντων.
- Οι συμμετέχοντες εργάζονται σε διάφορα στάδια της προσομοίωσης, αντιμετωπίζοντας τις προκλήσεις και προσαρμόζοντας στρατηγικές με βάση τις αρχές της κυκλικής οικονομίας.

Απολογισμός (15 λεπτά):

- Συζητήστε τα αποτελέσματα της προσομοίωσης ή της άσκησης, εστιάζοντας στην αποτελεσματικότητα των διαφόρων στρατηγικών και αποφάσεων.
- Να προβληματιστούν σχετικά με το πώς η εμπειρία της προσομοίωσης μπορεί να ενημερώσει την προσέγγισή τους για την εφαρμογή πρακτικών κυκλικής οικονομίας.

Δραστηριότητα **5:** Σχέδιο δράσης για την κυκλική οικονομία **(45 λεπτά)**

Στόχος: Να αναπτύξουν σχέδια δράσης για την ενσωμάτωση των αρχών της κυκλικής οικονομίας στα προγράμματα και τις πρωτοβουλίες των συμμετεχόντων για τη νεολαία.

Μηχανικός: Σχεδιασμός και συζήτηση

Εγκατάσταση:

- Παροχή προτύπων σχεδίων δράσης και υλικών για καταιγισμό ιδεών.

Οδηγίες:

- Οι συμμετέχοντες εντοπίζουν ευκαιρίες για την εφαρμογή των αρχών της κυκλικής οικονομίας στην εργασία των νέων ή στα κοινοτικά τους έργα.
- Οι συμμετέχοντες αναπτύσσουν υποδείγματα σχεδίων δράσης που περιγράφουν συγκεκριμένα βήματα, απαιτούμενους πόρους και πιθανές προκλήσεις.
- Τα σχέδια θα πρέπει να περιλαμβάνουν στρατηγικές για την προώθηση πρακτικών κυκλικής οικονομίας μεταξύ των νέων και την ενσωμάτωση αυτών των πρακτικών σε υφιστάμενα προγράμματα.

Απολογισμός (15 λεπτά):

- Οι συμμετέχοντες μοιράζονται τα σχέδια δράσης τους με την ομάδα.
- Παρέχετε ανατροφοδότηση και συζητήστε τρόπους υποστήριξης της εφαρμογής αυτών των σχεδίων.

Συμβουλές για διευκολυντές:

- Χρησιμοποιήστε διαδραστικά στοιχεία κατά τη διάρκεια της παρουσίασης, όπως να ζητήσετε από τους συμμετέχοντες να σκεφτούν παραδείγματα αποβλήτων στην καθημερινή τους ζωή, για να κάνετε την έννοια πιο κατανοητή και ελκυστική.

- Κατά τη διάρκεια της συζήτησης, ενθαρρύνετε τους συμμετέχοντες να σκεφτούν πώς αυτές οι αρχές μπορούν να προσαρμοστούν στη δική τους εργασία με τους νέους, δημιουργώντας μια άμεση σύνδεση μεταξύ της θεωρίας και της πρακτικής τους εργασίας.

- Εάν είναι δυνατόν, χρησιμοποιήστε τοπικά ή περιφερειακά παραδείγματα για να το κάνετε πιο σχετικό με το περιβάλλον τους.

WS2: Διαμόρφωση **π**ροβλημάτων για τη βιωσιμότητα**:** Προκλήσεις

Συγγραφείς: Touba (ANI International)

Μορφή**:**
Αυτοπροσώπως

Διάρκεια**:**
2 ώρες

Προφίλ συμμετέχοντα**:**
Νέοι ηλικίας 16-25 ετών με ελάχιστη ή καθόλου προηγούμενη γνώση των εννοιών της βιωσιμότητας ή της διαμόρφωσης προβλημάτων. Ιδανικό για 10-20 συμμετέχοντες.

Υλικά**:**

- Μεγάλο χαρτί ή πίνακες
- Μαρκαδόροι και στυλό
- Αυτοκόλλητες σημειώσεις ή κάρτες ευρετηρίου
- Εκτυπωμένες κάρτες με θέματα βιωσιμότητας (απλές προκλήσεις όπως πλαστικά απόβλητα, ατμοσφαιρική ρύπανση, απόβλητα τροφίμων κ.λπ.)
- Flipcharts για ομαδική εργασία

Στόχοι**:**

- Εισαγωγή της έννοιας **της πλαισίωσης του προβλήματος** και της σημασίας της για τη βιωσιμότητα.
- Βοηθήστε τους συμμετέχοντες να κατανοήσουν πώς οι διαφορετικές προοπτικές μπορούν να διαμορφώσουν λύσεις στις προκλήσεις της βιωσιμότητας.
- Ενθαρρύνετε τους συμμετέχοντες να σκέφτονται δημιουργικά και κριτικά όταν προσεγγίζουν τα προβλήματα βιωσιμότητας.

Μαθησιακά α**π**οτελέσματα**:**

- Οι συμμετέχοντες θα είναι σε θέση να διαμορφώνουν ένα πρόβλημα βιωσιμότητας από πολλαπλές οπτικές γωνίες (π.χ. περιβαλλοντικές, κοινωνικές, οικονομικές).
- Οι συμμετέχοντες θα κατανοήσουν πώς τα διαφορετικά

πλαίσια επηρεάζουν τις πιθανές λύσεις.
- Οι συμμετέχοντες θα αναπτύξουν βασικές δεξιότητες επίλυσης προβλημάτων για την αντιμετώπιση προκλήσεων βιωσιμότητας.

Δομή**:**

1. Καλωσόρισμα και εισαγωγή στη διαμόρφωση προβλημάτων (10 λεπτά)

- Σύντομη εισαγωγή στην έννοια της **πλαισίωσης του προβλήματος** και γιατί είναι σημαντική για την αντιμετώπιση των προκλήσεων βιωσιμότητας.

  Απλό παράδειγμα: "Κάθε πλαίσιο οδηγεί σε διαφορετικές λύσεις."

- Ορίστε το σκηνικό για τις δραστηριότητες και παρουσιάστε το στόχο της διερεύνησης των προκλήσεων της βιωσιμότητας από πολλαπλές οπτικές γωνίες.
- Παγοθραυστικό

Δραστηριότητα **1: "**Καθορισμός του **π**ροβλήματος**" (30** λε**π**τά**)**

Οδηγίες:

1. **Σχηματισμός ομάδας**
   Χωρίστε τους συμμετέχοντες σε μικρές ομάδες των 3-4 ατόμων.
2. **Διανομή καρτών ζητημάτων :** Δώστε σε κάθε ομάδα μια κάρτα με μια πρόκληση βιωσιμότητας, όπως τα πλαστικά απόβλητα, τα απόβλητα τροφίμων, η αποψίλωση των δασών ή η λειψυδρία...
   Καθοδηγήστε τις ομάδες να συζητήσουν την πρόκληση που τους ανατέθηκε και να την πλαισιώσουν με **τρεις διαφορετικούς τρόπους**:
   - **Περιβαλλοντικό πλαίσιο:** Πώς επηρεάζει το θέμα τη φύση ή τα οικοσυστήματα;
   - **Κοινωνικό πλαίσιο:** Πώς επηρεάζει το θέμα τις κοινότητες ή τους ανθρώπους;
   - **Οικονομικό πλαίσιο:** Πώς επηρεάζει το θέμα τις επιχειρήσεις ή την οικονομία;
3. **Ομαδική παρουσίαση:** Βάλτε κάθε ομάδα να παρουσιάσει τα

ευρήματά της στους υπόλοιπους συμμετέχοντες, εξηγώντας πώς φαίνεται η πρόκληση από κάθε καρέ.

4. Απολογισμός: Μετά τις παρουσιάσεις, διευκολύνετε μια σύντομη συζήτηση:

- Πώς η διαμόρφωση του προβλήματος με διαφορετικούς τρόπους επηρέασε την κατανόησή του;
- Ποια προοπτική αισθάνθηκε πιο σημαντική ή σχετική; Γιατί;

Δραστηριότητα **2: "**Σενάρια βιωσιμότητας**: " (30** λε**π**τά**)**

Επιτρέψτε στους συμμετέχοντες να εφαρμόσουν τη διαμόρφωση προβλημάτων σε σενάρια βιωσιμότητας του πραγματικού κόσμου και να διερευνήσουν τις διαφορετικές λύσεις που προκύπτουν από διαφορετικά πλαίσια.

Οδηγίες:

1. **Δημιουργία σεναρίων** : Παρέχετε σενάρια βιωσιμότητας σε αυτοκόλλητες σημειώσεις. Παραδείγματα:
    - "Μια γειτονιά παλεύει με τη σπατάλη τροφίμων".
    - "Ένα τοπικό ποτάμι μολύνεται από πλαστικά απόβλητα".
    - "Μια εταιρεία προσπαθεί να μειώσει την κατανάλωση ενέργειας."
    - "Μια πόλη αντιμετωπίζει έλλειψη νερού." ecc...
2. **Ομαδική συζήτηση (15 λεπτά):**
   Σε μικρές ομάδες, κάθε ομάδα επιλέγει ένα σενάριο και συζητά πώς θα διαμόρφωνε το θέμα από **τρεις οπτικές γωνίες**:
    - **Περιβαλλοντικές**: Ποιες είναι οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις του θέματος;
    - **Κοινωνικά:** Πώς επηρεάζει τους ανθρώπους ή τις κοινότητες που εμπλέκονται;
    - **Οικονομικά**: Πώς επηρεάζει τις επιχειρήσεις ή την οικονομία και ποιες είναι οι οικονομικές επιπτώσεις;
3. **Καταιγισμός ιδεών για λύσεις (5 λεπτά):** Ζητήστε από κάθε ομάδα να προτείνει **μία λύση** για κάθε πλαίσιο (περιβαλλοντικό, κοινωνικό, οικονομικό). Ενθαρρύνετε τη δημιουργική σκέψη και τη συνεργασία.
4. Ομαδική παρουσίαση: Κάθε ομάδα παρουσιάζει το σενάριό της, τα διάφορα πλαίσια που χρησιμοποίησε και τις

προτεινόμενες λύσεις. Αφήστε χρόνο στις άλλες ομάδες να κάνουν ερωτήσεις ή να προτείνουν πρόσθετες λύσεις.

Δραστηριότητα **3: "**Προσωπικός προβληματισμός**: (15** λεπτά**)**

Άσκηση αναστοχασμού (5 λεπτά):
Ζητήστε από κάθε συμμετέχοντα να σκεφτεί μια πρόκληση βιωσιμότητας που αντιμετωπίζει προσωπικά (π.χ. απόβλητα στο σπίτι, μεταφορές, χρήση ενέργειας).
Σε ένα αυτοκόλλητο σημείωμα ή στο σημειωματάριό τους, ζητήστε τους να **πλαισιώσουν** το πρόβλημά τους με τρεις τρόπους:

- **Περιβαλλοντικό πλαίσιο:** Πώς επηρεάζει το θέμα το περιβάλλον;
- **Κοινωνικό πλαίσιο:** Πώς επηρεάζει την κοινότητά τους ή τους ανθρώπους γύρω τους;
- **Οικονομικό πλαίσιο:** Πώς επηρεάζει τα προσωπικά τους οικονομικά ή την οικονομία;

Ομαδική παρουσίαση (10 λεπτά):
Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να μοιραστούν την προσωπική τους πρόκληση βιωσιμότητας και τα τρία πλαίσια που χρησιμοποίησαν. Ενθαρρύνετέ τους να εξηγήσουν πώς το να σκέφτονται το ζήτημα με διαφορετικούς τρόπους τους έδωσε νέες ιδέες.

Συμπέρασμα και ανακεφαλαίωση (10 λεπτά)
Συνοψίστε την έννοια της διαμόρφωσης του προβλήματος και πώς μπορεί να αλλάξει τον τρόπο με τον οποίο προσεγγίζουμε τις προκλήσεις της αειφορίας. Τονίστε τη σημασία της εξέτασης **πολλαπλών προοπτικών** κατά την επίλυση προβλημάτων.

Ερωτήσεις αναστοχασμού:

- Ποιο ήταν το πιο εκπληκτικό πράγμα που μάθατε σήμερα σχετικά με τα προβλήματα διαμόρφωσης;
- Πώς θα εφαρμόσετε την έννοια της πλαισίωσης του προβλήματος σε προκλήσεις βιωσιμότητας στη ζωή σας;

Συμβουλές για διευκολυντές**:**

- **Κρατήστε το απλό:** Χρησιμοποιήστε απλή γλώσσα και

συγκεκριμένα παραδείγματα για να βοηθήσετε τους συμμετέχοντες να κατανοήσουν την έννοια της διαμόρφωσης προβλημάτων.

- **Ενθαρρύνετε τη δημιουργικότητα:** Βεβαιωθείτε ότι οι συμμετέχοντες αισθάνονται ελεύθεροι να σκεφτούν έξω από το κουτί όταν βρίσκουν λύσεις στις προκλήσεις βιωσιμότητας.
- **Προώθηση της συμμετοχής:** Δημιουργήστε ένα ασφαλές περιβάλλον όπου όλοι αισθάνονται άνετα να μοιράζονται ιδέες. Υπενθυμίστε στους συμμετέχοντες ότι δεν υπάρχουν σωστές ή λανθασμένες απαντήσεις.
- **Να είστε δραστήριοι:** Βοηθήστε τις ομάδες να παραμείνουν στο σωστό δρόμο και ενθαρρύνετε τους πιο ήσυχους συμμετέχοντες να μοιραστούν τις ιδέες τους.

WS3: Προσδιορισμός **π**ολυκρίσεων

Συγγραφείς: Μπουμπαλίκη (KEAN)

Μορφή**:**
Πρόσωπο με πρόσωπο ή υπαίθρια εξερεύνηση

Διάρκεια**:**
3 ώρες

Προφίλ συμμετέχοντα**:**
20-30 νέοι

Υλικά**:**

- Χαρτιά Flipchart
- Προεκτυπωμένο φύλλο με περιβαλλοντικά προβλήματα γραμμένα πάνω του/ ή κενά φύλλα που θα χρησιμοποιήσουν οι youth workers για να γράψουν τα προβλήματα με το χέρι.
- Ψαλίδι για την κοπή χαρτιών ανά περιβαλλοντικό θέμα
- Μαρκαδόροι ή στυλό και βιβλία για τους youth workers
- Φορτισμένα κινητά τηλέφωνα (σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης)

Στόχοι**:**

- Οι στόχοι αυτού του εργαστηρίου είναι να εφοδιάσει τους εργαζόμενους σε θέματα νεολαίας με μια διευρυμένη οπτική των περιβαλλοντικών ζητημάτων, όχι μόνο μέσω της περιγραφής ή της αναφοράς στα θέματα, αλλά και μέσω του εντοπισμού τρόπων διαχωρισμού τους, της ταξινόμησής τους και της ανάλογης ανάλυσης της εμφάνισης και διαχείρισής τους.

Μαθησιακά α**π**οτελέσματα**:**

- Βαθύτερη κατανόηση του τι είναι τα προβλήματα βιωσιμότητας (και όχι μόνο), ποιος τα ορίζει ως τέτοια και ποιος μπορεί να βοηθήσει στην αντιμετώπισή τους.

- Βελτιωμένες διαπροσωπικές δεξιότητες, καθώς οι εργαζόμενοι σε θέματα νεολαίας συνεργάζονται όχι μόνο μεταξύ τους, αλλά και με εξωτερικούς φορείς.

Δομή**:**

Δραστηριότητα **1:** Ανταλλαγή α**π**όψεων για τα **π**εριβαλλοντικά **π**ροβλήματα

Στόχος: Οι συμμετέχοντες αποκτούν μια αναλυτική άποψη για το πώς διαμορφώνονται τα προβλήματα. Απώτερος στόχος είναι οι συμμετέχοντες να είναι σε θέση να ταξινομούν τα προβλήματα σύμφωνα με το πλαίσιο GreenComp, το οποίο παρέχει έναν αναλυτικό φακό για την προσέγγιση και τη διαχείρισή τους.
Μηχανικός: Εργασία σε ζεύγη Εγκατάσταση:

- Οι συμμετέχοντες κάθονται γύρω από έναν ευρύ και χαλαρό κύκλο, έτσι ώστε να υπάρχει αρκετή απόσταση μεταξύ τους, και στη συνέχεια έρχονται πιο κοντά μόνο με το άτομο που κάθεται δίπλα τους στα δεξιά τους, προκειμένου να σχηματίσουν ζευγάρια.

Οδηγίες:

- Οι διευκολυντές παρουσιάζουν και εξηγούν εν συντομία την έννοια της διαμόρφωσης προβλημάτων και τις κατηγορίες τους σύμφωνα με το πλαίσιο GreenComp, δηλαδή, Ευκολότερα, Φοβερά, Διαχειρίσιμα, Κακά προβλήματα (σελ. 22 στο έγγραφο GreenComp). Οπτικοποιούν επίσης αυτές τις κατηγορίες σε έναν πίνακα flipchart ως σχήμα, καθώς θα χρειαστεί και για το κλείσιμο της δραστηριότητας. (15
λεπτά)
- Στη συνέχεια, ο συντονιστής μοιράζει σε κάθε ζεύγος ένα μικρό χαρτί με ένα θέμα βιωσιμότητας γραμμένο πάνω του (δηλ. τα θέματα που είναι γραμμένα στο υποστηρικτικό υλικό της δραστηριότητας) και ζητά από τα ζευγάρια να σκεφτούν σε ποια κατηγορία ανήκει το θέμα. Κάθε 2 λεπτά, το χαρτί

μεταφέρεται στο επόμενο ζευγάρι (ο συντονιστής το συλλέγει από το ένα ζευγάρι και το δίνει στο επόμενο), μέχρι όλα τα ζευγάρια να έχουν προβληματιστεί για κάθε πρόβλημα που υπάρχει στα χαρτιά. (25-35 λεπτά, ανάλογα με το μέγεθος της ομάδας).

Ενημέρωση:

- Για να ολοκληρώσει τη δραστηριότητα, ο συντονιστής ζητά από τα ζευγάρια να πουν δυνατά σε ποια κατηγορία του σχήματος έχουν τοποθετήσει κάθε πρόβλημα και καταγράφει την εισήγησή τους κάτω από την αντίστοιχη κατηγορία στο χαρτί flipchart - δηλαδή κάτω από την οπτικοποιημένη απεικόνιση των κατηγοριών προβλημάτων που έγινε στην αρχή της δραστηριότητας. Στη συνέχεια, ο διαμεσολαβητής δρομολογεί έναν προβληματισμό σχετικά με παρόμοιες ή διαφορετικές ερμηνείες που διαπιστώθηκαν κατά τη διαδικασία μεταξύ των ζευγαριών. (20-25 λεπτά).

Δραστηριότητα **2:** Ενσυναίσθηση των **π**ροβλημάτων βιωσιμότητας

Στόχος: να προσφέρει στους εργαζόμενους σε θέματα νεολαίας μια εμπειρία που επιτρέπει να δουν τον κόσμο μέσα από τα μάτια του άλλου και να καλλιεργήσουν μια ουσιαστική διαπροσωπική δεξιότητα - την ενσυναίσθηση - η οποία είναι απαραίτητη όχι μόνο στην εργασία τους, αλλά και στην προσωπική τους ζωή.

Μηχανικός: Παρατήρηση και συνέντευξη σε εξωτερικούς χώρους
Εγκατάσταση:

- Οι συμμετέχοντες χωρίζονται σε ομάδες των 5-6 ατόμων και περπατούν στην περιοχή, προκειμένου να εξερευνήσουν και να εντοπίσουν τα τοπικά περιβαλλοντικά προβλήματα.

Οδηγίες:

- Ομάδες συμμετεχόντων συγκεντρώνονται για να διατυπώσουν ερωτήσεις που απευθύνονται στους πολίτες της περιοχής. (20 λεπτά)

- Οι ομάδες διασκορπίστηκαν στην περιοχή, προσπαθώντας να παρατηρήσουν τις τοπικές περιβαλλοντικές πιέσεις. Κάποιες μπορεί να είναι ορατές (π.χ. συσσώρευση απορριμμάτων), κάποιες όχι. Οι συμμετέχοντες ενθαρρύνονται να μιλήσουν με τους ντόπιους, προκειμένου να μάθουν για τις ανησυχίες τους γύρω από περιβαλλοντικά και κλιματικά ζητήματα. (Μέγιστο 90 λεπτά)

Ενημέρωση:

- Οι ομάδες επιστρέφουν στο χώρο, καταγράφουν τις παρατηρήσεις τους και τις παρουσιάζουν στην υπόλοιπη ομάδα. (45 λεπτά)

Συμβουλές για διευκολυντές:

- Για τη δραστηριότητα 1, βεβαιωθείτε ότι τα ζεύγη κάθονται σχετικά κοντά το ένα στο άλλο, ώστε η ανταλλαγή των χαρτιών να είναι γρήγορη και να μην υπάρχουν συγχύσεις (π.χ. να λείπουν χαρτιά ή τα ζεύγη να παίρνουν το ίδιο χαρτί δύο φορές). Επίσης, η κατανομή των χαρτιών θα πρέπει να γίνεται τυχαία.
- Για τη δραστηριότητα 2, είναι προτιμότερο οι ντόπιοι να ενημερώνονται εκ των προτέρων για την παρουσία της ομάδας. Αυτό μπορεί να ενθαρρύνει την εμπιστοσύνη μεταξύ των ντόπιων και των επαγγελματιών νεολαίας όταν οι τελευταίοι θέλουν να προσεγγίσουν τους πρώτους.

WS4: Διαμόρφωση **π**ροβλημάτων βιωσιμότητας

Συγγραφείς: Abbruzzese (Lascò)

Μορφή**:**
Προσωπικό ή διαδικτυακό εργαστήριο

Διάρκεια**:**
2 ώρες

Προφίλ συμμετέχοντα**:**

Νέοι ηλικίας 16-30 ετών. Ιδανικό μέγεθος ομάδας: 10-15 συμμετέχοντες, ώστε να είναι δυνατή η διεξαγωγή σε βάθος συζητήσεων και συνεργατικών δραστηριοτήτων.

Υλικά**:**

- Χαρτί και μαρκαδόροι (ή διαδικτυακός πίνακας για εικονικά περιβάλλοντα)
- Χειρόγραφα ή ψηφιακά έγγραφα με μελέτες περιπτώσεων για θέματα βιωσιμότητας (π.χ. μείωση των επικονιαστών, αποψίλωση των δασών, αστική ατμοσφαιρική ρύπανση).
- Αυτοκόλλητες σημειώσεις ή ένα διαδικτυακό εργαλείο συνεργασίας (π.χ. Miro, Jamboard)
- Σημειωματάρια και στυλό

Στόχοι**:**

- Να μπορέσουν οι συμμετέχοντες να διαμορφώσουν τις προκλήσεις βιωσιμότητας προσδιορίζοντας βασικές πτυχές όπως το πεδίο εφαρμογής, ο χρόνος, η πολυπλοκότητα και οι εμπλεκόμενοι φορείς.
- Να βοηθήσει τους συμμετέχοντες να αναγνωρίσουν διαφορετικές προοπτικές και προσεγγίσεις για τον καθορισμό των προβλημάτων βιωσιμότητας
- Να ενθαρρύνει τη συνεργατική και ενσυναισθητική διαμόρφωση προβλημάτων για την κατανόηση πιθανών λύσεων

Μαθησιακά α**π**οτελέσματα**:**
Στο τέλος του εργαστηρίου, οι συμμετέχοντες θα είναι σε θέση να:

- να διαμορφώνετε τις προκλήσεις βιωσιμότητας σε όρους δυσκολίας, ενδιαφερόμενων μερών, χρόνου και γεωγραφικής εμβέλειας,
- αναγνωρίζουν τη σημασία της διεπιστημονικής προσέγγισης για τη διαμόρφωση των προβλημάτων,
- να αναπτύσσουν δεξιότητες εντοπισμού τρεχόντων και δυνητικών προβλημάτων βιωσιμότητας, λαμβάνοντας υπόψη διάφορες απόψεις.

Δομή**:**

1. Εισαγωγή στη διαμόρφωση **π**ροβλημάτων **(15** λε**π**τά**):**

- Ξεκινήστε με μια σύντομη επισκόπηση της διατύπωσης προβλημάτων, εξηγώντας τη σημασία της για τον καθορισμό και την αντιμετώπιση των προκλήσεων βιωσιμότητας.
- Παρουσιάστε τους τέσσερις τύπους προβλημάτων στη βιωσιμότητα, από τα απλά έως τα δύσκολα, και εξηγήστε πώς κάθε τύπος απαιτεί διαφορετική προσέγγιση.
- Χρησιμοποιήστε ένα γνωστό παράδειγμα, όπως η μείωση των επικονιαστών, για να δείξετε πώς το ίδιο θέμα μπορεί να διατυπωθεί διαφορετικά (π.χ. ως τεχνικό πρόβλημα που επηρεάζει την παραγωγή τροφίμων ή ως οικολογικό πρόβλημα που απειλεί τη βιοποικιλότητα).

2. Ανάλυση μελέτης **π**ερί**π**τωσης **(20** λε**π**τά**):**

- Χωρίστε τους συμμετέχοντες σε μικρές ομάδες και αναθέστε σε κάθε ομάδα μια διαφορετική μελέτη περίπτωσης βιωσιμότητας (π.χ. μείωση των επικονιαστών, αστική ατμοσφαιρική ρύπανση, λειψυδρία, αποψίλωση των δασών).
- Ζητήστε από κάθε ομάδα να εξετάσει τη μελέτη περίπτωσής της και να εντοπίσει:
  - Τι κάνει αυτή την κατάσταση προκλητική;
  - Ποιος εμπλέκεται ή επηρεάζεται από αυτό το πρόβλημα;
  - Ποια είναι η γεωγραφική και χρονική εμβέλεια του ζητήματος;
  - Πρόκειται για ένα τρέχον πρόβλημα, ένα δυνητικό μελλοντικό πρόβλημα ή και τα δύο;
- Ζητήστε από κάθε ομάδα να συνοψίσει τις απαντήσεις της σε χαρτί flipchart ή σε ηλεκτρονικό πίνακα.

3. Ομαδικές **π**αρουσιάσεις και συζήτηση **(20** λε**π**τά**):**

- Ζητήστε από κάθε ομάδα να παρουσιάσει την ανάλυσή της σε όλη την ομάδα, τονίζοντας την πολυπλοκότητα, τους εμπλεκόμενους ανθρώπους και το εύρος του προβλήματος βιωσιμότητας.
- Διευκολύνετε μια συζήτηση μετά από κάθε παρουσίαση, ενθαρρύνοντας τους άλλους συμμετέχοντες να θέσουν ερωτήσεις και να προτείνουν εναλλακτικούς τρόπους για την πλαισίωση κάθε προβλήματος.

4. Διερεύνηση **π**ροο**π**τικών και χαρτογράφηση των ενδιαφερομένων μερών **(20** λε**π**τά**):**

- Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να επιστρέψουν στις ομάδες τους και να συζητήσουν το πρόβλημα από διαφορετικές οπτικές γωνίες των ενδιαφερομένων, όπως:
  - Τοπικές κοινότητες
  - Κυβέρνηση ή υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής
  - Περιβαλλοντικές οργανώσεις
  - Βιομηχανία ή επιχειρήσεις
  - Μελλοντικές γενιές
- Κάθε ομάδα θα πρέπει να δημιουργήσει έναν "χάρτη των ενδιαφερομένων μερών" που να δείχνει τις προοπτικές των διαφόρων ενδιαφερομένων μερών και πώς κάθε ένα από αυτά μπορεί να διαμορφώνει ή να ιεραρχεί διαφορετικά το πρόβλημα.
- Ενθαρρύνετε τις ομάδες να συζητήσουν πώς η διαμόρφωση του προβλήματος με διαφορετικούς τρόπους μπορεί να επηρεάσει τις πιθανές λύσεις ή προσεγγίσεις.

5. Προσδιορισμός του τύ**π**ου του **π**ροβλήματος και των **π**ιθανών λύσεων **(20** λε**π**τά**):**

- Καθοδηγήστε κάθε ομάδα να καθορίσει ποιος από τους τέσσερις τύπους προβλημάτων (απλό, περίπλοκο, σύνθετο ή κακό) περιγράφει καλύτερα τη μελέτη περίπτωσης που της έχει ανατεθεί.
- Ζητήστε από τις ομάδες να προτείνουν πιθανές προσεγγίσεις ή δράσεις για την αντιμετώπιση του προβλήματος με βάση τον τρόπο με τον οποίο το διατύπωσαν, εξετάζοντας αν ο στόχος είναι η πρόληψη, ο μετριασμός ή η προσαρμογή στην

πρόκληση.

- Ζητήστε από τις ομάδες να παρουσιάσουν τη διαμόρφωση του προβλήματος, τον χάρτη των ενδιαφερομένων μερών και τις προτεινόμενες δράσεις, προωθώντας μια συλλογική συζήτηση σχετικά με τους διαφορετικούς τρόπους προσέγγισης των προκλήσεων της βιωσιμότητας.

6. Αναστοχασμός και **π**ροσω**π**ικά συμ**π**εράσματα **(15** λε**π**τά**):**

- Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να προβληματιστούν σχετικά με την άσκηση και να εξετάσουν τη σημασία της ενσυναίσθησης, της ενεργητικής ακρόασης και των πολλαπλών προοπτικών στη διαμόρφωση των προβλημάτων βιωσιμότητας.
- Ζητήστε από κάθε συμμετέχοντα να καταγράψει μια διαπίστωση ή ένα μάθημα που αποκόμισε από το εργαστήριο, ιδίως σε σχέση με τη διαμόρφωση προβλημάτων και τη συνεργασία.
- Κλείνοντας, συζητήστε πώς μπορούν να εφαρμόσουν τις δεξιότητες διαμόρφωσης προβλημάτων σε πραγματικές συνθήκες, όπως κοινοτικά έργα, υπεράσπιση ή προσωπικές προσπάθειες βιωσιμότητας.

Συμβουλές για διευκολυντές**:**

- Ενθαρρύνετε τους συμμετέχοντες να παραμείνουν ανοιχτοί σε εναλλακτικές απόψεις και τονίστε ότι οι προκλήσεις της βιωσιμότητας συχνά δεν έχουν έναν ενιαίο "σωστό" τρόπο ορισμού τους.
- Προσέξτε το χρόνο κατά τη διάρκεια των ομαδικών παρουσιάσεων ώστε να διασφαλίσετε ότι κάθε ομάδα θα έχει την ευκαιρία να μοιραστεί και να συζητήσει τις ιδέες της.
- Δώστε έμφαση στην ενσυναίσθηση και την ενεργητική ακρόαση ως βασικές δεξιότητες για τη συνεργατική διαμόρφωση προβλημάτων, ιδίως όταν εργάζεστε με διαφορετικές οπτικές γωνίες.

WS5: Κατασκευή και α**π**οδόμηση **π**ροβλημάτων βιωσιμότητας

Συγγραφείς: Vilas Nieto (FEMXA)

Μορφή**:**
Πρόσωπο με πρόσωπο

Διάρκεια**:**

2 ώρες

Προφίλ συμμετέχοντος**:**
Νέοι μεταξύ 16 και 30 ετών που ενδιαφέρονται για τη βιωσιμότητα.

Υλικά**:**

- Πρότυπα προβλημάτων με πλαίσια πλέγματος για τα θέματα: δυσκολία, εμπλεκόμενοι, χρόνος και γεωγραφική έκταση.
- Ψαλίδι.
- Στυλό ή μολύβια.

Στόχοι**:**

- Να διδάξετε πώς να ορίζετε τα προβλήματα βιωσιμότητας από την άποψη της δυσκολίας, των εμπλεκόμενων ατόμων, του χρόνου και της γεωγραφικής εμβέλειας,
- Να μάθουν οι συμμετέχοντες να εντοπίζουν και να διατυπώνουν πραγματικά ή δυνητικά προβλήματα βιωσιμότητας.
- Ενθάρρυνση της συνεργασίας και της στρατηγικής σκέψης για τον καθορισμό των προβλημάτων βιωσιμότητας.
- Να εξηγήσετε την ικανότητα διαμόρφωσης προβλημάτων και τη σημασία της.

Μαθησιακά α**π**οτελέσματα**:**

Στο τέλος του εργαστηρίου, οι συμμετέχοντες θα είναι σε θέση να:

- Να περιγράψει την ικανότητα διαμόρφωσης προβλημάτων και τη σχέση της με τη βιωσιμότητα.
- Εντοπισμός και διάρθρωση των προβλημάτων βιωσιμότητας με βάση τη δυσκολία τους, τους εμπλεκόμενους ανθρώπους,

το χρόνο και τη γεωγραφική τους έκταση,
- Ανάπτυξη δεξιοτήτων κριτικής και στρατηγικής σκέψης για τον καθορισμό και την αντιμετώπιση προβλημάτων βιωσιμότητας.

Δομή:

1. Εισαγωγή **(15** λεπτά**):**

Ο συντονιστής θα καλωσορίσει τους συμμετέχοντες και θα παρουσιάσει τους στόχους του εργαστηρίου, τονίζοντας τη σημασία της ικανότητας "Διαμόρφωση προβλήματος". Ο συντονιστής θα εξηγήσει τον τρόπο με τον οποίο θα αναπτυχθεί το εργαστήριο, τις δραστηριότητες που θα πραγματοποιηθούν και τον χρόνο που θα διατεθεί για κάθε δραστηριότητα.

Γύρος **1:** Καθορισμός προβλημάτων **(30** λεπτά**):**

- Οι συμμετέχοντες θα χωριστούν σε ομάδες των 3 ή 4 ατόμων.
- Κάθε ομάδα θα επιλέξει ένα πρόβλημα βιωσιμότητας από έναν κατάλογο που θα της δοθεί ή θα εντοπίσει ένα μόνο του.
- Κάθε ομάδα θα συμπληρώσει ένα υπόδειγμα με τα ακόλουθα πεδία:
    - Δυσκολία: Περιγράψτε την πολυπλοκότητα του προβλήματος.
    - Εμπλεκόμενοι: Προσδιορίστε ποιοι επηρεάζονται ή εμπλέκονται στο πρόβλημα.
    - Χρόνος: Δείχνει πόσο καιρό υφίσταται το πρόβλημα ή πόσο καιρό μπορεί να γίνει πρόβλημα.
    - Γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής: Καθορίζει τη γεωγραφική έκταση του προβλήματος (τοπική, περιφερειακή, παγκόσμια).
- Μόλις ολοκληρωθεί, οι ομάδες θα κόψουν τα κουτιά (κάρτες) από το πρότυπό τους.

Γύρος **2:** Ανάμειξη των καρτών **(15** λεπτά**):**

Οι ομάδες θα αναμείξουν τις κάρτες τους με αυτές των άλλων ομάδων, δημιουργώντας ένα μικτό σύνολο καρτών.

Κάθε ομάδα θα λάβει ένα διαφορετικό θέμα από αυτό που συζητήθηκε αρχικά.

Οι κομμένες κάρτες θα διανεμηθούν σε ένα μεγάλο τραπέζι.

Γύρος **3:** Αναγνώριση και ταξινόμηση **(30** λεπτά**):**

- Οι ομάδες θα πρέπει να συνεργαστούν για να αναγνωρίσουν και να ταξινομήσουν τις μικτές κάρτες, συσχετίζοντας κάθε κάρτα με το αντίστοιχο πρόβλημα.
- Οι συμμετέχοντες θα συζητήσουν πώς κατέληξαν στα συμπεράσματά τους και θα εξηγήσουν το σκεπτικό πίσω από την ταξινόμηση.

2. Αξιολόγηση **(20** λεπτά**):**

- Η ομάδα που εντόπισε και χαρακτήρισε κάθε κατάσταση θα αξιολογήσει αν οι άλλοι συμμετέχοντες χαρακτήρισαν σωστά την κατάστασή τους και θα εξηγήσει γιατί κατέγραψαν αυτές τις συνθήκες.
- Οι υπόλοιποι συμμετέχοντες θα συνεισφέρουν τις δικές τους ιδέες και θα προσφέρουν ανατροφοδότηση σχετικά με τα προβλήματα και τις ταξινομήσεις που παρουσιάζονται.

3. Συμπεράσματα **(10** λεπτά**):**

Ο συντονιστής θα συνοψίσει τα κύρια συμπεράσματα που εξήχθησαν και θα υπογραμμίσει τη σημασία του εντοπισμού και της διάρθρωσης των προβλημάτων βιωσιμότητας για την εξεύρεση αποτελεσματικών λύσεων.

Συμβουλές για διευκολυντές**:**

- Ακολουθήστε τη δομή του εργαστηρίου και βεβαιωθείτε ότι οι συμμετέχοντες κατανοούν τον σκοπό κάθε δραστηριότητας.
- Ενθαρρύνετε τους συμμετέχοντες να συνεργαστούν μεταξύ των ομάδων και να αιτιολογήσουν τις απαντήσεις τους.

4.3 Οραματισμός βιώσιμου μέλλοντος

4.3.1 Μελλοντική παιδεία WS1: Στρατηγικές τάσεις

Συγγραφείς: Yunus Emre Çakmak (KUBI)

Μορφή:
Διαδικτυακά ή πρόσωπο με πρόσωπο

Διάρκεια:
4 ώρες

Προφίλ συμμετέχοντα:
20-30 νέοι

Υλικά:

- Πρότυπα διαγραμμάτων ανάλυσης τάσεων
- Πρότυπα σχεδιασμού σεναρίων
- Φύλλα ανάλυσης SWOT
- Futures Υλικά τροχού
- Κάρτες ρόλων για μελλοντικά σενάρια

Στόχοι:

- Ανάπτυξη στρατηγικών δεξιοτήτων πρόβλεψης μεταξύ των εργαζομένων στον τομέα της νεολαίας, ώστε να μπορούν να προβλέπουν τις μελλοντικές τάσεις, να προετοιμάζονται για πιθανά σενάρια και να λαμβάνουν τεκμηριωμένες αποφάσεις για την υποστήριξη της πράσινης μετάβασης.
- Να μάθουν πώς να χρησιμοποιούν εργαλεία και μεθόδους

στρατηγικής πρόβλεψης για τον εντοπισμό αναδυόμενων τάσεων και τη δημιουργία εφαρμόσιμων σχεδίων για τη βιωσιμότητα.

Μαθησιακά αποτελέσματα:

- Παροχή στους εργαζομένους στον τομέα της νεολαίας πρακτικής εμπειρίας σε θέματα στρατηγικής πρόβλεψης.
- Εξοπλίζοντάς τους με τις δεξιότητες να προβλέπουν τις μελλοντικές τάσεις και να λαμβάνουν τεκμηριωμένες αποφάσεις για την υποστήριξη των προσπαθειών βιωσιμότητας.

Δομή:

Δραστηριότητα **1:** Εργαστήριο ανάλυσης τάσεων **(45** λεπτά**)**

Στόχος: Στόχος: Εντοπισμός και ανάλυση των τρεχουσών τάσεων που θα μπορούσαν να επηρεάσουν τις προσπάθειες βιωσιμότητας και την εργασία των νέων στο μέλλον.

Μηχανικός: Ομαδική ανάλυση

Εγκατάσταση:

- Χωρίστε τους συμμετέχοντες σε μικρές ομάδες.
- Παρέχετε σε κάθε ομάδα διαγράμματα ανάλυσης τάσεων και πρόσβαση σε πηγές δεδομένων (π.χ. εκθέσεις, άρθρα, διαδικτυακά εργαλεία).

Οδηγίες:

- Οι ομάδες ερευνούν και συζητούν τις αναδυόμενες τάσεις που σχετίζονται με τη βιωσιμότητα (π.χ. τεχνολογικές εξελίξεις, κλιματική αλλαγή, αλλαγές πολιτικής).
- Κάθε ομάδα επιλέγει μία τάση και αναλύει τον πιθανό αντίκτυπό της στη βιωσιμότητα και την εργασία για τη νεολαία.
- Οι ομάδες προετοιμάζουν μια σύντομη παρουσίαση των ευρημάτων τους, συμπεριλαμβανομένων των πιθανών

ευκαιριών και προκλήσεων που σχετίζονται με την τάση.

Απολογισμός (10 λεπτά):

- Οι ομάδες παρουσιάζουν την ανάλυσή τους στην ευρύτερη ομάδα.
- Συζητήστε τις επιπτώσεις αυτών των τάσεων και πώς θα μπορούσαν να επηρεάσουν τις μελλοντικές προσπάθειες βιωσιμότητας και τα προγράμματα για τη νεολαία.

Δραστηριότητα **2:** Άσκηση σχεδιασμού σεναρίων **(1** ώρα**)**

Στόχος: Δημιουργία και αξιολόγηση πιθανών μελλοντικών σεναρίων με βάση τις τρέχουσες τάσεις και αβεβαιότητες.

Μηχανισμός: Ανάπτυξη σεναρίου

Εγκατάσταση:

- Δώστε σε κάθε ομάδα πρότυπα και υλικό για το σχεδιασμό σεναρίων.
- Παρουσιάστε ένα σύνολο βασικών αβεβαιοτήτων και κινητήριων δυνάμεων που θα μπορούσαν να διαμορφώσουν μελλοντικά σενάρια (π.χ. κλιματικές πολιτικές, οικονομικές αλλαγές, τεχνολογικές αλλαγές).

Οδηγίες:

- Οι ομάδες χρησιμοποιούν τα υποδείγματα για να αναπτύξουν δύο ή τρία πιθανά μελλοντικά σενάρια με βάση τις τάσεις και τις αβεβαιότητες που έχουν εντοπιστεί.
- Κάθε σενάριο θα πρέπει να περιλαμβάνει περιγραφή του μελλοντικού πλαισίου, των πιθανών επιπτώσεων στη βιωσιμότητα και των συνεπειών για την εργασία με νέους.
- Οι ομάδες περιγράφουν στρατηγικές δράσεις που θα μπορούσαν να αναληφθούν για την προετοιμασία ή τον μετριασμό των επιπτώσεων κάθε σεναρίου.

Απολογισμός (15 λεπτά):

- Οι ομάδες παρουσιάζουν τα σενάρια και τις στρατηγικές τους δράσεις.
- Συζητήστε την αποτελεσματικότητα των προτεινόμενων στρατηγικών και τον τρόπο με τον οποίο αντιμετωπίζουν

πιθανές μελλοντικές προκλήσεις.

Δραστηριότητα **3:** Ανάλυση **SWOT** μελλοντικών σεναρίων **(45** λε**π**τά**)**

Στόχος: Αξιολόγηση των δυνατών σημείων, των αδυναμιών, των ευκαιριών και των απειλών που συνδέονται με κάθε μελλοντικό σενάριο.

Μηχανικός: Ομαδική ανάλυση

Εγκατάσταση:

- Παρέχετε φύλλα ανάλυσης SWOT και μαρκαδόρους για κάθε ομάδα.
- Κάθε ομάδα χρησιμοποιεί ένα από τα σενάρια που αναπτύχθηκαν προηγουμένως για την παρούσα ανάλυση.

Οδηγίες:

- Οι ομάδες διεξάγουν ανάλυση SWOT για το σενάριο που επέλεξαν, εντοπίζοντας τις εσωτερικές δυνάμεις και αδυναμίες, καθώς και τις εξωτερικές ευκαιρίες και απειλές.
- Οι ομάδες συζητούν πώς η ανάλυση SWOT μπορεί να ενημερώσει τις διαδικασίες στρατηγικού σχεδιασμού και λήψης αποφάσεων.

Απολογισμός (10 λεπτά):

- Οι ομάδες μοιράζονται την ανάλυση SWOT με την ευρύτερη ομάδα.
- Συζητήστε πώς η κατανόηση αυτών των στοιχείων μπορεί να βοηθήσει στην ανάπτυξη πιο ισχυρών και προσαρμόσιμων στρατηγικών.

Δραστηριότητα **4:** Τροχός του μέλλοντος **(45** λε**π**τά**)**

Στόχος: Να απεικονίσει και να διερευνήσει τις πιθανές συνέπειες και τις επιπτώσεις των μελλοντικών τάσεων και σεναρίων.

Μηχανικός: Μηχανισμός: Δημιουργική οπτικοποίηση Εγκατάσταση:

- Παρέχετε υλικά για τη δημιουργία ενός τροχού του μέλλοντος (π.χ. μεγάλο χαρτί, μαρκαδόροι).
- Κάθε ομάδα επιλέγει μια τάση ή ένα σενάριο από τις προηγούμενες δραστηριότητες.

Οδηγίες:

- Οι ομάδες δημιουργούν έναν τροχό Futures τοποθετώντας την επιλεγμένη τάση ή το σενάριο στο κέντρο του τροχού.
- Προσδιορίστε και αναδείξτε τις άμεσες και έμμεσες συνέπειες της τάσης ή του σεναρίου, δημιουργώντας επίπεδα επιπτώσεων.
- Συζητήστε πώς αυτές οι συνέπειες θα μπορούσαν να επηρεάσουν τις προσπάθειες βιωσιμότητας και την εργασία για τη νεολαία.

Απολογισμός (10 λεπτά):

- Οι ομάδες παρουσιάζουν τον Τροχό του Μέλλοντος και συζητούν τις πιθανές επιπτώσεις και συνέπειες.
- Σκεφτείτε πώς αυτό το εργαλείο βοηθά στην κατανόηση και την προετοιμασία για σύνθετες μελλοντικές προκλήσεις.

Δραστηριότητα **5:** Παιχνίδι ρόλων για μελλοντικά σενάρια **(30** λε**π**τά**)**

Στόχος: Η προσομοίωση της εφαρμογής της στρατηγικής πρόβλεψης στη λήψη αποφάσεων μέσω της αναπαράστασης διαφορετικών μελλοντικών σεναρίων.

Μηχανικός: Μηχανικός: Role-Playing

Εγκατάσταση:

- Αναθέστε ρόλους που σχετίζονται με τα μελλοντικά σενάρια (π.χ. υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής, επιχειρηματίες, ακτιβιστές της κοινότητας).
- Παρέχετε κάρτες ρόλων με συγκεκριμένες αρμοδιότητες και προοπτικές.

Οδηγίες:

- Οι συμμετέχοντες παίζουν σενάρια ρόλων με βάση τις μελλοντικές τάσεις και τα σενάρια που αναπτύχθηκαν νωρίτερα.
- Κάθε παίκτης-ρόλος ενεργεί σύμφωνα με την προοπτική του χαρακτήρα του και συμμετέχει σε συζητήσεις ή διαπραγματεύσεις για την αντιμετώπιση των προκλήσεων του σεναρίου.

Απολογισμός (10 λεπτά):

- Σκεφτείτε την εμπειρία του παιχνιδιού ρόλων και συζητήστε πώς οι διαφορετικές προοπτικές και ρόλοι επηρεάζουν τη λήψη αποφάσεων.
- Εξερευνήστε πώς μπορεί να εφαρμοστεί η στρατηγική πρόβλεψη σε πραγματικές συνθήκες για την πρόβλεψη και την αντιμετώπιση μελλοντικών προκλήσεων.

Συμβουλές για διευκολυντές:

- Παρέχετε σαφή παραδείγματα αναδυόμενων τάσεων (π.χ. τεχνητή νοημοσύνη στην εκπαίδευση, ανάπτυξη των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας) για να πυροδοτήσετε ιδέες και να διασφαλίσετε ότι όλες οι ομάδες ξεκινούν από την ίδια σελίδα.

- Ενθαρρύνετε τους συμμετέχοντες να σκεφτούν τόσο τις παγκόσμιες όσο και τις τοπικές τάσεις. Αυτό θα διευρύνει την ανάλυσή τους και θα καταστήσει την άσκηση πιο εφαρμόσιμη στο έργο τους με τη νεολαία.

- Κατά τη διάρκεια των ομαδικών παρουσιάσεων, θέστε καθοδηγητικές ερωτήσεις για να προκαλέσετε βαθύτερη σκέψη, όπως: "Ποιος θα είναι ο μακροπρόθεσμος αντίκτυπος αυτής της τάσης στη βιωσιμότητα;".

WS2: Εκπαίδευση των νέων για τις προκλήσεις της κλιματικής αλλαγής

Συγγραφείς: Corgelas (ANI International)

Μορφή:
Προσωπικό ή διαδικτυακό εργαστήριο.

Διάρκεια:
2,5 ώρες

Προφίλ συμμετέχοντα:
Νέοι ηλικίας 16-30 ετών. Ιδανικό μέγεθος ομάδας: 10-15 συμμετέχοντες.

Υλικά:

- Λευκός πίνακας ή flipchart (ή εικονικός πίνακας για το διαδίκτυο)
- Προβολείς, οθόνες προβολής εικόνας, υπολογιστές, περιουσιακά στοιχεία διαδικτύου
- Εκτυπωμένες ή ψηφιακές κάρτες σεναρίων που περιλαμβάνουν συγκεκριμένες ερωτήσεις ή έννοιες σχετικά με τις προκλήσεις και τις τάσεις της κλιματικής αλλαγής
- Τελικά εργαλεία για τη δημιουργία παιδαγωγικών βίντεο (π.χ. Camtasia).

Στόχοι:

- Προσδιορισμός των διαφόρων συνιστωσών του συστήματος της παγκόσμιας κλιματικής αλλαγής (ατμόσφαιρα, λιθόσφαιρα, υδρόσφαιρα, κρυόσφαιρα και βιόσφαιρα).
- Προσδιορισμός των κύριων παραγόντων που αυξάνουν τον κίνδυνο κλιματικής αλλαγής (ανθρωπογενείς παράγοντες, εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου)
- Να κατανοήσουν τη σημασία της εκπαίδευσης για την κλιματική αλλαγή, την άμβλυνσή της και την προσαρμογή της.

Μαθησιακά αποτελέσματα:
Στο τέλος του εργαστηρίου, οι συμμετέχοντες θα είναι σε θέση να:

- Να κατανοήσουν τις επιπτώσεις των ανθρώπινων δραστηριοτήτων στη γεωλογία, την ατμόσφαιρα, τη βιόσφαιρα και τους ωκεανούς της γης, ιδίως την υπερθέρμανση του πλανήτη.
- Προσδιορισμός της προέλευσης της κλιματικής αλλαγής και των κινδύνων της στον οικονομικό και αναπτυξιακό ευρωπαϊκό χώρο
- Ορισμός των εννοιών της προστασίας των δασών και της βιοποικιλότητας, της αστικής και αγροτικής γεωγραφίας, της προστασίας του περιβάλλοντος, της δημογραφικής μετάβασης

Δομή:

1. Εισαγωγή του εργαστηρίου **(15** λεπτά**):**

- Εξηγήστε πώς η μελλοντική παιδεία μπορεί να βοηθήσει τους ανθρώπους να κατανοήσουν γιατί και πώς χρησιμοποιούμε το μέλλον για να προετοιμαστούμε, να σχεδιάσουμε και να αλληλεπιδράσουμε με την πολυπλοκότητα και την καινοτομία των κοινωνιών μας.
- Παρουσιάστε το πλαίσιο της UNESCO για τον μελλοντικό γραμματισμό:
  - Η UNESCO συνεργάζεται με ένα ευρύ φάσμα εταίρων για την επανεφεύρεση περισσότερων από 50 διαφορετικών θεμάτων, όπως η τεχνολογία, η νεολαία, το φύλο, η κλιματική αλλαγή και η δημιουργία αξίας, προωθώντας την καινοτόμο ηγεσία και τις βιώσιμες λύσεις.
  - Ιδιαίτερη έμφαση σε**:** Το άρθρο 12 της Συμφωνίας των Παρισίων έχει καταστήσει την εκπαίδευση βασικό εργαλείο για την ενημέρωση, την ευαισθητοποίηση και τη συμμετοχή του κοινού στην καταπολέμηση της.

2. Εξερεύνηση σεναρίων με βάση το **π**αιχνίδι **(60** λε**π**τά**):**

- Χωρίστε τους συμμετέχοντες σε μικρές ομάδες 3 έως 5 και μοιράστε "Κάρτες σεναρίων για την εκπαίδευση στην κλιματική αλλαγή".
- Κάθε ομάδα αντιπροσωπεύει μια συνιστώσα του παγκόσμιου συστήματος κλιματικής αλλαγής (ατμόσφαιρα, λιθόσφαιρα, υδρόσφαιρα, κρυόσφαιρα και βιόσφαιρα) με 5 συγκεκριμένες ερωτήσεις ή έννοιες στις κάρτες από την πιο εύκολη έως την πιο δύσκολη. Μπορούν να παίξουν αυτό το παιχνίδι εικονικά ή σε εργαστήρια αυτοπροσώπως.
- Στη συνέχεια, ζητήστε από κάθε ομάδα να προσδιορίσει τουλάχιστον δύο "βασικές δράσεις" για τη μείωση του κινδύνου από την κλιματική αλλαγή, την άμβλυνσή της και την προσαρμογή της, λαμβάνοντας υπόψη το στοιχείο στο οποίο εργάζονται.

3. Συζητήσεις μεταξύ των ομάδων **(30** λε**π**τά**)**

- Κάθε ομάδα παρουσιάζει την εργασία της σε 5-10 λεπτά με ιδιαίτερη έμφαση στις βασικές δράσεις που έχουν προσδιοριστεί.
- Οι συντονιστές προετοιμάζουν 3 ή 4 βασικές ερωτήσεις και ξεκινούν τη συζήτηση σε όλη την ομάδα (π.χ. Ποιες είναι οι προκλήσεις του εκπαιδευτικού κλίματος για τα κράτη, τους φορείς της επιστημονικής και πανεπιστημιακής συνεργασίας και την εκπαιδευτική κοινότητα; Ποιες είναι οι μορφές συνεργασίας (στρατηγικές) για την αντιμετώπιση των προκλήσεων της κλιματικής αλλαγής στη χώρα σας;).

4. Συνεργατική **π**ρόκληση για τον οδικό χάρτη **(30** λε**π**τά**):**

- Συγκεντρώστε όλες τις ομάδες και ορίστε μια συνεργατική πρόκληση με χρονικό περιορισμό: δημιουργία ενός κοινού οδικού χάρτη για την επίτευξη ενός κοινού οράματος σχετικά με το πώς μπορούμε να καταπολεμήσουμε τους κύριους παράγοντες που αυξάνουν τον κίνδυνο για την κλιματική αλλαγή (ανθρωπογενείς παράγοντες, εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου) Ορίστε το πλαίσιο (π.χ. ψηφίσματα των Ηνωμένων Εθνών, συμφωνία του Παρισιού).
- Χρησιμοποιώντας αυτοκόλλητες σημειώσεις ή έναν εικονικό πίνακα, ζητήστε από τους συμμετέχοντες να ενημερώσουν τους ανθρώπους για τις προκλήσεις της κλιματικής αλλαγής (π.χ. ανάλυση SWOT των υφιστάμενων πολιτικών, κοινοτικών πρωτοβουλιών, από τη βασική έως την τριτοβάθμια εκπαίδευση...).
- Προσθέστε ένα χρονόμετρο αντίστροφης μέτρησης για να δημιουργήσετε επείγουσα ανάγκη και επιτρέψτε στους συμμετέχοντες να συζητήσουν, να βελτιώσουν ή να συνδυάσουν ιδέες καθώς εργάζονται μαζί.
- Οι συμμετέχοντες προτείνουν μια σύνθεση που υπογραμμίζει και κατηγοριοποιεί τις μελλοντικές τους δράσεις.

5. Συμ**π**εράσματα και συμ**π**εράσματα **(15** λε**π**τά**):**

- Συνοπτική παρουσίαση των εννοιών που καλύπτονται (προστασία των δασών και της βιοποικιλότητας, αστική και αγροτική γεωγραφία, προστασία του περιβάλλοντος, δημογραφική μετάβαση, κλιματική αλλαγή...), τονίζοντας τη σημασία της μελλοντικής παιδείας και τον τρόπο με τον οποίο τα άτομα μπορούν να προετοιμαστούν και να μειώσουν τους κινδύνους για την κλιματική αλλαγή.
- Ενθαρρύνετε τους συμμετέχοντες να συνεχίσουν να διερευνούν εναλλακτικά μέλλοντα και να εξετάσουν το δικό τους ρόλο στην υλοποίηση των προτιμώμενων μελλοντικών καταστάσεων.

Συμβουλές για διευκολυντές**:**

- Προετοιμάστε ένα φύλλο επισκόπησης που να τονίζει ένα βασικό μήνυμα στο τέλος,
- Δημιουργήστε ένα συνεργατικό και διαδραστικό περιβάλλον και μη διστάσετε να κάνετε ερωτήσεις που μπορούν να βοηθήσουν τους συμμετέχοντες να κάνουν μια βαθιά ανάλυση του γενικού ιστορικού του εργαστηρίου.
- Διευκόλυνση ουσιαστικών συμβουλών μάθησης.

WS3: Σχεδιάζοντας τον μελλοντικό τρόπο ζωής

Συγγραφείς: Μελισσινού(KEAN)

Μορφή**:**
Πρόσωπο με πρόσωπο

Διάρκεια**:**
4 ώρες

Προφίλ συμμετέχοντα**:**
20-30 νέοι

Υλικά**:**

- Κάρτες ρόλων
- Φύλλα σεναρίων
- Μαρκαδόροι και χαρτί
- Συνοπτικά σενάρια
- Αυτοκόλλητα
- Μεγάλο διάγραμμα τοίχου
- Μαρκαδόροι και αυτοκόλλητες σημειώσεις
- Βασικά χαρτικά
- Προβολέας/οθόνη
- Περιοδικά για το κολάζ

Στόχοι**:**

- Να προβλέψουμε τις τάσεις, να διερευνήσουμε τις αβεβαιότητες και να αμφισβητήσουμε τις προκαταλήψεις για το μέλλον.
- Να φανταστείτε διάφορα σενάρια και να δημιουργήσετε μετασχηματιστικά οράματα για βιώσιμα μέλλοντα.
- Συμμετοχή διαφόρων ενδιαφερομένων στην επίλυση κοινών προβλημάτων με τη χρήση παιχνιδιών ρόλων και διαπραγματεύσεων.

Μαθησιακά απο**τ**ελέσματα**:**

- Εντοπισμός και αξιολόγηση των κινητήριων δυνάμεων αλλαγής και των πιθανών διαταραχών.

- Να ενεργούν αποτελεσματικά σε ομάδες για την επίλυση σύνθετων προβλημάτων με πολλούς παράγοντες.
- Να είστε καλύτερα προετοιμασμένοι για απροσδόκητα γεγονότα, να ενσωματώσετε ευέλικτες προσεγγίσεις στον προγραμματισμό για το μέλλον.

Δομή**:**

Δραστηριότητα **1:** Φανταστείτε ότι**...**

Οδηγίες:

- Οι συμμετέχοντες δημιουργούν ένα χρονοδιάγραμμα που εκτείνεται από το παρελθόν έως το 2070.
- Βήμα 1: Χωρίστε τους συμμετέχοντες σε ομάδες και διανείμετε τα απαραίτητα υλικά που μπορεί να χρειαστούν, όπως ένα flip chart ή ένα αυτοκόλλητο χαρτί.
- Βήμα 2: Στην αριστερή πλευρά του χρονολογίου, οι ομάδες εντοπίζουν τα βασικά ιστορικά γεγονότα που επηρέασαν τη βιωσιμότητα.

- Στη μέση, σημειώνουν τις σημερινές τάσεις που διαμορφώνουν το σήμερα.

- Στη δεξιά πλευρά, σε ομάδες, κάντε καταιγισμό ιδεών για γεγονότα, καινοτομίες ή διαταραχές που μπορεί να συμβούν μέχρι το 2070.

Αποτελέσματα:

- Ένα κοινό χρονοδιάγραμμα συνέχειας και αλλαγών που χρησιμεύει ως πρόδρομος για τη δημιουργία σεναρίων.

Επιπλέον δραστηριότητα: Φτιάξτε ένα κολάζ με τον κόσμο του 2070.

Δραστηριότητα **2:** Οι **π**ροσω**π**ικότητες του μέλλοντος

Οδηγίες:

- Οι συμμετέχοντες δημιουργούν προσωπεία - χαρακτήρες που θα μπορούσαν να ζουν το 2070 - με βάση διαφορετικά κοινωνικά, οικονομικά και περιβαλλοντικά πλαίσια.

- Βήμα 1: Σε κάθε ομάδα θα πρέπει να ανατεθεί μια κατηγορία:

αγρότης στην ύπαιθρο, επιχειρηματίας στην πόλη, φοιτητής, υπεύθυνος χάραξης πολιτικής κ.λπ.

- Βήμα 2: Κάθε ομάδα καθορίζει το ιστορικό, την καθημερινή ζωή, τις προκλήσεις και τις ευκαιρίες για την προσωπικότητά της το 2070. Κάποιες κατευθυντήριες ερωτήσεις θα μπορούσαν να είναι οι εξής:

1. "Πώς μοιάζει μια τυπική ημέρα γι' αυτούς;
2. "Από ποιες τεχνολογίες ή συστήματα εξαρτώνται;"
3. "Ποια εμπόδια εμποδίζουν την ανάπτυξή τους;"

- Βήμα 3: Κάθε ομάδα παρουσιάζει τις προσωπικότητές της, συγκρίνοντας τις ζωές μεταξύ των σεναρίων

Επιπλέον δραστηριότητα: Θα προτιμούσατε να ζείτε ως νέος το 2070; Γιατί;

Δραστηριότητα **3:** Τα χειρότερα σενάρια**...**

Στόχος: Να προβληματιστούν για το πώς ξαφνικά, απρόβλεπτα γεγονότα ή διαταραχές θα μπορούσαν να διαμορφώσουν το μέλλον.

Οδηγίες:

- Εισάγετε αιφνιδιαστικά γεγονότα που μπορεί να αλλάξουν δραστικά τις τροχιές. *Παραδείγματα: Μια ανακάλυψη στην ενέργεια σύντηξης. Μια παγκόσμια αναζωπύρωση των πανδημιών. Αποκατάσταση της βιοποικιλότητας σε μεγάλη κλίμακα. Εκτεταμένη αναταραχή λόγω ανισότητας. Ξαφνική εξάντληση ενός βασικού φυσικού πόρου. Η τεχνητή νοημοσύνη φτάνει στη γενική νοημοσύνη.*
- Δοκίμιο: Γράψτε ένα δοκίμιο για να περιγράψετε όλα τα απροσδόκητα γεγονότα που βιώνετε ως κάτοικος μιας μεγάλης πόλης το 2070. Ποιες είναι οι λύσεις; Τι θα μπορούσε να είχε συμβεί αν αυτό το γεγονός συνέβαινε το 2025;
- Όλοι οι συμμετέχοντες παρουσιάζουν την εργασία τους στην υπόλοιπη ομάδα και συζητούν τις απόψεις τους.

Δραστηριότητα **4:** Το μέλλον των ονείρων σας

Οδηγίες:

- Οι συμμετέχοντες εργάζονται σε ομάδες για να καθορίσουν και να αναπρογραμματίσουν το ιδανικό βιώσιμο μέλλον.
- Βήμα 1: Οι ομάδες αναπτύσσουν ένα όραμα για το έτος 2100

που αντικατοπτρίζει τις δικές τους φιλοδοξίες για έναν βιώσιμο κόσμο.

- Χρησιμοποιήστε προτροπές όπως:

1. "Πώς είναι το περιβάλλον;"
2. "Ποιες τεχνολογίες χρησιμοποιούνται;"
3. "Πώς οργανώνονται οι κοινότητες;"

- Βήμα 2: Ξεκινώντας από το 2100, οι ομάδες κάνουν αναδρομή προς τα πίσω, εντοπίζοντας ορόσημα ή βασικές αποφάσεις που απαιτούνται για την επίτευξη του οράματός τους. Επικεντρωθείτε σε δράσεις σε διάφορα επίπεδα (ατομικό, τοπικό, παγκόσμιο).

Έξοδος:

- Χάρτες πορείας που μπορούν να αναλάβουν δράση και να αναδεικνύουν ευκαιρίες για δράση σήμερα.

Συμβουλές για διευκολυντές:

- Ενθαρρύνετε τη δημιουργικότητα: Οι προτροπές, τα οπτικά βοηθήματα και οι τεχνικές αφήγησης μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την τόνωση της φαντασίας και της καινοτομίας.
- Χρήση οπτικών και διαδραστικών εργαλείων: Χρησιμοποιούν διαγράμματα, αυτοκόλλητες σημειώσεις ή ψηφιακά μέσα για να παρουσιάσουν τις ιδέες τους.

WS4: Οραματισμός βιώσιμου μέλλοντος

Συγγραφείς: Abbruzzese (Lascò)

Μορφή:
Προσωπικό ή διαδικτυακό εργαστήριο

Διάρκεια:
2,5 ώρες

Προφίλ συμμετέχοντα:
Νέοι ηλικίας 16-30 ετών. Ιδανικό μέγεθος ομάδας: 12-20 συμμετέχοντες.

Υλικά:

- Λευκός πίνακας ή flipchart (ή εικονικός πίνακας για το διαδίκτυο)
- Αυτοκόλλητες σημειώσεις ή εργαλείο εικονικής συνεργασίας (π.χ. Miro, Jamboard)
- Εκτυπωμένες ή ψηφιακές κάρτες σεναρίων που απεικονίζουν διάφορες προκλήσεις και τάσεις βιωσιμότητας
- Χρονοδιακόπτης
- Μικρά βραβεία ή ανταμοιβές για παιχνιδοποιημένες δραστηριότητες (προαιρετικά)

Στόχοι:

- Εισαγωγή των συμμετεχόντων στην έννοια της μελλοντικής παιδείας και του ρόλου της στον οραματισμό βιώσιμου μέλλοντος
- Να βοηθήσει τους συμμετέχοντες να διακρίνουν μεταξύ αναμενόμενων, εναλλακτικών και προτιμώμενων μελλοντικών λύσεων για τη βιωσιμότητα
- Ανάπτυξη των δεξιοτήτων των συμμετεχόντων στη φαντασία και τη χαρτογράφηση των βημάτων προς την επίτευξη ενός προτιμώμενου βιώσιμου μέλλοντος.

Μαθησιακά αποτελέσματα:
Στο τέλος του εργαστηρίου, οι συμμετέχοντες θα είναι σε θέση να:

- να κατανοούν και να εφαρμόζουν τις έννοιες του αναμενόμενου, του εναλλακτικού και του προτιμώμενου

μέλλοντος σε πλαίσια βιωσιμότητας,
- να οραματίζονται δημιουργικά εναλλακτικά μέλλοντα, εντοπίζοντας προκλήσεις και ευκαιρίες,
- να προσδιορίσουν από κοινού συγκεκριμένα βήματα και δράσεις που απαιτούνται για την επίτευξη ενός προτιμώμενου βιώσιμου μέλλοντος.

Δομή:

1. Εισαγωγή στον μελλοντικό γραμματισμό **(15** λεπτά**):**

- Ξεκινήστε με μια σύντομη εισαγωγή στον μελλοντικό γραμματισμό, εξηγώντας πώς επιτρέπει στα άτομα να οραματίζονται και να προετοιμάζονται για διαφορετικά βιώσιμα μέλλοντα.
- Παρουσιάστε τα τρία είδη μελλοντικών συμβολαίων:
  - Αναμενόμενο μέλλον: τι προβλέπουμε με βάση τις τρέχουσες τάσεις
  - Εναλλακτικά μέλλοντα: τι θα μπορούσε να συμβεί αν αλλάξουν οι τάσεις ή προκύψουν νέες εξελίξεις.
  - Προτιμώμενο μέλλον: ένα βιώσιμο μέλλον που θέλουμε ενεργά να δημιουργήσουμε και να εργαστούμε προς την κατεύθυνση αυτή

2. Διερεύνηση σεναρίων με βάση το **π**αιχνίδι **(25** λεπτά**):**

- Χωρίστε τους συμμετέχοντες σε μικρές ομάδες και μοιράστε "Κάρτες σεναρίων βιωσιμότητας" (μπορούν να περιλαμβάνουν σενάρια όπως: άνοδος της στάθμης της θάλασσας, υιοθέτηση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, κυκλική οικονομία, αστικό πράσινο κ.λπ.).
- Δώστε σε κάθε ομάδα πέντε λεπτά για να κάνει καταιγισμό ιδεών και να καταγράψει πώς θα μπορούσε να μοιάζει το "αναμενόμενο μέλλον" για το σενάριό της, αν δεν αλλάξει τίποτα.
- Στη συνέχεια, προτρέψτε κάθε ομάδα να προσδιορίσει τουλάχιστον δύο "εναλλακτικά μέλλοντα" για το σενάριό της μέσα σε 10 λεπτά, ενθαρρύνοντάς την να σκεφτεί δημιουργικά σχετικά με απροσδόκητες εξελίξεις (π.χ. τεχνολογικές ανακαλύψεις, αλλαγές πολιτικής).
- Εισάγετε ένα σύστημα μορίων όπου οι ομάδες κερδίζουν πόντους με βάση τη δημιουργικότητα, τον ρεαλισμό και τη

συνάφεια των εναλλακτικών τους μελλοντικών σχεδίων. Απονέμετε μικρά βραβεία για τις πιο ενδιαφέρουσες ή διορατικές ιδέες (π.χ. μάρκες, αυτοκόλλητα ή ψηφιακές κονκάρδες για διαδικτυακές ρυθμίσεις).

3. Χαρτογράφηση του **π**ροτιμώμενου μέλλοντος **(30** λε**π**τά**):**

- Ζητήστε τώρα από κάθε ομάδα να οραματιστεί το μέλλον που προτιμά για το σενάριό της. Πώς μοιάζει μια πραγματικά βιώσιμη εκδοχή αυτού του μέλλοντος;
- Κάθε ομάδα θα πρέπει να περιγράψει λεπτομερώς το όραμά της και να προσδιορίσει συγκεκριμένα βήματα για την επίτευξή του, όπως αλλαγές πολιτικής, κοινοτικές δράσεις ή τεχνολογικές εξελίξεις.
- Ενθαρρύνετε τις ομάδες να αξιοποιήσουν τόσο την επιστημονική γνώση (π.χ. γνωστές βιώσιμες πρακτικές) όσο και τη δημιουργικότητα (π.χ. καινοτόμες λύσεις).
- Κάθε ομάδα παρουσιάζει το προτιμώμενο μέλλον και τα βήματα δράσης της στους υπόλοιπους συμμετέχοντες.

4. Συνεργατική **π**ρόκληση για τον οδικό χάρτη **(20** λε**π**τά**):**

- Συγκεντρώστε όλες τις ομάδες και θέστε μια χρονικά περιορισμένη συνεργατική πρόκληση: τη δημιουργία ενός κοινού οδικού χάρτη για την επίτευξη ενός κοινού οράματος ενός προτιμώμενου βιώσιμου μέλλοντος. Ορίστε το πλαίσιο (π.χ. μια φανταστική βιώσιμη πόλη το 2050 με καθαρή ενέργεια, προσβάσιμους χώρους πρασίνου και μηδενικά απόβλητα).
- Χρησιμοποιώντας αυτοκόλλητες σημειώσεις ή έναν εικονικό πίνακα, ζητήστε από τους συμμετέχοντες να συνεισφέρουν βήματα προς αυτό το μέλλον, προσθέτοντας δράσεις σε διάφορες κατηγορίες (π.χ. πολιτική, κοινοτικές πρωτοβουλίες, προσωπικές συμπεριφορές).
- Προσθέστε ένα χρονόμετρο αντίστροφης μέτρησης για να δημιουργήσετε επείγουσα ανάγκη και επιτρέψτε στους συμμετέχοντες να συζητήσουν, να βελτιώσουν ή να συνδυάσουν ιδέες καθώς εργάζονται μαζί.

5. Αναστοχασμός και βραβείο **"**Μελλοντικού Ηγέτη**" (20** λε**π**τά**):**

- Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να προβληματιστούν

ατομικά σχετικά με το όραμά τους για ένα προτιμώμενο μέλλον, εξετάζοντας πώς προσωπικοί και πολιτιστικοί παράγοντες μπορεί να επηρεάζουν τις προτιμήσεις τους.
- Ζητήστε από κάθε συμμετέχοντα να μοιραστεί μια διαπίστωση ή δράση που τον παρακινεί προσωπικά να ακολουθήσει.
- Ολοκληρώστε απονέμοντας στους συμμετέχοντες κονκάρδες ή τίτλους "Future Leader" (εικονικούς ή φυσικούς) για τη συμβολή τους στη συνεδρία, τονίζοντας τη σημασία της ενεργού συμμετοχής στη δημιουργία βιώσιμου μέλλοντος.

6. Συμπεράσματα και συμπεράσματα **(10** λεπτά**):**

- Συνοψίστε τις έννοιες που καλύφθηκαν, τονίζοντας πώς η μελλοντική παιδεία βοηθά τα άτομα να προετοιμάζονται και να διαμορφώνουν βιώσιμα μέλλοντα.
- Ενθαρρύνετε τους συμμετέχοντες να συνεχίσουν να διερευνούν εναλλακτικά μέλλοντα και να εξετάσουν το δικό τους ρόλο στην υλοποίηση των προτιμώμενων μελλοντικών προοπτικών.

Συμβουλές για διευκολυντές**:**

- Προωθήστε μια υποστηρικτική ατμόσφαιρα, ενθαρρύνοντας τους συμμετέχοντες να σκέφτονται δημιουργικά και να μην ανησυχούν για τις "σωστές" απαντήσεις.
- Χρησιμοποιήστε τα στοιχεία παιχνιδοποίησης για να διατηρήσετε τη συνεδρία ελκυστική και να ενθαρρύνετε τον φιλικό ανταγωνισμό.
- Δώστε έμφαση στη διαφορά μεταξύ της παθητικής αποδοχής ενός αναμενόμενου μέλλοντος και της ενεργούς προσπάθειας για ένα προτιμώμενο μέλλον.
- Να είστε ευέλικτοι με την πρόκληση του συνεργατικού χάρτη πορείας, επιτρέποντας στους συμμετέχοντες να τροποποιήσουν τις ιδέες τους και να επικεντρωθούν σε δράσεις που θεωρούν σημαντικές.

WS5: Οραματισμός βιώσιμου μέλλοντος

Συγγραφείς: Vilas Nieto (FEMXA)

Μορφή:
Πρόσωπο με πρόσωπο ή online

Διάρκεια:

1 ώρα και 45 λεπτά

Προφίλ συμμετέχοντος:
Νέοι μεταξύ 16 και 30 ετών που ενδιαφέρονται για τη βιωσιμότητα

Υλικά:

- Κενές κάρτες
- Στυλό, μολύβια ή μαρκαδόροι
- Αυτοκόλλητες σημειώσεις
- Χαρτί, μπογιές, ψαλίδια, κ.λπ.

Στόχοι:

- Παρουσίαση της ικανότητας μελλοντικού γραμματισμού και της σημασίας της για τη βιωσιμότητα.
- Ενθάρρυνση της δημιουργικότητας και του προβληματισμού σχετικά με πιθανά, εναλλακτικά και προτιμώμενα μέλλοντα.
- Προώθηση της ικανότητας των νέων να εντοπίζουν και να σχεδιάζουν τα απαραίτητα βήματα προς ένα προτιμώμενο βιώσιμο μέλλον.

Μαθησιακά αποτελέσματα:

Στο τέλος του εργαστηρίου, οι συμμετέχοντες θα είναι σε θέση να:

- Να περιγράψει την ικανότητα του μελλοντικού γραμματισμού και τη σημασία της για τη βιωσιμότητα.
- Να εντοπίζουν και να διαφοροποιούν τα αναμενόμενα, τα εναλλακτικά και τα προτιμώμενα μέλλοντα.
- Να φανταστείτε και να δημιουργήσετε εναλλακτικά σενάρια βιώσιμου μέλλοντος.
- Προσδιορισμός των βημάτων που απαιτούνται για την επίτευξη ενός προτιμώμενου βιώσιμου μέλλοντος.

- Να προβλέπουν, να προετοιμάζουν και να εφευρίσκουν λύσεις καθώς συμβαίνουν αλλαγές στο περιβάλλον τους.

Δομή**:**

1. Εισαγωγή **(15** λεπτά**):**

- Ο συντονιστής θα καλωσορίσει τους συμμετέχοντες και θα παρουσιάσει τους στόχους του εργαστηρίου, τονίζοντας τη σημασία της ικανότητας του μελλοντικού γραμματισμού. Ο διαμεσολαβητής θα εξηγήσει τον τρόπο με τον οποίο θα δομηθεί το εργαστήριο, τις δραστηριότητες που θα πραγματοποιηθούν και τον χρόνο που θα διατεθεί για κάθε δραστηριότητα.
- Θα παρέχεται λεπτομερής περιγραφή της ικανότητας, συμπεριλαμβανομένης της σημασίας της για τη βιωσιμότητα και παραδείγματα για το πώς μπορεί να εφαρμοστεί στην καθημερινή ζωή.

2. Άσκηση δημιουργίας σεναρίων **(30** λεπτά**):**

- Ο συντονιστής θα εξηγήσει τις τρεις κατηγορίες μελλοντικών καταστάσεων: αναμενόμενο μέλλον, εναλλακτικά μέλλοντα και προτιμώμενο μέλλον.
    - Αναμενόμενο μέλλον: Τι περιμένουμε να συμβεί με βάση το τι συμβαίνει σήμερα και τι γνωρίζουμε;
    - Εναλλακτικά μέλλοντα: Τι μπορεί να συμβεί που διαφέρει από τις προσδοκίες μας;
    - Προτιμώμενο μέλλον: Τι θέλουμε για εμάς, την κοινότητά μας και τον πλανήτη μας, και τα βήματα που απαιτούνται για την επίτευξη αυτού του μέλλοντος;
- Κάθε συμμετέχων θα δημιουργήσει ένα σενάριο που θα εντάσσεται σε κάθε μία από τις τρεις κατηγορίες. Θα γράψουν τις καταστάσεις τους σε χάρτινες κάρτες.

3. Παρουσίαση και συζήτηση **(20** λεπτά**):**

- Κάθε συμμετέχων θα παρουσιάσει την κατάστασή του στην ομάδα, εξηγώντας γιατί την κατέταξε σε αυτή την κατηγορία και ποιες επιπτώσεις έχει για τη βιωσιμότητα.
- Οι συμμετέχοντες θα ψηφίσουν για τις 3 καλύτερες ιδέες κάθε κατηγορίας, οι οποίες θα αναρτηθούν σε ένα τραπέζι, πίνακα ή φελλό.
- Οι υπόλοιποι συμμετέχοντες θα συνεισφέρουν τις δικές τους

ιδέες και θα παρέχουν ανατροφοδότηση σχετικά με τις καταστάσεις που παρουσιάζονται και πώς να επιτύχουν αυτά τα καλύτερα μέλλοντα ή να αποφύγουν τα αρνητικά. Ο συντονιστής θα προσθέσει τις προτάσεις σε post-it σημειώσεις δίπλα στα μέλλοντα.

4. Τέχνη του μελλοντικού οράματος **(30** λε**π**τά**):**

- Οι συμμετέχοντες θα δημιουργήσουν οπτικές αναπαραστάσεις (π.χ. σχέδια, κολλάζ, εικόνες που δημιουργούνται από την ΙΑ) των προτιμώμενων βιώσιμων μελλοντικών προοπτικών τους. Η δραστηριότητα αυτή θα ενθαρρύνει τη δημιουργικότητα και θα βοηθήσει τους συμμετέχοντες να οπτικοποιήσουν τις ιδέες τους πιο συγκεκριμένα.

5. Συμ**π**εράσματα **(10** λε**π**τά**):**

Ο συντονιστής θα σχολιάσει τα μέλλοντα και τις λύσεις. Θα συνοψίσει τα κύρια συμπεράσματα και θα τονίσει τη σημασία της πρόβλεψης και του σχεδιασμού για ένα βιώσιμο μέλλον.

Συμβουλές για διευκολυντές**:**

- Ενθαρρύνετε τους συμμετέχοντες να σκεφτούν έξω από το κουτί. Να θυμάστε ότι δεν υπάρχουν σωστές ή λανθασμένες απαντήσεις όταν πρόκειται για τη φαντασία πιθανών μελλοντικών καταστάσεων.
- Παρέχετε εμπνευσμένα παραδείγματα εναλλακτικών και προτιμώμενων μελλοντικών λύσεων για να βοηθήσετε τους νέους να ανοίξουν το μυαλό τους και να οραματιστούν διαφορετικά σενάρια.

4.3.2 Προσαρμοστικότητα **WS1:** Άνεμοι της αλλαγής

Συγγραφείς: Yunus Emre Çakmak (KUBI)

Μορφή:
Πρόσωπο με πρόσωπο

Διάρκεια:
4 ώρες

Προφίλ συμμετέχοντος:
25-35 νέοι.

Υλικά:

- Εύκαμπτα αντικείμενα όπως λαστιχάκια, καθαριστές σωλήνων και πηλός
- Κάρτες με μεταβαλλόμενα σενάρια (π.χ. κλιματικές καταστροφές, τεχνολογικές καινοτομίες, πολιτισμικές αλλαγές)
- Χρονοδιακόπτης, κουδούνι ή καμπανάκι για την επισήμανση αλλαγών
- Κενοί χάρτες ενός φανταστικού περιβάλλοντος, μαρκαδόροι, αυτοκόλλητες σημειώσεις
- Ημερολόγια για τους συμμετέχοντες
- Φυλλάδια σχετικά με την έννοια της προσαρμοστικότητας και παραδείγματα από τη φύση (π.χ. ζώα που προσαρμόζονται στα μεταβαλλόμενα οικοσυστήματα)

Στόχοι:

- Ανάπτυξη της ικανότητας των συμμετεχόντων να παραμένουν ευέλικτοι και προσαρμοστικοί σε αβέβαια,

ταχέως μεταβαλλόμενα περιβάλλοντα.

- Να διερευνήσει πώς η προσαρμοστικότητα μπορεί να εφαρμοστεί στη λήψη αποφάσεων σε προσωπικά, επαγγελματικά και περιβαλλοντικά πλαίσια.
- Ανάπτυξη στρατηγικών για την αντιμετώπιση ξαφνικών προκλήσεων, κινδύνων και ευκαιριών με τρόπους που ενισχύουν την ανθεκτικότητα.

Μαθησιακά αποτελέσματα:

- Απόκτηση πρακτικής εμπειρίας στην πλοήγηση σε μεταβαλλόμενες καταστάσεις και περιβάλλοντα.
- Ανάπτυξη στρατηγικών για τη διατήρηση της ευελιξίας σε αβέβαιες ή ασταθείς συνθήκες.
- Ενίσχυση των δεξιοτήτων επίλυσης προβλημάτων, ιδίως σε σχέση με τη βιωσιμότητα και τις μελλοντικές προκλήσεις.

Δομή:

Δραστηριότητα **1:** Το παιχνίδι των διατάσεων **(30** λεπτά**)**

Στόχος: Να καταδείξει πώς η προσαρμοστικότητα απαιτεί τόσο ευελιξία όσο και ανθεκτικότητα, χρησιμοποιώντας φυσικά αντικείμενα ως μεταφορές.

Mechanic: Παιχνίδι αντικειμένων με τα χέρια Εγκατάσταση:

- Δώστε σε κάθε συμμετέχοντα εύκαμπτα αντικείμενα, όπως λαστιχάκια, καθαριστές σωλήνων και πηλό.

Οδηγίες:

- Ξεκινήστε ζητώντας από τους συμμετέχοντες να εξερευνήσουν πώς κάθε αντικείμενο τεντώνεται, λυγίζει και αλλάζει μορφή. Ζητήστε τους να πειραματιστούν με τη μετατροπή αυτών των αντικειμένων σε διαφορετικά σχήματα και μορφές.

- Καθώς διαμορφώνουν και χειρίζονται τα αντικείμενα, εξηγήστε τους πώς η προσαρμοστικότητα είναι παρόμοια με αυτά τα αντικείμενα - έχει να κάνει με την ευελιξία αλλά όχι με το σπάσιμο, την προσαρμογή σε νέες μορφές διατηρώντας παράλληλα τη δύναμη.
- Μετά από 10 λεπτά, ζητήστε από τους συμμετέχοντες να μοιραστούν τους προβληματισμούς τους.

Απολογισμός (15 λεπτά):

- Διευκολύνετε μια σύντομη συζήτηση σχετικά με το πώς αυτή η απλή άσκηση αντικατοπτρίζει τη νοητική ευελιξία που απαιτείται μπροστά στην αλλαγή.
- Επισημάνετε ότι η προσαρμοστικότητα είναι τόσο νοοτροπία όσο και δεξιότητα.

Δραστηριότητα **2:** Η εναλλαγή σεναρίων **(1** ώρα**)**

Στόχος: Να προκαλέσουν τους συμμετέχοντες να σκέφτονται γρήγορα και να προσαρμόζονται γρήγορα σε ταχέως μεταβαλλόμενα σενάρια τόσο σε προσωπικό όσο και σε περιβαλλοντικό πλαίσιο.

Mechanic: Επίλυση προβλημάτων με βάση σενάρια Εγκατάσταση:

- Δημιουργήστε μια σειρά από κάρτες, καθεμία από τις οποίες περιγράφει ένα διαφορετικό σενάριο που απαιτεί ταχεία προσαρμογή (π.χ. "Μια σοβαρή ξηρασία πλήττει την κοινότητά σας", "Ένας νέος νόμος απαγορεύει τα πλαστικά μιας χρήσης μέσα σε μια νύχτα", "Η χρηματοδότηση της οργάνωσής σας περικόπτεται απροσδόκητα").
- Αναθέστε τους συμμετέχοντες σε μικρές ομάδες των 4-5 ατόμων.

Οδηγίες:

- Αναθέστε σε κάθε ομάδα να τραβήξει μια κάρτα σεναρίου και να συζητήσει για 10 λεπτά μια άμεση στρατηγική προσαρμογής.
- Κάθε 10 λεπτά, χτυπήστε ένα κουδούνι ή μια καμπάνα για να σηματοδοτήσετε μια νέα πρόκληση.

- Κάθε φορά που χτυπάει το κουδούνι, οι ομάδες πρέπει να ενσωματώνουν μια νέα πρόκληση στη στρατηγική τους (π.χ. "Τώρα χάσατε την πρόσβαση στον πρωταρχικό σας πόρο", "Μια νέα τεχνολογία διαταράσσει την αγορά σας"). Μετά από τέσσερις γύρους σεναρίων, κάθε ομάδα παρουσιάζει τις προσαρμοστικές λύσεις της.

Απολογισμός (15 λεπτά):

- Ρωτήστε τις ομάδες: "Ποιο ήταν το δυσκολότερο μέρος της προσαρμογής σε κάθε νέα πρόκληση;" "Πώς εξελίχθηκε η στρατηγική σας καθώς άλλαζαν τα σενάρια;" "Ποιες βασικές δεξιότητες απαιτήθηκαν για να παραμείνετε προσαρμόσιμοι;"

Δραστηριότητα **3:** Χαρτογράφηση ενός μεταβαλλόμενου κόσμου **(1** ώρα**)**

Στόχος: Προσομοίωση του τρόπου με τον οποίο οι μεταβαλλόμενες περιβαλλοντικές συνθήκες απαιτούν συνεχή προσαρμοστικότητα στη λήψη αποφάσεων και στον προγραμματισμό.

Μηχανικός: Περιβαλλοντική προσομοίωση

Εγκατάσταση:

- Δώστε στις ομάδες έναν κενό χάρτη ενός φανταστικού περιβάλλοντος. Μπορεί να είναι μια πόλη, ένα δάσος ή μια παράκτια περιοχή.
- Προετοιμάστε ένα σύνολο συνθηκών που αντιπροσωπεύουν αλλαγές στο περιβάλλον (π.χ. άνοδος της στάθμης της θάλασσας, αποψίλωση των δασών, αύξηση της ρύπανσης).

Οδηγίες:

- Κάθε ομάδα λαμβάνει έναν χάρτη και πρέπει να δημιουργήσει ένα αρχικό σχέδιο για το πώς θα αναπτύξει και θα διατηρήσει το περιβάλλον της.
- Κάθε 10 λεπτά, παρουσιάστε μια νέα περιβαλλοντική αλλαγή (π.χ. "Η στάθμη της θάλασσας ανεβαίνει κατά 3 πόδια", "Ένα νέο είδος εισβάλλει στο δάσος", "Τα επίπεδα ατμοσφαιρικής ρύπανσης αυξάνονται κατά 50%") και ζητήστε από τους συμμετέχοντες να προσαρμόσουν τα σχέδιά τους ανάλογα.

- Μετά την τελική αλλαγή, οι ομάδες παρουσιάζουν πώς προσαρμόστηκαν στις σωρευτικές αλλαγές και ποιες στρατηγικές χρησιμοποίησαν για να προστατεύσουν και να διατηρήσουν το περιβάλλον τους.

Απολογισμός (15 λεπτά):

- Συζητήστε: "Πώς επηρέασε κάθε νέα περιβαλλοντική αλλαγή το αρχικό σας σχέδιο;" "Ποιες στρατηγικές λειτούργησαν καλύτερα για την προσαρμογή σε πολλαπλές, σύνθετες προκλήσεις;" "Τι παραλληλισμούς μπορείτε να κάνετε μεταξύ αυτής της άσκησης και της περιβαλλοντικής προσαρμοστικότητας στον πραγματικό κόσμο;"

Δραστηριότητα **4:** Προσαρμογή μέσω της δημιουργικότητας **(45** λε**π**τά**)**

Στόχος: Να ενθαρρύνει τους συμμετέχοντες να σκέφτονται δημιουργικά για την επίλυση προκλήσεων που απαιτούν προσαρμοστικότητα.

Μηχανικός: Δημιουργική οικοδόμηση και καινοτομία Εγκατάσταση:

- Παρέχετε στους συμμετέχοντες δημιουργικά υλικά όπως τουβλάκια LEGO ή πηλό.

Οδηγίες:

- Αναθέστε στους συμμετέχοντες μια πρόκληση που απαιτεί μια προσαρμοστική λύση (π.χ. "Σχεδιάστε ένα καταφύγιο που να μπορεί να αντέχει σε ακραίες καιρικές μεταβολές" ή "Δημιουργήστε μια νέα τεχνολογία που να προσαρμόζεται στις περιβαλλοντικές μεταβολές").
- Σε ζευγάρια, οι συμμετέχοντες έχουν 30 λεπτά για να σχεδιάσουν και να κατασκευάσουν τη λύση τους χρησιμοποιώντας τα δημιουργικά υλικά που τους παρέχονται.
- Στη συνέχεια, κάθε ζευγάρι παρουσιάζει τη δημιουργία του και εξηγεί πώς το σχέδιό του προσαρμόζεται στις προκλήσεις που του ανατέθηκαν.

Απολογισμός (15 λεπτά):

- Συζητήστε: "Πώς προσεγγίσατε την πρόκληση να σχεδιάσετε κάτι προσαρμόσιμο;" "Τι ρόλο παίζει η δημιουργικότητα στην προσαρμοστικότητα;" "Πώς μπορούμε να εφαρμόσουμε αυτή τη δημιουργική σκέψη σε προβλήματα του πραγματικού κόσμου;"

Δραστηριότητα **5:** Η υ**π**όσχεση **π**ροσαρμοστικότητας **(45** λε**π**τά**)**

Στόχος: Να δημιουργήσετε ένα προσωπικό σχέδιο δράσης για να γίνετε πιο προσαρμόσιμοι τόσο στην προσωπική όσο και στην επαγγελματική σας ζωή.

Μηχανικός: Αναστοχαστικός Σχεδιασμός

Εγκατάσταση:

- Μοιράστε ημερολόγια και στυλό.
- Παρέχετε φυλλάδια με στρατηγικές και συμβουλές προσαρμοστικότητας (π.χ., παραμονή ανοικτή στην ανατροφοδότηση, οικοδόμηση ανθεκτικότητας, αποδοχή της αβεβαιότητας).

Οδηγίες:

- Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να προβληματιστούν σχετικά με τις δεξιότητες προσαρμοστικότητας που ανέπτυξαν κατά τη διάρκεια του εργαστηρίου.
- Στα ημερολόγιά τους, θα γράψουν μια "υπόσχεση προσαρμοστικότητας", περιγράφοντας:
- Ένας συγκεκριμένος τομέας της ζωής ή της εργασίας τους, όπου θέλουν να γίνουν πιο προσαρμοστικοί.
- Συγκεκριμένες δράσεις που θα αναλάβουν για να αναπτύξουν την προσαρμοστικότητά τους (π.χ. "Θα είμαι πιο ανοιχτός σε ανατροφοδότηση στη δουλειά", "Θα εξασκηθώ στην ενσυνειδητότητα για να διαχειρίζομαι καλύτερα το άγχος").
- Μια στρατηγική για τη διατήρηση της προσαρμοστικότητας με την πάροδο του χρόνου.
- Οι συμμετέχοντες μοιράζονται την υπόσχεσή τους με έναν συνεργάτη για ανατροφοδότηση και λογοδοσία.

Απολογισμός (15 λεπτά):

- Διευκολύνετε μια ομαδική συζήτηση σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο οι συμμετέχοντες σχεδιάζουν να ενσωματώσουν την προσαρμοστικότητα στην καθημερινή τους ζωή.
- Ρωτήστε: "Ποια είναι μια βασική ενέργεια που θα κάνετε από σήμερα για να γίνετε πιο προσαρμόσιμοι;"

Συμβουλές για διευκολυντές:

- Καθ' όλη τη διάρκεια του εργαστηρίου, υπενθυμίστε στους συμμετέχοντες ότι η προσαρμοστικότητα έχει να κάνει με το να μένεις ανοιχτός στις αλλαγές και να είσαι πρόθυμος να αλλάξεις πορεία όταν είναι απαραίτητο.

- Συνδέστε τις δραστηριότητες με σενάρια του πραγματικού κόσμου, όποτε είναι δυνατόν. Είτε πρόκειται για την αντιμετώπιση περιβαλλοντικών κρίσεων, επαγγελματικών αβεβαιοτήτων ή προσωπικών αλλαγών στη ζωή, βοηθήστε τους συμμετέχοντες να δημιουργήσουν συνδέσεις μεταξύ του εργαστηρίου και των πρακτικών εμπειριών.

- Δεδομένου ότι η προσαρμοστικότητα συχνά περιλαμβάνει δοκιμή και σφάλμα, βεβαιωθείτε ότι οι συμμετέχοντες αισθάνονται άνετα να πειραματιστούν με νέες ιδέες, ακόμη και αν αποτύχουν.

- Ενθαρρύνετε μια ατμόσφαιρα υποστήριξης και μη κρίσης.

- Δείξτε στους συμμετέχοντες πώς να προσαρμόζονται ανταποκρινόμενοι στις ανάγκες τους.

- Αν κάτι δεν λειτουργεί ή η ομάδα φαίνεται να μην είναι αφοσιωμένη, αλλάξτε την προσέγγισή σας στα μέσα της συνεδρίασης για να διατηρήσετε την ενέργεια και το ενδιαφέρον.

- Μετά από κάθε δραστηριότητα, οργανώστε συζητήσεις που θα βοηθήσουν τους συμμετέχοντες να προβληματιστούν σχετικά με το πώς χειρίστηκαν την αλλαγή και την αβεβαιότητα. Κάντε ερωτήσεις προβληματισμού που ενθαρρύνουν τη βαθύτερη σκέψη σχετικά με την

προσαρμοστικότητα.

WS2: Προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή**:** αύξηση της συλλογικής ευαισθητο**π**οίησης

Συγγραφείς: Corgelas (ANI International)

Μορφή**:**
Προσωπικό ή διαδικτυακό εργαστήριο.

Διάρκεια**:**
2,5 ώρες

Προφίλ συμμετέχοντος**:**
Νέοι ηλικίας 16-30 ετών. Ιδανικό μέγεθος ομάδας: 10-15 συμμετέχοντες.

Υλικά**:**

- Λευκός πίνακας ή flipchart (ή εικονικός πίνακας για το διαδίκτυο)
- Προβολείς, οθόνες προβολής εικόνας, υπολογιστές, περιουσιακά στοιχεία διαδικτύου
- Εκτυπωμένες ή ψηφιακές κάρτες σεναρίων που περιλαμβάνουν συγκεκριμένες ερωτήσεις ή έννοιες σχετικά με την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή
- Τέλος, εργαλεία για τη δημιουργία παιδαγωγικών βίντεο (π.χ. Camtasia).

Στόχοι**:**

- Αναλύστε τις πολιτικές της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή,
- Επεξήγηση του ρόλου των νέων στον αγώνα κατά της κλιματικής αλλαγής σε ευρωπαϊκό επίπεδο
- Ευαισθητοποίηση σχετικά με το γιατί και πώς να συνδιαμορφώνονται τοπικές και περιφερειακές πρωτοβουλίες για την καταπολέμηση των σημερινών και μελλοντικών επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής.

Μαθησιακά α**π**οτελέσματα**:**

- Να επιλέξουν τη μετάβαση σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, να βελτιώσουν την ενεργειακή απόδοση, να υιοθετήσουν αναγεννητικές γεωργικές πρακτικές και να προστατεύσουν

και να αποκαταστήσουν τα δάση και τα κρίσιμα οικοσυστήματα.
- Προστασία των ανθρώπων και των περιουσιών, αποφυγή των ανισοτήτων απέναντι στους κινδύνους που προκαλούνται από την κλιματική αλλαγή και διατήρηση της φυσικής κληρονομιάς.

Δομή**:**

1. Εισαγωγή του εργαστηρίου **(15** λε**π**τά**):**

- Ξεκινήστε με μια επισκόπηση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής, μερικούς ορισμούς της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή,
- Παρουσίαση του πλαισίου και των πολιτικών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή:
  - Πώς μπορούμε να προσαρμοστούμε στις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής και να γίνουμε ανθεκτικοί στο κλίμα έως το 2050;
  - Πώς να καθιερώσετε έναν διάλογο για την ανθεκτικότητα στην κλιματική αλλαγή;
  - Πώς να διαχειριστούμε τον κλιματικό κίνδυνο, να προστατεύσουμε τους ανθρώπους και την ευημερία;

2. Εξερεύνηση σεναρίων με βάση το **π**αιχνίδι **(60** λε**π**τά**):**

- Δώστε 3 κάρτες ή αυτοκόλλητες σημειώσεις σε κάθε συμμετέχοντα και ζητήστε τους να συμπληρώσουν αυτές τις προτάσεις με πιθανές ενέργειες: να προσαρμοστούν στην κλιματική αλλαγή,
  (1) Θα μπορούσα ,
  (2) οι κυβερνήσεις της ΕΕ θα μπορούσαν ,
  (3) Τα Ηνωμένα Έθνη θα μπορούσαν.....
- Ζητήστε από κάθε συμμετέχοντα να μοιραστεί τις πιθανές ενέργειες που εντοπίστηκαν και, στη συνέχεια, χωρίστε τους σε ομάδες 3-5 τυχαία σύμφωνα με ζυγούς και περιττούς αριθμούς. Μπορούν να παίξουν αυτό το παιχνίδι εικονικά ή σε εργαστήρια αυτοπροσώπως.
- Στη συνέχεια, καλέστε κάθε ομάδα να προσδιορίσει ένα κοινό όραμα σχετικά με το πώς μπορούμε να προσαρμοστούμε στις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής και να γίνουμε ανθεκτικοί στην κλιματική αλλαγή έως το 2050, καθώς και πώς θα

διευκολύνουν τη συνεργασία με άτομα, κυβερνήσεις και διεθνείς οργανισμούς (μπορούν να επιλέξουν μια συγκεκριμένη γεωγραφική περιοχή για να καθορίσουν το γενικό υπόβαθρο του σχεδίου δράσης τους).

3. Συζητήσεις μεταξύ των ομάδων **(30** λε**π**τά**)**

- Κάθε ομάδα παρουσιάζει την εργασία της σε 5-10 λεπτά με ιδιαίτερη έμφαση στις βασικές δράσεις που έχουν προσδιοριστεί.
- Οι συντονιστές προετοιμάζουν 3 ή 4 βασικές ερωτήσεις και ξεκινούν τη συζήτηση με όλη την ομάδα (π.χ. πώς οι δράσεις αυτές ευθυγραμμίζονται με το πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής;).
- Χρήση αυτοκόλλητων σημειώσεων ή εικονικού πίνακα για την καταγραφή βασικών εννοιών και ιδεών,

4. Πλαίσιο συνεργατικής ηγεσίας **(30** λε**π**τά**):**

- Συγκεντρώστε όλες τις ομάδες και ορίστε μια συνεργατική πρόκληση με χρονικό περιορισμό: δημιουργήστε άλλα εκπαιδευτικά και επιμορφωτικά παιχνίδια *(παιχνίδια καρτών, βιντεοπαιχνίδια, επιτραπέζιο παιχνίδι*) σχετικά με τις στρατηγικές για την καθιέρωση ενός διαλόγου για την ανθεκτικότητα στο κλίμα μεταξύ των οργανώσεων νεολαίας και συμβουλές για την προστασία των ανθρώπων και της ευημερίας. Ορίστε το πλαίσιο (π.χ. ψηφίσματα των Ηνωμένων Εθνών, συμφωνία του Παρισιού, πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής).
- Προσθέστε ένα χρονόμετρο αντίστροφης μέτρησης για να δημιουργήσετε επείγουσα ανάγκη και επιτρέψτε στους συμμετέχοντες να συζητήσουν, να βελτιώσουν ή να συνδυάσουν ιδέες καθώς εργάζονται μαζί.
- Οι συμμετέχοντες προτείνουν μια σύνθεση που υπογραμμίζει και κατηγοριοποιεί τις μελλοντικές τους δράσεις.

5. Συμ**π**εράσματα και συμ**π**εράσματα **(15** λε**π**τά**):**

- Συνοπτική παρουσίαση των τρόπων, των μέτρων και των λύσεων για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, τονίζοντας τη σημασία της συλλογικής ευαισθητοποίησης και τον τρόπο με τον οποίο τα άτομα μπορούν να προετοιμαστούν και να μειώσουν τους κινδύνους για την

κλιματική αλλαγή.

- Ενθαρρύνετε τους συμμετέχοντες να συνεχίσουν να διερευνούν εναλλακτικά μέλλοντα και να εξετάσουν το δικό τους ρόλο στην υλοποίηση των προτιμώμενων μελλοντικών καταστάσεων.

Συμβουλές για διευκολυντές:

- Προετοιμάστε ένα φύλλο επισκόπησης που να τονίζει ένα βασικό μήνυμα στο τέλος,
- Δημιουργήστε ένα συνεργατικό και διαδραστικό περιβάλλον και μη διστάσετε να κάνετε ερωτήσεις που μπορούν να βοηθήσουν τους συμμετέχοντες να κάνουν μια βαθιά ανάλυση του γενικού ιστορικού του εργαστηρίου.
- Διευκόλυνση ουσιαστικών συμβουλών μάθησης.

WS3: Κοινοτική υποστήριξη ως μοχλός προσαρμογής και ανθεκτικότητας

Συγγραφείς: Τσεβρένης, Σόνια Μαραβελάκη (KEAN)

Μορφή:
πρόσωπο με πρόσωπο (είτε σε εσωτερικούς είτε σε εξωτερικούς χώρους, ή και τα δύο αν είναι δυνατόν)

Διάρκεια:
3,5 ώρες

Προφίλ συμμετέχοντα:
20-30 άτομα

Υλικά:

- Μαρκαδόροι ή στυλό και βιβλία
- Πίνακας Flipchart και χαρτιά Flipchart
- Φορτισμένα κινητά τηλέφωνα
- Φορητός υπολογιστής
- Εμπόδιο (θα μπορούσε να είναι μια καρέκλα ή ένας πάσσαλος ελέγχου του πλήθους)
- Προεκτυπωμένες οδηγίες πρόκλησης (ο αριθμός των αντιγράφων εξαρτάται από τον αριθμό των συμμετεχόντων)

Στόχοι:

- Το εργαστήριο στοχεύει στην ενδυνάμωση των συμμετεχόντων, καθιστώντας τους συνειδητούς και ενήμερους για τις τρέχουσες ικανότητές τους να προσαρμόζονται και να ανταποκρίνονται στις αλλαγές στην προσωπική τους ζωή, ως μοχλό προσαρμογής στις προκλήσεις που θέτουν οι προκλήσεις της αειφορίας.

Μαθησιακά αποτελέσματα:

- Οι εκπαιδευόμενοι αναπτύσσουν τις ικανότητές τους όσον αφορά την ανθεκτικότητά τους, που υποστηρίζεται από την ικανότητά τους να ανταποκρίνονται και να προσαρμόζονται

τόσο προσωπικά όσο και συλλογικά στις διάφορες προκλήσεις.
- Οι εκπαιδευόμενοι αποκτούν επίσης επίγνωση των πραγματικών μελλοντικών προκλήσεων, όπως η ενεργειακή - δικαιωμένη-μετάβαση, η προσαρμογή στις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής, όπως η διαταραχή της αλυσίδας εφοδιασμού τροφίμων, είτε λόγω της κλιματικής αλλαγής είτε λόγω άλλων αιτιών (π.χ. συγκρούσεων).

Δομή:

Δραστηριότητα **1:** Αδύνατη α**π**οστολή
Στόχοι: Να αποκτήσουν οι συμμετέχοντες ισχυρές ικανότητες πολλαπλών εργασιών, εξοικονόμησης πόρων και ομαδικής εργασίας, απαραίτητες για την καλλιέργεια ενός προσαρμοστικού προσωπικού και ομαδικού προφίλ.
Μηχανικός: Ομαδική επίλυση προβλημάτων

Εγκατάσταση:

- Οι συμμετέχοντες χωρίζονται σε ομάδες των 4-5 ατόμων, ωστόσο ορισμένες εργασίες απαιτούν τη συνεργασία όλων των υποομάδων. Οι συμμετέχοντες, έχουν στη διάθεσή τους 60 λεπτά για να εκτελέσουν τις ακόλουθες εργασίες

Οδηγίες:

- Μοιράστε σε κάθε ομάδα το αντίγραφο των οδηγιών της πρόκλησης.
- Όλοι οι συμμετέχοντες από όλες τις ομάδες πρέπει να σκεφτούν και να παίξουν μαζί ένα energizer.
- Όλοι οι συμμετέχοντες από όλες τις ομάδες πρέπει να κάνουν διαλογισμό για 10 λεπτά μαζί.
- Όλοι οι συμμετέχοντες από όλες τις ομάδες πρέπει να τραγουδήσουν ένα τραγούδι για 2 λεπτά.
- Όλοι οι συμμετέχοντες από όλες τις ομάδες πρέπει να πηδήξουν πάνω από ένα εμπόδιο χωρίς να το αγγίξουν. Αν

το εμπόδιο αγγιχτεί κατά τη διάρκεια της δραστηριότητας, όλοι οι συμμετέχοντες πρέπει να ξεκινήσουν από την αρχή.

- Όλοι οι συμμετέχοντες από όλες τις ομάδες πρέπει να παραμείνουν σιωπηλοί για 10 λεπτά.
- 1 ομάδα δημιουργεί ένα σύντομο διαφημιστικό βίντεο που αναφέρει τα οφέλη της εξάσκησης της ενσυνειδητότητας
- 1 ομάδα δημιουργεί ένα σύντομο διαφημιστικό βίντεο (περίπου 1 λεπτό) που περιγράφει τι είναι τα προγράμματα για τη νεολαία και τα οφέλη τους.
- 1 ομάδα υπολογίζει το μέσο αριθμό συμμετοχών σε προγράμματα για τη νεολαία από όλη την ομάδα (όλοι οι συμμετέχοντες πρέπει να δηλώσουν σε πόσα προγράμματα έχουν συμμετάσχει).
- 1 ομάδα δημιουργεί ένα βίντεο που περιγράφει την κλιματική αλλαγή και τις επιπτώσεις της (2 λεπτά)
- 1 ομάδα δημιουργεί ένα βίντεο που περιγράφει το ρόλο των νέων στην αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής (3-5 λεπτά)
- Όλη η ομάδα βγάζει μια ομαδική φωτογραφία και την ανεβάζει στην ομαδική συνομιλία.

- *Σημείωση: Όλες οι οδηγίες περιλαμβάνονται επίσης στο αντίστοιχο φυλλάδιο οδηγιών πρόκλησης.

Ενημέρωση:

- Ο συντονιστής καλεί τους συμμετέχοντες να μοιραστούν τις εμπειρίες τους και να ανταλλάξουν ιδέες σχετικά με τις εργασίες στις οποίες η ομαδική εργασία λειτούργησε καλά και στις οποίες δεν λειτούργησε. Εργασίες στις οποίες οι συμμετέχοντες έπρεπε να προσαρμοστούν και να κάνουν πολλαπλές εργασίες προκειμένου να εξοικονομήσουν χρόνο. (10 λεπτά)

Δραστηριότητα **2:** Ιστορίες **π**ροσαρμογής
Στόχοι: Ανταλλαγή ιστοριών προσαρμογής μεταξύ των συμμετεχόντων και με αυτόν τον τρόπο καλλιέργεια μιας

κουλτούρας φροντίδας και ανθεκτικότητας εντός της ομάδας, μαθαίνοντας ο ένας από τον άλλον.
Μηχανισμός: Αφήγηση ιστοριών Εγκατάσταση:

- Οι συμμετέχοντες σχηματίζουν μικρές ομάδες των 2-3 ατόμων και διασκορπίζονται στο χώρο/στην τοποθεσία για να μοιραστούν τις εμπειρίες τους.

Οδηγίες:

- Ο συντονιστής θέτει τις ακόλουθες προτάσεις προς συζήτηση στις μικρές ομάδες: (30 λεπτά)

1. "Μοιραστείτε μια στιγμή που αντιμετωπίσατε μια σημαντική πρόκληση και πώς προσαρμοστήκατε για να την ξεπεράσετε".
2. "Περιγράψτε μια φορά που στηρίξατε κάποιον ή στηριχθήκατε από κάποιον κατά τη διάρκεια μιας δύσκολης μετάβασης".
3. "Αν η ιστορία της ανθεκτικότητάς σας ήταν βιβλίο ή ταινία, ποιος θα ήταν ο τίτλος της; Γιατί;"

Ενημέρωση:

- Οι συμμετέχοντες ξανασυναθροίζονται και μοιράζονται τις σκέψεις τους σχετικά με τη δραστηριότητα. Μια προτροπή για αυτόν τον προβληματισμό μπορεί να είναι: "Οι ιστορίες που ανταλλάξατε σας έκαναν να νιώσετε πιο δυνατοί και ανθεκτικοί; Ποιο μέρος της ιστορίας της ομάδας σας ξεχώρισε για εσάς;" (30 λεπτά)

Δραστηριότητα **3:** Δημιουργία εναλλακτικών λύσεων
Στόχοι: Οι συμμετέχοντες αναπτύσσουν τις ατομικές τους ιδέες και γνώσεις, προκειμένου να δημιουργήσουν μια συλλογική γνώση των εναλλακτικών λύσεων σε περιόδους αβεβαιότητας.

Mechanic: Ομαδική επίλυση προβλημάτων

Εγκατάσταση:

- Οι συμμετέχοντες χωρίζονται σε ομάδες των 5-6 ατόμων. Σε κάθε ομάδα δίνεται μια προκατασκευασμένη κάρτα σεναρίου που περιγράφει μια πρόκληση βιωσιμότητας. Σε κάθε ομάδα παρέχονται επίσης ένα μεγάλο φύλλο flipchart και μαρκαδόροι πολλαπλών χρωμάτων (σύνδεσμος για τις κάρτες σεναρίων

Οδηγίες:

Παραδείγματα σεναρίων:

- Κοινοτική ενεργειακή μετάβαση: αλλά αντιμετωπίζει αντίσταση από τις τοπικές επιχειρήσεις που ανησυχούν για το κόστος.
- Αστικοί χώροι πρασίνου: Ένα δημοτικό συμβούλιο σχεδιάζει να αυξήσει τους χώρους πρασίνου, αλλά αντιμετωπίζει ελλείψεις χρηματοδότησης και αντικρουόμενες προτεραιότητες χρήσης γης.
- Πλαστική ρύπανση: Μια παράκτια κοινότητα αγωνίζεται να μειώσει τα πλαστικά απόβλητα λόγω της περιορισμένης υποδομής ανακύκλωσης και του υψηλού τουρισμού.
- Δημόσιες συγκοινωνίες: Η τοπική κυβέρνηση σχεδιάζει να δώσει κίνητρα και να επεκτείνει τη χρήση των δημόσιων μεταφορών στην πόλη για να ευθυγραμμιστεί με τους κλιματικούς της στόχους, να μειώσει την ατμοσφαιρική ρύπανση και την κυκλοφοριακή συμφόρηση, αλλά εκφράζονται ανησυχίες σχετικά με τις υποδομές που πρέπει να βελτιωθούν για να υποστηρίξουν την επέκταση του δικτύου.
- Διατροφικές αλλαγές: Η τοπική κυβέρνηση σχεδιάζει να απαγορεύσει τις δημόσιες διαφημίσεις προϊόντων που σχετίζονται με το κρέας, για λόγους κλιματικούς και δημόσιας υγείας. Ακολουθούν αντιδράσεις από κτηνοτρόφους και εμπόρους λιανικής πώλησης.

Φάση 1: Αρχική επίλυση προβλημάτων (20 λεπτά)

Κάθε ομάδα εντοπίζει τα βασικά στοιχεία του προβλήματος και τα καταγράφει στο φύλλο flipchart. Τα βασικά στοιχεία είναι τα εξής:

- Εμπλεκόμενα μέρη (π.χ. μέλη της κοινότητας, υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής, επιχειρήσεις).
- Πιθανά εμπόδια και ευκαιρίες.
- Άμεσες και μακροπρόθεσμες στρατηγικές για την αντιμετώπιση της πρόκλησης.

Φάση 2: Εισαγωγή των Twists (10 λεπτά)
Στα μέσα της συνεδρίας, σε κάθε ομάδα δίνεται μια "Κάρτα Ανατροπής" που διαταράσσει τα αρχικά τους σχέδια.
Για παράδειγμα, οι ανατροπές που ισχύουν για τα σενάρια μπορεί να είναι:

- Κοινοτική ενεργειακή μετάβαση: Η οικονομική ύφεση μειώνει τη χρηματοδότηση για έργα ανανεώσιμων πηγών ενέργειας.
- Αστικοί χώροι πρασίνου: Μια σημαντική κρίση στη δημόσια υγεία μετατοπίζει την προσοχή σε άλλες προτεραιότητες.
- Πλαστική ρύπανση: αλλά δεν υπάρχει καμία υποστήριξη για εναλλακτικές λύσεις.
- Δημόσιες συγκοινωνίες: Αδιαφανείς συμβάσεις προμηθειών επηρεάζουν τη νομιμότητα και την εμπιστοσύνη του κοινού στο σχέδιο.
- Διατροφικές αλλαγές: Οι καταναλωτές κρέατος, μόλις πληροφορηθούν το σχέδιο αυτό, αξιοποιούν τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης για να εκφράσουν την ελευθερία επιλογής της τροφής τους.

Φάση 3: Ομαδική συζήτηση για την επίλυση προβλημάτων - Οι ομάδες συζητούν τα σχέδια αναπροσαρμογής και τις στρατηγικές τους με βάση τις νέες πληροφορίες, αξιοποιώντας τις δεξιότητες ευελιξίας και συνεργασίας. (25 λεπτά).

Απολογισμός: (25 λεπτά)

- Κάθε ομάδα σηκώνεται όρθια και παρουσιάζει τις ιδέες της γραμμένες στο χαρτί flipchart.
- Οι ομάδες καλούνται να εμβαθύνουν και να μοιραστούν πώς προέκυψαν αυτές οι τελικές ιδέες. Πώς επηρέασαν τα σχέδια τους οι κάρτες ανατροπής και ποιο ήταν το σημείο μόχλευσης για τις ομάδες ώστε να αναπροσανατολιστούν και να βρουν λύσεις;

Συμβουλές για διευκολυντές:

- Επισημάνετε την ανάγκη οι συμμετέχοντες να είναι γνήσιοι και να μη φοβούνται να εκφραστούν. Ωστόσο, προετοιμάστε τους ότι η δραστηριότητα μπορεί να φέρει έντονα συναισθήματα στην επιφάνεια και ότι αν κάποιος αισθάνεται άβολα μπορεί να φύγει ανά πάσα στιγμή ή είναι ελεύθερος να μην μοιραστεί και απλώς να ακούσει.
- Επισημάνετε ότι το όφελος από αυτές τις δραστηριότητες δεν αφορά τη νίκη ή την εξεύρεση των τέλειων λύσεων, αλλά την καλλιέργεια της συνεργασίας - ένα βασικό προαπαιτούμενο της ανθεκτικότητας.
- Για πρακτικούς λόγους, προτείνεται να εκτυπωθούν κάρτες σεναρίων και ανατροπών. Ωστόσο, ο συντονιστής μπορεί να επινοήσει άλλους ψηφιακούς τρόπους για να μοιράσει τις κάρτες (π.χ. να προωθήσει τις κάρτες στη συνομιλία της ομάδας και να επιτρέψει στους συμμετέχοντες να τις κατεβάσουν στα κινητά τους).

WS4: Οικοδόμηση **π**ροσαρμοστικότητας μ**π**ροστά στις **π**ροκλήσεις της βιωσιμότητας

Συγγραφείς: Abbruzzese (Lascò)

Μορφή:
Προσωπικό ή διαδικτυακό εργαστήριο

Διάρκεια:
1,5 ώρες

Προφίλ συμμετέχοντα:
Νέοι ηλικίας 16-30 ετών. Ιδανικό μέγεθος ομάδας: 12-20 συμμετέχοντες για να ενθαρρύνεται η ομαδική εργασία και η ενεργός συμμετοχή.

Υλικά:

- Κάρτες σεναρίων που περιγράφουν προκλήσεις βιωσιμότητας (π.χ. λειψυδρία, ρύπανση, ακραία καιρικά φαινόμενα)
- Κουπόνια "Adaptation Points" (φυσικά κουπόνια ή ψηφιακοί πόντοι για το διαδίκτυο)
- Χρονοδιακόπτης για γύρους πρόκλησης
- Κάρτες αποφάσεων με πιθανές απαντήσεις στις προκλήσεις (κάποιες βιώσιμες, κάποιες λιγότερο βιώσιμες)
- Σημειωματάρια και στυλό

Στόχοι:

- Να βοηθήσει τους συμμετέχοντες να αναπτύξουν προσαρμοστικότητα μέσω της εμπλοκής σε σενάρια με αβέβαια αποτελέσματα και σύνθετες προκλήσεις βιωσιμότητας
- Προώθηση των δεξιοτήτων ευέλικτης λήψης αποφάσεων με το να βάζουν τους συμμετέχοντες να κάνουν επιλογές μπροστά στην ασάφεια, τον κίνδυνο και τις ανταγωνιστικές προτεραιότητες.
- Ενθάρρυνση της κριτικής σκέψης σχετικά με τις αντισταθμίσεις και τον αντίκτυπο των διαφόρων στρατηγικών προσαρμογής στο περιβάλλον, την κοινωνία και την οικονομία.

Μαθησιακά αποτελέσματα:
Στο τέλος του εργαστηρίου, οι συμμετέχοντες θα είναι σε θέση να:

- κατανοήσουν τη σημασία της προσαρμοστικότητας και της ικανότητας λήψης αποφάσεων υπό συνθήκες αβεβαιότητας σε περιβάλλοντα βιωσιμότητας,
- αναπτύσσουν δεξιότητες στη διαχείριση των συμβιβασμών και στην αξιολόγηση των τοπικών συνθηκών στις προκλήσεις βιωσιμότητας,
- αυξήσουν την προθυμία τους να διερευνήσουν εναλλακτικές λύσεις και να διακόψουν μη βιώσιμες πρακτικές.

Δομή:

1. Εισαγωγή στην προσαρμοστικότητα **(10** λεπτά**):**

- Ξεκινήστε με μια επισκόπηση της προσαρμοστικότητας ως βασικής δεξιότητας βιωσιμότητας, εξηγώντας πώς περιλαμβάνει την ευελιξία, τη λήψη αποφάσεων σε αβέβαιες καταστάσεις και τη διαχείριση ανταγωνιστικών προτεραιοτήτων.
- Δώστε παραδείγματα καταστάσεων όπου η προσαρμοστικότητα είναι απαραίτητη, όπως η ανταπόκριση σε απροσδόκητα κλιματικά φαινόμενα ή η εξισορρόπηση περιβαλλοντικών και οικονομικών ανησυχιών σε κοινοτικά έργα.

2. Gamified Challenge: "Sustainability Survivor" (60 λεπτά**):**

- Παρουσιάστε το παιχνίδι "Sustainability Survivor", όπου οι συμμετέχοντες θα αντιμετωπίσουν διάφορους γύρους προσομοιωμένων προκλήσεων βιωσιμότητας. Σε κάθε γύρο, πρέπει να λάβουν γρήγορες αποφάσεις για να προσαρμοστούν στις μεταβαλλόμενες συνθήκες.
- Χωρίστε τους συμμετέχοντες σε ομάδες και δώστε σε κάθε ομάδα μια σειρά από κάρτες σεναρίων (π.χ. ακραία ξηρασία, ξαφνική έξαρση της ρύπανσης, αποψίλωση των δασών λόγω της τοπικής ζήτησης πόρων).
- Για κάθε σενάριο, οι ομάδες έχουν συγκεκριμένο χρόνο (π.χ. 5 λεπτά) για να επιλέξουν μία από τις παρεχόμενες κάρτες απόφασης, οι οποίες αντιπροσωπεύουν διαφορετικές

πιθανές απαντήσεις. Οι αποφάσεις μπορεί να κυμαίνονται από την επένδυση σε πράσινη τεχνολογία έως την υιοθέτηση νέων πολιτικών ή ακόμη και την απραξία.

- Σημεία προσαρμογής: Κάθε απόφαση έχει βαθμολογία προσαρμογής και δυνητικά αντισταθμιστικά οφέλη. Οι ομάδες κερδίζουν ή χάνουν "πόντους προσαρμογής" με βάση τη βιωσιμότητα και την προσαρμοστικότητα της επιλογής τους.
- Απροσδόκητα γεγονότα: (π.χ. φυσική καταστροφή, έλλειψη πόρων, αλλαγή πολιτικής) ανακοινώνεται, αναγκάζοντας τις ομάδες να προσαρμόσουν την αρχική τους απόφαση. Οι ομάδες έχουν 2 λεπτά για να ανταποκριθούν στη νέα κατάσταση τροποποιώντας ή ενισχύοντας την αρχική τους επιλογή.

3. Αναστοχασμός και ενημέρωση **(20 λεπτά):**

- Μετά το παιχνίδι, συγκεντρώστε τους συμμετέχοντες για έναν απολογισμό ώστε να αναλογιστούν τη διαδικασία λήψης αποφάσεων και τις δεξιότητες προσαρμοστικότητας που εφάρμοσαν.
- Καθοδηγήστε τους συμμετέχοντες μέσω των ερωτήσεων συζήτησης:
  - Πώς ένιωθαν όταν έπρεπε να λάβουν γρήγορες αποφάσεις σε αβέβαιες καταστάσεις;
  - Τι συμβιβασμούς έπρεπε να λάβουν υπόψη τους; Υπήρχαν προκλήσεις στην εξισορρόπηση περιβαλλοντικών, κοινωνικών και οικονομικών ανησυχιών;
  - Πώς εξελίχθηκαν οι επιλογές της ομάδας τους με κάθε απροσδόκητο γεγονός;
- Ενθαρρύνετε τους συμμετέχοντες να μοιραστούν απόψεις σχετικά με τη σημασία της προσαρμοστικότητας σε πραγματικές προκλήσεις βιωσιμότητας, όπου οι πληροφορίες και οι συνθήκες μπορούν να αλλάξουν γρήγορα.

Συμβουλές για διευκολυντές:

- Διατηρήστε το παιχνίδι συναρπαστικό, προσθέτοντας επείγοντα σε κάθε γύρο με το χρονόμετρο και απροσδόκητα γεγονότα.

- Ενθαρρύνετε τις ομάδες να σκεφτούν πέρα από τη "νίκη" και να εξετάσουν τον αντίκτυπο των επιλογών τους στη βιωσιμότητα.
- Τονίστε ότι δεν υπάρχει "τέλεια" λύση - κάθε απόφαση έχει τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματά της και η προσαρμοστικότητα έχει να κάνει με την εύρεση της καλύτερης λύσης τη δεδομένη στιγμή.
- Δημιουργήστε μια θετική ατμόσφαιρα όπου οι συμμετέχοντες θα αισθάνονται άνετα να πειραματιστούν και να μάθουν από τις επιτυχίες και τα λάθη τους.

WS5: Η επιτροπή κρίσης σε δράση

Συγγραφείς: Vilas Nieto (FEMXA)

Μορφή:
Πρόσωπο με πρόσωπο

Διάρκεια:
2 ώρες

Προφίλ συμμετέχοντα:
Νέοι μεταξύ 16 και 30 ετών που ενδιαφέρονται για τη βιωσιμότητα

Υλικά:

- Κάρτες με καταστάσεις κρίσης (πλημμύρα, σεισμός, διαρροή αποβλήτων κ.λπ.).
- Κάρτες ρόλων (πρόεδρος, υπουργοί, εμπειρογνώμονες, δημοσιογράφος κ.λπ.)
- Φύλλα και στυλό ή πίνακας και μαρκαδόροι
- Παρουσίαση διαφανειών (προαιρετικά)

Στόχοι:

- Αναδημιουργήστε μια επιτροπή κρίσης για να εξασκηθείτε στην ικανότητα προσαρμοστικότητας.
- Διδάσκοντας τους νέους να διαχειρίζονται τις προκλήσεις της βιωσιμότητας
- Να ενεργείτε συνεργατικά για την ανάλυση βιώσιμων προβλημάτων και να λαμβάνετε τεκμηριωμένες και δημιουργικές αποφάσεις για την επίλυση των προβλημάτων αυτών.

Μαθησιακά αποτελέσματα:

Στο τέλος του εργαστηρίου, οι συμμετέχοντες θα είναι σε θέση να:

- Διαχειριστούν μεταβάσεις και προκλήσεις σε σύνθετα σενάρια βιωσιμότητας.
- Λάβουν αποφάσεις για το μέλλον υπό συνθήκες αβεβαιότητας, ασάφειας και κινδύνου.

Δομή:

1. Εισαγωγή **(10** λεπτά**):**

- Καλωσόρισμα και παρουσίαση του συντονιστή.
- Σύντομη επεξήγηση των στόχων του εργαστηρίου και της σημασίας της προσαρμοστικότητας στη βιωσιμότητα.

2. Επεξήγηση της ικανότητας προσαρμοστικότητας και της διαχείρισης οικολογικών κρίσεων **(20** λεπτά**):**

- Παρουσίαση σχετικά με το τι είναι η προσαρμοστικότητα και τη σημασία της σε καταστάσεις κρίσης.
- Βασικές έννοιες της διαχείρισης κινδύνων και πώς να τις εφαρμόζετε σε βιώσιμα πλαίσια.

3. Επεξήγηση της δραστηριότητας και κατανομή των ρόλων **(15** λεπτά**):**

- Αναλυτική περιγραφή της δραστηριότητας της επιτροπής κρίσης (στόχοι, οργάνωση κ.λπ.)
- Ανάθεση ρόλων στους συμμετέχοντες (πρόεδρος/πρωθυπουργός, υπουργοί, εμπειρογνώμονες, δημοσιογράφος κ.λπ.).
- Ανάλογα με τον αριθμό των συμμετεχόντων, η δραστηριότητα αυτή μπορεί να γίνει σε μία επιτροπή ή σε περισσότερες ομάδες.
- Μοιράστε κάρτες με καταστάσεις κρίσης σε κάθε ομάδα

4. Συνεδρίαση και συζήτηση **(50** λεπτά**):**

- Οι ομάδες συναντώνται για να συζητήσουν την ανατεθείσα κατάσταση κρίσης.
- Κάθε ομάδα θα πρέπει να αναλύσει την κατάσταση, να εντοπίσει τους κινδύνους και να προτείνει βιώσιμες λύσεις.

5. Παρουσίαση συμπερασμάτων και διδαγμάτων **(20** λεπτά**):**

- Κάθε ομάδα παρουσιάζει τα συμπεράσματά της και τις λύσεις

της στους υπόλοιπους συμμετέχοντες του εργαστηρίου.
- Ανοιχτή συζήτηση για τις διάφορες προτάσεις και τα διδάγματα που αντλήθηκαν.

6. Συμπέρασμα **(5** λεπτά**):**

- Ο συντονιστής θα συνοψίσει τα βασικά σημεία του εργαστηρίου, τονίζοντας τη διαχείριση της κατάστασης και τις προτεινόμενες λύσεις.
- Ο συντονιστής θα προβληματιστεί σχετικά με τη σημασία της προσαρμοστικότητας και της διαχείρισης κινδύνου στη διαχείριση ενός προβλήματος βιωσιμότητας.

Συμβουλές για διευκολυντές**:**

- Δώστε έμφαση στη διαχείριση του χρόνου, σε μια πραγματική κατάσταση κάθε λεπτό μετράει.
- Ενθαρρύνετε την ενεργό συμμετοχή όλων των συμμετεχόντων κάνοντάς τους να αισθάνονται άνετα.
- Μπορείτε να τους δείξετε ένα βίντεο μιας παρόμοιας πραγματικής κατάστασης για να κατανοήσουν το μέγεθος μιας κατάστασης όπως αυτή που πρόκειται να αναλύσουν.

4.3.3 Διερευνητική σκέψη **WS1:** Χτίζοντας το αύριο

Συγγραφείς: Yunus Emre Çakmak (KUBI)

Μορφή:
Πρόσωπο με πρόσωπο

Διάρκεια:
4 ώρες

Προφίλ συμμετέχοντος:
20-30 νέοι

Υλικά:

- Ακουστικά εικονικής πραγματικότητας (VR) ή οπτικά βοηθήματα με φουτουριστικό θέμα ή βίντεο (αν δεν υπάρχει VR).
- Μεγάλα φύλλα χαρτιού, μαρκαδόροι, αυτοκόλλητες σημειώσεις.
- Κύβος ιστορίας ή προκαθορισμένα ζάρια "μελλοντικού σεναρίου".
- Δημιουργικά εργαλεία όπως τουβλάκια LEGO, πηλός ή κιτ μοντελισμού
- Ημερολόγια για τους συμμετέχοντες.
- Προβολέας και φυλλάδια σχετικά με τον μελλοντολογισμό και τις μεθόδους πρόβλεψης.

Στόχοι:

- Ενίσχυση της ικανότητας των συμμετεχόντων να φαντάζονται και να διερευνούν πολλαπλά μελλοντικά

σενάρια.

- Ενθάρρυνση της δημιουργικότητας για την εξεύρεση λύσεων για τις παγκόσμιες προκλήσεις μέσω της φουτουριστικής σκέψης.
- Δημιουργία συγκεκριμένων, προσανατολισμένων προς το μέλλον σχεδίων δράσης που οι συμμετέχοντες μπορούν να εφαρμόσουν στην εργασία τους με τους νέους και στην προσωπική τους ζωή.

Μαθησιακά αποτελέσματα:

- Ανάπτυξη αίσθησης δράσης και ευθύνης για τη διαμόρφωση βιώσιμου μέλλοντος.
- Εκμάθηση τεχνικών για την πρόβλεψη μελλοντικών τάσεων και την προσαρμογή στις αβεβαιότητες.
- Δημιουργία λεπτομερών οραμάτων για ένα βιώσιμο μέλλον και χαρτογράφηση των βημάτων που απαιτούνται για την επίτευξή τους.

Δομή:

Δραστηριότητα 1: Ταξίδι στο χρόνο (1 ώρα)

Στόχος: Να επιτρέψει στους συμμετέχοντες να βιώσουν έναν φουτουριστικό κόσμο και να προβληματιστούν σχετικά με τον αντίκτυπο των σημερινών επιλογών στο αύριο.

Mechanic: Καθηλωτική οπτικοποίηση του μέλλοντος Εγκατάσταση:

- Εάν υπάρχει δυνατότητα εικονικής πραγματικότητας, δημιουργήστε μια 15λεπτη εμπειρία εμβύθισης που προσομοιώνει ένα φουτουριστικό περιβάλλον (π.χ. μια βιώσιμη πόλη του 2050).
- Εάν δεν υπάρχει δυνατότητα εικονικής πραγματικότητας, χρησιμοποιήστε φουτουριστικά οπτικά βοηθήματα ή ένα

βίντεο μιας πόλης ή ενός κόσμου με προσανατολισμό στο μέλλον (π.χ. ιπτάμενα οχήματα, πράσινη ενέργεια, τεχνολογίες αποκατάστασης του κλίματος).

Οδηγίες:

- Καθοδηγήστε τους συμμετέχοντες να εισέλθουν σε έναν μελλοντικό κόσμο είτε μέσω εικονικής πραγματικότητας είτε μέσω οπτικών βοηθημάτων.
- Ενώ βιώνουν το μέλλον, ζητήστε τους να παρατηρήσουν: "Ποιες είναι οι σημαντικότερες αλλαγές σε σχέση με τον σημερινό κόσμο;" "Πώς ζουν οι άνθρωποι, πώς αλληλεπιδρούν και πώς επιλύουν τις παγκόσμιες προκλήσεις;" Μετά την εμπειρία, οι συμμετέχοντες αφιερώνουν 15 λεπτά για να καταγράψουν τις σκέψεις τους σε ημερολόγιο: "Πώς ένιωσα αυτό το μέλλον;" "Ποιες αποφάσεις που ελήφθησαν σήμερα θα μπορούσαν να έχουν οδηγήσει σε αυτό το μέλλον;"

Απολογισμός (15 λεπτά):

- Διευκολύνετε μια συζήτηση με αυτές τις ερωτήσεις: "Τι σας εξέπληξε σχετικά με το μέλλον που ζήσατε;" "Ποιες βασικές αποφάσεις ή τάσεις της σημερινής μας εποχής θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε αυτό το μέλλον;" "Ήταν αυτό το μέλλον επιθυμητό ή ανεπιθύμητο και γιατί;"

Δραστηριότητα **2:** Δημιουργία σεναρίων με κύβους ιστορίας **(45 λεπτά)**

Στόχος: Να τονωθεί η δημιουργικότητα και να δημιουργηθούν πολλαπλά μελλοντικά σενάρια μέσω της συνεργατικής αφήγησης.

Μηχανικός: Δημιουργία σεναρίου Εγκατάσταση:

- Δώστε σε κάθε ομάδα ένα σετ από κύβους ιστορίας ή ζάρια μελλοντικών σεναρίων, όπου κάθε όψη του κύβου αντιπροσωπεύει μια βασική πτυχή του μέλλοντος (π.χ. τεχνολογία, περιβάλλον, κοινωνία, οικονομία).
- Ορίστε ομάδες των 4-5 συμμετεχόντων.

Οδηγίες:

- Κάθε ομάδα ρίχνει τους κύβους της ιστορίας, δημιουργώντας ένα σύνολο μεταβλητών (π.χ. έναν κόσμο όπου οι άνθρωποι αποικίζουν το διάστημα, όπου η τροφή είναι συνθετική ή όπου η κλιματική αλλαγή έχει αντιστραφεί).
- Με βάση τη ζαριά, η ομάδα δημιουργεί σε 15 λεπτά ένα μελλοντικό σενάριο που εξηγεί πώς ο κόσμος εξελίχθηκε σε αυτή την κατάσταση.
- Οι ομάδες πρέπει να συμπεριλάβουν στο σενάριό τους:
    - Σημαντικά γεγονότα ή αποφάσεις που οδήγησαν σε αυτό το μέλλον.
    - Πώς οι άνθρωποι προσαρμόστηκαν στις αλλαγές.
    - Νέες τεχνολογίες ή κοινωνικές δομές.
- Οι ομάδες παρουσιάζουν το μέλλον τους σε όλο το εργαστήριο.

Απολογισμός (15 λεπτά):

- Συζητήστε: "Πώς τα διάφορα μελλοντικά σενάρια αντικατοπτρίζουν τις τρέχουσες τάσεις;" "Ποιες πτυχές του μέλλοντος ήταν οι πιο ευφάνταστες ή αληθοφανείς;" "Ποιες ενέργειες θα μπορούσαμε να κάνουμε σήμερα για να κατευθύνουμε προς το μέλλον που θέλουμε;"

Δραστηριότητα **3:** Το μέλλον των **LEGO (45** λεπτά**)**

Στόχος: Να κατασκευάσουν με φυσικό τρόπο ένα όραμα για ένα βιώσιμο μέλλον χρησιμοποιώντας πρακτικές οικοδομικές τεχνικές.

Μηχανικός: Δημιουργία σεναρίου Εγκατάσταση:

- Χωρίστε τους συμμετέχοντες σε μικρές ομάδες των 4-5 ατόμων.
- Δώστε σε κάθε ομάδα τουβλάκια LEGO ή πηλό και δώστε τους μια γενική πρόκληση (π.χ. "κατασκευάστε την υποδομή μιας μελλοντικής πράσινης πόλης" ή "δημιουργήστε μια μηχανή που θα λύνει ένα σημαντικό περιβαλλοντικό πρόβλημα").

Οδηγίες:

- Κάθε ομάδα αφιερώνει 30 λεπτά στην κατασκευή μιας φυσικής αναπαράστασης μιας λύσης για μια μελλοντική πρόκληση.
- Παραδείγματα: ή ένα φουτουριστικό σύστημα μεταφορών.
- Μετά από 30 λεπτά, οι ομάδες παρουσιάζουν τις δημιουργίες τους, εξηγώντας:
    - Πώς λειτουργεί ο σχεδιασμός τους στο μέλλον.
    - Πώς λύνει ένα συγκεκριμένο πρόβλημα.

Απολογισμός (15 λεπτά):

- Συζητήστε: "Τι συμβολίζει η κατασκευή σας για το μέλλον;" "Ποιες σημερινές επιλογές ή καινοτομίες ενέπνευσαν τον σχεδιασμό σας;" "Πόσο ρεαλιστική είναι αυτή η λύση και πώς θα μπορούσε να επιτευχθεί;"

Δραστηριότητα **4:** Η ταπισερί του μέλλοντος **(1** ώρα**)**

Στόχος: Στόχος: Να δημιουργηθεί συνεργατικά ένα "μωσαϊκό του μέλλοντος" που να αντιπροσωπεύει το συλλογικό όραμα της ομάδας για ένα βιώσιμο μέλλον.

Μηχανικός: Mechanic: Collaborative Art

Εγκατάσταση:

- Απλώστε ένα μεγάλο κομμάτι ύφασμα στο έδαφος ή στο τραπέζι.
- Δώστε στους συμμετέχοντες νήματα, βελόνες και διακοσμητικά υλικά (π.χ. κουμπιά, μικρά κομμάτια υφάσματος, σύμβολα).

Οδηγίες:

- Εξηγήστε ότι κάθε συμμετέχων θα προσθέσει ένα σύμβολο ή σχέδιο στην ταπισερί που αντιπροσωπεύει ένα βασικό στοιχείο του μέλλοντος που ελπίζει να δει.
- Δώστε στους συμμετέχοντες 45 λεπτά για να εργαστούν μαζί

πάνω στο μωσαϊκό, ενθαρρύνοντάς τους να συνεργαστούν και να μοιραστούν ιδέες για το μέλλον.
- Καθώς εργάζονται, ζητήστε τους να συζητήσουν πώς τα σύμβολά τους αντιπροσωπεύουν λύσεις σε τρέχουσες παγκόσμιες προκλήσεις.

Απολογισμός (15 λεπτά):

- Συγκεντρωθείτε γύρω από την έτοιμη ταπισερί και ρωτήστε: "Ποια βασικά θέματα αναδύθηκαν στην ταπισερί;" "Πώς αυτά τα στοιχεία αντιπροσωπεύουν το συλλογικό σας όραμα για το μέλλον;" "Πώς μπορούμε να μετατρέψουμε αυτά τα σύμβολα σε πραγματικές δράσεις σήμερα;"

Δραστηριότητα **5:** Προσωπικός οδικός χάρτης για το μέλλον **(45** λεπτά**)**

Στόχος: Να δημιουργήσετε ένα προσωπικό σχέδιο δράσης για τη διαμόρφωση και την προσαρμογή στις μελλοντικές δυνατότητες.

Μηχανικός: Αναστοχαστικός Σχεδιασμός

Εγκατάσταση:

- Μοιράστε ημερολόγια και στυλό.
- Παρέχετε φυλλάδια που περιγράφουν τις διάφορες στρατηγικές πρόβλεψης και μελλοντικού σχεδιασμού (π.χ. σχεδιασμός σεναρίων, στρατηγική πρόβλεψη).

Οδηγίες:

- Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να αναλογιστούν όλα όσα έμαθαν για το μέλλον κατά τη διάρκεια του εργαστηρίου. Στα ημερολόγιά τους, οι συμμετέχοντες δημιουργούν έναν προσωπικό οδικό χάρτη για το πώς θα προετοιμαστούν για τις μελλοντικές προκλήσεις και ευκαιρίες, λαμβάνοντας υπόψη: "Ποιες μελλοντικές τάσεις θα επηρεάσουν περισσότερο την εργασία/ζωή μου;" "Ποιες ενέργειες μπορώ να κάνω σήμερα για να προετοιμαστώ ή να διαμορφώσω το μέλλον;" "Πώς μπορώ να εμπνεύσω άλλους να σκεφτούν και να δράσουν για το μέλλον;"
- Μετά από 30 λεπτά, οι συμμετέχοντες μοιράζονται τους

χάρτες πορείας τους σε ζεύγη για ανατροφοδότηση.

Απολογισμός (15 λεπτά):

- Διευκολύνετε μια συζήτηση σχετικά με το πώς οι συμμετέχοντες μπορούν να λάβουν προληπτικά μέτρα για να προβλέψουν και να επηρεάσουν το μέλλον.
- Ρωτήστε: "Ποια είναι μια βασική ενέργεια που θα κάνετε με βάση αυτά που μάθατε σήμερα;"

Συμβουλές για διευκολυντές:

- Το εργαστήριο απαιτεί σκέψη πέρα από τα γνωστά. Ενθαρρύνετε τους συμμετέχοντες να είναι ευφάνταστοι και ανοιχτόμυαλοι κατά τη διάρκεια των δραστηριοτήτων, ιδίως όταν κατασκευάζουν ή σχεδιάζουν μελλοντικά σενάρια.
- Υπενθυμίστε τους ότι δεν υπάρχουν λανθασμένες απαντήσεις όταν οραματίζονται το μέλλον.
- Ενώ η εστίαση είναι στη δημιουργικότητα, καθοδηγήστε τους συμμετέχοντες να σκεφτούν πρακτικά βήματα που μπορούν να κάνουν σήμερα για να διαμορφώσουν το μέλλον που οραματίζονται.
- Βοηθήστε τα να διερευνήσουν τόσο τις φιλόδοξες όσο και τις ρεαλιστικές πτυχές της μελλοντικής σκέψης.
- Βεβαιωθείτε ότι οι συμμετέχοντες έχουν αρκετό χρόνο για να προβληματιστούν σχετικά με τις εμπειρίες τους κατά τη διάρκεια βυθιστικών δραστηριοτήτων, όπως η εξερεύνηση εικονικής πραγματικότητας ή το ηχητικό ταξίδι.
- Χρησιμοποιήστε καθοδηγητικές ερωτήσεις που θα τους βοηθήσουν να συνδέσουν αυτά που βίωσαν με την προσωπική και επαγγελματική τους ζωή. Αν δεν έχετε πρόσβαση σε υλικά υψηλής τεχνολογίας όπως η VR, προσαρμόστε τα χρησιμοποιώντας βίντεο ή ευφάνταστες αφηγήσεις.

- Ο στόχος είναι η εμβύθιση και αυτό μπορεί να επιτευχθεί με διάφορους τρόπους. Καθ' όλη τη διάρκεια του εργαστηρίου, δώστε έμφαση στο ρόλο της αφήγησης ιστοριών στη φαντασία του μέλλοντος. Είτε μέσω των κύβων ιστοριών είτε μέσω του μωσαϊκού της φύσης, οι ιστορίες βοηθούν τους συμμετέχοντες να οραματιστούν πιο καθαρά τις μελλοντικές δυνατότητες και να συνδεθούν συναισθηματικά με τις ιδέες τους.

- Η δραστηριότητα του προσωπικού οδικού χάρτη είναι ζωτικής σημασίας για τη μετατροπή της αφηρημένης σκέψης σε δράση.

- Βεβαιωθείτε ότι οι συμμετέχοντες φεύγουν από το εργαστήριο με συγκεκριμένα βήματα που μπορούν να εφαρμόσουν, καθιστώντας το μέλλον πιο απτό και εφικτό.

WS2: Η πράσινη οικονομία**:** κατανόηση των θεμάτων μέσω μιας διερευνητικής σκέψης

Συγγραφείς: Corgelas (ANI International)

Μορφή**:**
Προσωπικό ή διαδικτυακό εργαστήριο

Διάρκεια**:**
2,5 ώρες

Προφίλ συμμετέχοντα**:**
Νέοι ηλικίας 16-30 ετών. Ιδανικό μέγεθος ομάδας: 10-15 συμμετέχοντες

Υλικά**:**

- Λευκός πίνακας ή flipchart (ή εικονικός πίνακας για το διαδίκτυο)
- Προβολείς, οθόνες προβολής εικόνας, υπολογιστές, περιουσιακά στοιχεία διαδικτύου
- Εκτυπωμένες ή ψηφιακές κάρτες σεναρίων που περιλαμβάνουν συγκεκριμένες ερωτήσεις ή έννοιες σχετικά με την πράσινη οικονομία
- Τελικά εργαλεία για τη δημιουργία παιδαγωγικών βίντεο (π.χ. Camtasia).

Στόχοι**:**

- Ορισμός της έννοιας της πράσινης οικονομίας, των προκλήσεων, των ορίων και των πυλώνων της,
- Προσδιορίστε τις βασικές αρχές της πράσινης οικονομίας,
- Εξερευνήστε τους διάφορους τομείς που καλύπτονται από τις πολιτικές της πράσινης οικονομίας (τοπικές, περιφερειακές ή διεθνείς).

Μαθησιακά αποτελέσματα**:**
Στο τέλος του εργαστηρίου, οι συμμετέχοντες θα είναι σε θέση για:

- Χρήση των πυλώνων της πράσινης οικονομίας για τη μείωση των περιβαλλοντικών κινδύνων και των οικολογικών ελλείψεων,
- Εξασφάλιση μιας βιώσιμης ανάπτυξης χωρίς υποβάθμιση του περιβάλλοντός τους
- Να χρησιμοποιήσουν τη διερευνητική τους σκέψη για να ανιχνεύσουν την ιστορία της πράσινης οικονομίας
- Συνδιαμόρφωση μιας παγκόσμιας, διεπιστημονικής προσέγγισης για την αποσαφήνιση και διαμόρφωση της έννοιας της "πράσινης

οικονομίας".

Δομή**:**

1. Εισαγωγή του εργαστηρίου **(15** λε**π**τά**):**

- Ξεκινήστε με την αποσαφήνιση της έννοιας της διερευνητικής σκέψης και της σημασίας της στο πλαίσιο του προγράμματος GameCamp" (π.χ. ουδέτερη συλλογιστική από πολλαπλές απόψεις που προσπαθεί να προβλέψει όλες τις πιθανές αντιρρήσεις ή αδυναμίες μιας συγκεκριμένης θέσης, με στόχο την αναζήτηση της αλήθειας).
- Εισαγωγή της έννοιας της πράσινης οικονομίας, επισκόπηση της έκθεσης του UNEP για την πράσινη οικονομία του 2011, του χάρτη πορείας του Διεθνούς Εμπορικού Επιμελητηρίου για την πράσινη οικονομία του 2012
- Ιδιαίτερη έμφαση στην ευρω**π**αϊκή **π**ράσινη συμφωνία : επίτευξη ουδετερότητας ως προς τον άνθρακα έως το 2050, μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου κατά 55% έως το 2030 και πρόταση πρόσθετου ενδιάμεσου στόχου μείωσης κατά 90% έως το 2040.

2. Η **π**ρόκληση της διερεύνησης της έννοιας**: "**Καινοτομία με την **π**ράσινη οικονομία**",** Παιχνίδι ρόλων **(30** λε**π**τά**)**

- Χωρίστε τους συμμετέχοντες σε μικρές ομάδες 3-5 ατόμων και μοιράστε κάρτες σεναρίων με διαφορετικούς τομείς που αναφέρονται στον ορισμό της πράσινης οικονομίας του Karl Burkart. Στη συνέχεια, κάθε ομάδα θα προτείνει έναν ορισμό της πράσινης οικονομίας με δικά της λόγια με βάση τους τομείς που εκπροσωπούν
    - Ανανεώσιμες πηγές ενέργειας
    - Πράσινα κτίρια
    - Βιώσιμες μεταφορές
    - Διαχείριση νερού
    - Διαχείριση αποβλήτων
    - Διαχείριση γης

- Βήμα **1:** Βάλτε ένα χρονόμετρο για 5 λεπτά για κάθε ομάδα να κάνει καταιγισμό ιδεών και να καταγράψει όσο το δυνατόν περισσότερες δημιουργικές ιδέες που σχετίζονται με την πράσινη οικονομία. Ενθαρρύνετε τους συμμετέχοντες να σκεφτούν με διεπιστημονικές ή διεπιστημονικές προσεγγίσεις (*π.χ. σύνδεση της πράσινης οικονομίας με το δικό τους ακαδημαϊκό υπόβαθρο, τη γεωργία, την υγεία, την ψυχολογία)*.
- Βήμα **2:** Διακόψτε τον καταιγισμό ιδεών και ζητήστε από κάθε ομάδα να καταγράψει γρήγορα τον ορισμό της ομάδας της για την

πράσινη οικονομία.

- Βήμα **3:** Κάθε ομάδα μοιράζεται γρήγορα τον ορισμό της με την ευρύτερη ομάδα. Ενθαρρύνετε τις ομάδες να ακούσουν για νέες προοπτικές που μπορούν να ενσωματώσουν στη σκέψη τους.
- Βήμα **4:** Οργανώστε ψηφοφορίες για την επιλογή του ορισμού της πράσινης οικονομίας για όλη την ομάδα. Οι συντονιστές θα κάνουν μια σύνθεση της δραστηριότητας με ιδιαίτερη έμφαση στον επιστημονικό ή θεσμικό ορισμό, θα εξηγήσουν πώς μια διερευνητική σκέψη μπορεί να βοηθήσει στην επίλυση προβλημάτων και στη συλλογική λήψη αποφάσεων.

3. Εξερεύνηση και ανάλυση βίντεο **(30** λεπτά**):**
Σύνδεσμος βίντεο**:** Κάντε κλικ εδώ

- Οι συντονιστές θα μπορούσαν να παίξουν το βίντεο δύο φορές και να ζητήσουν από τους συμμετέχοντες να γράψουν όλες τις ιδέες που θα κρατήσουν την προσοχή τους καθώς παρακολουθούν το βίντεο,
- Οι συντονιστές γράφουν τις παρακάτω ερωτήσεις σε κάρτες ή σε τυπωμένα χαρτιά. Στη συνέχεια, τις κόβουν έτσι ώστε οι ομάδες να μπορούν να επιλέξουν τις ερωτήσεις τυχαία.

  Ερώτηση 1: *Ποια είναι τα συγκεκριμένα μέτρα που λαμβάνουν οι αρχές της Σιγκαπούρης για την προώθηση της πράσινης οικονομίας;*

  Ερώτηση 2: *Ποιοι είναι οι κυριότεροι τομείς που καλύπτονται από το οικοσύστημα της πράσινης χρηματοοικονομικής τεχνολογίας; Και γιατί σύμφωνα με τη δική σας ανάλυση;*

  Ερώτηση 3: *Ποια είναι η σημασία των δεδομένων στο σχεδιασμό και την εφαρμογή δημόσιων πολιτικών;*
- Στη συνέχεια, ζητήστε από όλες τις ομάδες να μοιραστούν τις απαντήσεις τους για να διευκολυνθεί η διασταυρούμενη ανάλυση των διαφορετικών απόψεων. Οι συντονιστές δεν διστάζουν να θέτουν ερωτήσεις που βοηθούν τους συμμετέχοντες να αναπτύξουν την κριτική τους σκέψη και τη συνεργατική τους λήψη αποφάσεων.

4. Συζητήσεις μεταξύ των ομάδων **(60** λεπτά**)**

- Σε συνέχεια της προηγούμενης δραστηριότητας, οι συμμετέχοντες θα προβληματιστούν σχετικά με αυτό το ερώτημα: *Ποιος θα μπορούσε να είναι ο ρόλος ατόμων όπως εσείς στην προώθηση της πράσινης οικονομίας;*
- Προκαλέστε κάθε ομάδα να προσδιορίσει ένα κοινό όραμα που συνδέεται με την ευρωπαϊκή πράσινη συμφωνία έως το 2030-2050 και πώς θα διευκολύνει τη συνεργασία με άτομα, κυβερνήσεις και διεθνείς οργανισμούς (μπορούν να επιλέξουν μια συγκεκριμένη γεωγραφική περιοχή για να καθορίσουν το γενικό υπόβαθρο του σχεδίου δράσης τους).

- Κάθε ομάδα παρουσιάζει την εργασία της σε 5-10 λεπτά με ιδιαίτερη έμφαση στις βασικές δράσεις που έχουν προσδιοριστεί.
- Οι συντονιστές προετοιμάζουν 3 ή 4 βασικές ερωτήσεις και ξεκινούν τη συζήτηση με όλη την ομάδα (π.χ. πώς οι δράσεις αυτές ευθυγραμμίζονται με την ευρωπαϊκή πράσινη συμφωνία;).
- Χρήση αυτοκόλλητων σημειώσεων ή εικονικού πίνακα για την καταγραφή βασικών εννοιών και ιδεών,
- Οι συμμετέχοντες προτείνουν μια σύνθεση που αναδεικνύει και κατηγοριοποιεί τις μελλοντικές τους δράσεις με βάση τα δικά τους ενδιαφέροντα όσον αφορά τους τομείς της πράσινης οικονομίας.

5. Συμπεράσματα και συμπεράσματα **(15** λεπτά**):**

- Ο όρος "πράσινη οικονομία" καλύπτει έξι κύριους τομείς: ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, πράσινα κτίρια, καθαρές μεταφορές, διαχείριση υδάτων, διαχείριση αποβλήτων και διαχείριση γης.
- Βασίζεται σε πέντε αρχές: Ευημερία: Η πράσινη οικονομία πρέπει να δημιουργεί πραγματική, βιώσιμη και κοινή ευημερία, ξεπερνώντας τον απλό χρηματικό πλούτο και δίνοντας προτεραιότητα στην ανθρώπινη ανάπτυξη, την υγεία, την ευτυχία, την εκπαίδευση και την κοινότητα.
- Οι 3 πυλώνες της βιωσιμότητας

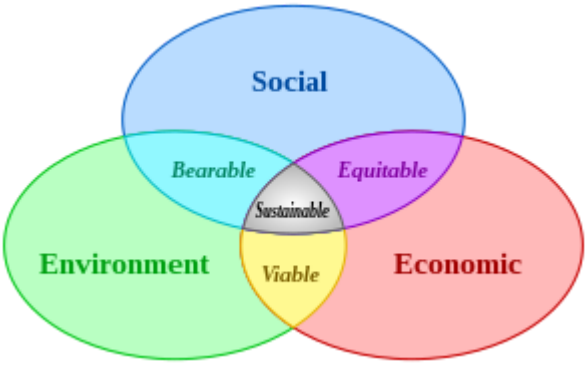

- Ενθαρρύνετε τους συμμετέχοντες να συνεχίσουν να διερευνούν εναλλακτικά μέλλοντα και να εξετάσουν το δικό τους ρόλο στην υλοποίηση των προτιμώμενων μελλοντικών καταστάσεων.

Συμβουλές για διευκολυντές**:**

- Προετοιμάστε ένα φύλλο επισκόπησης που να τονίζει ένα βασικό μήνυμα στο τέλος,
- Δημιουργήστε ένα συνεργατικό και διαδραστικό περιβάλλον και μη διστάσετε να κάνετε ερωτήσεις που μπορούν να βοηθήσουν τους συμμετέχοντες να κάνουν μια βαθιά ανάλυση του γενικού ιστορικού του εργαστηρίου.
- Διευκόλυνση ουσιαστικών συμβουλών μάθησης.
- Προτείνετε άλλα αναγνώσματα σχετικά με τις πολιτικές για την

πράσινη οικονομία: Άλλοι, όπως το Παγκόσμιο Ινστιτούτο Πράσινης Ανάπτυξης (GGGI), έχουν αναπτύξει στρατηγικές για την πράσινη ανάπτυξη,

WS3: Πράσινη εξερεύνηση!

Συγγραφείς: Σοφιανού (ΚΕΑΝ)

Μορφή:
Πρόσωπο με πρόσωπο

Διάρκεια:
4 ώρες

Προφίλ συμμετέχοντα:
20-30 νέοι

Υλικά:

- Flip charts και μαρκαδόροι
- Σημειώσεις Post-it
- Εκτυπωμένες μελέτες περιπτώσεων
- Χαρτί και στυλό
- Υλικά κατασκευής πρωτοτύπων (χαρτόνι, ψαλίδι, ταινία και κορδόνια)
- Ψηφιακή πρόσβαση για έρευνα ή παρουσιάσεις
- Πλατφόρμα Canva
- Γραφική ύλη για την εκστρατεία
- Σύνδεση στο Διαδίκτυο και υπολογιστές
- Πιστοποιητικό

Στόχοι:

- Ενθάρρυνση δημιουργικών, κριτικών και συστημικών προσεγγίσεων στις πράσινες προκλήσεις.
- Εξοπλισμός των συμμετεχόντων με καινοτόμα εργαλεία για την αντιμετώπιση περιβαλλοντικά σχετικών προβλημάτων.
- Ενίσχυση της ομαδικής εργασίας και των διαφορετικών προοπτικών στο σχεδιασμό βιώσιμων λύσεων.
- Ενθαρρύνετε τους συμμετέχοντες να αναπαράγουν πράσινες πρακτικές στις δικές τους κοινότητες.

Μαθησιακά αποτελέσματα:

- Γνώση του τρόπου ανάλυσης και επίλυσης περιβαλλοντικών προβλημάτων με δημιουργικό τρόπο.
- Κατανόηση των διασυνδεδεμένων περιβαλλοντικών,

κοινωνικών και οικονομικών συστημάτων.
- Βελτιωμένη ομαδική εργασία και ανταλλαγή ιδεών για βιώσιμες λύσεις.
- Σχεδιασμός και πρωτοτυποποίηση πράσινων πρωτοβουλιών που μπορούν να αναληφθούν.
- Υψηλότερα κίνητρα για την εφαρμογή της πράσινης σκέψης στην πραγματική ζωή.

Δομή:

Δραστηριότητα **1:** Το **π**λαίσιο της **"π**ράσινης**"** διερευνητικής σκέψης

Οδηγίες:

- Οι συμμετέχοντες καλούνται να αναζητήσουν ορισμούς και παραδείγματα της διερευνητικής σκέψης ως πράσινης ικανότητας. Μπορούν να χρησιμοποιήσουν ψηφιακές ή οποιεσδήποτε άλλες πηγές και να δημιουργήσουν μια αφίσα που να είναι αντιπροσωπευτική των ευρημάτων τους.
- Στη συνέχεια, δημιουργούν ένα υποθετικό σενάριο μιας εκστρατείας για την ευαισθητοποίηση σχετικά με το θέμα αυτό. Επιλέγουν τίτλο, συμμετέχοντες, εκδηλώσεις, λογότυπο, μουσική, ημερήσια διάταξη και πρόσκληση.
- Κατά περίπτωση, οργανώνουν την εκστρατεία αυτή για να παρουσιαστεί με την ευκαιρία μιας μεγαλύτερης εκδήλωσης στο εκπαιδευτικό κέντρο.

Δραστηριότητα **2:** Δημιουργία ενός χάρτη βιωσιμότητας

Οδηγίες:

- Κάθε ομάδα επιλέγει ένα θέμα: κυκλική οικονομία, ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και απώλεια βιοποικιλότητας.
- Χρησιμοποιώντας σημειώσεις post-it, εικόνες, χρώματα σε μια μεγάλη επιφάνεια, χαρτογραφήστε οπτικά τις διασυνδέσεις μεταξύ των διαφόρων στοιχείων του συστήματός τους - δηλαδή των οικονομικών, κοινωνικών και περιβαλλοντικών παραγόντων.
- Αναδείξτε σημαντικούς κόμβους και σημεία μόχλευσης για παρεμβάσεις που μπορούν να έχουν τον μεγαλύτερο

αντίκτυπο.
- Ομαδική συζήτηση για την ανταλλαγή και την παρουσίαση γνώσεων και στρατηγικών.

Δραστηριότητα **3:** Ένα **π**πρόβλημα **π**προς αλλαγή

Οδηγίες:
- Θέστε ένα πρόβλημα, όπως "Πώς μπορούμε να κάνουμε την παραγωγή ενέργειας πιο βιώσιμη;".
- Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να κάνουν καταιγισμό ιδεών για να κάνουν το πρόβλημα *χειρότερο*, όπως η αύξηση των εκπομπών, η εξάντληση των φυσικών πόρων.
- Μετά την παραγωγή ιδεών, μετατρέψτε τις λύσεις σε εφαρμόσιμα βήματα για θετική αλλαγή.
- Καταγράψτε τον τελικό κατάλογο ιδεών και συζητήστε τις πρακτικές εφαρμογές.

Δραστηριότητα **4:** Μια εβδομάδα βιωσιμότητας

Οδηγίες:
- Οι συμμετέχοντες διερευνούν τρόπους για να αλλάξουν την καθημερινή τους ρουτίνα, προσαρμόζοντας τον τρόπο ζωής τους σε βιώσιμους τρόπους, προκειμένου να μειώσουν τα απόβλητα στην κοινότητά τους. Δημιουργούν το εβδομαδιαίο πρόγραμμά τους για να ξεκινήσουν αυτή την προσπάθεια. Το καλύτερο σχέδιο κερδίζει ένα πιστοποιητικό "Καλύτερου βιώσιμου σχεδιασμού".

Παράδειγμα που πρέπει να δοθεί:

Ημέρα 1: Διενέργεια ελέγχου αποβλήτων.
Ημέρα 2: Αντικαταστήστε τα αντικείμενα μίας χρήσης με επαναχρησιμοποιήσιμα.
Ημέρα 3: Πάρτε την υπόσχεση μιας ημέρας μηδενικής σπατάλης τροφίμων, προγραμματίζοντας το γεύμα σας.
Ημέρα 4: Αποφύγετε εντελώς τα πλαστικά μιας χρήσης.
Ημέρα 5: Επαναχρησιμοποιήστε ή ανακυκλώστε ένα αντικείμενο αντί να το πετάξετε.
Ημέρα 6: Αντί να αγοράζετε, ανταλλάξτε αντικείμενα με άλλους ανθρώπους (βιβλία, ρούχα).
Ημέρα 7: Συμμετέχετε σε έναν καθαρισμό της κοινότητας ή δωρίστε ανεπιθύμητα, αλλά ακόμα χρήσιμα αντικείμενα.

Συμβουλές για διευκολυντές:

- Φροντίστε να ξεκινήσετε με ενθουσιασμό, καθώς αυτό δημιουργεί καλή ατμόσφαιρα, άνοιγμα και καλωσόρισμα.
- Δώστε προσοχή στη δυναμική της ομάδας καθώς και στο χρόνο, για να τροποποιήσετε τις δραστηριότητες.

WS4: Προώθηση της διερευνητικής σκέψης για μια κυκλική οικονομία

Συγγραφείς: Abbruzzese (Lascò)

Μορφή:
Προσωπικό ή διαδικτυακό εργαστήριο

Διάρκεια:
2 ώρες

Προφίλ συμμετέχοντα:
Νέοι ηλικίας 16-30 ετών. Ιδανικό μέγεθος ομάδας: 10-15 συμμετέχοντες για να ενθαρρύνεται τόσο η ατομική εξερεύνηση όσο και η συνεργατική ιδεολογία.

Υλικά:

- Λευκός πίνακας ή εικονικός πίνακας (π.χ. Miro, Jamboard)
- Αυτοκόλλητες σημειώσεις ή εικονικές αυτοκόλλητες σημειώσεις για καταιγισμό ιδεών
- Κάρτες σεναρίων που απεικονίζουν προκλήσεις βιωσιμότητας (π.χ. διαχείριση αποβλήτων, πλαστικά μιας χρήσης, ηλεκτρονικά απόβλητα)
- Φύλλα εργασίας για ιδεοληψία, με τμήματα για τη σχεδίαση ή τη χαρτογράφηση ιδεών
- Χρονοδιακόπτης για γύρους πρόκλησης

Στόχοι:

- Ανάπτυξη διερευνητικής σκέψης, ενθαρρύνοντας τους συμμετέχοντες να προσεγγίσουν τις προκλήσεις της βιωσιμότητας με διεπιστημονική νοοτροπία.
- Ενίσχυση της δημιουργικότητας και του πειραματισμού για την εξεύρεση κυκλικών λύσεων σε προβλήματα βιωσιμότητας
- Να δοθεί στους συμμετέχοντες η δυνατότητα να συνθέσουν ιδέες από διαφορετικούς κλάδους και προοπτικές για καινοτόμες, κυκλικές προσεγγίσεις.

Μαθησιακά αποτελέσματα:
Στο τέλος του εργαστηρίου, οι συμμετέχοντες θα είναι σε θέση να:

- κατανοήσουν το ρόλο της διερευνητικής σκέψης στην

επίτευξη μιας κυκλικής οικονομίας,
- εφαρμόσουν τη δημιουργικότητα και τον πειραματισμό για να αναπτύξουν και να βελτιώσουν ιδέες για προκλήσεις βιωσιμότητας,
- εξασκηθούν στη σύνδεση διαφορετικών επιστημονικών προοπτικών και θα πειραματιστούν με νέες προσεγγίσεις.

Δομή:

1. Εισαγωγή **(15** λεπτά**):**

- Ξεκινήστε με την παρουσίαση της διερευνητικής σκέψης και του τρόπου με τον οποίο επιτρέπει στα άτομα να αντιμετωπίσουν τις προκλήσεις της βιωσιμότητας.
- Εξηγήστε εν συντομία την έννοια της κυκλικής οικονομίας και πώς η διερευνητική σκέψη μπορεί να βοηθήσει στην επαναπροσδιορισμό των αποβλήτων, των πόρων και των καταναλωτικών προτύπων.
- Δώστε παραδείγματα καινοτόμων πρωτοβουλιών κυκλικής οικονομίας, όπως πλατφόρμες ανταλλαγής ρούχων, καταστήματα μηδενικών αποβλήτων ή προγράμματα κομποστοποίησης για τα απόβλητα τροφίμων.

2. Brainstorming Challenge: "Circular Innovators" (30 λεπτά**):**

- Χωρίστε τους συμμετέχοντες σε μικρές ομάδες και μοιράστε κάρτες σεναρίων με διαφορετικές προκλήσεις βιωσιμότητας που σχετίζονται με τα απόβλητα και τη χρήση πόρων (π.χ. ρύπανση από πλαστικό, ηλεκτρονικά απόβλητα, απόβλητα τροφίμων).
- Βάλτε ένα χρονόμετρο για 5 λεπτά σε κάθε ομάδα να κάνει καταιγισμό ιδεών και να καταγράψει όσο το δυνατόν περισσότερες δημιουργικές ιδέες για την αντιμετώπιση του σεναρίου της από την οπτική της κυκλικής οικονομίας. Ενθαρρύνετε τους συμμετέχοντες να σκεφτούν αντισυμβατικές, διεπιστημονικές προσεγγίσεις (π.χ. σύνδεση της τέχνης με την ανακύκλωση, χρήση της τεχνολογίας για τη μείωση των αποβλήτων).
- Μετά από 5 λεπτά, διακόψτε τον καταιγισμό ιδεών και ζητήστε από κάθε ομάδα να μοιραστεί γρήγορα μία ιδέα με την ευρύτερη ομάδα. Ενθαρρύνετε τις ομάδες να ακούσουν

για νέες προοπτικές που μπορούν να ενσωματώσουν στη σκέψη τους.

3. Διε**π**ιστημονικός **π**ειραματισμός **(35** λε**π**τά**):**

- Στη συνέχεια, δώστε σε κάθε ομάδα ένα Φύλλο Εργασίας για Ιδεολογία που περιλαμβάνει υποδείξεις για να τις βοηθήσει να επεκτείνουν και να βελτιώσουν τις ιδέες τους. Το φύλλο εργασίας θα πρέπει να τους καθοδηγήσει στη διερεύνηση της πρόκλησης από πολλαπλές πειθαρχικές οπτικές γωνίες, όπως:
    - Περιβάλλον: Πώς μπορούν να παίξουν ρόλο τα σχέδια που εμπνέονται από τη φύση ή η βιομιμητική;
    - Κοινωνικά: Πώς θα μπορούσαν να αλλάξουν οι κοινωνικές πρακτικές ή συμπεριφορές για να υποστηριχθεί η κυκλικότητα;
    - Τεχνολογικές: Ποιες τεχνολογικές λύσεις θα μπορούσαν να υποστηρίξουν ή να ενισχύσουν την κυκλικότητα σε αυτό το πλαίσιο;
    - Πολιτιστικό: Υπάρχουν παραδοσιακές ή πολιτιστικές πρακτικές που θα μπορούσαν να δώσουν πληροφορίες για μια κυκλική λύση;
- Δώστε σε κάθε ομάδα 15 λεπτά για να επιλέξει μια ιδέα από τον καταιγισμό ιδεών και να την εξειδικεύσει στο φύλλο εργασίας ενσωματώνοντας στοιχεία από τουλάχιστον δύο κλάδους.

4. Άσκηση **π**ρωτοτύ**π**ου και ο**π**τικο**π**οίησης **(20** λε**π**τά**):**

- Ζητήστε από κάθε ομάδα να παρουσιάσει οπτικά την ιδέα που ανέπτυξε σε έναν πίνακα ή σε ένα μεγάλο φύλλο χαρτιού. Μπορούν να δημιουργήσουν ένα απλό πρωτότυπο σκίτσο, ένα διάγραμμα ροής ή έναν χάρτη σκέψης που δείχνει πώς θα μπορούσε να λειτουργήσει η ιδέα τους στην πράξη.
- Αφήστε 10 λεπτά στις ομάδες να δημιουργήσουν τις απεικονίσεις τους και να προετοιμάσουν μια σύντομη επεξήγηση.
- Κάθε ομάδα παρουσιάζει το πρωτότυπο ή την οπτικοποίησή της στην ομάδα, εξηγώντας πώς η λύση της ενσωματώνει στοιχεία από πολλούς κλάδους και πώς συμβάλλει στην κυκλική οικονομία.

5. Αναστοχασμός και ομαδική συζήτηση **(20** λεπτά**):**

- Διευκολύνετε μια συζήτηση γύρω από τις ιδέες που παρουσιάστηκαν, ενθαρρύνοντας τους συμμετέχοντες να υποβάλουν ερωτήσεις και να παρέχουν ανατροφοδότηση για κάθε λύση.
- Χρησιμοποιήστε τις ακόλουθες ερωτήσεις για να προβληματιστείτε:
    - Τι μάθατε για το ρόλο των διαφόρων επιστημονικών κλάδων στην επίλυση των προκλήσεων της αειφορίας;
    - Υπήρχαν προοπτικές ή ιδέες που σας εξέπληξαν;
    - Πώς η δημιουργική σκέψη και η διερεύνηση πολλαπλών οπτικών γωνιών σας βοήθησαν να αναδιαμορφώσετε την πρόκληση;
- Να τονιστεί η σημασία της ενσωμάτωσης διαφορετικών τομέων γνώσης και του ανοίγματος σε νέες ιδέες κατά την προσπάθεια για βιώσιμες λύσεις.

Συμβουλές για διευκολυντές**:**

- Ενθαρρύνετε τις ομάδες να σκέφτονται πέρα από τις συμβατικές ιδέες και καλλιεργήστε μια νοοτροπία περιέργειας και δημιουργικότητας.
- Αφήστε τους συμμετέχοντες να πειραματιστούν ελεύθερα, τονίζοντας ότι η εξερεύνηση και η καινοτομία είναι πιο σημαντικές από τις "σωστές απαντήσεις" σε αυτή την άσκηση.
- Υπενθυμίστε στους συμμετέχοντες ότι ο συνδυασμός επιστημονικών κλάδων οδηγεί συχνά στις πιο καινοτόμες λύσεις, ιδίως για πολύπλοκες προκλήσεις βιωσιμότητας.
- Υποστήριξη των συμμετεχόντων ώστε να αναγνωρίσουν ότι οι λύσεις της κυκλικής οικονομίας μπορεί να περιλαμβάνουν κοινωνικές και πολιτιστικές αλλαγές και όχι μόνο τεχνολογικές καινοτομίες.

WS5: Εργαστήριο**:** Η ιστορία του μέλλοντος

Συγγραφείς: Vilas Nieto (FEMXA)

Μορφή**:**
Πρόσωπο με πρόσωπο ή online

Διάρκεια**:**

1 ώρα και 20 λεπτά

Προφίλ συμμετέχοντα**:**
Νέοι μεταξύ 16 και 30 ετών που ενδιαφέρονται για τη βιωσιμότητα

Υλικά**:**

- Χαρτί
- Στυλό ή μολύβια
- Πίνακες αποτελεσμάτων

Στόχοι**:**

- Προώθηση της δημιουργικότητας και της διερευνητικής σκέψης για την αντιμετώπιση ζητημάτων βιωσιμότητας.
- Ενθάρρυνση της φαντασίας και της συνεργασίας για τη δημιουργία εναλλακτικών βιώσιμων μελλοντικών λύσεων.
- Ανάπτυξη δεξιοτήτων αφήγησης.
- Να εμπνεύσει τους συμμετέχοντες να εξετάσουν τη βιωσιμότητα από διαφορετικές οπτικές γωνίες.

Μαθησιακά α**π**οτελέσματα**:**

Στο τέλος του εργαστηρίου, οι συμμετέχοντες θα είναι σε θέση:

- Να εξετάσουνε τη βιωσιμότητα από διαφορετικές οπτικές γωνίες και να εφαρμόσουνε τη δημιουργικότητα για να φανταστούνε πώς είναι δυνατό ένα καλύτερο μέλλον.
- Να φανταστούμε και να μοιραστούμε εναλλακτικά βιώσιμα μέλλοντα μέσω της αφήγησης ιστοριών.

Δομή:

1. Εισαγωγή **(10** λεπτά**):**
Ο συντονιστής θα καλωσορίσει τους συμμετέχοντες και θα παρουσιάσει τους στόχους και τη δομή του εργαστηρίου.

2. Δημιουργία σύντομων ιστοριών **(25** λεπτά**):**

- Σε αυτό το πρώτο μέρος της δραστηριότητας ο συντονιστής θα εξηγήσει τη σημασία της δημιουργικότητας στη δημιουργία ενός πιο βιώσιμου κόσμου και θα εξηγήσει πώς μπορούν να συνδυαστούν διαφορετικοί κλάδοι, γνώσεις και προοπτικές μέσω ιστοριών.
- Κάθε συμμετέχων θα γράψει μια σύντομη ιστορία που θα διαδραματίζεται σε ένα βιώσιμο μέλλον. Θα πρέπει να διερευνήσουν πώς ο συνδυασμός διαφορετικών κλάδων και μεθόδων μπορεί να μεταμορφώσει την κοινωνία και το περιβάλλον μας.

3. Ανάγνωση και ανατροφοδότηση **(15** λεπτά**):**

- Οι συμμετέχοντες σχηματίζουν μικρές ομάδες των 4 ή 5 ατόμων.
- Κάθε μέλος διαβάζει δυνατά την ιστορία του στην ομάδα του.
- Η ομάδα προσφέρει εποικοδομητικά σχόλια και προτάσεις για τον εμπλουτισμό της ιστορίας.

4. Διαγωνισμός φουτουριστικής ιστορίας **(20** λεπτά**):**

- Ο συντονιστής θα εξηγήσει τους κανόνες του διαγωνισμού. Κάθε άτομο θα παρουσιάσει την ιστορία του και θα δοθούν βαθμοί ανάλογα με την πρωτοτυπία, τη δημιουργικότητα και τη συνάφεια της ιστορίας με τη βιωσιμότητα.
- Κάθε ομάδα θα έχει 5 λεπτά για να αφηγηθεί την ιστορία της με ελκυστικό τρόπο.
- Θα χρησιμοποιηθούν κάρτες βαθμολογίας όπου οι άλλες ομάδες και ο συντονιστής θα απονέμουν βαθμούς με βάση διάφορες κατηγορίες: δημιουργικότητα, πρωτοτυπία και σύνδεση με τη βιωσιμότητα.
- Οι νικητήριες ιστορίες θα λάβουν ειδική αναγνώριση και θα προβληθούν για την καινοτομία και τη συμβολή τους στη βιωσιμότητα.

5. Συμπέρασμα **(10** λεπτά**):**
Ο συντονιστής κλείνει με συλλογικό προβληματισμό, περίληψη των βασικών σημείων που εξετάστηκαν και ένα εμπνευσμένο κλείσιμο. Παρακινεί τους συμμετέχοντες να συνεχίσουν να εφαρμόζουν όσα έμαθαν για να οικοδομήσουν ένα πιο βιώσιμο μέλλον.

Συμβουλές για διευκολυντές**:**

- Ετοιμάστε μια μικρή έκπληξη για τους νικητές του διαγωνισμού.
- Ενθαρρύνετε την πρωτοτυπία και τη σκέψη έξω από το κουτί για να γράψετε για τα βιώσιμα μέλλοντα και τον τρόπο με τον οποίο έχουν επιτευχθεί.

4.4Δράση για τη βιωσιμότητα

4.4.1 Πολιτικός Οργανισμός

WS1: Πολιτικός φορέας για την περιβαλλοντική βιωσιμότητα

Συγγραφείς: Yunus Emre Çakmak (KUBI)

Μορφή:
Πρόσωπο με πρόσωπο ή online

Διάρκεια:
6 ώρες

Προφίλ συμμετέχοντα:
25-35 νέοι

Υλικά:

- Flipcharts, μαρκαδόροι, αυτοκόλλητες σημειώσεις
- Κάρτες παιχνιδιού ρόλων με ρόλους πολιτικών ενδιαφερομένων (π.χ. κυβερνητικοί αξιωματούχοι, ακτιβιστές, επιχειρηματίες)
- Κενά προτάσεων πολιτικής
- Μεγάλος χάρτης μιας φανταστικής περιοχής ή χώρας
- Ημερολόγια για τους συμμετέχοντες
- Μελέτες περιπτώσεων για περιβαλλοντικά πολιτικά κινήματα και πρωτοβουλίες, συμπεριλαμβανομένων βίντεο.
- Προβολέας για βίντεο που παρουσιάζουν πολιτικό ακτιβισμό σε περιβαλλοντικά πλαίσια.

Στόχοι:

- Να ενδυναμώσει τους συμμετέχοντες να συμμετάσχουν σε

πολιτικές δράσεις, συνηγορίες και εκστρατείες για περιβαλλοντικές αλλαγές.

- Ανάπτυξη της ικανότητας των συμμετεχόντων να αναλύουν πολιτικές καταστάσεις και να πλοηγούνται στα συστήματα για να επηρεάζουν τις αποφάσεις.

Μαθησιακά αποτελέσματα:

- Βαθύτερη κατανόηση του τρόπου με τον οποίο τα πολιτικά συστήματα επηρεάζουν τις περιβαλλοντικές πολιτικές και τις προσπάθειες αειφορίας.
- Δημιουργία εφαρμόσιμων πολιτικών στρατηγικών για την υπεράσπιση περιβαλλοντικών αλλαγών στις τοπικές τους κοινότητες.
- Αισθάνεται αυτοπεποίθηση στη συνεργασία με πολιτικά ενδιαφερόμενα μέρη και θεσμικά όργανα για την προώθηση πρωτοβουλιών με επίκεντρο τη βιωσιμότητα.

Δομή:

Δραστηριότητα **1:** Χαρτογράφηση του πολιτικού τοπίου **(1** ώρα**)**

Στόχος: Να βοηθήσει τους συμμετέχοντες να κατανοήσουν πώς κατανέμεται η πολιτική εξουσία και πώς οι διάφοροι πολιτικοί φορείς επηρεάζουν την περιβαλλοντική πολιτική.

Μηχανικός: Ομαδική εξερεύνηση και χαρτογράφηση Εγκατάσταση:

- Δώστε στους συμμετέχοντες έναν μεγάλο χάρτη μιας φανταστικής περιοχής ή χώρας. Ο χάρτης θα πρέπει να αντιπροσωπεύει διαφορετικές περιοχές διακυβέρνησης (π.χ. αστικές, αγροτικές, βιομηχανικές, γεωργικές ζώνες) και να περιλαμβάνει βασικές πολιτικές δομές όπως κοινοβούλια, υπουργεία περιβάλλοντος και μη κυβερνητικές οργανώσεις.

Οδηγίες:

- Χωρίστε τους συμμετέχοντες σε μικρές ομάδες των 4-5 ατόμων.
- Κάθε ομάδα θα είναι υπεύθυνη για την ανάλυση του τρόπου με τον οποίο κατανέμεται η πολιτική εξουσία στη φανταστική περιοχή.
- Οι συμμετέχοντες θα χρησιμοποιήσουν αυτοκόλλητες σημειώσεις για να επισημάνουν τους βασικούς πολιτικούς φορείς (π.χ. εθνική κυβέρνηση, τοπικά συμβούλια, περιβαλλοντικές ΜΚΟ, επιχειρήσεις) και να προσδιορίσουν την επιρροή τους στην περιβαλλοντική πολιτική.
- Οι ομάδες θα συζητήσουν πώς η δύναμη κάθε φορέα επηρεάζει τις περιβαλλοντικές αποφάσεις σε διάφορες περιοχές (π.χ. πώς οι εθνικές πολιτικές επηρεάζουν τις αγροτικές περιοχές ή πώς οι επιχειρήσεις ασκούν πιέσεις για τα βιομηχανικά συμφέροντα).

Απολογισμός (15 λεπτά):

- Διευκολύνετε μια συζήτηση: "Ποιοι πολιτικοί φορείς έχουν τη μεγαλύτερη επιρροή στην περιβαλλοντική πολιτική;" "Πώς επηρεάζει η κατανομή της πολιτικής εξουσίας την ικανότητα εφαρμογής βιώσιμων πρακτικών;" "Ποιες ευκαιρίες υπάρχουν για τους πολίτες να επηρεάσουν αυτούς τους φορείς;"

Δραστηριότητα **2:** Δια**π**ραγμάτευση της **π**εριβαλλοντικής **π**ολιτικής **(1,5** ώρα**)**

Στόχος: Να προσομοιώσει τη διαδικασία πολιτικής διαπραγμάτευσης και χάραξης πολιτικής σε περιβαλλοντικά πλαίσια, επιτρέποντας στους συμμετέχοντες να βιώσουν τις προκλήσεις και τη δυναμική της υπεράσπισης της αειφορίας.

Μηχανικός: Διαπραγμάτευση

Εγκατάσταση:

- Δημιουργήστε κάρτες παιχνιδιού ρόλων που αναθέτουν στους συμμετέχοντες διαφορετικούς ρόλους πολιτικών

ενδιαφερομένων (π.χ. κυβερνητικοί αξιωματούχοι, περιβαλλοντικοί ακτιβιστές, επιχειρηματίες, εκπρόσωποι της κοινότητας).
- Κάθε ρόλος θα πρέπει να έχει συγκεκριμένη ατζέντα ή ενδιαφέρον που σχετίζεται με ένα θέμα περιβαλλοντικής πολιτικής (π.χ. μείωση των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, προώθηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, διατήρηση των φυσικών ενδιαιτημάτων).

Οδηγίες:

- Οι συμμετέχοντες θα χωριστούν σε ομάδες που θα εκπροσωπούν διαφορετικούς πολιτικούς φορείς.
- Κάθε ομάδα θα λάβει ένα θέμα πολιτικής (π.χ. μια πρόταση για την απαγόρευση των πλαστικών μιας χρήσης ή την εφαρμογή αυστηρότερων περιβαλλοντικών κανονισμών για τις βιομηχανίες).
- Καθήκον τους είναι να διαπραγματευτούν μια πολιτική λύση που να εξισορροπεί την περιβαλλοντική βιωσιμότητα με τα πολιτικά και οικονομικά συμφέροντα.
- Οι ομάδες θα αφιερώσουν 45 λεπτά στις διαπραγματεύσεις και στη συνέχεια θα παρουσιάσουν την τελική πρόταση πολιτικής που έχουν συμφωνήσει στην ευρύτερη ομάδα.

Απολογισμός (15 λεπτά):

- Διευκολύνετε μια συζήτηση: "Ποιες ήταν οι μεγαλύτερες προκλήσεις στη διαπραγμάτευση μιας ισορροπημένης πολιτικής;" "Πώς οι διάφοροι ενδιαφερόμενοι φορείς επηρέασαν την τελική απόφαση;" "Πώς μπορούν τα άτομα να υποστηρίξουν αποτελεσματικά τις περιβαλλοντικές πολιτικές στο πλαίσιο αυτής της διαδικασίας;"

Δραστηριότητα **3:** Μελέτες **π**ερι**π**τώσεων **π**ολιτικού ακτιβισμού **(1** ώρα**)**

Στόχος: Να εμπνεύσει τους συμμετέχοντες με την εξερεύνηση πραγματικών παραδειγμάτων πολιτικού ακτιβισμού και περιβαλλοντικών κινημάτων που επηρέασαν με επιτυχία την αλλαγή πολιτικής.

Μηχανικός: Μηχανικός: Ανάλυση και προβληματισμός μελέτης

περίπτωσης

Εγκατάσταση:

- Παρέχετε στους συμμετέχοντες μελέτες περιπτώσεων από επιτυχημένα περιβαλλοντικά κινήματα (π.χ. το κίνημα Fridays for Future, εκστρατείες κατά της αποψίλωσης ή τοπικές πρωτοβουλίες για καθαρό νερό).
- Δείξτε βίντεο κλιπ από διαμαρτυρίες, εκστρατείες πολιτικής ή ακτιβισμό της κοινότητας που οδήγησαν σε πολιτική αλλαγή.

Οδηγίες:

- Μετά την παρουσίαση των περιπτωσιολογικών μελετών, ζητήστε από τους συμμετέχοντες να χωριστούν σε ζευγάρια και να προβληματιστούν σχετικά με τα ακόλουθα: "Ποιες στρατηγικές χρησιμοποίησαν οι ακτιβιστές για να αποκτήσουν πολιτική επιρροή;" "Πώς κινητοποίησαν την υποστήριξη και την εμπλοκή τους με τα πολιτικά συστήματα;" "Ποιες προκλήσεις αντιμετώπισαν και πώς τις ξεπέρασαν;"
- Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να καταγράψουν τις σκέψεις τους σχετικά με το πώς θα μπορούσαν να εφαρμόσουν παρόμοιες στρατηγικές για να υποστηρίξουν περιβαλλοντικές πολιτικές στις δικές τους κοινότητες.

Απολογισμός (15 λεπτά):

- Διευκολύνετε μια συζήτηση: "Ποια διδάγματα αντλήσατε από αυτές τις μελέτες περίπτωσης;" "Πώς μπορείτε να εφαρμόσετε αυτά τα διδάγματα για να δημιουργήσετε πολιτική επιρροή στο δικό σας τοπικό πλαίσιο;" "Ποιες προκλήσεις αναμένετε να αντιμετωπίσετε κατά την εμπλοκή σας με τα πολιτικά συστήματα και πώς μπορείτε να τις ξεπεράσετε;"

Δραστηριότητα **4:** Σύνταξη **π**ράσινης **π**ολιτικής **(1** ώρα**)**

Στόχος: Να προσφέρει στους συμμετέχοντες πρακτική εμπειρία στη σύνταξη μιας πολιτικής πρότασης που αφορά την περιβαλλοντική βιωσιμότητα.

Μηχανικός: Ανάπτυξη πολιτικής σε συνεργασία

Εγκατάσταση:

- Παρέχετε στους συμμετέχοντες κενά υποδείγματα προτάσεων πολιτικής που περιλαμβάνουν ενότητες όπως:
  - Δήλωση του προβλήματος,
  - Προτεινόμενη λύση,
  - Ενδιαφερόμενα μέρη,
  - Αναμενόμενα αποτελέσματα,
  - και σχέδιο εφαρμογής.
- Χωρίστε τους συμμετέχοντες σε μικρές ομάδες των 4-5 ατόμων.

Οδηγίες:

- Κάθε ομάδα θα επιλέξει ένα συγκεκριμένο περιβαλλοντικό ζήτημα που θέλει να αντιμετωπίσει μέσω μιας πολιτικής πρότασης (π.χ. μείωση των αποβλήτων, υιοθέτηση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, προστασία της βιοποικιλότητας).
- Οι ομάδες θα αφιερώσουν 45 λεπτά στη σύνταξη των προτάσεων πολιτικής τους, εστιάζοντας στον τρόπο με τον οποίο θα κερδίσουν πολιτική υποστήριξη, σε ποιους ενδιαφερόμενους φορείς πρέπει να εμπλακούν και πώς θα εφαρμοστεί η πολιτική.
- Μετά τη σύνταξη, κάθε ομάδα θα παρουσιάσει την πολιτική της στο υπόλοιπο εργαστήριο, εξηγώντας το σκεπτικό της πρότασής της και τον τρόπο με τον οποίο σκοπεύει να την υποστηρίξει.

Απολογισμός (15 λεπτά):

- Διευκολύνετε μια συζήτηση: "Ποιο ήταν το πιο δύσκολο μέρος της σύνταξης της πρότασης πολιτικής;" "Πώς αποφασίσατε ποια ενδιαφερόμενα μέρη θα εμπλέξετε και πώς θα υποστηρίξετε την πρότασή σας;" "Ποια είναι τα επόμενα βήματα που θα μπορούσατε να κάνετε για να μετατρέψετε αυτή την πρόταση σε πραγματική δράση;"

Δραστηριότητα **5:** Να γίνετε **π**ολιτικός συνήγορος για το **π**εριβάλλον **(1** ώρα**)**

Στόχος: Στόχος: Να βοηθήσει τους συμμετέχοντες να αναπτύξουν ένα προσωπικό σχέδιο δράσης για την πολιτική υπεράσπιση της περιβαλλοντικής βιωσιμότητας στις δικές τους κοινότητες.

Μηχανικός: Αναστοχαστικός Σχεδιασμός

Εγκατάσταση:

- Διανείμετε περιοδικά και φυλλάδια που παρέχουν πρακτικές συμβουλές για την πολιτική συνηγορία, συμπεριλαμβανομένων στρατηγικών για τη συνεργασία με τις τοπικές κυβερνήσεις, τη δημιουργία συμμαχιών και τη χρήση των μέσων ενημέρωσης για την ευαισθητοποίηση.

Οδηγίες:

- Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να προβληματιστούν σχετικά με όσα έμαθαν κατά τη διάρκεια του εργαστηρίου και να σκεφτούν πώς μπορούν να αναλάβουν ατομική πολιτική δράση για περιβαλλοντικά ζητήματα.
- Στα ημερολόγιά τους, οι συμμετέχοντες θα γράψουν ένα "Σχέδιο πολιτικής δράσης", το οποίο θα περιλαμβάνει: Το περιβαλλοντικό ζήτημα που θέλουν να αντιμετωπίσουν.
- Συγκεκριμένα πολιτικά όργανα ή ενδιαφερόμενα μέρη που σκοπεύουν να εμπλέξουν.
- Συγκεκριμένα βήματα που θα κάνουν για να υπερασπιστούν την αλλαγή (π.χ. συμμετοχή σε συνεδριάσεις του δημοτικού συμβουλίου, οργάνωση υπογραφών, έναρξη εκστρατείας).
- Χρονοδιάγραμμα για την εφαρμογή του σχεδίου τους. Μετά από 30 λεπτά, οι συμμετέχοντες θα σχηματίσουν ζευγάρια για να μοιραστούν τα σχέδια δράσης τους και να δώσουν ανατροφοδότηση για τις στρατηγικές του άλλου.

Απολογισμός (15 λεπτά):

- Διευκολύνετε μια ομαδική συζήτηση: "Ποιες πολιτικές δράσεις αισθάνεστε πιο σίγουροι ότι μπορείτε να αναλάβετε;" "Πώς σκοπεύετε να ξεπεράσετε τα εμπόδια στην εμπλοκή σας με τα πολιτικά συστήματα;" "Ποια υποστήριξη ή πόρους χρειάζεστε για να είστε επιτυχημένοι στην πολιτική σας συνηγορία;"

Συμβουλές για διευκολυντές:

- Η πολιτική εκπροσώπηση μπορεί να είναι ένα εκφοβιστικό θέμα για ορισμένους συμμετέχοντες.
- Βεβαιωθείτε ότι όλοι αισθάνονται άνετα να εκφράζουν τις ιδέες τους, ιδίως όταν συζητούν για πολιτικά συστήματα ή ακτιβισμό.
- Ενθαρρύνετε τον διάλογο με σεβασμό και την ανταλλαγή διαφορετικών απόψεων.
- Ενώ η πολιτική συνηγορία συχνά περιλαμβάνει ατομικές δράσεις, ενισχύεται επίσης μέσω συλλογικών προσπαθειών. Ενθαρρύνετε τη συνεργασία και την ομαδική εργασία καθ' όλη τη διάρκεια του εργαστηρίου, ιδίως κατά τη διάρκεια δραστηριοτήτων όπως το εργαστήριο προτάσεων πολιτικής και το παιχνίδι ρόλων των ενδιαφερομένων μερών.

- Διασφαλίστε ότι οι συμμετέχοντες όχι μόνο μαθαίνουν για τις πολιτικές δομές και την υπεράσπιση, αλλά και φεύγουν από το εργαστήριο με πρακτικές δεξιότητες και σχέδια δράσης που μπορούν να εφαρμόσουν.
- Προσφέρετε συγκεκριμένα εργαλεία, πόρους και συμβουλές για να τους βοηθήσετε να μετατρέψουν τη θεωρία σε πράξη. Καθ' όλη τη διάρκεια του εργαστηρίου, τονίστε ότι τα άτομα μπορούν και κάνουν τη διαφορά στα πολιτικά συστήματα.
- Ενισχύστε την αίσθηση της ενδυνάμωσης δείχνοντας στους συμμετέχοντες πώς μικρές δράσεις μπορούν να επηρεάσουν ευρύτερες πολιτικές διαδικασίες και ενθαρρύνετέ τους να αναλάβουν πρωτοβουλίες στις δικές τους κοινότητες. Διατηρήστε το εργαστήριο ελκυστικό ενσωματώνοντας οπτικά στοιχεία όπως χάρτες, βίντεο και παιχνίδια ρόλων. Αυτά βοηθούν στην ανάλυση πολύπλοκων πολιτικών εννοιών και κάνουν τη μαθησιακή εμπειρία πιο δυναμική.
- Ενθαρρύνετε τους συμμετέχοντες να διατηρήσουν τα σχέδια πολιτικής δράσης τους και μετά το εργαστήριο.
- Προσφέρετε πόρους παρακολούθησης, όπως συνδέσμους προς τοπικές ομάδες υπεράσπισης, πληροφορίες

επικοινωνίας με την κυβέρνηση ή διαδικτυακές πλατφόρμες περιβαλλοντικού ακτιβισμού.

WS2: Ο ρόλος των **π**ολιτικών φορέων στην **π**ροώθηση της βιώσιμης α**π**ασχόλησης και της μακροχρόνιας μάθησης για τους νέους στην Ευρώ**π**η

Συγγραφείς: Corgelas (ANI International)

Μορφή**:**
Προσωπικό ή διαδικτυακό εργαστήριο

Διάρκεια**:**
2 ώρες

Προφίλ συμμετέχοντα**:**
Νέοι ηλικίας 16-30 ετών. Ιδανικό μέγεθος ομάδας: 10-15 συμμετέχοντες.

Υλικά**:**

- Λευκός πίνακας ή flipchart (ή εικονικός πίνακας για το διαδίκτυο)
- Προβολείς, οθόνες προβολής εικόνας, υπολογιστές, περιουσιακά στοιχεία διαδικτύου
- Εκτυπωμένες ή ψηφιακές κάρτες σεναρίων που περιλαμβάνουν συγκεκριμένα ερωτήματα ή έννοιες πολιτική υπηρεσία, διαχείριση σταδιοδρομίας, μακροχρόνια μάθηση
- Τελικά εργαλεία για τη δημιουργία παιδαγωγικών βίντεο (π.χ. Camtasia).

Στόχοι**:**

- Να διακρίνουν και να ορίζουν τις έννοιες της πολιτικής δράσης, της βιώσιμης απασχόλησης και της μακροχρόνιας μάθησης
- Να κατανοήσουν το ρόλο των πολιτικών φορέων στην προώθηση της βιώσιμης απασχόλησης και της μακροχρόνιας μάθησης
- Να κατανοήσουν πώς να κινητοποιήσουν τα ενδιαφερόμενα μέρη και να καθορίσουν τους ρόλους τους για την επιτυχή εφαρμογή βιώσιμων και καινοτόμων πολιτικών απασχόλησης στο δημόσιο τομέα.

Μαθησιακά α**π**οτελέσματα**:**
Στο τέλος του εργαστηρίου, οι συμμετέχοντες θα είναι σε θέση να:

- Χρησιμοποιήσουν τις 5 συμβουλές για την αντιμετώπιση της βιώσιμης απασχόλησης
- προσδιορίσουν πώς να σχεδιάσουν μια χαρτογράφηση της έννοιας και των ενδιαφερόμενων μερών που αφορά τους τομείς της απασχόλησης και της μακροχρόνιας μάθησης που σχετίζονται με τα δικά τους επαγγελματικά ενδιαφέροντα και στόχους.
- Δημιουργίσουν δεσμούς μεταξύ της απασχόλησης, της μακροχρόνιας μάθησης, του ανθρώπινου κεφαλαίου και της οικονομικής ανάπτυξης

Δομή**:**

Δραστηριότητα **1:** Εισαγωγή του εργαστηρίου **(15** λε**π**τά**):**

- Ξεκινήστε με την αποσαφήνιση της έννοιας του πολιτικού φορέα, των ρόλων του και της σημασίας του στο πλαίσιο του έργου GameCamp" (π.χ. Στην πολιτική επιστήμη, ο φορέας είναι η ικανότητα των ατόμων να ενεργούν ανεξάρτητα και να κάνουν τις δικές τους επιλογές) και δώστε παραδείγματα πολιτικών φορέων (οι συντονιστές θα μπορούσαν να επιλέξουν συγκεκριμένους τομείς για καλύτερη πλαισίωση).
- Εισαγωγή των εννοιών της βιώσιμης απασχόλησης (π.χ: Βιώσιμη απασχόληση σημαίνει τη δημιουργία και διατήρηση σταθερών, ανταποδοτικών θέσεων εργασίας που μπορούν να αντέξουν τις οικονομικές και κοινωνικές αλλαγές. Δημιουργία συνθηκών διαβίωσης και εργασίας που βοηθούν τους ανθρώπους να δεσμευτούν και να παραμείνουν στην εργασία τους καθ' όλη τη διάρκεια του εργασιακού τους βίου. Η εργασία πρέπει να μετασχηματιστεί ώστε να εξαλειφθούν οι παράγοντες που αποθαρρύνουν ή εμποδίζουν τους εργαζόμενους να παραμείνουν ή να εισέλθουν στην αγορά εργασίας)
- Εξηγήστε πώς η μακροχρόνια μάθηση μπορεί να συμβάλει σε μια βιώσιμη τοποθέτηση σε θέσεις εργασίας για τα άτομα,
- Ιδιαίτερη έμφαση στα πλαίσια του Eurofound (Ευρωπαϊκό Ίδρυμα για τη Βελτίωση των Συνθηκών Διαβίωσης και Εργασίας): παροχή γνώσεων που θα βοηθήσουν στην ανάπτυξη καλύτερων κοινωνικών πολιτικών, πολιτικών απασχόλησης και πολιτικών που σχετίζονται με την εργασία.

Δραστηριότητα **2:** Πρόκληση διερεύνησης της έννοιας**:** **"**Καινοτόμοι της βιώσιμης α**π**ασχόλησης και της μακροχρόνιας

μάθησης**",** ένα **π**αιχνίδι ρόλων **(60** λε**π**τά**)**

- Χωρίστε τους συμμετέχοντες σε μικρές ομάδες 3 έως 5 και μοιράστε κάρτες σεναρίων με διάφορους πολιτικούς φορείς που εξελίσσονται στον τομέα της τοποθέτησης των νέων στην εργασία στις χώρες τους.
- Στη συνέχεια, κάθε ομάδα θα εντοπίσει ορισμένες βασικές προκλήσεις σταδιοδρομίας για τους νέους (μπορούν να βασιστούν στις δικές τους εμπειρίες με ιδιαίτερη έμφαση στην κατάσταση των μη Ευρωπαίων πολιτών). Ορισμένους προτεινόμενους ρόλους θα επιλέξουν τυχαία:
    - *Οργανισμοί συμπράξεων δεξιοτήτων*
    - *Μέλη δημόσιων οργανώσεων*
    - *Μέλη διεθνών ΜΚΟ ή οργανισμών (π.χ. Παγκόσμια Τράπεζα, ΟΟΣΑ, Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Ηνωμένα Έθνη...)*
    - *Οργανώσεις νεολαίας ή κοινότητας που προωθούν τους ΣΒΑ 1 και 8*
    - *ΜΜΕ ή πολιτικοί που ασχολούνται με την ενδυνάμωση των νέων*

- Βήμα **1:** Βάλτε ένα χρονόμετρο για 10-15 λεπτά για κάθε ομάδα να κάνει καταιγισμό ιδεών και να καταγράψει όσο το δυνατόν περισσότερες προκλήσεις που σχετίζονται με τις προκλήσεις σταδιοδρομίας για τους νέους. Ενθαρρύνετε τους συμμετέχοντες να σκεφτούν με διεπιστημονικές ή διεπιστημονικές προσεγγίσεις (*π.χ. σύνδεση της εκπαίδευσης με την οικονομική ανάπτυξη, της πολιτικής με τη βιώσιμη ανάπτυξη...)*.
- Βήμα **2:** Διακόψτε τον καταιγισμό ιδεών και όλες οι ομάδες γράφουν γρήγορα 2-3 προκλήσεις που εντοπίστηκαν κατά τη διάρκεια του καταιγισμού ιδεών.
- Βήμα **3:** Κάθε ομάδα μοιράζεται γρήγορα την εργασία της με την ευρύτερη ομάδα. Ενθαρρύνετε τις ομάδες να ακούσουν για νέες προοπτικές που μπορούν να ενσωματώσουν στην κριτική τους σκέψη.
- Βήμα **4:** Οι συντονιστές οδηγούν σε μια διασταυρούμενη ανάλυση των διαφορετικών απόψεων και δεν διστάζουν να θέτουν ερωτήσεις που βοηθούν τους συμμετέχοντες να αναπτύξουν την κριτική τους σκέψη και τη συνεργατική τους λήψη αποφάσεων.
- Βήμα **5:** Οι συντονιστές παρουσιάζουν μια εξαντλητική

σύνθεση με ιδιαίτερη έμφαση στους βασικούς ορισμούς των εννοιών: βιώσιμη απασχόληση και μακροχρόνια μάθηση.

Δραστηριότητα **3:** Συζητήσεις **(30** λε**π**τά**)**

- Σε συνέχεια της προηγούμενης δραστηριότητας, οι συμμετέχοντες θα προβληματιστούν σχετικά με αυτό το ερώτημα: *Ποιος θα μπορούσε να είναι ο ρόλος ατόμων όπως εσείς στην προώθηση της βιώσιμης απασχόλησης και της μακροχρόνιας μάθησης για τους νέους;*
- Οι συντονιστές προετοιμάζουν 3 ή 4 βασικές ερωτήσεις και ξεκινούν τη συζήτηση σε όλη την ομάδα.
- Χρήση αυτοκόλλητων σημειώσεων ή εικονικού πίνακα για την καταγραφή βασικών εννοιών και ιδεών,
- Οι συμμετέχοντες προτείνουν τις δράσεις συνηγορίας τους σχετικά με τους δείκτες των SDGs 1 και 8 (με βάση τις δικές τους επιλογές και το ενδιαφέρον τους).

Δραστηριότητα **4:** Συμ**π**εράσματα και συμ**π**εράσματα **(15** λε**π**τά**):**

- Οι συντονιστές επικεντρώνονται στις 5 συμβουλές που συμβάλλουν στη βιώσιμη απασχόληση: Δημιουργήστε ένα υγιές και ανταποδοτικό εργασιακό περιβάλλον- ενθαρρύνετε τους ανθρώπους σας να επενδύσουν στο ψηφιακό τους προφίλ- αναμορφώστε πολλούς ρόλους.
- Συνδέσεις μεταξύ απασχόλησης, μακροχρόνιας μάθησης, ανθρώπινου κεφαλαίου και οικονομικής ανάπτυξης
- Ενθαρρύνετε τους συμμετέχοντες να συνεχίσουν να διερευνούν εναλλακτικά μέλλοντα και να εξετάσουν το δικό τους ρόλο στην υλοποίηση των προτιμώμενων μελλοντικών καταστάσεων.

Συμβουλές για διευκολυντές**:**

- Προετοιμάστε ένα φύλλο επισκόπησης που να τονίζει ένα βασικό μήνυμα στο τέλος,
- Δημιουργήστε ένα συνεργατικό και διαδραστικό περιβάλλον και μη διστάσετε να κάνετε ερωτήσεις που μπορούν να βοηθήσουν τους συμμετέχοντες να κάνουν μια βαθιά ανάλυση του γενικού ιστορικού του εργαστηρίου.
- Διευκόλυνση ουσιαστικών συμβουλών μάθησης.

WS3: Αποκάλυψη των ανταλλαγμάτων των πολυμερών συμφωνιών

Συγγραφείς: Τσεβρένης(KEAN)

Μορφή:
Προσωπικό ή διαδικτυακό εργαστήριο

Διάρκεια:
6,5 ώρες (διήμερο εργαστήριο)

Προφίλ συμμετέχοντα:
20 εργάτες νεολαίας

Υλικά:

- Φορητός υπολογιστής και βιντεοπροβολέας
- Στυλό και βιβλία
- Σενάριο/Σενάριο για διαφορετικούς ρόλους
- Χρονοδιακόπτης
- Χαρτιά Flipchart

Στόχοι:

- Το εργαστήριο στοχεύει στην ενδυνάμωση των συμμετεχόντων μέσω της κατανόησης της πολιτικής που κρύβεται πίσω από τη χάραξη περιβαλλοντικής πολιτικής και την άσκηση πίεσης. Στόχος του είναι επίσης να παράσχει στους εργαζόμενους στους νέους εργαλεία που μπορούν τελικά να ενδυναμώσουν τους νέους να αναλάβουν πολιτική δράση, προς την κατεύθυνση της εξισορρόπησης της κοινωνικής και περιβαλλοντικής ευημερίας.

Μαθησιακά αποτελέσματα:

- Οι συμμετέχοντες αναμένεται να βελτιώσουν την κριτική τους σκέψη, τη διαπραγμάτευση και γενικότερα τις διαπροσωπικές τους δεξιότητες, όπως ο συμβιβασμός ή η ενεργητική ακρόαση.
- Κατανόηση των διεθνών συμφωνιών βιωσιμότητας.

Δομή:

Δραστηριότητα **1:** Παρουσίαση των διεθνών **π**λαισίων για το **π**εριβάλλον και όχι μόνο

Στόχοι:

- Εισαγωγή των συμμετεχόντων σε βασικά διεθνή πλαίσια βιωσιμότητας, ώστε να κατανοήσουν τις παγκόσμιες προσπάθειες αντιμετώπισης της κλιματικής αλλαγής και των προκλήσεων βιωσιμότητας.
- Προώθηση της παγκόσμιας κατανόησης, καταδεικνύοντας τον τρόπο με τον οποίο αυτά τα πλαίσια συνδέονται μεταξύ τους και τον αντίκτυπό τους στα περιφερειακά και τοπικά πλαίσια, τονίζοντας τη σημασία της παγκόσμιας συνεργασίας και, στη συνέχεια, τον τρόπο με τον οποίο αυτά μπορούν να συμβάλουν στην προώθηση της τοπικής δράσης.

Μηχανικός: Μηχανικός: Παρουσίαση

Εγκατάσταση:

- Ο διαμεσολαβητής παρουσιάζει στον προβολέα αυτά τα βασικά πλαίσια πολιτικής με απλά λόγια. Το σκηνικό μοιάζει με αυτό ενός αμφιθεάτρου, ωστόσο εξακολουθεί να ακολουθεί τις αρχές της μη τυπικής εκπαίδευσης.

Οδηγίες:

Επισκόπηση των πλαισίων (45 λεπτά)

- Παρουσίαση των πλαισίων (45 λεπτά):

- **Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία**: Βασικοί πυλώνες (κλιματική ουδετερότητα, κυκλική οικονομία, βιοποικιλότητα, καθαρή ενέργεια) (Παρουσίαση της Πράσινης Συμφωνίας).
- **Στόχοι βιώσιμης ανάπτυξης (ΣΒΑ)**: (Παρουσίαση των ΣΒΑ): Επισκόπηση των 17 στόχων, εστίαση στις διασυνδέσεις.
- **UNFCCC COPs**: (Παρουσίαση).

- Συνεδρία ερωτήσεων και απαντήσεων (10 λεπτά): Επιτρέψτε στους συμμετέχοντες να υποβάλουν διευκρινιστικές ερωτήσεις.

Εργαστήριο σχεδιασμού δράσης **(45** λε**π**τά**):**

- Οι συμμετέχοντες χωρίζονται σε ομάδες των 4-5 ατόμων και κάνουν καταιγισμό ιδεών για την ενσωμάτωση των πλαισίων σε τοπικές ή οργανωτικές πρακτικές, ακολουθώντας καθοδηγητικές οδηγίες, όπως:

1. Πώς μπορείτε να ευθυγραμμίσετε το έργο ή τις πρωτοβουλίες σας με τους ΣΒΑ;
2. Τι μπορείτε να κάνετε για να υποστηρίξετε τους στόχους της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας στην κοινότητά σας;
3. Τι είδους καινοτόμες λύσεις προσφέρουν τα σχέδια για τη νεολαία για την εξυπηρέτηση αυτών των πολυμερών πλαισίων;

Ενημέρωση:

- Οι ομάδες παρουσιάζουν τα βήματα που μπορούν να αναλάβουν δράση για την υλοποίηση έργων ευθυγραμμισμένων με τα πλαίσια και δημιουργείται χώρος για ανταλλαγή ιδεών με την υπόλοιπη ομάδα. (30 λεπτά)

Δραστηριότητα **2:** Συζήτηση για τη χάραξη **π**ολιτικής το**π**ικού **π**εριβαλλοντικού και χωροταξικού σχεδιασμού

Στόχοι

Αύξηση της εγγραμματοσύνης των συμμετεχόντων σχετικά με τις διάφορες απόψεις που εμπλέκονται στο τοπικό τους πλαίσιο. Ως εκ τούτου, είναι σε θέση να μεταδώσουν αυτές τις πληροφορίες στους νέους, ώστε οι τελευταίοι να εμπλακούν πιο ενεργά στον τόπο τους.

Μηχανικός: Μηχανισμός: Συζήτηση / Παιχνίδι Ρόλων Εγκατάσταση:

- Οι εκπρόσωποι κάθονται πρόσωπο με πρόσωπο, για αυξημένη οπτική επαφή
- Πίσω από κάθε εκπρόσωπο, βρίσκεται η υποστηρικτική του ομάδα

- Οι 2 δικαστές κάθονται μπροστά από τους εκπροσώπους και ο συντονιστής δίπλα τους.

Οδηγίες:

Φάση 1:

- Περιγράψτε σε μία γραμμή τους ρόλους (εκπρόσωποι, υποστηρικτικές ομάδες, κριτές, συντονιστής).
- Εισαγωγή του θέματος της συζήτησης:
- "Πρέπει η κεντρική γειτονιά να δώσει προτεραιότητα στους ποδηλάτες ή στα οχήματα για την αστική κινητικότητα;"
- Ο συντονιστής/εκπαιδευτής εξετάζει και ανακοινώνει τη μορφή και τους κανόνες του ντιμπέιτ.

Φάση 2: Προετοιμασία των ομάδων (15 λεπτά)

- Οι συμμετέχοντες χωρίζονται σε μικρότερες ομάδες - τις δύο αντίπαλες ομάδες και την κριτική επιτροπή.
- Οι ομάδες κάνουν καταιγισμό ιδεών σχετικά με τα επιχειρήματά τους με τον εκπρόσωπό τους να ηγείται της συζήτησης.
- Τα μέλη της ομάδας που συμβουλεύουν τον εκπρόσωπο βοηθούν με την έρευνα και την οργάνωση των δεδομένων, τη σύνταξη αντικρούσεων και την πρόταση πιθανών αντεπιχειρημάτων.
- Οι κριτές εξετάζουν τη ρουμπρίκα αξιολόγησης και συζητούν τα κριτήρια βαθμολόγησης.

Φάση 3: Μορφή συζήτησης (50 λεπτά)
Γύρος 1: Εναρκτήριες δηλώσεις και σχόλια (15 λεπτά)

- Κάθε εκπρόσωπος παρουσιάζει μια 5λεπτη ομιλία που περιγράφει το κύριο επιχείρημά του.
- Οι ομιλητές επιστρέφουν στην ομάδα τους και συζητούν τα βασικά επιχειρήματα του αντιπάλου τους (10 λεπτά).

Γύρος 2: Ανοιχτή συζήτηση και ανασκόπηση (25 λεπτά)

- Ο συντονιστής επιτρέπει και στους δύο ομιλητές να συμμετάσχουν σε ένα διάλογο που πηγαινοέρχεται.
- Τα μέλη της ομάδας υποστήριξης μπορούν να μεταφέρουν σημειώσεις ή προτάσεις στους εκπροσώπους τους κατά τη διάρκεια του διαλόγου. (15 λεπτά)
- Οι εκπρόσωποι επιστρέφουν και πάλι στην ομάδα τους για να συζητήσουν την τελική θέση. (10 λεπτά)

Γύρος 3: Καταληκτικές δηλώσεις (10 λεπτά)

- Κάθε εκπρόσωπος παραθέτει ένα 5λεπτο τελικό επιχείρημα που συνοψίζει τη θέση του.

Φάση 4: Συζήτηση των δικαστών (10 λεπτά)

- Οι κριτές υποχωρούν για να αξιολογήσουν τις ομάδες με βάση:

- Ισχύς των επιχειρημάτων
- Χρήση αποδεικτικών στοιχείων και παραδειγμάτων
- Συνάφεια με τη γειτονιά
- Ομαδική εργασία και υποστήριξη
- Σεβασμός και επαγγελματισμός

Φάση 5: Απολογισμός (20 λεπτά)

- Οι κριτές ανακοινώνουν τη νικήτρια ομάδα και εξηγούν την απόφασή τους.
- Συζητήστε τι έμαθαν οι συμμετέχοντες σχετικά με την εξισορρόπηση διαφορετικών αστικών προτεραιοτήτων.

Δραστηριότητα **3:** Εξόρυξη λιθίου και **π**αγκόσμια βιωσιμότητα**:** Λιθίου**:** Μια θεατρική διερεύνηση
Στόχοι:

- Ευαισθητοποίηση για ένα ζήτημα που επισκιάζει την πράσινη μετάβαση της ΕΕ, από περιβαλλοντική, οικονομική και κοινωνική άποψη.
- Προώθηση της κριτικής σκέψης μέσω της κριτικής ανάλυσης των ζητημάτων βιωσιμότητας, της δυναμικής της

παγκόσμιας εξουσίας και των συμβιβασμών στην επιδίωξη πράσινων τεχνολογιών
- Ενθαρρύνετε τους συμμετέχοντες να σκεφτούν και να μιλήσουν για εναλλακτικές, καινοτόμες λύσεις σε πραγματικά διλήμματα.

Μηχανικός: Θεατρικό Φόρουμ / Παιχνίδι Ρόλων

Εγκατάσταση:

***Προσοχή**: Αυτή η δραστηριότητα μπορεί να παιχτεί με 6 και μέχρι 11 συμμετέχοντες και έναν διαμεσολαβητή. Εάν οι συμμετέχοντες είναι περισσότεροι (που πιθανόν να συμβεί), ένας δεύτερος διευκολυντής πρέπει να συνοδεύσει τη δεύτερη ομάδα έως 11 ατόμων σε άλλο σημείο του χώρου εκπαίδευσης και να διεξάγει το παιχνίδι ρόλων, ώστε να διασφαλιστεί ότι καμία από τις 2 ομάδες δεν επηρεάζει τα αποτελέσματα του παιχνιδιού ρόλων της άλλης ομάδας.

Ο συντονιστής παρέχει μια σύντομη επισκόπηση της εξόρυξης λιθίου, της σημασίας της για την πράσινη μετάβαση και των κοινωνικοπεριβαλλοντικών της επιπτώσεων. Αυτή η επισκόπηση μπορεί να βρεθεί στο έγγραφο "Θέατρο φόρουμ - Πλαίσιο του έργου". Στη συνέχεια, ο διαμεσολαβητής περιγράφει τους ρόλους και το σκηνικό:

Οι ρόλοι:

- ο Ένας εκπρόσωπος της ΕΕ (Elisa) (ενεργός ρόλος)
- ο Ένας εκπρόσωπος της εταιρείας εξόρυξης (SQL) (Erika) (ενεργός ρόλος)
- ο Ένας εκπρόσωπος της τοπικής αυτοδιοίκησης/του δήμου (Ορλάντο) (ενεργός ρόλος)
- ο Ένας Ευρωπαίος ακτιβιστής νεολαίας (Mark) (Μέτρια ενεργός ρόλος)

- Μία τοπική ακτιβίστρια (Ingrid) (Μέτρια ενεργός ρόλος)
- Τοπικοί εργάτες στο ορυχείο (Pedro, Gerardo) (Μέτρια ενεργός ρόλος / Υποτυπωδώς ενεργός ρόλος)
- Μέλη της τοπικής κοινότητας/μέλη της οικογένειας (Antonia). (Μέτρια ενεργός ρόλος / Υποτυπωδώς ενεργός ρόλος)
- Υπόλοιποι συμμετέχοντες - ακροατήριο (Υποτυπωδώς ενεργός ρόλος, μπορούν να εμφανιστούν ως μέλη της κοινότητας ή εργαζόμενοι, αλλά όχι ως ακτιβιστές ή φορείς λήψης αποφάσεων - τους δίνονται φανταστικά ονόματα ή διπλά ονόματα των εργαζομένων/μελών)

Εάν ο αριθμός των συμμετεχόντων ξεπερνά τον αριθμό αυτών των ρόλων, προσθέστε περισσότερα φανταστικά ονόματα στους ρόλους των τοπικών εργαζομένων ή/και των μελών της κοινότητας.
Ορισμένοι συμμετέχοντες μπορεί να θέλουν να είναι απλοί θεατές και να συμμετέχουν ακανόνιστα. Αυτοί θεωρούνται ως το "κοινό".
Αφού δοθεί αυτό το σύντομο περίγραμμα των ρόλων από τον συντονιστή και οι συμμετέχοντες αποφασίσουν πόσο ενεργοί θέλουν να είναι, μοιράζονται στους συμμετέχοντες οι αναλυτικές περιγραφές ρόλων. Οι περιγραφές ρόλων βρίσκονται στο σχετικό έγγραφο "Περιγραφές ρόλων".

Ρύθμιση:

- Ο εκπρόσωπος της ΕΕ κάθεται απέναντι από τον εκπρόσωπο μιας χιλιανής εταιρείας εξόρυξης, με το όνομα "SQL", και ο εκπρόσωπος του δήμου κάθεται ο ένας δίπλα στον άλλο. Αυτές οι 3 προσωπικότητες ηγούνται των συζητήσεων. (Συμμετέχοντες που ήθελαν να συμμετέχουν ενεργά)

- Γύρω τους, τοπικές οικογένειες, ακτιβιστές και συνδικαλιστές υπερασπίζονται - ο καθένας εκπροσωπώντας τα δικά του
συμφέροντα. (Συμμετέχοντες που ήθελαν να συμμετέχουν μέτρια)

- Ένας τρίτος/εξωτερικός κύκλος σχηματίζεται γύρω από αυτούς τους υποστηρικτές. Αποτελείται από το κοινό, αναμεμειγμένο με κάποιους διασκορπισμένους εργαζόμενους χαμηλών τόνων και μέλη της οικογένειας που δεν παρεμβαίνουν πολύ ενεργά στις διαπραγματεύσεις. (Συμμετέχοντες που ήθελαν να συμμετέχουν διακριτικά)

Οδηγίες:

Αρχική σκηνή (20 λεπτά):

- Μια διαπραγμάτευση εκτυλίσσεται στο προεδρικό γραφείο, με κάθε μέρος να παρουσιάζει την άποψή του.
- Οι ακτιβιστές της νεολαίας διαταράσσουν τη συνάντηση, με αποτέλεσμα να δημιουργηθεί αντιπαράθεση.
- Ορισμένες από τις οικογένειες υποστηρίζουν τη συμφωνία επειδή θα αποφέρει εισόδημα. Το ίδιο ισχύει και για τους συνδικαλιστές.

Διαδραστική επανάληψη (30 λεπτά):

- Ο διαμεσολαβητής διακόπτει την παράσταση για να εμπλέξει το κοινό.
- Τα μέλη του κοινού μπορούν να παρέμβουν για να προτείνουν εναλλακτικές δράσεις ή να αντικαταστήσουν τους ηθοποιούς για να δοκιμάσουν διαφορετικές προσεγγίσεις.
- Ενθαρρύνετε τους συμμετέχοντες (είτε ενεργά είτε διακριτικά) να διερευνήσουν συμβιβασμούς ή καινοτόμες λύσεις.

Ενημέρωση:

- Ο συντονιστής θέτει ερωτήσεις όπως:

1. "Μήπως κάποιος ρόλος ήταν αντίθετος με τις αξίες σας; Γιατί;"
2. "Τι σας έκανε αυτό το παιχνίδι ρόλων να νιώσετε και να καταλάβετε;"
3. Ο συντονιστής ενθαρρύνει τη συζήτηση σχετικά με το πώς οι συμμετέχοντες μπορούν να εφαρμόσουν τα διδάγματα του εργαστηρίου για να υποστηρίξουν ηθικές και βιώσιμες πρακτικές στα δικά τους πλαίσια.

Συμβουλές για διευκολυντές:

- Συμπεριλάβετε οπτικό υλικό, διαγράμματα και βίντεο για να κάνετε το περιεχόμενο ελκυστικό για την παρουσίαση.
- Προσοχή σε τυχόν ακραίες εντάσεις κατά τη διάρκεια της συζήτησης και του θεάτρου φόρουμ.
- Έχετε επιπλέον αντίγραφα των περιγραφών των ρόλων του Pedro, του Gerardo και της Antonia, για επιπλέον αριθμό συμμετεχόντων.

WS4: Πράκτορες της Αλλαγής

Συγγραφείς: Abbruzzese (Lascò)

Μορφή:
Προσωπικό ή διαδικτυακό εργαστήριο

Διάρκεια:
2 ώρες

Προφίλ συμμετέχοντα:
Νέοι ηλικίας 16-30 ετών, που ενδιαφέρονται για τη βιωσιμότητα, την εμπλοκή των πολιτών και την κοινωνική αλλαγή. Ιδανικό μέγεθος ομάδας: 12-20 συμμετέχοντες, ώστε να είναι δυνατή η διεξαγωγή συνεργατικών δραστηριοτήτων και συζητήσεων σε βάθος.

Υλικά:

- Κάρτες σεναρίων με θέματα βιωσιμότητας και συναφείς προκλήσεις πολιτικής (π.χ. πλαστικά απόβλητα, ατμοσφαιρική ρύπανση, ενεργειακή μετάβαση)
- Κάρτες ρόλων ενδιαφερομένων (π.χ. κυβερνητικός αξιωματούχος, ιδιοκτήτης τοπικής επιχείρησης, περιβαλλοντικός ακτιβιστής, ηγέτης κοινότητας)
- Λευκός πίνακας ή flipchart (ή εικονικός πίνακας για διαδικτυακές συνεδρίες)
- Αυτοκόλλητες σημειώσεις ή διαδικτυακά εργαλεία συνεργασίας (π.χ. Miro, Jamboard)
- Χρονοδιακόπτης για δραστηριότητες

Στόχοι:

- Να δώσουν στους συμμετέχοντες τη δυνατότητα να περιηγηθούν στο πολιτικό τοπίο γύρω από τα θέματα βιωσιμότητας
- Να βοηθήσει τους συμμετέχοντες να εντοπίσουν τους ενδιαφερόμενους φορείς και να αξιολογήσουν τη λογοδοσία για μη βιώσιμες πρακτικές
- Ανάπτυξη δεξιοτήτων για την υπεράσπιση αλλαγών πολιτικής και την κινητοποίηση άλλων για τη βιωσιμότητα

Μαθησιακά αποτελέσματα:
Στο τέλος του εργαστηρίου, οι συμμετέχοντες θα είναι σε θέση να:

- Οι συμμετέχοντες θα κατανοήσουν την έννοια της πολιτικής δράσης και το ρόλο της στην προώθηση της βιωσιμότητας.
- Οι συμμετέχοντες θα είναι σε θέση να εντοπίζουν τα βασικά ενδιαφερόμενα μέρη και τους τομείς ευθύνης στο πλαίσιο των προκλήσεων βιωσιμότητας.
- Οι συμμετέχοντες θα εξασκηθούν στην υπεράσπιση πολιτικών βιωσιμότητας και θα διερευνήσουν τρόπους προώθησης της πολιτικής αλλαγής.

Δομή**:**

1. Εισαγωγή **(15** λεπτά**):**

- Ξεκινήστε με μια επισκόπηση της πολιτικής δράσης, τονίζοντας τη σημασία της για την αντιμετώπιση ζητημάτων βιωσιμότητας και την επίτευξη πολιτικών επιπτώσεων.
- Εξηγήστε ότι η πολιτική δράση περιλαμβάνει τόσο την κατανόηση του πολιτικού συστήματος όσο και την κινητοποίηση των άλλων για τη διεκδίκηση βιώσιμων πολιτικών.
- Δώστε παραδείγματα πολιτικής δράσης, όπως τα κινήματα βάσης όπως το Fridays for Future και το Extinction Rebellion, και συζητήστε πώς αυτές οι πρωτοβουλίες επηρέασαν τη δημόσια πολιτική και ευαισθητοποίηση.

2. Πρόκληση χαρτογράφησης των ενδιαφερομένων μερών **(20** λεπτά**):**

- Χωρίστε τους συμμετέχοντες σε μικρές ομάδες και μοιράστε κάρτες σεναρίων που περιγράφουν ένα συγκεκριμένο ζήτημα βιωσιμότητας (π.χ. ρύπανση από πλαστικά, κατανάλωση ενέργειας, διαχείριση αποβλήτων).
- Ζητήστε από κάθε ομάδα να προσδιορίσει τα βασικά ενδιαφερόμενα μέρη που εμπλέκονται στο σενάριό της. Μοιράστε κάρτες ρόλων των ενδιαφερομένων μερών για να τους καθοδηγήσετε (π.χ. κυβέρνηση, βιομηχανία, κοινότητα, ΜΚΟ, καταναλωτές).
- Κάθε ομάδα θα πρέπει να χαρτογραφήσει αυτούς τους ενδιαφερόμενους σε έναν πίνακα ή σε ένα μεγάλο φύλλο, σημειώνοντας τους πιθανούς ρόλους, τις ευθύνες και το

επίπεδο ευθύνης τους για το ζήτημα.
- Οι ομάδες παρουσιάζουν τους χάρτες των ενδιαφερομένων μερών τους, εξηγώντας τις διαφορετικές οπτικές γωνίες και τα επίπεδα ευθύνης κάθε ενδιαφερομένου.

3. Προσομοίωση **π**ολιτικής συνηγορίας**: "(35** λε**π**τά**):**

- Παρουσιάστε μια παιχνιδοποιημένη άσκηση ρόλων όπου οι συμμετέχοντες θα υποστηρίξουν πολιτικές που θα αντιμετωπίζουν το ζήτημα βιωσιμότητας του σεναρίου τους. Κάθε ομάδα αναλαμβάνει να διατυπώσει μια πρόταση πολιτικής που πιστεύει ότι θα οδηγήσει σε αποτελεσματική δράση.
- Οργανώστε μια "μορφή συζήτησης" όπου κάθε ομάδα παρουσιάζει την πολιτική της πρόταση, αιτιολογώντας γιατί θα αντιμετωπίσει αποτελεσματικά το ζήτημα. Άλλες ομάδες, που εκπροσωπούν διαφορετικά ενδιαφερόμενα μέρη, απαντούν με την υποστήριξή τους, τις ανησυχίες τους ή τις εναλλακτικές προτάσεις τους.
- Σημεία συζήτησης: Ενθαρρύνετε τις ομάδες να σκεφτούν:
    - Ποιος θα είναι υπεύθυνος για την εφαρμογή της πολιτικής;
    - Ποια είναι τα αναμενόμενα οφέλη και τα αντισταθμιστικά οφέλη της πολιτικής;
    - Πώς μπορεί να επηρεάσει η πολιτική τους διάφορους ενδιαφερόμενους;
- Απονέμετε "πόντους πολιτικής" για πειστικά επιχειρήματα, καινοτόμες ιδέες και αποτελεσματική συνεργασία κατά τη διάρκεια της συζήτησης.

4. Σχεδιασμός δράσης**: (30** λε**π**τά**):**

- Ζητήστε από κάθε ομάδα να σκεφτεί πώς θα κινητοποιούσε τους άλλους να υποστηρίξουν την πολιτική της. Καθοδηγήστε τους στα ακόλουθα βήματα:
- Προσδιορίστε τις βασικές ομάδες που πρέπει να εμπλακούν (π.χ. τοπική κοινότητα, διαδικτυακοί υποστηρικτές, μέσα ενημέρωσης).
- Αναπτύξτε ένα απλό σχέδιο εκστρατείας, συμπεριλαμβανομένων πιθανών συνθημάτων, δράσεων στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης ή εκδηλώσεων.
- Καταιγισμός ιδεών για την αντιμετώπιση αντιδράσεων ή

προκλήσεων που μπορεί να αντιμετωπίσουν.
- Οι ομάδες μοιράζονται τα σχέδια δράσης τους, εστιάζοντας στον τρόπο με τον οποίο θα αναπτύξουν δυναμική και δημόσια υποστήριξη για την πολιτική.

5. Αναστοχασμός και συζήτηση για την **π**ολιτική δράση **(20** λε**π**τά**):**

- Διευκολύνετε μια συζήτηση σχετικά με τις προκλήσεις και τις ευκαιρίες που αντιμετώπισαν κατά τη διάρκεια του εργαστηρίου. Πιθανές ερωτήσεις προβληματισμού:
  - Πώς διαχειρίστηκαν τις διαφορετικές οπτικές γωνίες κατά τη διάρκεια της χαρτογράφησης και της συζήτησης των ενδιαφερομένων μερών;
  - Ποιες στρατηγικές ήταν πιο αποτελεσματικές για την οικοδόμηση μιας υπόθεσης για την πολιτική τους;
  - Πώς αισθάνονται για την ικανότητά τους να επηρεάσουν τη βιώσιμη αλλαγή μέσω της πολιτικής δράσης;
- Να τονιστεί η σημασία της επιμονής, της συνεργασίας και του στρατηγικού σχεδιασμού για την προώθηση της αλλαγής πολιτικής για την αειφορία.

Συμβουλές για διευκολυντές**:**

- Ενθαρρύνετε τον ανοικτό διάλογο και τη συζήτηση με σεβασμό, καθώς οι συμμετέχοντες ενδέχεται να έχουν διαφορετικές απόψεις σχετικά με τις βέλτιστες προσεγγίσεις πολιτικής.
- Υποστήριξη των συμμετεχόντων στην κατανόηση της δυναμικής της εξουσίας και των πιθανών εμποδίων στην εφαρμογή βιώσιμων πολιτικών, ενισχύοντας την αξία της επιμονής και της δημιουργίας συμμαχιών.
- Υπενθυμίστε στους συμμετέχοντες ότι οι πολιτικοί φορείς μπορούν να λειτουργούν σε πολλά επίπεδα, από την τοπική κοινοτική δράση έως την εθνική και παγκόσμια συνηγορία.

WS5: Γίνετε μέρος της αλλαγής**:** Βιώσιμες αναφορές

Συγγραφείς: Vilas Nieto (FEMXA)

Μορφή**:**
Πρόσωπο με πρόσωπο, διαδικτυακά ή υβριδικά

Διάρκεια**:**
2 ώρες

Προφίλ συμμετέχοντα**:**
Νέοι μεταξύ 18 και 30 ετών που ενδιαφέρονται για τη βιωσιμότητα

Υλικά**:**

- Χαρτί και στυλό
- Πρόσβαση στο Διαδίκτυο (προαιρετικά)
- Υποδείγματα για τη σύνταξη αναφορών

Στόχοι**:**

- Ανάπτυξη της ικανότητας "Πολιτική δράση" του πλαισίου GreenComp, προωθώντας την ενεργό συμμετοχή και την κατανόηση των πολιτικών διαδικασιών.
- Ανάπτυξη κατανόησης της σημασίας της πολιτικής δράσης για την αειφορία.
- Ανάπτυξη των ικανοτήτων έρευνας και συγγραφής επίσημων αναφορών.
- Ενίσχυση των συμμετεχόντων ώστε να επηρεάζουν τις αποφάσεις πολιτικής και να προωθούν τη βιωσιμότητα.

Μαθησιακά α**π**οτελέσματα**:**

Στο τέλος του εργαστηρίου, οι συμμετέχοντες θα είναι σε θέση:

- Να κατανοήσουν πώς λειτουργεί η διαδικασία υποβολής αναφορών στην Ευρωπαϊκή Ένωση και ο ρόλος της στη λήψη πολιτικών αποφάσεων.

- Έρευνα και συλλογή σχετικών πληροφοριών για οικολογικά θέματα και περιβαλλοντικές πολιτικές.
- Εφαρμογή κριτικής σκέψης για την ανάλυση περιβαλλοντικών προβλημάτων και την πρόταση βιώσιμων και αειφόρων λύσεων.
- Να αισθάνονται πιο δυνατοί και ικανοί να επηρεάζουν τις πολιτικές αποφάσεις, αναπτύσσοντας μεγαλύτερη εμπιστοσύνη στην ικανότητά τους να ενεργούν πολιτικά.

Δομή**:**

1. Εισαγωγή **(15** λεπτά**):**

- Εξηγήστε τον στόχο του εργαστηρίου και τη σημασία της πολιτικής δράσης για την επίτευξη αλλαγών μεγάλης κλίμακας στην αειφορία.
- Εξηγήστε πώς μπορεί να υποβληθεί αναφορά στην ΕΕ, παρουσιάστε ένα παράδειγμα και εξηγήστε τη χρησιμότητά της.

2. Σχηματισμός ομάδων και εκλογή θέματος **(15** λεπτά**):**

- Χωρίστε τους συμμετέχοντες σε ομάδες των 4-5 ατόμων.
- Κάθε ομάδα θα εκπροσωπήσει ένα φανταστικό πρόσωπο ή οργανισμό που θα παρουσιάσει ένα ψήφισμα.
- Κάθε ομάδα θα πρέπει να επιλέξει ένα οικολογικό θέμα για την αίτησή της (π.χ. μείωση των εκπομπών CO2, προστασία των φυσικών περιοχών, προώθηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, απαγόρευση των ορυκτών καυσίμων κ.λπ.).

3. Έρευνα και συγγραφή **(50** λεπτά**):**

- Οι ομάδες θα ερευνήσουν το θέμα τους και θα συντάξουν ένα επίσημο αίτημα προς την ΕΕ.
- Χρησιμοποιήστε πρότυπα για να καθοδηγήσετε τη συγγραφή, συμπεριλαμβανομένων τμημάτων όπως εισαγωγή, αιτιολόγηση, προτάσεις και συμπεράσματα.

4. Παρουσίαση της αναφοράς **(25** λεπτά**):**

- Κάθε ομάδα παρουσιάζει την αναφορά και τις στρατηγικές της στους υπόλοιπους συμμετέχοντες.
- Ενθαρρύνετε τις ερωτήσεις και την εποικοδομητική ανατροφοδότηση μεταξύ των ομάδων.
- Μετά από κάθε παρουσίαση, οι συμμετέχοντες θα ψηφίσουν αν θέλουν να γίνει δεκτή ή όχι η αίτηση.

5. Αναστοχασμός και συμπέρασμα **(15** λεπτά**):**

- Αναστοχασμός σχετικά με όσα μάθατε και πώς μπορούν να εφαρμοστούν στην πραγματική ζωή.
- Συζητήστε τη σημασία της πολιτικής δράσης και πώς ο καθένας μπορεί να συμβάλει στη βιωσιμότητα μέσω της ενεργού συμμετοχής.

Συμβουλές για διευκολυντές:

- Ενθαρρύνετε τους συμμετέχοντες να αναλύουν κριτικά τα προβλήματα και να προτείνουν βιώσιμες λύσεις.

4.4.2 Συλλογική δράση

WS1: Από τις ιδέες στις δράσεις

Συγγραφείς: Yunus Emre Çakmak (KUBI)

Μορφή:
Πρόσωπο με πρόσωπο

Διάρκεια:
6 ώρες

Προφίλ συμμετέχοντα:
20-30 νέοι

Υλικά:

- Πρότυπο καθορισμού στόχων
- Flipcharts, μαρκαδόροι, αυτοκόλλητες σημειώσεις
- Μεγάλα κομμάτια παζλ ή οικοδομικά τετράγωνα (που αντιπροσωπεύουν βήματα προς τους στόχους)
- Ημερολόγια για τους συμμετέχοντες
- Παραδείγματα μεμονωμένων πρωτοβουλιών
- Βίντεο κλιπ που παρουσιάζουν άτομα που αναλαμβάνουν βιώσιμη δράση

Στόχοι:

- Να βοηθήσει τους συμμετέχοντες να αναπτύξουν πρακτικές στρατηγικές για τη μετατροπή των ιδεών σε απτά, αποτελεσματικά έργα.
- Να ενισχύσει το αίσθημα της ενεργητικότητας, ενθαρρύνοντας τους συμμετέχοντες να δραστηριοποιούνται ενεργά στις κοινότητες και στο επαγγελματικό τους περιβάλλον.

Μαθησιακά αποτελέσματα:

- Αφήνοντας τους συμμετέχοντες με ένα συγκεκριμένο σχέδιο για την ανάληψη ατομικής πρωτοβουλίας σε ένα συγκεκριμένο θέμα βιωσιμότητας.
- Εκμάθηση πρακτικών τεχνικών για τον καθορισμό στόχων, τον προγραμματισμό και την ανάληψη δράσης.
- Κατανόηση του τρόπου με τον οποίο η προσωπική ευθύνη και οι μικρές δράσεις μπορούν να οδηγήσουν σε ευρύτερες θετικές περιβαλλοντικές και κοινωνικές επιπτώσεις.

Δομή:

Δραστηριότητα **1:** Η Δύναμη του Ενός**:** Ιστορίες αντίκτυπου **(1** ώρα**)**

Στόχος: Να εμπνεύσει τους συμμετέχοντες παρουσιάζοντας πραγματικά παραδείγματα ατόμων που έχουν κάνει σημαντικές αλλαγές μέσω των προσωπικών τους πρωτοβουλιών.

Μηχανικός: Αφήγηση ιστοριών και προβληματισμός Εγκατάσταση:

- Επιλέξτε 2-3 εμπνευσμένα βίντεο κλιπ με άτομα που ανέλαβαν ουσιαστικές δράσεις για την αντιμετώπιση των προκλήσεων βιωσιμότητας (π.χ. κάποιος που ξεκίνησε έναν κοινοτικό κήπο, ξεκίνησε μια πρωτοβουλία ανακύκλωσης ή ανέπτυξε μια τοπική εκστρατεία καθαρισμού).
- Δώστε στους συμμετέχοντες ημερολόγια για προσωπικούς προβληματισμούς.

Οδηγίες:

- Δείξτε τα επιλεγμένα βίντεο κλιπ με τα άτομα που αναλαμβάνουν πρωτοβουλίες.
- Αφού παρακολουθήσουν τα αποσπάσματα, ζητήστε από τους συμμετέχοντες να αφιερώσουν 10 λεπτά για να προβληματιστούν και να γράψουν ημερολόγιο: "Τι τους άρεσε στις ιστορίες;" "Ποια θέματα βιωσιμότητας τους

παθιάζουν;" "Πώς μπορούν να αναλάβουν παρόμοιες ατομικές πρωτοβουλίες στις δικές τους κοινότητες ή στους δικούς τους χώρους εργασίας;"

Απολογισμός (15 λεπτά):

- Διευκολύνετε μια συζήτηση με τις ακόλουθες ερωτήσεις: "Ποια ιστορία σας ενέπνευσε περισσότερο και γιατί;" "Ποια θέματα βιωσιμότητας σας παρακινούν προσωπικά να αναλάβετε δράση;" "Ποια μικρά βήματα θα μπορούσατε να κάνετε για να κάνετε τη διαφορά;"

Δραστηριότητα **2:** Το **π**αζλ της **π**ρωτοβουλίας **(1,5** ώρα**)**

Στόχος: Να βοηθήσει τους συμμετέχοντες να αναλύσουν έναν μεγάλο στόχο βιωσιμότητας σε μικρά, διαχειρίσιμα βήματα και να αναπτύξουν ένα σαφές σχέδιο δράσης.

Mechanic: Ομαδική επίλυση προβλημάτων

Εγκατάσταση:

- Χωρίστε τους συμμετέχοντες σε μικρές ομάδες των 4-5 ατόμων.
- Δώστε σε κάθε ομάδα μεγάλα κομμάτια παζλ ή δομικά στοιχεία που αντιπροσωπεύουν τα βήματα που απαιτούνται για την επίτευξη ενός στόχου βιωσιμότητας (π.χ. έναρξη ενός κοινοτικού προγράμματος ανακύκλωσης ή διοργάνωση μιας εκδήλωσης περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης).

Οδηγίες:

- Κάθε ομάδα θα επιλέξει μια πρόκληση βιωσιμότητας για την οποία είναι παθιασμένη και θα προσδιορίσει τον τελικό στόχο που θέλει να επιτύχει (π.χ. μείωση των πλαστικών μιας χρήσης στην κοινότητά της).
- Τα κομμάτια του παζλ ή τα δομικά στοιχεία αντιπροσωπεύουν κάθε βήμα που απαιτείται για την επίτευξη του στόχου.
- Οι ομάδες θα γράψουν αυτά τα βήματα στα κομμάτια και θα συναρμολογήσουν το παζλ ή θα χτίσουν τη δομή, αντικατοπτρίζοντας την πορεία προς την επίτευξη του στόχου τους.

- Παραδείγματα βημάτων: εμπλοκή ενδιαφερομένων, συγκέντρωση πόρων, έναρξη πιλοτικής πρωτοβουλίας, προώθηση του έργου.
- Αφού συναρμολογήσουν το παζλ ή τη δομή τους, οι ομάδες θα παρουσιάσουν την πρωτοβουλία τους και τα βήματα που σκοπεύουν να ακολουθήσουν.

Απολογισμός (15 λεπτά):

- Συζητήστε: "Πώς προσεγγίσατε το σπάσιμο του στόχου σας σε βήματα;" "Υπήρχαν προκλήσεις για να βρείτε τη σωστή σειρά ενεργειών;" "Ποιο ήταν το πιο κρίσιμο βήμα στο σχέδιό σας και γιατί;"

Δραστηριότητα **3:** Αγώνας σκυταλοδρομίας **π**ρωτοβουλίας **(1** ώρα**)**

Στόχος: Να ενθαρρύνει τους συμμετέχοντες να αναλάβουν γρήγορη και αποφασιστική δράση και να αναγνωρίσουν ότι η πρωτοβουλία συχνά απαιτεί άμεση ανταπόκριση στις προκλήσεις.

Μηχανικός: Μηχανικός: Σωματική και ψυχική πρόκληση Εγκατάσταση:

- Διαμορφώστε έναν υπαίθριο χώρο ή έναν μεγάλο εσωτερικό χώρο για μια σκυταλοδρομία.
- Σε διάφορα σημεία της διαδρομής της σκυταλοδρομίας, οι συμμετέχοντες θα σταματήσουν και θα καταγράψουν ένα μικρό βήμα που θα μπορούσαν να κάνουν προς έναν στόχο βιωσιμότητας που έχουν επιλέξει (π.χ., να επικοινωνήσουν με μια τοπική κυβέρνηση, να ξεκινήσουν μια εκστρατεία στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης).

Οδηγίες:

- Χωρίστε τους συμμετέχοντες σε ομάδες.
- Κάθε μέλος της ομάδας πρέπει να τρέξει σε έναν σταθμό όπου θα βρει μια πρόκληση σχετική με τη βιωσιμότητα.
- Σε κάθε σταθμό, οι συμμετέχοντες θα γράφουν ένα μικρό, εφαρμόσιμο βήμα που μπορούν να κάνουν για να αντιμετωπίσουν την πρόκληση πριν δώσουν τη σκυτάλη στον επόμενο δρομέα.

- Ο αγώνας συνεχίζεται έως ότου όλα τα μέλη της ομάδας συνεισφέρουν βήματα προς τον στόχο της ομάδας τους.

Απολογισμός (15 λεπτά):

- Συζητήστε: "Πώς αποφασίσατε για τα βήματα δράσης σας κατά τη διάρκεια της σκυταλοδρομίας;" "Πώς η σωματική δραστηριότητα επηρέασε την προσέγγισή σας στην επίλυση προβλημάτων και τη λήψη αποφάσεων;" "Τι μάθατε σχετικά με την άμεση ανάληψη πρωτοβουλιών;"

Δραστηριότητα **4:** Το φαινόμενο των κυματισμών **(1,5** ώρα**)**

Στόχος: Να διερευνήσει πώς μικρές ατομικές δράσεις μπορούν να δημιουργήσουν αλυσιδωτές επιδράσεις που οδηγούν σε ευρύτερες, συστημικές αλλαγές.

Μηχανικός: Μηχανισμός: Χαρτογράφηση οπτικών επιπτώσεων

Εγκατάσταση:

- Χωρίστε τους συμμετέχοντες σε ζεύγη ή μικρές ομάδες.
- Δώστε σε κάθε ομάδα μια μεγάλη αφίσα και αυτοκόλλητες σημειώσεις.

Οδηγίες:

- Κάθε ομάδα θα επιλέξει μια ατομική δράση που θα μπορούσε να αναλάβει (π.χ. μείωση των πλαστικών απορριμμάτων, προώθηση των δημόσιων συγκοινωνιών, οργάνωση δενδροφύτευσης).
- Στη μεγάλη αφίσα, θα δημιουργήσουν έναν "χάρτη κυματισμών", δείχνοντας πώς αυτή η μικρή δράση θα μπορούσε να οδηγήσει σε ευρύτερες αλλαγές με την πάροδο του χρόνου.
- Για παράδειγμα, η μείωση των πλαστικών απορριμμάτων θα μπορούσε να οδηγήσει σε καθαρότερο τοπικό περιβάλλον, να εμπνεύσει άλλους να αναλάβουν παρόμοιες δράσεις, να μειώσει τη ζήτηση για πλαστικό και τελικά να επηρεάσει την πολιτική.
- Μετά από 45 λεπτά, οι ομάδες θα παρουσιάσουν τους χάρτες τους, εξηγώντας πώς η μεμονωμένη πρωτοβουλία μπορεί να οδηγήσει σε σημαντικές επιπτώσεις.

Απολογισμός (15 λεπτά):

- Συζητήστε: "Τι σας εξέπληξε σχετικά με τις πιθανές επιπτώσεις των μικρών δράσεων;" "Πώς μπορεί η κατανόηση του ευρύτερου αντίκτυπου της πρωτοβουλίας σας να σας παρακινήσει να αναλάβετε δράση;"

Δραστηριότητα **5:** Δέσμευση **π**ροσω**π**ικής **π**ρωτοβουλίας **(1** ώρα**)**

Στόχος: Να βοηθήσει τους συμμετέχοντες να δεσμευτούν ότι θα αναλάβουν ατομική πρωτοβουλία δημιουργώντας ένα προσωπικό σχέδιο δράσης για μια συγκεκριμένη πρόκληση βιωσιμότητας.

Μηχανικός: Αναστοχαστικός Σχεδιασμός

Εγκατάσταση:

- Διανέμετε περιοδικά και φυλλάδια που παρέχουν παραδείγματα προσωπικών πρωτοβουλιών (π.χ. έναρξη τοπικού προγράμματος ανακύκλωσης, μετάβαση σε βιώσιμα προϊόντα, συμμετοχή σε περιβαλλοντική υπεράσπιση).

Οδηγίες:

- Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να προβληματιστούν σχετικά με τις δραστηριότητες του εργαστηρίου και να επιλέξουν μια πρόκληση βιωσιμότητας για την οποία νιώθουν πάθος.

Απολογισμός (15 λεπτά):

- Χρησιμοποιώντας τα ημερολόγιά τους, θα δημιουργήσουν μια προσωπική "Δέσμευση Πρωτοβουλίας", περιγράφοντας:
- Η πρόκληση βιωσιμότητας που θέλουν να αντιμετωπίσουν.
- Τις συγκεκριμένες ενέργειες που θα λάβουν για την αντιμετώπισή του.
- Χρονοδιάγραμμα για την ανάληψη των εν λόγω δράσεων.
- Πιθανές προκλήσεις και πώς θα τις ξεπεράσουν.
- Μετά από 30 λεπτά προβληματισμού και σχεδιασμού, οι συμμετέχοντες θα σχηματίσουν ζευγάρια και θα μοιραστούν τις δεσμεύσεις τους με έναν συνεργάτη για

ανατροφοδότηση.

Συμβουλές για διευκολυντές:

- Στην αρχή του εργαστηρίου, χρησιμοποιήστε εντυπωσιακές, πραγματικές ιστορίες για να εμπνεύσετε τους συμμετέχοντες. Αυτές θα πρέπει να είναι κατανοητές και να δείχνουν ότι οι ατομικές ενέργειες μπορούν να οδηγήσουν σε σημαντικές αλλαγές. Βεβαιωθείτε ότι οι ιστορίες προέρχονται από διαφορετικά υπόβαθρα για να έχουν απήχηση σε μια διαφορετική ομάδα συμμετεχόντων.

- Καθ' όλη τη διάρκεια του εργαστηρίου, υπενθυμίστε στους συμμετέχοντες ότι έχουν τη δύναμη να αναλάβουν πρωτοβουλίες με μικρούς και μεγάλους τρόπους. Ενισχύστε τους να αναλάβουν την ευθύνη για τις ιδέες και τις ενέργειές τους και ενισχύστε τους ότι η ατομική πρωτοβουλία μπορεί να ξεκινήσει από μικρή κλίμακα και να αναπτυχθεί με την πάροδο του χρόνου.

- Αυτό το εργαστήριο είναι διαδραστικό και απαιτεί από τους συμμετέχοντες να εμπλακούν σωματικά (π.χ., η σκυταλοδρομία) και διανοητικά (π.χ., καταιγισμός ιδεών για σχέδια δράσης). Φροντίστε να διατηρήσετε υψηλή ενέργεια ενθαρρύνοντας τον ενθουσιασμό, γιορτάζοντας τις μικρές νίκες και δημιουργώντας ένα διασκεδαστικό, υποστηρικτικό περιβάλλον.

- Ορισμένοι συμμετέχοντες μπορεί να αισθάνονται πιο σίγουροι από άλλους για την ανάληψη πρωτοβουλιών. Να είστε ευαίσθητοι στους διαφορετικούς ρυθμούς μάθησης και στα διαφορετικά κίνητρα. Παρέχετε πρόσθετη υποστήριξη ή ενθάρρυνση στους συμμετέχοντες που μπορεί να αισθάνονται αβέβαιοι για το πού να ξεκινήσουν.

WS2: Χρήση της κοινοτικής ηγεσίας και του διακοινοτικού διαλόγου για τη διευκόλυνση βιώσιμων και καινοτόμων αλλαγών

Συγγραφείς: Corgelas (ANI International)

Μορφή:
Προσωπικό ή διαδικτυακό εργαστήριο

Διάρκεια:
2,5 ώρες

Προφίλ συμμετέχοντα:
Νέοι ηλικίας 16-30 ετών. Ιδανικό μέγεθος ομάδας: 10-15 συμμετέχοντες.

Υλικά:

- Λευκός πίνακας ή εικονικός πίνακας
- Αυτοκόλλητες σημειώσεις ή διαδικτυακά εργαλεία συνεργασίας (π.χ. Trello, Drive, google docs, google sheets)
- Κάρτες σεναρίων με τοπικά θέματα βιωσιμότητας (π.χ. ρύπανση, παιδιά του δρόμου, ενεργειακή απόδοση, προστασία του περιβάλλοντος)
- Κάρτες ρόλων (π.χ. ηγέτης κοινότητας, περιβαλλοντικός ακτιβιστής, ιδιοκτήτης τοπικής επιχείρησης, οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών ή της νεολαίας)
- Φύλλα εργασίας για το σχεδιασμό δράσης

Στόχοι:

- Ορισμός της έννοιας της ηγεσίας αειφορίας και των αξιών της
- Περιγράψτε τα βασικά εργαλεία και συμβουλές για την προώθηση της ηγεσίας της κοινότητας και τη διευκόλυνση του διαλόγου σε ένα περιβάλλον VUCA (μεταβλητότητα, αβεβαιότητα, πολυπλοκότητα και ασάφεια).
- Περιγράψτε τους πυλώνες της κοινοτικής Ηγεσίας και της επιτυχίας των συλλογικών δράσεων.

Μαθησιακά αποτελέσματα:
Στο τέλος του εργαστηρίου, οι συμμετέχοντες θα είναι σε θέση για:

- Εξερεύνηση διάφορων συστατικών στοιχείων της βιώσιμης

ηγεσίας: εμπλοκή και κινητοποίηση της κοινότητας, προσωπική και κοινωνική ανάπτυξη, διαχείριση ανθρώπων και πόρων.

- Προώθηση της ενδυνάμωσης και της τοπικής ανάπτυξης με βάση τους τοπικούς πόρους (άνδρες, γυναίκες, παιδιά, επιχειρήσεις, ιδρύματα κ.λπ.)
- Να συνδιαμορφώνουν ένα συλλογικό όραμα για ένα κοινωνικό πρόβλημα που να ανταποκρίνεται στα ενδιαφέροντά τους.

Δομή:

1. Εισαγωγή του εργαστηρίου **(10** λεπτά**)**

- Εισαγωγή των εννοιών της βιώσιμης ηγεσίας, της συλλογικής δράσης, της κοινοτικής ηγεσίας
- Εξηγήστε τι είναι το περιβάλλον VUCA και ο διακοινοτικός διάλογος,
- Εξηγήστε πώς η συλλογική δράση μπορεί να συμβάλει σε μια βιώσιμη αλλαγή σε ένα περιβάλλον VUCA

2. Πρόκληση**: "**Καινοτόμοι της βιώσιμης ηγεσίας**",** Παιχνίδι ρόλων **(40** λεπτά**)**

- Χωρίστε τους συμμετέχοντες σε μικρές ομάδες 3-5 και μοιράστε κάρτες σεναρίων με διαφορετικά τοπικά θέματα βιωσιμότητας (π.χ. ρύπανση, παιδιά του δρόμου, ενεργειακή απόδοση, προστασία του περιβάλλοντος).

- Στη συνέχεια, κάθε ομάδα θα ορίσει έναν επικεφαλής που θα επιλέξει τυχαία μια κάρτα που θα περιλαμβάνει ένα τοπικό ζήτημα και πιθανούς κοινοτικούς φορείς ή ενδιαφερόμενους που μπορούν να βοηθήσουν στην επίλυση του προβλήματος.
    - *Κοινοτικός ηγέτης,*
    - *Περιβαλλοντικός ακτιβιστής,*
    - *Ιδιοκτήτης τοπικής επιχείρησης,*
    - *Οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών ή της νεολαίας*
    - *Μέλη δημόσιων οργανώσεων*
    - *Μέλη διεθνών ΜΚΟ ή οργανισμών (π.χ. Παγκόσμια Τράπεζα, ΟΟΣΑ, Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Ηνωμένα Έθνη...)*
    - *ΜΜΕ ή πολιτικοί που ασχολούνται με την ενδυνάμωση των νέων*

- Βήμα **1:** Βάλτε ένα χρονόμετρο για 10-15 λεπτά, ώστε κάθε ομάδα να κάνει καταιγισμό ιδεών και να καταγράψει όσο το δυνατόν περισσότερες αιτίες και συνέπειες που σχετίζονται με το σενάριο της κάρτας. Ενθαρρύνετε τους συμμετέχοντες να σκεφτούν με μια στάση επιστημικού διαλόγου (διεπιστημονικές ή διεπιστημονικές προσεγγίσεις, π.*χ. σύνδεση της εκπαίδευσης, των κοινωνικών λειτουργών, της οικονομικής ανάπτυξης, της πολιτικής με τη βιώσιμη ανάπτυξη…)*.
- Βήμα **2:** Κάθε ομάδα μοιράζεται γρήγορα την εργασία της με την ευρύτερη ομάδα. Ενθαρρύνετε τις ομάδες να ακούσουν για νέες προοπτικές που μπορούν να ενσωματώσουν στην κριτική τους σκέψη.
- Βήμα **3:** Οι συντονιστές οδηγούν σε μια διασταυρούμενη ανάλυση των διαφορετικών απόψεων και δεν διστάζουν να θέτουν ερωτήσεις που βοηθούν τους συμμετέχοντες να αναπτύξουν την κριτική τους σκέψη και τη συνεργατική τους λήψη αποφάσεων.
- Βήμα **4:** Οι συντονιστές παρουσιάζουν μια εξαντλητική σύνθεση με ιδιαίτερη έμφαση στους βασικούς ορισμούς των εννοιών: βιώσιμη ηγεσία, τα συστατικά της και οι αξίες της.

3. Σχεδιασμός συλλογικής δράσης **(55** λεπτά**):**

- Σε συνέχεια της προηγούμενης δραστηριότητας, όλες οι ομάδες καταγράφουν γρήγορα 2 ή 3 πιθανές λύσεις ή δράσεις που σχετίζονται με το τοπικό ζήτημα στο οποίο εργάζονται.
- Οι διαμεσολαβητές αριθμούν τις διάφορες λύσεις που προτείνονται σε κάρτες και οργανώνουν μια συλλογική ψηφοφορία για 3 δράσεις που κρίνονται κατάλληλες για υλοποίηση σε διάστημα 3, 12 και 24 μηνών.
- Χωρίστε τους συμμετέχοντες σε 3 ομάδες (μια ομάδα 3 μηνών, μια ομάδα 12 μηνών και μια ομάδα 24 μηνών).
- Σε ένα Φύλλο Εργασίας για το σχεδιασμό δράσης, κάθε ομάδα θα εργαστεί πάνω σε μια συγκεκριμένη δράση (π.χ.: δράση, δραστηριότητες, ενδιαφερόμενοι, προϋπολογισμός και στρατηγικές χρηματοδότησης, δείκτες επιπτώσεων),
- Οι ομάδες εξηγούν πώς θα διευκολύνουν τον διακοινοτικό διάλογο για την εφαρμογή του σχεδίου δράσης τους,
- Στη συνέχεια, ζητήστε από όλες τις ομάδες να μοιραστούν τις απαντήσεις τους για να διευκολυνθεί η διασταυρούμενη ανάλυση των διαφορετικών απόψεων. Οι συντονιστές δεν διστάζουν να θέτουν ερωτήσεις που βοηθούν τους συμμετέχοντες να αναπτύξουν την κριτική τους σκέψη και τη συνεργατική τους λήψη αποφάσεων.
- Οι συντονιστές προετοιμάζουν 3 ή 4 βασικές ερωτήσεις και

ξεκινούν τη συζήτηση σε όλη την ομάδα.
- Χρήση αυτοκόλλητων σημειώσεων ή εικονικού πίνακα για την καταγραφή βασικών εννοιών και ιδεών,

4.Απολογισμός **(30** λεπτά**)**

Οι ερωτήσεις αυτές μπορούν να αντιμετωπιστούν ομαδικά ή ατομικά.
- Ποιες νέες δεξιότητες κοινωνικού σχεδιασμού *(π.χ.: ικανότητα καθορισμού στόχων, λήψης αποφάσεων και δημιουργίας μελλοντικών στρατηγικών)* και κινητοποίησης της κοινότητας *(π.χ.: καλές δεξιότητες επικοινωνίας, ιδίως ακρόασης, δεξιότητες διευκόλυνσης ώστε οι κοινότητες να μπορούν να διεξάγουν τη δική τους ανάλυση της ζωής και της κατάστασής τους, ευαισθητοποίηση σε θέματα πολιτικής, φύλου και πολιτισμού και σχέσεων*) αποκτήθηκαν κατά τη διάρκεια του εργαστηρίου;
- Ποιους περιορισμούς θα μπορούσατε να εντοπίσετε κατά την υλοποίηση μιας κοινοτικής δράσης;
- Οι συντονιστές προετοιμάζουν μια συνολική περίληψη του εργαστηρίου, εστιάζοντας στις βασικές έννοιες και διατυπώνοντας ένα κάλεσμα για κοινωνική δράση μεταξύ των νέων.

5.Συμπεράσματα και συμπεράσματα **(15** λεπτά**):**

- Οι συντονιστές επικεντρώνονται σε συμβουλές για την προώθηση της ηγεσίας της κοινότητας και τη διευκόλυνση του διαλόγου σε ένα περιβάλλον VUCA (Volatility, Uncertainty, Complexity and Ambiguity), τους πυλώνες της επιτυχίας της ηγεσίας της κοινότητας.
- Εξηγήστε τους δεσμούς μεταξύ συλλογικής δράσης και οικονομικής ή τοπικής ανάπτυξης
- Εξηγήστε το 7Cs Πλαίσιο Ηγεσίας

Συμβουλές για διευκολυντές**:**

- Προετοιμάστε ένα φύλλο επισκόπησης που να τονίζει ένα βασικό μήνυμα στο τέλος,
- Δημιουργήστε ένα συνεργατικό και διαδραστικό περιβάλλον και μη διστάσετε να κάνετε ερωτήσεις που μπορούν να βοηθήσουν τους συμμετέχοντες να κάνουν μια βαθιά ανάλυση του γενικού ιστορικού του εργαστηρίου.
- Διευκόλυνση ουσιαστικών συμβουλών μάθησης.

WS3: Η αλλαγή χρειάζεται όλους για να είναι επιτυχής και αποδεκτή**!**

Συγγραφείς: Τσέβρενης (KEAN)

Μορφή**:**
Πρόσωπο με πρόσωπο

Διάρκεια**:**
5,5 ώρες

Προφίλ συμμετέχοντα**:**
20-30 εργάτες νεολαίας

Υλικά**:**

- Φορητός υπολογιστής και βιντεοπροβολέας
- Εκτυπωτής
- Κόλλα
- Ψαλίδι
- Στυλό και βιβλία
- Χρονοδιακόπτης
- Χαρτιά Flipchart
- Κινητά τηλέφωνα

Στόχοι**:**

- Στόχος του εργαστηρίου είναι να εμπνεύσει τους συμμετέχοντες μέσω μεθόδων αφήγησης ιστοριών από άτομα που είχαν κάποτε ένα παρόμοιο όραμα και κινητοποίησαν εκατοντάδες ανθρώπους.
- Επιπλέον, στοχεύει στην εμπλοκή των νέων στην κινητοποίηση της τοπικής δράσης και στην εμπέδωση ηγετικών δεξιοτήτων στους εργαζόμενους σε θέματα νεολαίας.

Μαθησιακά αποτελέσματα**:**

- Οι συμμετέχοντες θα κατανοήσουν την αλυσιδωτή επίδραση της αφήγησης ιστοριών στην κινητοποίηση συλλογικής

δράσης για τη βιωσιμότητα και, στη συνέχεια, θα έχουν αποκτήσει ενισχυμένη ικανότητα αποτελεσματικής επικοινωνίας και συνηγορίας για να εμπνεύσουν συλλογική δράση μεταξύ των νέων και άλλων ομάδων.

- Θα είναι σε θέση να ηγείται και να υποστηρίζει πρωτοβουλίες που απαιτούν ομαδική εργασία και κοινή λήψη αποφάσεων.

Δομή**:**

Δραστηριότητα **1:** Ανθρώ**π**ινη Βιβλιοθήκη **-** Άτομα **π**ου εμ**π**νέουν

Στόχος
Παρακίνηση των συμμετεχόντων με την παρουσίαση πραγματικών παραδειγμάτων ατόμων που έχουν επιτύχει ουσιαστική αλλαγή μέσω των δικών τους πρωτοβουλιών.
Mechanic**:** πάνελ αφήγησης Εγκατάσταση:

- Ένα πάνελ αποτελούμενο από 5 προσκεκλημένους που εργάζονται στο ευρύ φάσμα της περιβαλλοντικής βιωσιμότητας (θα μπορούσαν να είναι ακτιβιστές, ειδικοί στο δίκαιο του περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας, επιστήμονες, σύμβουλοι, εκπρόσωποι ΜΚΟ ή άλλοι).Το πάνελ θα τοποθετηθεί σε κεντρική θέση/σκηνή, μπροστά από το κοινό.

Οδηγίες:

- Ο συντονιστής/συντονιστής εξηγεί εν συντομία την έννοια της Ανθρώπινης Βιβλιοθήκης: (10 λεπτά)
- Κάθε αφηγητής είναι ένα "ανθρώπινο βιβλίο" που μοιράζεται ένα κεφάλαιο της ζωής του.
- Οι συμμετέχοντες (οι "αναγνώστες") ακούν τις ιστορίες των "βιβλίων".

- Οι αφηγητές καθοδηγούνται από τις ερωτήσεις που θέτει ο συντονιστής - κάθε ερώτηση είναι προσαρμοσμένη ώστε να βοηθήσει τους αφηγητές να ξεδιπλώσουν τη μοναδική τους εμπειρία και ιστορία. (60 λεπτά)

Ενημέρωση:

- Οι συμμετέχοντες εμπλέκονται σε δυναμικές ερωτήσεις και απαντήσεις με τους παραμυθάδες, λαμβάνοντας πολύτιμα σχόλια. (15 λεπτά).

Δραστηριότητα **2:** Κινητο**π**οίηση των ντό**π**ιων α**π**ό τη νεολαία

Στόχος: Να δοθεί η δυνατότητα στους νέους να προωθήσουν την τοπική και περιφερειακή αλλαγή κινητοποιώντας τους τοπικούς πληθυσμούς.
Μηχανικός: Συνέντευξη σε εξωτερικούς χώρους

Εγκατάσταση:

- Η ομάδα χωρίζεται σε ομάδες των 4-5 ατόμων. Κάθε ομάδα περπατάει στην τοπική περιοχή και μιλάει με αγνώστους της κοινότητας στο δρόμο.

Οδηγίες:

- Οι εργαζόμενοι σε θέματα νεολαίας προετοιμάζουν εκ των προτέρων ορισμένες ερωτήσεις που σχετίζονται με τις ανησυχίες των ντόπιων για το τοπικό (ή άλλο) περιβάλλον τους. (30 λεπτά)
- Οι εργαζόμενοι στη νεολαία βγαίνουν έξω και προσπαθούν να πάρουν "συνέντευξη" από τους ντόπιους. Οι απαντήσεις καταγράφονται με την άδεια των ερωτηθέντων. (60 λεπτά)

Προαιρετικά:

- Οι απαντήσεις χρησιμοποιούνται για τη χαρτογράφηση των τοπικών περιβαλλοντικών πιέσεων και των αντιλήψεων των ντόπιων σχετικά με αυτές.
- Η χαρτογράφηση αυτή μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την υποστήριξη των τοπικών αρχών ή ακόμη και για τη

δημιουργία ενός τοπικού συμβουλίου για το κλίμα/περιβάλλον.

Απολογισμός: (30 λεπτά)

- Οι συμμετέχοντες συγκεντρώνονται στο χώρο και καταγράφουν σε ένα μεγάλο φύλλο flipchart τα κύρια σημεία που τονίστηκαν από τους ντόπιους.
- Ο συντονιστής ρωτά αν οι ομάδες βρήκαν ομοιότητες μεταξύ των διαφόρων ερωτηθέντων ή όχι

Δραστηριότητα **3:** Συλλογική δράση **(**για το κλείσιμο του έργου**)**
Στόχος: Να παράσχει στους εργαζόμενους στους νέους έναν οπτικοποιημένο συμβολισμό για το πώς μικρές πρακτικές, όταν συσσωρεύονται, κάνουν μεγάλη διαφορά.

Εγκατάσταση:

- Όλοι οι συμμετέχοντες, συμπεριλαμβανομένου του/των συντονιστή/ων, έρχονται μαζί για να γεμίσουν ένα μεγάλο χαρτί flipchart με κομμάτια από φωτογραφίες που τραβήχτηκαν κατά τη διάρκεια του έργου.

Οδηγίες: (90 λεπτά)

- Οι εικόνες εκτυπώνονται σε μικρό μέγεθος
- Όλα τα μέλη κόβουν τις εικόνες και τις κολλάνε στο φύλλο flipchart για να αναπαραστήσουν τη συλλογική δράση της ομάδας.

Ενημέρωση:

- Όλοι οι συμμετέχοντες σχηματίζουν έναν κύκλο και εκφράζουν τα συναισθήματά τους σχετικά με τη δραστηριότητα και το έργο συνολικά. (30 λεπτά)

Συμβουλές για διευκολυντές**:**

- Οι συντονιστές πρέπει να υπογραμμίσουν ότι η ανθρώπινη βιβλιοθήκη αφορά μόνο την έμπνευση και ότι κάθε εργαζόμενος στον τομέα της νεολαίας θα πρέπει να πάρει τις

ιδέες με τον τρόπο που του ταιριάζει, καθώς ο καθένας είναι μοναδικός και έχει το δικό του δρόμο προς τα εμπρός.

- Οι συντονιστές θα πρέπει να έχουν υπόψη τους ότι η συνέντευξη με άτομα εκτός του χώρου μπορεί να προκαλέσει εντάσεις κατά καιρούς. Έτσι, θα πρέπει να προετοιμάσουν τους εργαζόμενους σε θέματα νεολαίας να είναι πολύ ευέλικτοι σε περίπτωση που οι πιθανοί συνεντευξιαζόμενοι δεν ανταποκριθούν.

WS4: Δημιουργία συλλογικής δράσης για την αειφορία

Συγγραφείς: Abbruzzese (Lascò)

Μορφή:
Προσωπικό ή διαδικτυακό εργαστήριο

Διάρκεια:
2 ώρες

Προφίλ συμμετέχοντα:
Νέοι ηλικίας 16-30 ετών. Ιδανικό μέγεθος ομάδας: 15-20 συμμετέχοντες για την προώθηση της αλληλεπίδρασης και της συνεργασίας.

Υλικά:

- Λευκός πίνακας ή εικονικός πίνακας (π.χ. Miro, Jamboard)
- Αυτοκόλλητες σημειώσεις ή διαδικτυακά εργαλεία συνεργασίας
- Κάρτες σεναρίων με τοπικά θέματα βιωσιμότητας (π.χ. πλαστικά απόβλητα στην κοινότητα, εξοικονόμηση νερού, ενεργειακή απόδοση)
- Κάρτες ρόλων (π.χ. ηγέτης της κοινότητας, περιβαλλοντικός ακτιβιστής, ιδιοκτήτης τοπικής επιχείρησης)
- Φύλλα εργασίας για το σχεδιασμό δράσης

Στόχοι:

- Να βοηθήσει τους συμμετέχοντες να κατανοήσουν τη δύναμη της συλλογικής δράσης για την αντιμετώπιση των προκλήσεων βιωσιμότητας
- Ανάπτυξη δεξιοτήτων συντονισμού και συνεργασίας με διαφορετικές ομάδες για την επίτευξη κοινών στόχων βιωσιμότητας
- Να ενισχύσει το αίσθημα της κοινότητας και να ενθαρρύνει τους συμμετέχοντες να ξεκινήσουν ή να συμμετάσχουν σε συλλογικές δράσεις στο τοπικό τους πλαίσιο.

Μαθησιακά αποτελέσματα:
Στο τέλος του εργαστηρίου, οι συμμετέχοντες θα είναι σε θέση να:

- αναγνωρίζουν τη σημασία της συλλογικής δράσης και του

ρόλου των κοινοτήτων στην επίτευξη της βιωσιμότητας,
- πρακτική στη δημιουργία διαδικασιών χωρίς αποκλεισμούς και με γνώμονα την κοινότητα για πρωτοβουλίες βιωσιμότητας,
- συνεργάζονται με άλλους για την επίτευξη κοινών στόχων βιωσιμότητας.

Δομή:

1. Εισαγωγή **(15** λεπτά**):**

- Ξεκινήστε με μια επισκόπηση της συλλογικής δράσης και του τρόπου με τον οποίο η συνεργασία ενισχύει τις προσπάθειες για την αντιμετώπιση ζητημάτων βιωσιμότητας.
- Συζητήστε τη σημασία των κοινοτήτων και της κοινωνίας των πολιτών για την επίτευξη των στόχων βιωσιμότητας και δώστε παραδείγματα επιτυχημένων συλλογικών δράσεων, όπως κοινοτικές πρωτοβουλίες καθαρισμού ή τοπικές εκστρατείες εξοικονόμησης ενέργειας.

2. Παιχνίδι κοινοτικής πρόκλησης**:** **"**Πρωταθλητές της βιωσιμότητας**" (25** λεπτά**):**

- Χωρίστε τους συμμετέχοντες σε μικρές ομάδες και μοιράστε κάρτες σεναρίων με τοπικές προκλήσεις βιωσιμότητας (π.χ. πλαστικά απορρίμματα σε ένα πάρκο της γειτονιάς, αναποτελεσματική χρήση ενέργειας σε κοινοτικά κτίρια, προβλήματα λειψυδρίας).
- Αναθέστε κάρτες ρόλων σε κάθε συμμετέχοντα, δίνοντάς τους διαφορετικές προοπτικές της κοινότητας (π.χ. ηγέτης της κοινότητας, ιδιοκτήτης τοπικής επιχείρησης, περιβαλλοντικός ακτιβιστής). Αυτοί οι ρόλοι αντιπροσωπεύουν ενδιαφερόμενους με διαφορετικά κίνητρα και απόψεις.
- Βάλτε ένα χρονόμετρο για 5 λεπτά, ώστε οι ομάδες να κάνουν καταιγισμό αρχικών ιδεών για το πώς θα αντιμετώπιζαν την πρόκληση ως άτομα. Στη συνέχεια, ζητήστε τους να συνδυάσουν τις ιδέες τους και να αποφασίσουν για μια συλλογική δράση που θα ενσωματώνει τους ρόλους και τις προοπτικές όλων.
- Οι ομάδες κερδίζουν πόντους για το πόσο περιεκτική, δημιουργική και πρακτική είναι η προτεινόμενη δράση τους.

Διευκολύνετε έναν γρήγορο γύρο ανταλλαγής όπου κάθε ομάδα παρουσιάζει το συλλογικό σχέδιο δράσης της.

3. Συνεργατικό εργαστήριο σχεδιασμού δράσης **(30** λεπτά**):**

- Μοιράστε Φύλλα Σχεδιασμού Δράσης σε κάθε ομάδα για να περιγράψει λεπτομερέστερα το συλλογικό της σχέδιο δράσης. Οι υποδείξεις στο φύλλο εργασίας θα πρέπει να τους καθοδηγήσουν να:
  - καθορίσουν σαφείς στόχους και σκοπούς για τη συλλογική τους δράση,
  - προσδιορίσουν συγκεκριμένους ρόλους και καθήκοντα για κάθε μέλος της ομάδας με βάση την κάρτα ρόλων του,
  - περιγράψουν μια διαδικασία βήμα προς βήμα που διασφαλίζει τη διαφάνεια και τη συμμετοχή της κοινότητας.
- Δώστε στις ομάδες 15 λεπτά για να επεξεργαστούν τα φύλλα εργασίας τους και να οριστικοποιήσουν τα σχέδιά τους, ενσωματώνοντας την ανατροφοδότηση από τον προηγούμενο γύρο διαμοιρασμού.

4. Προσομοίωση**: "(30** λεπτά**):**

- Πραγματοποιήστε μια εικονική "συνάντηση του δημαρχείου", όπου κάθε ομάδα παρουσιάζει το σχέδιο δράσης της στους υπόλοιπους συμμετέχοντες, σαν να ζητά την υποστήριξη και τα σχόλια της κοινότητας.
- Ενθαρρύνετε τις άλλες ομάδες να θέσουν ερωτήσεις, να προτείνουν βελτιώσεις ή να εκφράσουν προβληματισμούς, προσομοιώνοντας τις συζητήσεις της πραγματικής κοινότητας και αποδεικνύοντας τη σημασία της διαφανούς και χωρίς αποκλεισμούς λήψης αποφάσεων.
- Μετά από κάθε παρουσίαση, καθοδηγήστε έναν σύντομο προβληματισμό σχετικά με το πώς αισθάνθηκαν οι συμμετέχοντες σχετικά με την παρουσίαση, τη συνεργασία και τη λήψη ανατροφοδότησης, τονίζοντας την ανάγκη για ευελιξία και ανοιχτό μυαλό στις συλλογικές δράσεις.

5. Αναστοχασμός σχετικά με τη συλλογική δράση και τον τοπικό αντίκτυπο **(20** λεπτά**):**

- Διευκολύνετε μια συνεδρία προβληματισμού όπου οι συμμετέχοντες συζητούν:
- Πώς διαχειρίστηκαν τις διαφορετικές προοπτικές μέσα στην ομάδα τους και πώς ισορρόπησαν τα ατομικά συμφέροντα με τους συλλογικούς στόχους.
- Τι έμαθαν για τη σημασία του συντονισμού και της διαφάνειας στη συλλογική δράση.
- Πώς θα μπορούσαν να χρησιμοποιήσουν παρόμοιες στρατηγικές για να εμπλέξουν άλλους σε προσπάθειες βιωσιμότητας στις πραγματικές τους κοινότητες.
- Ενισχύστε το μήνυμα ότι οι μικρές, τοπικές συλλογικές δράσεις μπορούν να έχουν σημαντικό αντίκτυπο, ιδίως όταν βασίζονται στις δεξιότητες διαφορετικών μελών της κοινότητας.

Συμβουλές για διευκολυντές:

- Ενθαρρύνετε τους συμμετέχοντες να αγκαλιάσουν την ποικιλομορφία των προοπτικών στις ομάδες τους και να διερευνήσουν πώς τα διαφορετικά κίνητρα μπορούν να συμπληρώσουν τις συλλογικές δράσεις.
- Δώστε έμφαση στη συνεργασία και τη σημασία της διαφάνειας σε κάθε βήμα της διαδικασίας σχεδιασμού, βοηθώντας τους συμμετέχοντες να αντιληφθούν την αξία της συμμετοχής της κοινότητας.
- Διευκολύνετε την εποικοδομητική ανατροφοδότηση κατά τη διάρκεια της συνάντησης του δημαρχείου, βοηθώντας τους συμμετέχοντες να μάθουν πώς να βελτιώνουν τις ιδέες τους με βάση τη συμβολή των άλλων.
- Δημιουργήστε μια θετική ατμόσφαιρα που θα ενθαρρύνει τους συμμετέχοντες να δεσμευτούν για συλλογική δράση στον πραγματικό κόσμο, ενισχύοντας την ιδέα ότι μπορούν να έχουν απτό αντίκτυπο δουλεύοντας μαζί.

WS5: Σχεδιάστε τη δική σας **π**ράσινη ΜΚΟ

Συγγραφείς: Vilas Nieto (FEMXA)

Μορφή**:**
Πρόσωπο με πρόσωπο ή online

Διάρκεια**:**
1,5 ώρες

Προφίλ συμμετέχοντα**:**
Νέοι μεταξύ 16 και 30 ετών που ενδιαφέρονται για τη βιωσιμότητα.

Υλικά**:**

- Χαρτί και στυλό
- Αφίσες και δείκτες
- Πρόσβαση στο Διαδίκτυο (προαιρετικά)
- Υποδείγματα για τη δημιουργία ΜΚΟ (αποστολή, όραμα, στόχοι κ.λπ.)

Στόχοι**:**

- Ανάπτυξη της ικανότητας "συλλογικής δράσης" του πλαισίου GreenComp, προωθώντας τη συνεργασία και την κριτική σκέψη σε οικολογικά θέματα.
- Να δείξει τη σημασία της κοινής δράσης για την αντιμετώπιση τόσο τοπικών όσο και παγκόσμιων ζητημάτων.
- Να αναδείξει το ρόλο των ΜΚΟ στην αντιμετώπιση ζητημάτων βιωσιμότητας

Μαθησιακά α**π**οτελέσματα**:**

Στο τέλος του εργαστηρίου, οι συμμετέχοντες θα είναι σε θέση να:

- κατανοήσουν τη σημασία της συνεργασίας ώστε να έχουν μεγαλύτερη ικανότητα δράσης για την επίλυση προβλημάτων που μας αφορούν όλους.
- κατανοήσουν τη βασική πτυχή του τρόπου λειτουργίας μιας ΜΚΟ και τις δραστηριότητές της
- αναπτύξουν μεγαλύτερη ευαισθητοποίηση για τα

περιβαλλοντικά ζητήματα και να συνειδητοποιήσουν καλύτερα την ευθύνη τους για την προώθηση βιώσιμων λύσεων.
- αισθάνονται πιο ενδυναμωμένοι και ικανοί να αναλάβουν ηγετικό ρόλο σε συλλογικές πρωτοβουλίες βιωσιμότητας.

Δομή**:**

1. Εισαγωγή **(20** λε**π**τά**):**
- Εξηγεί τον σκοπό του εργαστηρίου και τη σημασία της συλλογικής δράσης για τη βιωσιμότητα.
- Παρουσίαση πραγματικών παραδειγμάτων πράσινων ΜΚΟ και των επιπτώσεών τους.
- Χωρίστε τους συμμετέχοντες σε ομάδες των 4-5 ατόμων. Κάθε ομάδα θα εκπροσωπεί μια φανταστική ΜΚΟ.

3. Καταιγισμός ιδεών και σχεδιασμός **(40** λε**π**τά**):**
- Κάθε ομάδα θα πρέπει να επιλέξει ένα οικολογικό θέμα για να υποστηρίξει (π.χ. διατήρηση των δασών, μείωση των πλαστικών, προστασία των απειλούμενων ειδών).
- Χρησιμοποιούν πρότυπα για να καθορίσουν την αποστολή, το όραμα και τους στόχους της ΜΚΟ τους.

4. Ανά**π**τυξη στρατηγικής **(40** λε**π**τά**):**
- Κάθε ομάδα θα πρέπει να αναπτύξει μια εκστρατεία ευαισθητοποίησης που θεωρεί σημαντική για τη ΜΚΟ που δημιούργησε.

5. Παρουσίαση ΜΚΟ **(30** λε**π**τά**):**
- Κάθε ομάδα παρουσιάζει τη ΜΚΟ και τις στρατηγικές της στους υπόλοιπους συμμετέχοντες.
- Ενθαρρύνετε τις ερωτήσεις και την εποικοδομητική ανατροφοδότηση μεταξύ των ομάδων.

6. Συμ**π**έρασμα **(15** λε**π**τά**):**
- Αναστοχασμός σχετικά με όσα μάθατε και πώς μπορούν να εφαρμοστούν στην πραγματική ζωή.
- Συζητήστε τη σημασία της συλλογικής δράσης και πώς ο καθένας μπορεί να συμβάλει στη βιωσιμότητα.

Συμβουλές για διευκολυντές:

- Ενθαρρύνει τους συμμετέχοντες να σκέφτονται έξω από το κουτί και να είναι καινοτόμοι στις προσεγγίσεις τους.
- Τονίστε τη σημασία της ομαδικής εργασίας και της συνεργασίας για την επίτευξη κοινών στόχων.
- Εάν μια ομάδα έχει χρόνο στη διάθεσή της, μπορεί να δημιουργήσει λογότυπα και οπτικό υλικό για τις ΜΚΟ της.

4.4.3 Ατομική πρωτοβουλία

WS1: Εξερευνώντας πέρα από τα όρια

Συγγραφείς: Yunus Emre Çakmak (KUBI)

Μορφή:
Πρόσωπο με πρόσωπο
(Μπορεί να υιοθετηθεί σε διαδικτυακές ρυθμίσεις)

Διάρκεια:
6 ώρες

Προφίλ συμμετέχοντα:
20-30 συμμετέχοντες

Υλικά:

- Κουτιά μυστηρίου που περιέχουν διάφορα απροσδόκητα αντικείμενα.
- Μεγάλες κενές αφίσες, μαρκαδόρους, αυτοκόλλητες σημειώσεις και δημιουργικά υλικά (χρωματιστό χαρτί, ψαλίδι, κόλλα).
- Φορητοί υπολογιστές ή ταμπλέτες για ψηφιακή έρευνα.
- Παζλ ή παιχνίδια μυαλού
- Ημερολόγια για τους συμμετέχοντες.
- Ενημερωτικά φυλλάδια σχετικά με τις τεχνικές επίλυσης προβλημάτων και τη σημασία της διερευνητικής σκέψης.

Στόχοι:

- Να τονώσει την ικανότητα των συμμετεχόντων να εξερευνούν νέες ιδέες, να σκέφτονται δημιουργικά και να επιλύουν άγνωστα προβλήματα.
- Να προωθήσει το ανοιχτό πνεύμα και την περιέργεια για το

άγνωστο ή το άγνωστο.

- Να ενθαρρύνει τους συμμετέχοντες να αναρωτηθούν "τι θα γινόταν αν" και να εξερευνήσουν διάφορες δυνατότητες χωρίς το φόβο της αποτυχίας.

Μαθησιακά αποτελέσματα:

- Ανάπτυξη της ικανότητάς τους για διερευνητική σκέψη και δημιουργική επίλυση προβλημάτων.
- Ενίσχυση της περιέργειάς τους και ανάπτυξη στρατηγικών για την εξερεύνηση νέων ιδεών ή άγνωστων καταστάσεων.
- Να νιώθετε πιο άνετα με την ασάφεια, την αβεβαιότητα και την πλοήγηση στο άγνωστο.

Δομή:

Δραστηριότητα **1:** Η πρόκληση του **Mystery Box (1** ώρα**)**

Στόχος: Να ενθαρρύνει τους συμμετέχοντες να σκεφτούν έξω από τα συνηθισμένα, εξερευνώντας άγνωστα αντικείμενα και ανακαλύπτοντας νέους τρόπους ερμηνείας και χρήσης τους.

Μηχανικός: Εξερεύνηση με τα χέρια Εγκατάσταση:

- Ετοιμάστε μια σειρά από κουτιά μυστηρίου, καθένα από τα οποία περιέχει μια συλλογή τυχαίων αντικειμένων (π.χ. ένα φτερό, ένα κλειδί, ένα αυτοκινητάκι, ένα κομμάτι ύφασμα). Βεβαιωθείτε ότι τα αντικείμενα είναι ποικίλα και άσχετα μεταξύ τους.
- Δώστε σε κάθε συμμετέχοντα ένα κουτί μυστηρίου. Οδηγίες: Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να μαντέψουν τι βρίσκεται μέσα στο κουτί με βάση το βάρος, τον ήχο και την αφή του.
- Μόλις ανοίξουν το κουτί, οι συμμετέχοντες θα αφιερώσουν 15 λεπτά για να εξερευνήσουν κάθε αντικείμενο. Θα γράψουν όσες περισσότερες δημιουργικές χρήσεις ή ερμηνείες μπορούν να σκεφτούν για κάθε αντικείμενο.
- Στη συνέχεια, κάντε τους συμμετέχοντες ζευγάρια για να

ανταλλάξουν ιδέες σχετικά με το πώς ερμήνευσαν τα αντικείμενά τους και να συζητήσουν δημιουργικούς ή ασυνήθιστους τρόπους με τους οποίους θα μπορούσαν να επαναχρησιμοποιηθούν αυτά τα αντικείμενα.

Απολογισμός (15 λεπτά):

- Διευκολύνετε μια συζήτηση με ερωτήσεις όπως: "Τι σας εξέπληξε σχετικά με την ικανότητά σας να βρίσκετε νέες χρήσεις για καθημερινά αντικείμενα;" "Πώς η εξερεύνηση άγνωστων αντικειμένων προκάλεσε τη διαδικασία της σκέψης σας;" "Πώς μπορούμε να εφαρμόσουμε αυτή την περιέργεια στη διερεύνηση πιο σύνθετων προβλημάτων στη ζωή ή στην εργασία;"

Δραστηριότητα **2:** Δημιουργήστε το δικό σας κόσμο **(1,5** ώρα**)**

Στόχος: Να ενισχύσει τη δημιουργική σκέψη προκαλώντας τους συμμετέχοντες να σχεδιάσουν έναν εντελώς νέο κόσμο, εξερευνώντας τα οικοσυστήματα, τις κοινωνίες και τις τεχνολογίες του.

Mechanic: Ομαδική δημιουργικότητα και σχεδιασμός κόσμου

Εγκατάσταση:

- Χωρίστε τους συμμετέχοντες σε ομάδες των 4-5 ατόμων.
- Δώστε σε κάθε ομάδα μια μεγάλη κενή αφίσα και δημιουργικά υλικά.

Οδηγίες:

- Κάθε ομάδα θα έχει στη διάθεσή της 45 λεπτά για να δημιουργήσει έναν εντελώς νέο κόσμο από το μηδέν. Αυτός ο κόσμος μπορεί να βασίζεται σε οποιαδήποτε ιδέα, πραγματική ή φανταστική, αλλά πρέπει να περιλαμβάνει:
- Ένα μοναδικό περιβάλλον (π.χ. ένας κόσμος με πλωτά νησιά, υποβρύχιες πόλεις ή ένας πλανήτης όπου τα δέντρα φυτρώνουν ανάποδα).
- Πώς οι μορφές ζωής προσαρμόζονται σε αυτό το περιβάλλον.
- Οι κοινωνικές δομές, οι τεχνολογίες και οι προκλήσεις που υπάρχουν σε αυτόν τον κόσμο.

- Μετά τη φάση του σχεδιασμού, οι ομάδες θα παρουσιάσουν τους κόσμους τους στο υπόλοιπο εργαστήριο, εξηγώντας τα βασικά χαρακτηριστικά, τις προκλήσεις και τις προσαρμογές στα φανταστικά τους περιβάλλοντα.

Απολογισμός (15 λεπτά):

- Ρωτήστε: "Ποιες προκλήσεις αντιμετώπισε η ομάδα σας κατά τη δημιουργία του κόσμου σας;" "Πώς εξερευνήσατε νέες ιδέες για να ξεπεράσετε αυτές τις προκλήσεις;" "Πώς μπορεί η φαντασία εναλλακτικών κόσμων να μας βοηθήσει να σκεφτούμε τα προβλήματα του πραγματικού κόσμου;"

Δραστηριότητα **3:** Εξερεύνηση στην **π**ράξη **-** Ανακάλυψη στην ύ**π**αιθρο **(1** ώρα**)**

Στόχος: Να εξασκήσουν τη διερευνητική σκέψη, ασχολούμενοι με το φυσικό περιβάλλον και ανακαλύπτοντας άγνωστες λεπτομέρειες στο καθημερινό περιβάλλον.

Μηχανισμός: Εξερεύνηση της φύσης και προβληματισμός Εγκατάσταση:

- Οδηγήστε τους συμμετέχοντες σε έναν υπαίθριο χώρο (ή, αν δεν υπάρχει, σε έναν εσωτερικό χώρο με φυσικά στοιχεία, όπως φυτά).
- Δώστε στους συμμετέχοντες ημερολόγια.

Οδηγίες:

- Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να περάσουν 30 λεπτά περιπλανώμενοι στο περιβάλλον, παρατηρώντας ό,τι μπορούν.
- Ενθαρρύνετε τα παιδιά να εστιάσουν σε μικρές λεπτομέρειες που μπορεί να μην είχαν παρατηρήσει ποτέ πριν (π.χ. το σχήμα των φύλλων, τα σχέδια στο γρασίδι, τους ήχους στο βάθος).
- Καθώς εξερευνούν, οι συμμετέχοντες θα σημειώνουν στα ημερολόγιά τους οτιδήποτε τους εκπλήσσει ή τους ιντριγκάρει.
- Στη συνέχεια, οι συμμετέχοντες θα συγκεντρωθούν σε

ζευγάρια και θα μοιραστούν μία ή δύο εκπληκτικές ή εμπνευσμένες ανακαλύψεις που έκαναν κατά τη διάρκεια της εξερεύνησής τους.

Απολογισμός (15 λεπτά):

- Συζητήστε: "Τι ανακαλύψατε που δεν είχατε παρατηρήσει προηγουμένως;" "Πώς αυτή η εξερεύνηση άλλαξε τον τρόπο με τον οποίο αντιλαμβάνεστε το περιβάλλον σας;" "Πώς μπορούμε να εφαρμόσουμε αυτή την προσέγγιση της ανακάλυψης νέων λεπτομερειών για την επίλυση μεγαλύτερων προβλημάτων;"

Δραστηριότητα **4:** Παζλ των δυνατοτήτων **(1,5** ώρα**)**

Στόχος: Να εμπλακούν οι συμμετέχοντες στη δημιουργική επίλυση προβλημάτων μέσω της εξερεύνησης πολλαπλών τρόπων επίλυσης σύνθετων προκλήσεων.

Μηχανικός: Μηχανικός: Επίλυση προβλημάτων παζλ

Εγκατάσταση:

- Δώστε στους συμμετέχοντες γρίφους, παιχνίδια μυαλού ή λογικές προκλήσεις που απαιτούν πολλαπλά βήματα για την επίλυση.
- Χωρίστε τους συμμετέχοντες σε μικρές ομάδες των 3-4 ατόμων.

Οδηγίες:

- Κάθε ομάδα λαμβάνει ένα παζλ ή μια πρόκληση για παιχνίδι μυαλού που απαιτεί από αυτούς να σκεφτούν δημιουργικά και να εξερευνήσουν διαφορετικές λύσεις.
- Καθώς δουλεύουν τους γρίφους, ενθαρρύνετέ τους να καταγράφουν τις διάφορες στρατηγικές που δοκιμάζουν, είτε είναι επιτυχείς είτε όχι.
- Μετά από 45 λεπτά, οι ομάδες θα συγκεντρωθούν και θα μοιραστούν τις διαφορετικές μεθόδους που δοκίμασαν για να λύσουν τον γρίφο, τονίζοντας τη διαδικασία της διερεύνησης πολλαπλών δυνατοτήτων.

Απολογισμός (15 λεπτά):

- Ρωτήστε: "Πώς προσέγγισε η ομάδα σας το παζλ;" "Τι ρόλο έπαιξε η εξερεύνηση στη διαδικασία επίλυσης του προβλήματος;" "Τι μπορείτε να μάθετε από τη διερεύνηση πολλαπλών προσεγγίσεων σε ένα πρόβλημα;"

Δραστηριότητα **5:** Ο διερευνητικός χάρτης **π**ορείας **(1** ώρα**)**

Στόχος: Να δημιουργήσετε ένα προσωπικό σχέδιο δράσης για την προώθηση της διερευνητικής σκέψης στην καθημερινή ζωή και εργασία.

Μηχανικός: Αναστοχαστικός Σχεδιασμός

Εγκατάσταση: στρατηγικές για την ενίσχυση της διερευνητικής σκέψης.

Οδηγίες:

- Οι συμμετέχοντες θα προβληματιστούν σχετικά με τις δραστηριότητες που ολοκλήρωσαν και θα συντάξουν έναν προσωπικό "Οδικό χάρτη διερεύνησης", ο οποίος θα περιγράφει:
- Βασικοί τομείς της ζωής ή της εργασίας τους στους οποίους θέλουν να εφαρμόσουν διερευνητική σκέψη.
- Συγκεκριμένες ενέργειες που θα κάνουν για να παραμείνουν περίεργοι, ανοιχτόμυαλοι και πρόθυμοι να εξερευνήσουν το άγνωστο.
- Στρατηγικές για τη διατήρηση των κινήτρων μπροστά στην αβεβαιότητα ή την ασάφεια.
- Μετά από 30 λεπτά ατομικού προβληματισμού, οι συμμετέχοντες σχηματίζουν ζευγάρια για να μοιραστούν τους χάρτες πορείας τους και να προσφέρουν ανατροφοδότηση ο ένας στον άλλον.

Απολογισμός (15 λεπτά):

- Διευκολύνετε μια ομαδική συζήτηση σχετικά με το πώς οι συμμετέχοντες σχεδιάζουν να εφαρμόσουν τη διερευνητική σκέψη στην καθημερινή τους ζωή. Ρωτήστε: "Ποιος είναι ένας τρόπος με τον οποίο θα εξερευνήσετε νέες ιδέες ή

δυνατότητες ξεκινώντας από σήμερα;"

Συμβουλές για διευκολυντές:

- Υπενθυμίστε συνεχώς στους συμμετέχοντες ότι η διερευνητική σκέψη σημαίνει να είσαι περίεργος, ανοιχτός σε νέες ιδέες και πρόθυμος να τολμήσεις το άγνωστο.
- Προωθήστε ένα περιβάλλον όπου η περιέργεια εκτιμάται και καμία ιδέα δεν απορρίπτεται.
- Καθ' όλη τη διάρκεια του εργαστηρίου, τονίστε τη σημασία του πειραματισμού. Ενθαρρύνετε τους συμμετέχοντες να δοκιμάσουν νέες μεθόδους, ακόμη και αν στην αρχή φαίνονται αντισυμβατικές ή μη πρακτικές.
- Η διερευνητική σκέψη μπορεί να οδηγήσει σε αντισυμβατικές ιδέες, γι' αυτό φροντίστε ώστε οι συμμετέχοντες να αισθάνονται ασφαλείς όταν μοιράζονται τις σκέψεις τους, ακόμη και αν αυτές φαίνονται τραβηγμένες.
- Δημιουργήστε μια ζώνη χωρίς κρίσεις όπου η δημιουργικότητα μπορεί να ανθίσει.
- Βοηθήστε τους συμμετέχοντες να συνδέσουν τις διερευνητικές δραστηριότητες με τις πρακτικές εφαρμογές τους. Για παράδειγμα, πώς μπορεί να εφαρμοστεί η δημιουργική σκέψη που χρησιμοποιήθηκε στο "World Building" για την αντιμετώπιση ζητημάτων βιωσιμότητας;
- Διασφαλίστε ότι οι συμμετέχοντες θα φύγουν από το εργαστήριο με πρακτικές στρατηγικές για την ενσωμάτωση της διερευνητικής σκέψης στην εργασία τους.
- Ενισχύστε ότι αυτή η ικανότητα μπορεί να οδηγήσει σε καινοτομία και δημιουργικότητα για την αντιμετώπιση σύνθετων προκλήσεων, ιδίως στον τομέα της βιωσιμότητας και της εργασίας για τη νεολαία.

WS2: Αυτο-ηγεσία**:** **π**ροϋ**π**όθεση για την κοινωνική ηγεσία

Συγγραφείς: Corgelas (ANI International)

Μορφή**:**
Προσωπικό ή διαδικτυακό εργαστήριο

Διάρκεια**:**
2 ώρες

Προφίλ συμμετέχοντα**:**
Νέοι ηλικίας 16-30 ετών. Ιδανικό μέγεθος ομάδας: 10-15 συμμετέχοντες

Υλικά**:**

- Λευκός πίνακας ή εικονικός πίνακας
- Φύλλα εργασίας για τον καθορισμό στόχων και τον προγραμματισμό δράσης
- Οπτική υποστήριξη (εικόνες, βίντεο, μελέτες περιπτώσεων) εμπνευσμένων παραδειγμάτων βιώσιμων ατομικών δράσεων

Στόχοι**:**

- Κατανοήστε τη δύναμη της αυτο-ηγεσίας, της αυτογνωσίας και της αυτοπεποίθησης στη δημιουργία βιώσιμων αλλαγών,
- Θέστε προσωπικούς στόχους βιώσιμης ηγεσίας και αναλάβετε βιώσιμες πρωτοβουλίες σε καθημερινή βάση.
- Αναλύστε εμπνευσμένα παραδείγματα βιώσιμων ατομικών δράσεων

Μαθησιακά α**π**οτελέσματα**:**
Στο τέλος του εργαστηρίου, οι συμμετέχοντες θα είναι σε θέση να:

- Προσδιορίστε εμπνευσμένα παραδείγματα βιώσιμων ατομικών δράσεων (π.χ. Μάρτιν Λούθερ Κινγκ, Μητέρα Τερέζα, Νέλσον Μαντέλα...)
- Θέστε προσωπικούς στόχους και σχέδιο δράσης
- Να προσδιορίσουν τους διάφορους τομείς για τους οποίους μπορούν να αναλάβουν την ευθύνη για τη βιωσιμότητα στην καθημερινή τους ζωή.

Δομή**:**

1.Εισαγωγή του εργαστηρίου **(15** λεπτά**):**

- Εισαγωγή των εννοιών των ατομικών πρωτοβουλιών, της αυτογνωσίας, της αυτοπεποίθησης, της βιώσιμης αλλαγής, του προσδιορισμού της προσωπικής μάρκας.
- Εξηγήστε ποιες είναι οι ιδιότητες ενός επηρεασμένου και εμπνευσμένου ηγέτη και μοιραστείτε μερικά παραδείγματα σε διάφορους τομείς ή πλαίσια (π.χ. εκκλησία, σχολείο και πανεπιστήμια, κοινωνία των πολιτών, πολιτική...).
- Εξηγήστε πώς μεμονωμένες πρωτοβουλίες μπορούν να συμβάλουν σε μια βιώσιμη αλλαγή και να εμπνεύσουν άλλους

2.Άσκηση αυτοαξιολόγησης **(15** λεπτά**)**

- Οι συμμετέχοντες παρουσιάζουν εν συντομία τον εαυτό τους: το προφίλ τους, την αντίληψή τους για τον εαυτό τους, τα επιτεύγματά τους, τα ενδιαφέροντά τους, τις αξίες τους, τις πεποιθήσεις τους, τα ταλέντα και τις δεσμεύσεις τους...
- Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να εντοπίσουν 2-3 θέματα βιωσιμότητας για τα οποία είναι πιο παθιασμένοι και να διευκρινίσουν το όραμά τους για τη βιώσιμη αλλαγή σε σχέση με αυτά τα θέματα.
- Ενθαρρύνετε τους συμμετέχοντες να καταγράψουν τις απαντήσεις τους στο προσωπικό τους φύλλο εργασίας ή στα τετράδια τους. Αυτός ο προβληματισμός θα τους βοηθήσει να συνδέσουν τα προσωπικά τους ενδιαφέροντα με βιώσιμες δράσεις που μπορούν να αναλάβουν.

3. Δημιουργία ενός **π**ροσω**π**ικού σχεδίου δράσης για μια βιώσιμη αλλαγή **(30** λε**π**τά**):**
Στο φύλλο εργασίας τους....

- Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να προσδιορίσουν το ρόλο που θέλουν να διαδραματίσουν στην επίλυση αυτών των ζητημάτων (π.χ., *ηγέτης της κοινότητας, περιβαλλοντικός ακτιβιστής, ιδιοκτήτης τοπικής επιχείρησης, ακτιβιστής της κοινωνίας των πολιτών ή των οργανώσεων νεολαίας, μέλη δημόσιων οργανισμών, πρεσβευτές της ενδυνάμωσης των νέων από τα μέσα ενημέρωσης ή τους πολιτικούς...).*
- Οι συμμετέχοντες αποσαφηνίζουν τα δυνατά τους σημεία ή τις δεξιότητες που κινητοποιούν για την αντιμετώπιση αυτών των ζητημάτων (π.χ. δημιουργικότητα, επικοινωνία, οργάνωση εκδηλώσεων).
- Οι συμμετέχοντες καταρτίζουν το σχέδιο δράσης τους για την επίλυση ενός βιώσιμου προβλήματος, απαντώντας κάθε φορά στις ακόλουθες ερωτήσεις για κάθε δράση/στόχο: Τι είναι αυτό; Τι είναι;

Τι είναι αυτό; Γιατί; Πότε;

- Οι συμμετέχοντες διαγιγνώσκουν τους πόρους τους:
- Ποιους πόρους (εσωτερικούς και εξωτερικούς) και δραστηριότητες θα επιλέξουν; Και γιατί;
- Να μάθουν από την εμπειρία και τις γνώσεις άλλων και να παρακολουθήσουν ένα διαδικτυακό μάθημα σε ένα θέμα που τους ενδιαφέρει (π.χ. YouTube, συνέδρια,...).
- Οι συντονιστές παίρνουν μερικούς εθελοντές για να μοιραστούν τα έργα τους και να λάβουν ανατροφοδότηση και συμβουλές από όλη την ομάδα.

4. Περί**π**τωση μελέτης**:** Ανάλυση εμ**π**νευσμένων **π**αραδειγμάτων βιώσιμων ατομικών δράσεων **(45** λε**π**τά**)**

- Χωρίστε τους συμμετέχοντες σε ομάδες 3-5 και εκτυπώστε/μεταφράστε, αν χρειάζεται, τις παρακάτω περιπτώσεις μελέτης,
- Γράψτε το όνομα κάθε εμπνευσμένου ηγέτη εξίσου σε μερικές κάρτες . Στη συνέχεια, καλέστε τους συμμετέχοντες να πάρουν μια κάρτα τυχαία, κάνοντας το γύρο του τραπεζιού, και στη συνέχεια να τους ομαδοποιήσουν ανάλογα με το όνομα του ηγέτη που έχουν κοινό.
- Εμπνευσμένες ατομικές δράσεις:
  Αρχηγός **1**: Μητέρα Τερέζα
  Αρχηγός **2**: Martin Luther King
  Αρχηγός **3**: Νέλσον Μαντέλα

- Βήμα **1:** Βάλτε ένα χρονόμετρο για 10-15 λεπτά, ώστε κάθε ομάδα να κάνει καταιγισμό ιδεών και να περιγράψει τον ηγέτη της (π.χ. χαρακτηριστικά της προσωπικότητας, αξίες, βιώσιμες δράσεις, κύρια χαρακτηριστικά, πώς αυτός ο ηγέτης ενέπνευσε τους άλλους με τις πράξεις του,...).
- Βήμα **2:** Κάθε μέλος της ομάδας βρίσκει τα κοινά χαρακτηριστικά, τις δεξιότητες, τις αξίες και το όραμά του/της με τον εμπνευσμένο ηγέτη της ομάδας.
- Βήμα **3:** Οι συντονιστές προετοιμάζουν 3 ή 4 βασικές ερωτήσεις και ξεκινούν τη συζήτηση σε όλη την ομάδα. Χρησιμοποιώντας αυτοκόλλητες σημειώσεις ή έναν εικονικό πίνακα για να σημειώσουν τις βασικές έννοιες και ιδέες,
- Βήμα **4:** Οι συντονιστές ολοκληρώνουν και εξηγούν τους δεσμούς μεταξύ αυτής της δραστηριότητας και της σημασίας των ατομικών πρωτοβουλιών, της βιωσιμότητας και της κοινωνικής αλλαγής.

5. Συμ**π**εράσματα και συμ**π**εράσματα **(15** λε**π**τά**):**

- Οι συντονιστές επικεντρώνονται σε συμβουλές για την προώθηση

και την ανάληψη ατομικών πρωτοβουλιών,

- Εξηγήστε τους δεσμούς μεταξύ των μεμονωμένων πρωτοβουλιών , της τοπικής ανάπτυξης και της βιωσιμότητας
- Εξηγήστε τη σημασία του μοντέλου ανάπτυξης ταυτότητας ηγεσίας

Συμβουλές για διευκολυντές:

- Έμφαση σε ατομικές δράσεις και εμπνευσμένους ηγέτες
- Βοηθήστε τους συμμετέχοντες να θέσουν ρεαλιστικούς και εφικτούς στόχους που σχετίζονται με τα προσωπικά τους ενδιαφέροντα, τα δυνατά σημεία, τα κίνητρα και το ακαδημαϊκό/επαγγελματικό τους υπόβαθρο.
- Ενθαρρύνετε τους συμμετέχοντες να δημιουργήσουν συνδέσεις μεταξύ του προσωπικού τους σχεδίου δράσης και των προκλήσεων βιωσιμότητας.
- Εξηγήστε τη σημασία της ατομικής πρωτοβουλίας για την οικοδόμηση ανθεκτικότητας, αυτοκαθοδήγησης, αυτογνωσίας, αυτοπεποίθησης για μακροπρόθεσμο αντίκτυπο στη βιωσιμότητα.

WS3: Το δικό μου σχέδιο δράσης

Συγγραφείς: Βαρσού (KEAN)

Μορφή:
Online

Διάρκεια:
3 ώρες

Προφίλ συμμετέχοντα:
10-15 νέοι

Υλικά:

- Εικονική πλατφόρμα με αίθουσες διαλείμματος (π.χ. Zoom).
- Σύστημα διαφανειών με οπτικό υλικό και οδηγίες.
- Google Docs για συνεργασία και ψηφοφορία.
- Φύλλο οικολογικού ελέγχου με ερωτήσεις σχετικά με συνήθειες, όπως ενέργεια, απόβλητα, μεταφορές.
- Προτάσεις συζήτησης για τις ομάδες διαλείμματος.
- Πρότυπο σχεδίου, συμπεριλαμβανομένων των τμημάτων: Στόχος, Δράσεις, Πόροι, Χρονοδιάγραμμα.
- Δείγματα πρωτοβουλιών για έμπνευση.
- Σενάρια πρόκλησης
- Εργαλείο ψηφοφορίας για ψηφοφορία
- Πρότυπο αίτησης

Στόχοι:

- Να γνωρίζουν την έννοια και τη σημασία της πράσινης επάρκειας όσον αφορά τη βιωσιμότητα.
- Να κατανοήσουν πώς οι προσωπικές πρωτοβουλίες μπορούν να οδηγήσουν σε αποτελεσματική αλλαγή στο περιβάλλον.
- Ανάπτυξη εφαρμόσιμων σχεδίων και καινοτόμων λύσεων για πραγματικές προκλήσεις βιωσιμότητας.

Μαθησιακά αποτελέσματα:

- Αξιολόγηση συνηθειών Μέσω ενός οικολογικού ελέγχου, εντοπισμός τομέων για τη μείωση του περιβαλλοντικού τους αποτυπώματος.
- Να διαμορφώσουν σχέδια δράσης που θα βοηθήσουν να

κάνουν την κοινότητα ή τον εργασιακό τους χώρο πιο βιώσιμο.
- Αποτελεσματική συνεργασία

Δομή**:**

Δραστηριότητα **1:** Αυτοαξιολόγηση

Οδηγίες:
- Οι συμμετέχοντες συμπληρώνουν ένα απλό φύλλο εργασίας για να εξετάσουν τα σημερινά πρότυπα διαβίωσης σε κατηγορίες όπως η ενέργεια, η χρήση νερού, η διάθεση αποβλήτων και ο τρόπος μεταφοράς.
- Παράδειγμα ερωτήσεων:

1. "Πόσο συχνά έχετε μαζί σας ένα επαναγεμιζόμενο δοχείο;"
2. "Παρακολουθείτε τη χρήση ηλεκτρικής ενέργειας στο σπίτι σας;"

- Ομάδες διαχωρισμού (5-6 άτομα): Μοιραστείτε μια διαπίστωση και κάντε καταιγισμό ιδεών για μια βελτίωση.
- Ο συντονιστής επισημαίνει τις γρήγορες νίκες και τις οικονομικά αποδοτικές αλλαγές, όπως η μετάβαση σε λαμπτήρες LED ή η κομποστοποίηση.
- Οι συμμετέχοντες φεύγουν με έναν εξατομικευμένο κατάλογο φιλικών προς το περιβάλλον προσαρμογών που μπορούν να εφαρμόσουν άμεσα.

Δραστηριότητα **2:** Κατανόηση του τι τους αρέσει
Οδηγίες:
- Οι συμμετέχοντες εντοπίζουν έναν τομέα για τον οποίο είναι παθιασμένοι: ανακύκλωση, ενεργειακή απόδοση, βιώσιμα τρόφιμα. Παράδειγμα προτροπών:

1. "Ποιο πρόβλημα θέλετε να λύσετε;"
2. "Ποιος θα επωφεληθεί από την πρωτοβουλία σας;"

- Ο συντονιστής παρουσιάζει ένα απλό πλαίσιο:
- Στόχος: Τι προσπαθώ να επιτύχω;
- Ενέργειες: Τι πρέπει να κάνω;
- Πόροι: Τι πόρους χρειάζομαι;
- Χρονοδιάγραμμα: Πότε υλοποιείται κάθε δράση;
- Βάλτε τους συμμετέχοντες σε ζευγάρια για να εξετάσουν ο ένας τα σχέδια του άλλου και να προτείνουν βελτιώσεις.
- Σχέδιο σχεδίου για ατομική πράσινη πρωτοβουλία.

Δραστηριότητα **3:** Παρουσίαση των **π**ροκλήσεων

Οδηγίες:

- Σε μικρές ομάδες των 3-4 ατόμων παρουσιάζεται μια πρόκληση, για παράδειγμα η μείωση των πλαστικών απορριμμάτων σε μια γειτονιά.
- Η ομάδα αναπτύσσει μια καινοτόμο ιδέα και προετοιμάζει μια παρουσίαση διάρκειας δύο λεπτών.
- Οι ομάδες μοιράζονται τις προτάσεις τους με όλη την ομάδα. Παραδείγματα:

- '"Ενα ανταλλακτήριο της γειτονιάς για την ελαχιστοποίηση των απορριμμάτων".
- "Εφαρμογή για τη δημιουργία κοινών δρομολογίων για τις τοπικές κοινότητες".

- Οι συμμετέχοντες ψηφίζουν για την πιο καινοτόμο ιδέα μέσω μιας διαδικτυακής ψηφοφορίας.
- Ενισχυμένες δεξιότητες ομαδικής εργασίας, επικοινωνίας και πράσινης καινοτομίας.
- Ο συντονιστής συνοψίζει τη σημασία της ατομικής δράσης για την προώθηση της πράσινης ικανότητας.
- Μοιραστείτε πρόσθετους πόρους για συνεχή μάθηση.
- Οι συμμετέχοντες γράφουν μια σύντομη δήλωση στη συζήτηση σχετικά με μια δράση που δεσμεύονται να αναλάβουν μετά το εργαστήριο.
- Οι συμμετέχοντες συμπληρώνουν μια γρήγορη έρευνα για να μοιραστούν την εμπειρία τους.

Δραστηριότητα **4:** Συγγραφή **π**ράσινης αναφοράς

Οδηγίες:

- Ξεκινήστε εξηγώντας ότι οι αναφορές είναι ένα ισχυρό εργαλείο για την πρόκληση αλλαγών και την ευαισθητοποίηση σχετικά με ένα περιβαλλοντικό ζήτημα.
- Συζητήστε εν συντομία ορισμένα από τα βασικά στοιχεία μιας αποτελεσματικής αναφοράς: σαφής στόχος, υποστηρικτικά στοιχεία, έκκληση για δράση και κοινό-στόχος, για παράδειγμα, τοπική αυτοδιοίκηση, επιχειρήσεις, οργανώσεις.

Κατευθυντήριες γραμμές αναφοράς

- Μοιραστείτε τη δομή μιας αναφοράς:

- Τίτλος: Ένας πιασάρικος, σαφής τίτλος της αναφοράς

- Εισαγωγή: Σύντομη δήλωση του γιατί η αναφορά είναι σημαντική.
- Δήλωση του προβλήματος: Περιγράψτε το πρόβλημα ή την περιβαλλοντική πρόκληση που αντιμετωπίζεται.
- Προτεινόμενη λύση: Παρέχετε μια συγκεκριμένη δράση ή λύση για το πρόβλημα.
- Πρόσκληση για δράση: Τι θέλετε να κάνουν οι υπογράφοντες; (π.χ., να υποστηρίξουν την αίτηση, να παρευρεθούν σε μια συνάντηση, να διαδώσουν το μήνυμα).
- Συμπέρασμα: Μια σύντομη, εμπνευσμένη δήλωση κλεισίματος.

Συγγραφή της αναφοράς
Δραστηριότητα: Οι συμμετέχοντες θα γράψουν το δικό τους ψήφισμα για ένα περιβαλλοντικό ζήτημα που τους ενδιαφέρει είτε ατομικά είτε σε μικρές ομάδες.

Ανταλλαγή και ανατροφοδότηση (5 λεπτά):

- Ζητήστε από μερικούς συμμετέχοντες να μοιραστούν τα αιτήματά τους με την ομάδα.
- Δώστε θετικά σχόλια και προτάσεις για βελτίωση, όπως για παράδειγμα πώς να γίνει πιο επείγουσα η πρόσκληση για δράση, προσθέτοντας τοπικά στατιστικά στοιχεία για τον αντίκτυπο.

Αποτελέσματα:

- Οι συμμετέχοντες θα φύγουν με ένα σχέδιο αναφοράς που μπορούν να βελτιώσουν και να χρησιμοποιήσουν για να ξεκινήσουν ένα κίνημα ή να κερδίσουν υποστήριξη για την πράσινη πρωτοβουλία τους.

Συμβουλές για διευκολυντές:

- Σε ομαδικές δραστηριότητες, καλέστε τα μέλη της ομάδας να ακούσουν και να παρακολουθήσουν ο ένας τον άλλον. Σε συζητήσεις μικρών ομάδων, επιτρέψτε αίθουσες διαχωρισμού.
- Χρησιμοποιήστε πραγματικά παραδείγματα, καθώς οι συμμετέχοντες δεν έχουν κάθε φορά εμπειρία με αφηρημένες έννοιες. Εν ολίγοις, μοιραστείτε την επιτυχία ή τα λάθη που γίνονται συνήθως για να διασφαλίσετε ότι το περιεχόμενό σας είναι σχετικό με το ακροατήριο.

- Κρατήστε το χρόνο για να βεβαιωθείτε ότι κάθε δραστηριότητα ολοκληρώνεται στον εκτιμώμενο χρόνο. Κάντε ήπιες υπενθυμίσεις για να διατηρήσετε το ρυθμό.

WS4: Ενδυνάμωση των ατόμων για βιώσιμη αλλαγή

Συγγραφείς: Abbruzzese (Lascò)

Μορφή:
Προσωπικό ή διαδικτυακό εργαστήριο

Διάρκεια:
2 ώρες

Προφίλ συμμετέχοντα:
Νέοι ηλικίας 16-30 ετών. Ιδανικό μέγεθος ομάδας: 8+ συμμετέχοντες.

Υλικά:

- Λευκός πίνακας ή εικονικός πίνακας (π.χ. Miro, Jamboard)
- Αυτοκόλλητες σημειώσεις ή εικονικές αυτοκόλλητες σημειώσεις για καταιγισμό ιδεών
- Φύλλα εργασίας για τον καθορισμό στόχων και τον προγραμματισμό δράσης
- Χρονοδιακόπτης για γρήγορες ασκήσεις προβληματισμού
- Εμπνευσμένα παραδείγματα βιώσιμων ατομικών δράσεων (π.χ. μείωση της χρήσης πλαστικών, έναρξη προγράμματος ανακύκλωσης)

Στόχοι:

- Να βοηθήσει τους συμμετέχοντες να εντοπίσουν τις ατομικές τους δυνατότητες να συμβάλουν στη βιωσιμότητα
- Να αναπτύξουν αυτοπεποίθηση για τη λήψη προληπτικών μέτρων για βιώσιμη αλλαγή, ακόμη και μπροστά στην αβεβαιότητα
- Ενθάρρυνση των συμμετεχόντων να θέσουν προσωπικούς στόχους και να αναλάβουν την ευθύνη για τη βιωσιμότητα στην καθημερινή τους ζωή

Μαθησιακά αποτελέσματα:
Στο τέλος του εργαστηρίου, οι συμμετέχοντες θα είναι σε θέση να:

- αναγνωρίσουν τη δική τους ικανότητα να επηρεάζουν τη βιώσιμη αλλαγή και θα κατανοήσουν τη σημασία της αρχής της προφύλαξης,
- αναπτύσσουν δεξιότητες για τον καθορισμό εφικτών

στόχων βιωσιμότητας και την ανάληψη άμεσης, προληπτικής δράσης,
- αποκτήσουν εμπιστοσύνη στην ικανότητά τους να αναλάβουν πρωτοβουλίες για την αειφορία στην προσωπική και κοινοτική τους ζωή.

Δομή**:**

1. Εισαγωγή στην ατομική **π**ρωτοβουλία και την αρχή της **π**ροφύλαξης **(15** λε**π**τά**):**

- Ξεκινήστε με μια εισαγωγή στην ατομική πρωτοβουλία ως κρίσιμη πτυχή της βιωσιμότητας, εξηγώντας τη σημασία της ανάληψης προληπτικής και προληπτικής δράσης.
- Παρουσιάστε την αρχή της προφύλαξης και συζητήστε τον τρόπο με τον οποίο καθοδηγεί τα άτομα να ενεργούν σε περιπτώσεις όπου μπορεί να υπάρξει πιθανή βλάβη, ακόμη και αν τα στοιχεία δεν είναι πειστικά. Δώστε απλά παραδείγματα, όπως η επιλογή της μείωσης της χρήσης πλαστικού παρά τις συνεχιζόμενες συζητήσεις σχετικά με τις ακριβείς περιβαλλοντικές επιπτώσεις του.

2. Προσδιορισμός **π**ροσω**π**ικών δυνατών σημείων και ενδιαφερόντων **(10** λε**π**τά**):**

- Καθοδηγήστε τους συμμετέχοντες σε μια σύντομη άσκηση προβληματισμού, ζητώντας τους να σκεφτούν:
  - Ποια θέματα βιωσιμότητας τους απασχολούν περισσότερο; (π.χ. μείωση των αποβλήτων, εξοικονόμηση ενέργειας, βιοποικιλότητα)
  - Ποιες δυνάμεις ή δεξιότητες διαθέτουν που θα μπορούσαν να βοηθήσουν στην αντιμετώπιση αυτών των ζητημάτων; (π.χ. δημιουργικότητα, επικοινωνία, οργάνωση εκδηλώσεων)
- Οι συμμετέχοντες καταγράφουν τις απαντήσεις τους σε αυτοκόλλητες σημειώσεις ή σε ένα προσωπικό σημειωματάριο. Αυτός ο προβληματισμός θα τους βοηθήσει να συνδέσουν τα προσωπικά τους ενδιαφέροντα με βιώσιμες δράσεις που μπορούν να αναλάβουν.

3. Καθορισμός στόχων **(20** λε**π**τά**):**

- Μοιράστε σε κάθε συμμετέχοντα φύλλα εργασίας καθορισμού στόχων, ζητώντας τους να καθορίσουν έναν ή δύο συγκεκριμένους στόχους βιωσιμότητας που μπορούν να επιτύχουν ως άτομα.
- Για κάθε στόχο, οι συμμετέχοντες προσδιορίζουν:
    - Βήματα δράσης: Μικρά, συγκεκριμένα βήματα που μπορούν να κάνουν για την επίτευξη του στόχου τους (π.χ. "Να φέρνω καθημερινά ένα επαναχρησιμοποιούμενο μπουκάλι και μια τσάντα").
    - Αναμενόμενες προκλήσεις: Πιθανά εμπόδια και πώς μπορούν να τα ξεπεράσουν.
    - Προληπτικές ενέργειες: Ενέργειες που θα αναλάβουν ακόμη και αν δεν είναι σίγουροι για τον πλήρη αντίκτυπο, με βάση την αρχή της προφύλαξης (π.χ. "Αλλαγή σε γεύματα φυτικής προέλευσης ακόμη και αν δεν είναι σίγουροι για τη συνολική εξοικονόμηση διοξειδίου του άνθρακα").
- Αφού συμπληρώσουν το φύλλο εργασίας, οι συμμετέχοντες μοιράζονται τους στόχους και τις προγραμματισμένες δράσεις τους με έναν συνεργάτη για να ενισχύσουν τη λογοδοσία και να ενθαρρύνουν την έμπνευση.

4. Προσομοίωση **"**Βιώσιμη λήψη α**π**οφάσεων**" (25** λε**π**τά**):**

- Διευκολύνετε μια προσομοίωση λήψης αποφάσεων για την οικοδόμηση εμπιστοσύνης στην άμεση και προσεκτική δράση. Παρουσιάστε ένα πραγματικό σενάριο βιωσιμότητας, όπως μια ξαφνική αλλαγή στις πολιτικές διαχείρισης αποβλήτων ή μια ενεργειακή κρίση, που απαιτεί άμεση δράση.
- Χωρίστε τους συμμετέχοντες σε μικρές ομάδες και ζητήστε τους να αποφασίσουν ένα ατομικό σχέδιο δράσης που θα μπορούσε να αντιμετωπίσει την κατάσταση γρήγορα και υπεύθυνα.
- Κάθε ομάδα μοιράζεται την απόφασή της, εξηγώντας πώς εξισορρόπησε την ταχεία ανάληψη δράσης με την αβεβαιότητα και πώς εφάρμοσε την αρχή της προφύλαξης.

5. Χαρτογράφηση της κοινότητας και σχεδιασμός των ατομικών ε**π**ι**π**τώσεων **(20** λε**π**τά**):**

- Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να σκεφτούν την τοπική

τους κοινότητα και να κάνουν καταιγισμό ιδεών για το πώς οι ατομικές τους δράσεις θα μπορούσαν να εμπνεύσουν άλλους και να συμβάλουν σε έναν ευρύτερο αντίκτυπο.

- Καθοδηγήστε τους μέσω μιας άσκησης χαρτογράφησης της κοινότητας όπου θα εντοπίσουν:
  - Βασικοί τομείς στους οποίους θα μπορούσαν να δώσουν το παράδειγμα (π.χ. στο σχολείο, στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, με φίλους και οικογένεια).
  - Ευκαιρίες ενθάρρυνσης άλλων να αναλάβουν παρόμοιες δράσεις (π.χ. οργάνωση καθαρισμού της κοινότητας, προώθηση βιώσιμων συνηθειών στο διαδίκτυο).
- Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να καταγράψουν μία δράση που δεσμεύονται να αναλάβουν στην κοινότητά τους και η οποία μπορεί να αποτελέσει πρότυπο για άλλους, ενισχύοντας την ιδέα ότι μικρές ατομικές δράσεις μπορούν να εμπνεύσουν συλλογική αλλαγή.

6. Αναστοχασμός **(20** λεπτά**):**

- Διευκολύνετε μια αναστοχαστική συζήτηση σχετικά με την εμπειρία του εργαστηρίου, ενθαρρύνοντας τους συμμετέχοντες να μοιραστούν τις ιδέες που αποκόμισαν σχετικά με την ικανότητά τους να αναλάβουν πρωτοβουλίες για τη βιωσιμότητα.
- Οι ερωτήσεις προβληματισμού θα μπορούσαν να περιλαμβάνουν:
  - Τι μάθατε σχετικά με την ικανότητά σας να αναλαμβάνετε προληπτική δράση για τη βιωσιμότητα;
  - Πώς επηρέασε η αρχή της προφύλαξης τις αποφάσεις σας στην προσομοίωση;
  - Τι μέτρα θα λάβετε για να παραμείνετε παρακινημένοι και αφοσιωμένοι στους προσωπικούς σας στόχους βιωσιμότητας;
- Ενθαρρύνετε κάθε συμμετέχοντα να θέσει μια τελική "ατομική δέσμευση για την αειφορία", την οποία θα υλοποιήσει για τον επόμενο μήνα, καταγράφοντάς την ως υπενθύμιση της δέσμευσής του να αναλάβει πρωτοβουλίες.

Συμβουλές για διευκολυντές**:**

- Τονίστε ότι οι ατομικές δράσεις, αν και φαινομενικά μικρές, μπορούν να εμπνεύσουν ευρύτερες αλλαγές και να δείξουν

στους άλλους τι είναι δυνατό να γίνει.

- Ενθαρρύνετε τους συμμετέχοντες να θέτουν ρεαλιστικούς και εφικτούς στόχους που να ευθυγραμμίζονται με τα προσωπικά τους ενδιαφέροντα και τα δυνατά τους σημεία, ώστε να ενισχυθεί η κινητοποίηση.
- Υπενθυμίστε στους συμμετέχοντες ότι η αρχή της προφύλαξης αφορά την ανάληψη υπεύθυνης δράσης, ακόμη και όταν τα αποτελέσματα δεν είναι απολύτως σίγουρα - ιδιαίτερα σημαντικό σε περιβάλλοντα βιωσιμότητας.
- Ενισχύστε το μήνυμα ότι η ανάληψη ατομικών πρωτοβουλιών ενισχύει την ανθεκτικότητα, την αυτοαποτελεσματικότητα και την προληπτική νοοτροπία, τα οποία είναι απαραίτητα για τις δια βίου προσπάθειες βιωσιμότητας.

WS5: Πράσινοι **π**αράγοντες ε**π**ιρροής**: Media** για τη βιωσιμότητα

Συγγραφείς: Vilas Nieto (FEMXA)

Μορφή**:**
Πρόσωπο με πρόσωπο

Διάρκεια**:**

1,5 ώρες

Προφίλ συμμετέχοντα**:**
Νέοι μεταξύ 16 και 30 ετών.

Υλικά**:**

- Υπολογιστές, ταμπλέτες ή κινητά τηλέφωνα
- Πρόσβαση στο Διαδίκτυο
- Λογισμικό επεξεργασίας όπως το Canva
- Λογαριασμοί στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης.
- Προβολέας (προαιρετικά)

Στόχοι**:**

- Ενθάρρυνση της αυτογνωσίας του ατόμου ως προς τις δυνατότητές του για βιωσιμότητα.
- Διευκόλυνση της δημιουργίας και διάδοσης εκστρατειών ευαισθητοποίησης για την αειφορία στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης.
- Ανάπτυξη ψηφιακών και επικοινωνιακών δεξιοτήτων για την προώθηση βιώσιμων πρακτικών.
- Παρακίνηση των νέων να ενεργήσουν ως φορείς αλλαγής στις κοινότητές τους και στα κοινωνικά τους δίκτυα.

Μαθησιακά α**π**οτελέσματα**:**

Στο τέλος του εργαστηρίου, οι συμμετέχοντες θα είναι σε θέση να:

- Προσδιορίσουν πιθανές ατομικές δράσεις για την προώθηση της βιωσιμότητας.
- αναπτύξουν εμπιστοσύνη στην ικανότητά τους να επηρεάζουν την αλλαγή.
- Δημιουργήσουν και να αναρτήσουν περιεχομένο ευαισθητοποίησης στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης.
- κατανοήσουν τη σημασία της προληπτικής δράσης σε περιβαλλοντικά θέματα.

Δομή:

1. Εισαγωγή **(15** λεπτά**):**
Ο συντονιστής θα καλωσορίσει τους συμμετέχοντες και θα παρουσιάσει τους στόχους και τη δομή του εργαστηρίου.

2. Προσδιορισμός του ατομικού δυναμικού **(20** λεπτά**):**

- Οι συμμετέχοντες θα γράψουν σε ένα φύλλο χαρτί τα ενδιαφέροντα, τις δεξιότητες, τα χόμπι και τα πάθη τους που σχετίζονται με τη βιωσιμότητα.
- Οι συμμετέχοντες θα μοιραστούν τους προβληματισμούς τους με την ομάδα, εντοπίζοντας τομείς στους οποίους μπορούν να αναλάβουν δράση για την προώθηση της βιωσιμότητας.

3. Δημιουργία αναρτήσεων στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης **(45** λεπτά**):**

- Οι συμμετέχοντες θα ενθαρρυνθούν να δημιουργήσουν αναρτήσεις διάδοσης για θέματα βιωσιμότητας χρησιμοποιώντας τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης.
- Ο συντονιστής θα κάνει μια σύντομη επεξήγηση εργαλείων όπως το Canva, το Instagram, το Facebook και το TikTok για τη δημιουργία ελκυστικού οπτικού περιεχομένου.
- Οι συμμετέχοντες θα χωριστούν σε μικρές ομάδες και κάθε ομάδα θα επιλέξει ένα πράσινο θέμα για να δημιουργήσει μια εκστρατεία ευαισθητοποίησης χρησιμοποιώντας τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης.
- Βήματα:

- Καθορίστε το μήνυμα και τον στόχο της εκστρατείας.
- Σχεδιάστε infographics και γραφικά χρησιμοποιώντας το Canva.
- Δημιουργήστε αναρτήσεις και ιστορίες στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης.

4. Παρουσίαση των εκστρατειών **(20** λεπτά**):**

- Κάθε ομάδα θα παρουσιάσει την καμπάνια της στους υπόλοιπους συμμετέχοντες, εξηγώντας το θέμα που επέλεξε, το μήνυμα και τα οπτικά στοιχεία που δημιούργησε.
- Οι συμμετέχοντες θα παρέχουν εποικοδομητικά σχόλια σχετικά με τις εκστρατείες που παρουσιάζονται.

5. Διάδοση **(15** λεπτά**):**

- Οι συμμετέχοντες θα αναρτούν τις καμπάνιες στα προσωπικά τους μέσα κοινωνικής δικτύωσης ή σε έναν λογαριασμό που δημιουργήθηκε ειδικά για τη διάδοση θεμάτων οικολογίας.
- Οι συμμετέχοντες, με τη βοήθεια του συντονιστή, θα συζητήσουν πώς να μεγιστοποιήσουν την εμβέλεια και τον αντίκτυπο των εκστρατειών, συμπεριλαμβανομένης της χρήσης των hashtags και της συμμετοχής σε viral challenges.

6. Συμπέρασμα **(10** λεπτά**):**

Ο συντονιστής θα συνοψίσει τα κύρια συμπεράσματα του εργαστηρίου και θα τονίσει τη σημασία της ατομικής πρωτοβουλίας για τη βιωσιμότητα.

Ο συντονιστής θα ενθαρρύνει τους συμμετέχοντες να ενεργήσουν ως φορείς αλλαγής στις κοινότητές τους.

Συμβουλές για διευκολυντές**:**

- Ενθαρρύνει τους συμμετέχοντες να είναι δημιουργικοί και καινοτόμοι στο σχεδιασμό των εκστρατειών τους.
- Τονίστε την ιδέα ότι κάθε άτομο έχει τη δυνατότητα να επηρεάσει την αλλαγή.
- Η δραστηριότητα αυτή μπορεί επίσης να προσαρμοστεί σε άλλους τύπους μέσων, όπως αφίσες, φυλλάδια κ.λπ.

5. Συμπέρασμα

Η δημοσίευση **GameComp Workshop Scenarios** αποτελεί ένα σημαντικό βήμα προς την κατεύθυνση του εφοδιασμού των εργαζομένων στη νεολαία με καινοτόμα και διαδραστικά εργαλεία για την ενίσχυση των ικανοτήτων βιωσιμότητας μεταξύ των νέων. Με την ενσωμάτωση των 12 ικανοτήτων του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Ικανοτήτων για την Αειφορία **(GreenComp**) σε ελκυστικές, βασισμένες σε παιχνίδια μαθησιακές εμπειρίες, η πηγή αυτή παρέχει μια δομημένη αλλά ευέλικτη προσέγγιση στην εκπαίδευση για την αειφορία.

Σε όλη τη διάρκεια αυτής της δημοσίευσης, έχουμε διερευνήσει ένα ευρύ φάσμα σεναρίων εργαστηρίων που αφορούν βασικές δεξιότητες βιωσιμότητας, συμπεριλαμβανομένης της κριτικής σκέψης, της συστημικής σκέψης, της πολιτικής δράσης και της προσαρμοστικότητας. Κάθε εργαστήριο έχει σχεδιαστεί όχι μόνο για να εκπαιδεύσει αλλά και να εμπνεύσει δράση, διασφαλίζοντας ότι οι νέοι αναπτύσσουν τις δεξιότητες, τις γνώσεις και τις στάσεις που απαιτούνται για να συμβάλουν σε ένα πιο βιώσιμο μέλλον.

Η ανάπτυξη αυτών των εργαστηρίων ήταν μια συλλογική προσπάθεια, στην οποία συμμετείχαν εταίροι από πολλές χώρες που έφεραν διαφορετικές προοπτικές και εμπειρογνωμοσύνη στο έργο. Η διαδικασία συνδιαμόρφωσης διασφάλισε ότι τα σενάρια είναι σχετικά, πρακτικά και προσαρμόσιμα σε διάφορα περιβάλλοντα εργασίας με νέους. Μέσω της πιλοτικής εφαρμογής και της ανατροφοδότησης, τα εργαστήρια αυτά βελτιώθηκαν για να μεγιστοποιήσουν τον αντίκτυπο και τη χρηστικότητά τους.

Ο αναμενόμενος αντίκτυπος αυτής της πηγής επεκτείνεται πέρα από την ατομική μάθηση. Ενδυναμώνοντας τους εργαζόμενους στον τομέα της νεολαίας με αποτελεσματικά εκπαιδευτικά εργαλεία, το έργο GameComp στοχεύει στη δημιουργία ενός πολλαπλασιαστικού αποτελέσματος, προωθώντας την ευαισθητοποίηση και τη δράση για την αειφορία μεταξύ των νέων σε ολόκληρη την Ευρώπη. Οι συμμετέχοντες όχι μόνο θα αποκτήσουν μια βαθύτερη κατανόηση των αρχών της αειφορίας, αλλά και την αυτοπεποίθηση να εφαρμόσουν αυτές τις έννοιες στην καθημερινή τους ζωή και στις κοινότητές τους.

Όσον αφορά το μέλλον, η επιτυχία των σεναρίων του εργαστηρίου GameComp θα εξαρτηθεί από την ευρεία υιοθέτηση και εφαρμογή τους. Ενθαρρύνουμε τους εργαζόμενους στον τομέα της νεολαίας, τους εκπαιδευτικούς και τους οργανισμούς να ενσωματώσουν αυτά τα εργαστήρια στα εκπαιδευτικά τους προγράμματα και να μοιραστούν τις εμπειρίες τους με την ευρύτερη κοινότητα. Μέσω της συνεχούς συνεργασίας, της προσαρμογής και της καινοτομίας, μπορούμε να διασφαλίσουμε ότι αυτή η πηγή θα παραμείνει σχετική και επιδραστική στην αντιμετώπιση των πιεστικών προκλήσεων βιωσιμότητας της εποχής μας.

Τελικά, η έκδοση GameComp Workshop Scenarios είναι κάτι περισσότερο από μια συλλογή δραστηριοτήτων - είναι ένα κάλεσμα για δράση. Εμπλέκοντας τους νέους σε ουσιαστικές μαθησιακές εμπειρίες, μπορούμε να εμπνεύσουμε την επόμενη γενιά πρωταθλητών της αειφορίας που θα προωθήσουν θετικές αλλαγές για έναν πιο πράσινο και πιο δίκαιο κόσμο.

Το παρόν έγγραφο διατίθεται επίσης στα γερμανικά, γαλλικά, ιταλικά, ισπανικά και ελληνικά.

5.1 Ευχαριστίες

Εκφράζουμε τη βαθύτατη ευγνωμοσύνη μας σε όλους τους εταίρους μας για την ανεκτίμητη συμβολή τους στο έργο GameComp. Η αφοσίωση, η τεχνογνωσία και το πνεύμα συνεργασίας σας έχουν συμβάλει καθοριστικά στη διαμόρφωση αυτού του πόρου. Χωρίς τη δέσμευσή σας, αυτή η έκδοση δεν θα ήταν δυνατή.

Ένα ιδιαίτερο ευχαριστώ στους **KUBI** (Γερμανία), ΚΕΑΝ (Ελλάδα), **ANI International** (Γαλλία), **Lascò** (Ιταλία) και **FEMXA** (Ισπανία) για την ενεργό συμμετοχή τους στον συν-σχεδιασμό και την ανάπτυξη αυτών των εργαστηρίων. Οι γνώσεις σας και η σκληρή

δουλειά σας εμπλούτισαν αυτό το έργο, εξασφαλίζοντας την ποιότητα και τη σημασία του για τους εργαζόμενους σε θέματα νεολαίας σε όλη την Ευρώπη.

Εκφράζουμε επίσης την εκτίμησή μας σε όλους τους εργαζόμενους σε θέματα νεολαίας, τους εκπαιδευτές και τους συντονιστές που συμμετείχαν στην πιλοτική εφαρμογή και την τελειοποίηση αυτών των σεναρίων εργαστηρίων. Η ανατροφοδότηση και η δέσμευσή σας ήταν καθοριστικής σημασίας για να καταστεί αυτή η πηγή πρακτική και αποτελεσματική.

Τέλος, ευχαριστούμε το **π**ρόγραμμα **Erasmus+** της Ευρω**π**αϊκής Ένωσης για την υποστήριξη αυτής της πρωτοβουλίας και τη δυνατότητα ανάπτυξης και ευρείας διάδοσης αυτής της πηγής.

Μαζί, προωθούμε ένα πιο βιώσιμο μέλλον για τους νέους και τις κοινότητές τους.

5.2Επικοινωνία

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το έργο **GameComp** και για να ενημερώνεστε για τις δραστηριότητές μας, ακολουθήστε μας στις ψηφιακές μας πλατφόρμες:

Για ερωτήσεις ή ευκαιρίες συνεργασίας, μπορείτε να επικοινωνήσετε μαζί μας μέσω της ιστοσελίδας μας ή των καναλιών μας στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης.

Ιστοσελίδα: gamecomp.eu

Instagram: gamecompeuproject

Tik Tok: gamecomp_

LinkedIn: LinkedIn: Gamecom